

**KOSZTOLÁNYI DEZSŐ
ÖSSZEGYŰJTÖTT VERSEI**

TARTALOM

NÉGY FAL KÖZÖTT – (1907)	15
LÁMPAVILÁGNÁL	16
Lámpafény	16
Az árkádok alatt	17
A komédiás dala	19
Egy örülthöz	20
Csend	21
Egyedül	21
A nagy bérházba történt valami	22
Erdőben	23
A földön	23
A bal lator	24
Gyilkosok	24
Pán ébredése	25
A nyár	25
Inferno	26
Én is	26
A gyászmenet jő	27
Mors Bacchanalis	28
Én	29
A „Lenau Gasse”-n	31
Kérdések	32
Vészfék	32
Üres erdőben	32
Plato olvasása közben	33
Bölcsesség	34
Győzelem	34
A sírok vonaglanak	35
Szabadság	35
Keresztúton	36
Megállt az óra	36
A hídon	37
Ábrándjaim, ti	38
A FEKETE ASSZONY	39
Lidércnyomás	39
Víziók	39
A fekete asszonyhoz	39
Éjfélkor	41
Szeptemberben	41
Egy átok	43
Utolsó versek	43
Pokol felé	45
Egy leányról	47
Fehér leányok	47
PASZTELLEK	49
Téli alkony	49
Néma vidéki ház	49
Találkozó	49
Tűz	50
Empire-szoba	51
A tükör	51
Válás	53

Útrakészen.....	53
Az országútak vándora.....	53
Kis állomáson.....	54
Kiskőrösön	55
Tánc.....	55
Közelgő vihar.....	55
Fasti.....	56
Lefekvés után	57
Ünnepnapon	57
Álmatlanság	58
Augusztusi reggel.....	58
Járvány	58
Pán.....	59
Agamemnon és Odisszeusz.....	59
Dante a „Croce del Corvo”-ban	60
Gyorstűz.....	60
A zsidók kivonulása.....	60
Szekerek a holdfényben	61
Cigányok	62
A holtak vonatja.....	62
MAGYAR VERSEK.....	63
Alföld	63
A magyar paraszt	63
Az ősz honvédek	64
Mikes szől	64
A határ felé.....	65
MAGYAR SZONETTEK.....	67
Álmodtam én is	67
Kisasszony	67
Honfoglalás előtt.....	67
Virágének.....	68
Szent László jelenése	68
Mohács.....	68
Zrinyi, a költő.....	70
Mátyás választása.....	70
A BUDAPEST-CIKLUSBÓL.....	71
Budapest.....	71
Budai idill.....	74
Üllői-úti fák.....	76
VÁLTOZATOK.....	78
Hervadt kertben.....	78
Régi szerelem.....	78
Finale.....	79
Egy orosz leányhoz	79
A hajnali csillaghoz.....	80
Betegen.....	80
Kék virágok közt.....	81
Chanson.....	81
Vágyódás.....	81
Kérdés	82
Búcsú.....	82
Sorsunk	83
A vonaton.....	83
Tíz év után.....	84

Egy nyári dél álma	85
Láz.....	85
Dalok, csatárok.....	86
A csillagokhoz.....	87
A SZEGÉNY KISGYERMEK PANASZAI – (1910).....	89
Mint aki a sínek közé esett.....	90
És látom Őt, a Kisdedet.....	90
A doktor bácsi.	90
Múlt este én is jártam ottan.	91
Ó, a halál.	92
Még büszkén vallom, hogy magyar vagyok	92
Azon az éjjel.....	93
Már néha gondolok a szerelemre.	93
Az iskolában hatvanan vagyunk.....	94
Mostan színes tintákról álmodom.	94
Ti, akik zárt ajtók előtt szepegtek, ...	95
Ó, hányszor látlak mégis bennetek.....	95
Este, este.....	96
Mikor az este hirtelen leszáll.....	96
A kis mécs.	97
Mi ez, mi ez?	97
Én félek.	98
Ódon, ónémet, cifra óra.....	99
Lánc, lánc, eszterlánc, ...	100
Akárcsak egy kormos szénégető, ...	101
Apámmal utazunk a vonaton.....	102
Egy téli délbén.	102
Anyuska régi képe.....	102
Szegény anyám csak egy dalt zongorázik.	103
Én öngyilkos leszek... ..	103
A rokonok.	104
Öreganyó.....	105
Halottak napján.	105
Miért zokogsz fel oly fájón, busan.....	106
A játék.	106
Mély éjeken hányszor nézlek, te Térkép,.....	107
A kis kutya.	108
Úgy élünk együtt, két kis idegen,.....	108
A rút varangyot véresen megöltük.	108
A kis baba.....	109
Féltizenkettő.....	110
Künn a sárgára pörkölt nyári kertben.....	110
Ez a beteg, boros, bús, lomha Bácska.	111
A napraforgó, mint az örült.....	112
Szemem gyakorta visszanéz.....	112
Ott az a vén, vidéki gyógytár.	113
A patikának üvegajtájában	113
A rosszleányok - mondják - arra laknak, ...	114
A délután pezsgett a poros utcán,.....	114
Az első ősz.	114
Ha néha-néha meghal valaki, ...	115
Egyszer pedig magamba mentem.....	116
Kip-kop, köveznek.	116

Az áprilisi délutánon	117
Mi van még itt?	117
Milyen lehet az élet ott kívül?	118
A délutánoktól mindig futottam.	119
Jaj, az estét úgy szeretem.	120
Ilyenkor a szobánk, mint a sziget, ...	120
A sakk.	120
Oly jó ébredni.....	120
A húgomat a bánat eljegyezte, ...	121
Nagy társaság.	121
A nagyanyámhoz vittek el aludni.....	122
Fényképek.	122
Gyakran megyek el most halotti házak kapujánál.....	123
Jaj, hova lettek a zongorás estek, ...	123
Másként halálos csend és néma untság.	124
Menj, kisgyerek.....	124
ŐSZI KONCERT – (1912)	126
ŐSZI KONCERT	127
KÁRTYA – (1912)	137
A kártyás fölfohászkodik	138
A kártyás imája	138
A sötét párka	138
Tenger és vihar.....	139
Az éj, az álom s a kínok	139
Szemét és csillagok között	140
A kártyás diadala.....	140
Induló a költőkhöz	141
A kártya papjai miséznek.....	141
A kártyás sír	142
MÁGIA – (1912)	143
Kösöntyű	144
Méz	144
A hosszú, hosszú, hosszú éjszakán	144
Arcom a tükörben.....	145
Gyűlölöm magamat.....	146
Takarodó	146
Ami itt maradt	146
Órák.....	147
Mért nem beszéltek, én halottjaim	147
Párbeszéd magammal.....	148
Hódolat a halálnak	149
Mások.....	149
Groteszk	150
Koporsó és bölcső közt	151
Az ismeretlen, végtelen temetőben	152
Hetedhét-ország felé	153
A lámpagyújtó énekel	153
Az ihlet perce	154
Pipacsos, alföldi út, forró délután	154
A vendég	155

Innen a szobámbul	155
Panoptikum	155
Ó a rémséges őszi éjszakák	156
Vers egy leányról, akivel éjfél után találkoztam	156
Áprilisi ezüst eső	157
Cifra halottak	158
Vénasszonyok nyarán	158
Síppal, dobbal, nádi hegedűvel	159
Árnyak találkozója	162
Köd előttem, köd utánam	163
Kis Mariska	164
Mint a beteg gyerek	165
Csendes, édes aranyóra	165
A vándor	166
Fohász csillagtalan éjjel	166
A lány a sötét szobába megy	167
Boszorkányos este	167
Rózsaszüret	168
Arany-alapra arannyal	169
Csúnya, piszkos reggelen	169
Régi szerelmes levele	170
Kedves	171
Mélyek a kutak	171
Csöndes, tiszta vers	171
LÁNC, LÁNC, ESZTERLÁNC – (1914)	173
A magyar koldus	174
TINTA – (1916)	176
Aranyvonat	177
Naplójegyzet egy havas reggelen	177
MÁK – (1916)	179
Ének Virág Benedekről	180
Szesélyes futamok a holdról	181
Plétkoszorú	182
Séta a városon kívül, vidéken	183
Nem szabad feledni	183
Sötét, nehéz tavaszi ég	184
Új poéta panasza a régi holdhoz	184
Délutáni meditáció	185
Keserű ének	186
Mérgek litániája	187
A jó hold	188
Skála	188
Hideg	189
Kis, kósza vágyak	190
Csatakos virradat	190
Rózsa	191
A rossz élet	192
Egy kézre vágyom	193
Akarsz-e játszani	194
A jó élet	194

Csendes, ünnepi óda az élethez.....	195
Öcsém	196
Arckép.....	197
Háborús fohász az aggokhoz.....	197
Ádám.....	198
Őszi síp.....	199
Szentbeszéd.....	199
Unalom.....	200
KENYÉR ÉS BOR – (1920).....	201
Boldog, szomorú dal	202
Hitves	202
Verés	203
Csáth Gézának.....	204
Egyre közelebb.....	206
Együgyű ének.....	206
Ősi... régi.....	207
Mint.....	208
Árnyak fehér processziója.....	208
Reggeli áldás	208
Lángok között	210
A magány papja	211
Szonett egy szoborra	211
A szőke nő portréja	212
Vénség.....	212
Áldott szegénység	212
Az átkozott házban.....	213
Az ellenség.....	214
A magyar romokon	214
Szénrajz.....	214
Óda.....	215
Anyák.....	217
Idegcs rímek.....	218
Gyászkar.....	218
Könnyek koldusa.....	219
Magyar költők sikolya Európa költőihöz 1919-ben	220
Rapszódia.....	220
Ima harc előtt	221
Szonett az öreg királyról	222
A BÚS FÉRFI PANASZAI – (1924)	223
Csak hús vagyok. Csak csont vagyok.	224
Nem tudtam én dalolni nektek az újról, csak a régiről.....	224
Már elmondtam, mint kezdtem el	224
Ha volna egy kevés remény, ...	225
Beírtak engem mindenféle Könyvbe.....	227
Diákkoromban, vékony kis legényke	227
Május.....	228
Ezek a fák.....	229
Milyen sötét-sötét a Balaton.....	230
Én nagyon sokakat szerettem	230
Lecsuklik minden pillá most	231
Halálba hívó délután	232
Sakkozunk egyszer három nagydiákok.....	232

Ó én szeretem a bús pesti népet	233
A lelkem oly kihalt, üres	234
New York, te kávéház, ahol oly sokat ültem.....	234
Már néha ott ülök velük	235
Elég a jaj. Ki innen a mezőre.	236
Mily messze van éntőlem már az ég	236
Az álmainak színes ablakába	236
A repülő.....	237
1914.....	238
Lásd, kisfiam, ezt mind neked adom most	239
Az én családom nagy, erős volt.....	240
Most harminckét éves vagyok.....	240
Én feleségem, jó és drága-drága.....	241
Most az álom vizébe gázolok.....	242
Hajnal, éjjél közt ocsúdva mély sötétbe fölriadtam	242
Milyen közeli most a nyári ég	243
Ó szép magyar fejek, ti drága-régik	244
Úgy nézem a te arcodat, mint egy ős-régi rúnát.....	244
A nagyvárosban éltem, hol a börzék	245
A kalauz	246
Ásítok és csak bámulom	246
Kik élnek itt a dolgozószobámban?	246
Ma hold van	246
Fölébredek.....	246
Hatalmas ősz	250
Úgy írom néked, kisfiam, e verset	250
Nem félek a haláltól, mert tudom mi	252
Múlt este kissé lehajoltam.....	253
Annyi ábrándtól remegett a lelkem.....	253
Most elbeszélem azt a hónapot	254
Kísérem a fiam az iskolába	261
Kávéval és kacajjal jó a reggel.....	261
Légy áldott, régi hely	262
Itt fekszenek csodásan ők.....	262
Lám, ma újólág az álom.....	263
Ó ifjuság, ha hozzátok megyek	265
Szülőföldemnek bús határa	266
Hattyú kutyám.....	266
Ordítsak-e?	267
A pohár eltörik	267
Meztelenül – (1928)	269
Csomagold be mind	270
Vigyázz	270
Szegények	271
Az apa	272
Magánbeszéd.....	272
Csöndes viszontlátás	273
Tanár az én apám	273
Rózsaszín lámpa.....	274
Nők.....	274
Szerelem.....	275
Lankadt ibolya.....	276
Pille	276

Francia lány.....	276
Repülő ifjúság.....	277
Szeretet.....	277
Özvegy a villamosban.....	278
Gépírókisasszony.....	278
Egy rossz költő mily megindító.....	279
Kalauz.....	279
Beteg.....	280
Vidék nappal, éjszaka.....	280
Régi dajkánk egyetlen öröme.....	281
Hetedhétország.....	282
Vágy eltévedni.....	282
Költő.....	283
Intés az öregebbek tiszteletére.....	285
Boldog, ihletes napjaim.....	285
Bekötött szemmel.....	285
Piac.....	286
Krúdy Gyula.....	287
Nagy a reggel.....	288
Ha játszanak a gyermekek.....	289
Tömeg.....	289
Aki ma meghalt.....	290
Temetők.....	291
Vendégség közben.....	291
Utolsó kiáltás.....	292
Zászló.....	292
Régi pajtás szemüveggel.....	293
Anya.....	293
Színésznő.....	294
Egy hang.....	294
Indulatszavak.....	295
Elégia.....	295
ZSIVAJGÓ TERMÉSZET – (1930).....	297
Fák beszéde.....	298
Állatok beszéde.....	298
Madarak beszéde.....	299
Rovarok beszéde.....	300
Lepkék beszéde.....	300
Ásványok beszéde.....	300
Drágakövek beszéde.....	301
SZÁMADÁS – (1935).....	302
Számadás.....	303
Fényes koszorú.....	305
Életre-halálra.....	306
Európa.....	308
Szeptember elején.....	309
Költő a huszadik században.....	309
Beszélő boldogság.....	310
Szerelmesek.....	311
Énekek éneke.....	311
Litánia.....	312
Három szatíra.....	313

Harsány kiáltások tavaszi reggel.....	317
Ilona	317
Ha negyvenéves.....	319
Szavak a társaságban.....	319
Vörös hervadás.....	320
Őszi reggeli	320
Azokról, akik eltűntek.....	320
Esti Kornél éneke	321
Negyven pillanatkép	323
Marcus Aurelius.....	330
Osvát Ernő a halottaságyon.....	331
Játék első szemüvegemmel	332
Éjjel az alvó mellett.....	333
Kivégzés.....	333
Ének a fiatalokról	334
Útirajzok.....	334
Halottak.....	338
Ébredés.....	339
Otthon	339
A mi házunk	340
Kétségbeesés	341
A vad kovács	341
Februári óda	341
Száz sor a testi szenvedésről	342
Fejtörő felnőtteknek	345
Szellemidézés a New York-kávéházban	346
Könyörgés az ittmaradókhoz.....	346
Már megtanultam	347
Halotti beszéd.....	347
Hajnali részegség	348
Ének a semmiről.....	351
HÁTRAHAGYOTT VERSEK – (1906-1935).....	353
A múlt dalaiból.....	354
Vallomás	354
Válás	355
Demosthenes	356
Tavaszelő	356
Budapest.....	357
Fekete farsang	358
Zeneszónál	359
Új évkor.....	360
Emilia	360
Epigrama	361
Utóhang.....	362
Notturmo	362
Vizek, vizek... ..	363
Hazafiság.....	363
Álom a szökékről	364
Búcsú.....	364
Gyógyulás	364
Ének a szívemhez.....	365
Ki tudja.....	365
Ének a tavasz elé.....	365

Bús távolok	366
Fekete Vénusz	366
Nem kellesz, élet!.....	367
A hegy leányai	368
Véres madarak.....	368
Fekete tornyok.....	369
Az öngyilkosokhoz	369
A hét lusták éneke	370
Kórházból.....	370
Tivornya hajnalán	371
Üres órákban	371
Naenia	372
Vándorúton.....	372
Nyárutó.....	373
Hajnali csók.....	373
A nyílvevő dala	373
Prológ	374
Zongora-dal	376
Húsvéti himnusz.....	376
Piros	378
Szellők zenéje	378
A vér és tűz dala.....	379
Fehér temetés	380
Kabaré nagyhete.....	380
Reggeli kísértet	381
Holdsugár-szonáta.....	382
Ismerjük egymást	382
Miért?.....	383
Ördögösök.....	383
Csillagok	384
Nászi ének.....	384
Otthon	385
Kolduló énekek	385
Az ivó.....	386
Halotthozó éjek	386
Terméketlen percek.....	387
Lamentoso	387
Avató.....	388
A sárgahajú nő	389
A városban	390
Titkos jelenések.....	390
A vicéné	391
Hajnali bálteremben	394
Az alvó.....	395
Párizs.....	395
Sírszobor	396
Leány.....	396
A kulcs	397
Lámpa a sötétben	397
Az alkonyat	398
Velence, déli harangszó	398
A sötét szobában	398
Gőgös, meddő virágok	398
Népszónok.....	399
A kalap	399

Írás régi könyvben.....	400
A délután.....	401
Szavak	401
Budai szegények	403
Legenda.....	403
Csonka szonett szíve­ről.....	404
Végrendelet	404
Mercurius	405
Vonaton, forró délután	405
Régi pincér	405
Apám a koporsóban	406
Vázlat	407
Hajam.....	407
Koratavaszi délután.....	407
Fohász	407
Kérdések munka közben	408
Kirakatok.....	408
Tóth Árpád halotti maszkja.....	408
Politika	409
Verssorok	410
Ordítás az erdőben... ..	412
Kő.....	412
Jó hír.....	413
Hang	413
Öngyújtó.....	413
Uszodai idill	414
Egy leány emléke	414
Délutáni álom.....	414
Műhely	414
Feleségemnek.....	414
Izgatott séták	415
Fohászkodás	415
Sárga, piros zászlóit lengeti.....	416
Ellenség.....	416
Mint a magnézium... ..	417
Zsuzsika	417
Fényes, dicső madaraim.....	418
Én mindig temetek	418
Ezer év múlva.....	419
Ünnepi körkép.....	419
Szeptemberi áhítat.....	421
ZSENGÉK, TÖREDÉKEK, RÍMJÁTÉKOK.....	424
Magunk vagyunk.....	425
Kossuth Lajos, Széchenyi... ..	425
Híves őszi este.....	425
Álom	425
Ó búrok, ha én most csak húszéves lennék... ..	426
Cigánylány, cigánylány!	426
Kapca-ünnep	427
Sírvirágok.....	427
A temetőben	430
Hajnali dal	430
Sors	431

Kossuth Lajos élete	431
Ó el ne ítéld.....	431
Hát az Ilonka	432
A bölcs halála.....	432
Szerenád.....	433
A verseim elé	433
Altatódal.....	434
Az alkonyathoz	434
A húrba markol a szokott újj.....	435
A visszhang románca	435
A régi dalokból.....	436
Légy csak magad.....	436
Gyulai úr	437
Dalok.....	437
Haragszik az Isten	438
Lidia	438
Méla akkordok	439
Egy forradalomhírré.....	439
Icarus.....	440
Dél.....	441
A költészethez	441
Ne hidd, hogy.....	442
Mózes imája	443
Mahomet	443
Egy verses regényből	444
Délután.....	446
Otthon	446
Rab lelke	447
Tusakodás.....	447
A jelenés.....	448
Reggel felé	449
Karácsonyi dal.....	450
Úton.....	451
Éjjel	451
Szilánkok.....	452
Az egyetemi körben	452
Egy éji lány dala.....	453
Steinné.....	453
Kéjvágy	454
Álmok alkonyatja.....	455
Vers Szandának.....	455
Lia	455
Venus Mystica.....	456
Byronhoz.....	457
Szerelmi dalok.....	458
Viszontlátás.....	458
A költő tentásüvege.....	459
A fekete asszonyhoz.....	459
Vágyok szeretni!	462
Idill a Hűvös völgyben.....	462
Fölöttem az éj.....	463
Láncvers.....	463
Két kecskerím	464
Kis bordélyház	464
Magyar vagyok, minthogy magyarul írok.....	465

Érzés.....	465
Mert hogyha itt bús életem robotján... ..	465
Vörös és sárga az ősz színe.....	466
Beíratlan lapok.....	466
Száz év se, és dalol a szél.....	466
Most trombitákkal zengj a szerelemnek.....	467
Úgy fáj az élet... ..	467
Hogy éjféلكor bezörgessen a párod... ..	467
Ki hallja én nagy jajgatásom.....	467
A természet e szép hónapba mindég... ..	467
Apám.....	467
Ma azt akarnám.....	468
Mint hogyha kisfiam... ..	468
Tündéri téli délután... ..	468
Éjjel.....	468
Csacsi rímek.....	468
Esti Kornél rímei.....	483
Két paródia.....	486
Isten-Weekend	487
Röpima.....	487

NÉGY FAL KÖZÖTT

(1907)

LÁMPAVILÁGNÁL

Lámpafény

1

Ó lámpafény, oly szép vagy, méla, halvány,
mint a beteg ajkán a bús mosoly,
te vagy, aki a napnak alkonyatján
fáradt szivünkre balzsamot hozol.

Már mint gyerek csodáltam, lám a lámpa,
s bámész szemekkel néztem ott alant,
amint a vén bronzcsésze a szobánkba
szétszórta a rózsás, szelíd aranyt.

Mindíg szerettem, mindig véle nőttem,
később vad éjeken égett előttem,
hogy küszködtem a csillagokra én.

Most tört a lámpám s nincs lámpafény.
Isten-kísértő, vágyvillámos éjjel
járok kihült lámpával, tört cseréppel.

2

Te vagy napom, nagy sárga lámpa,
te vagy mezőm, rideg szoba -
S oly jó e lámpafényes árnyba!

Az én párnám a szürke asztal,
a fegyverem csupán a toll,
csak a sötét betű vigasztal.

Az elmúlással így tusakszom,
kezembe gyorsan jár a toll,
s a lámpafénybe bámul arcom...

3

A zöld mezők selymére félve hágok,
mint úri szőnyegek a paraszt,
kűnn a mezőkön fojtogat egy átok.

Benn várom az örök virágtavaszt,
és dolgozom rajt, mint a pók a hálón
százszor kötözve és bogozva azt.

Itt meglep egy halk és mélységes álom,
felém csilingel millió virág,
s én vérszegény, kövér kelyhük csodálom,
az éj gomolygó, szürke árnyin át,
amíg bezárom csendesen az ajtóm,
a lámpafény dobálja fénynyilát.

Fáradt fejem fehér párnámra hajtom,
dalt hallok a mély csendességen át,
s míg véres ködbe meghal künn az alkony,
kinyílnak a sápadt nympheák.

4

Az est leszáll. Fáradt szívem beteg.
És egyre jobban halványul a lámpa,
erőlködő szemem tággá mered.

Haldoklik-e az öblös csésze lángja?
Az ég sötét, dalol a fuvalom,
kábult szemem a fényt már meg se látja.

A többiek szavát se hallhatom.
Olyan a lámpa, mint egy bús kísértet,
mint egy fehér árnyékfolt a falon.

Nem látok. Ők olvasnak, rám se néznek,
hajszolja őket a tüzes robot,
s azt mondja mind, a lámpa nem setétebb.

A szívem egyre halkabban dobog,
s sírok, mint hogyha minden összedülne,
pedig csak a lelkem vet véglobot.

Nem látok. Éjpalástba jő a vég.
Kihúnyt szemekkel nézek majd az ürbe,
ajkam, szemem kinyíl... S a lámpa ég.

Az árkádok alatt

A vágy-fuvalmas nyári éjszakában
az árkádoknak csarnokába léptem,
hol a dicsőség zordon nagyjai
kő- s érc-mezükben hallgatag virasztják
a végtelenség hosszú éjjelét.
Sütött a hold, s a kert gyepűire
kékes, sugárzó fényivet bocsájtott,
és én, a nyári hőtől elcsigázva
a csillagos, sejtelmes éjjelen
csukló inakkal és fuló kebelrel
egy kőszobor talapzatára rogytam,
s figyelve fényes, nagy szemébe néztem.

Zord arcu bölcs volt, ráncos homlokán
a felkelő holdnak sugára lengett,
s mig arca a kétes sötétbe rémlett,
merev szemekkel néztem rája én,
és átéreztem ott az életem...

Mily semmi a világ tűnő zaja,
a szappan-bugyborék szétpattanása
hatalmasabb és színesebb, miként
egy röpké emberélet eltűnése!

Az a tudós egykor rajongva élt;
kőarca, amelyen hideg közönnyel
csupán az észnek fénye éledez,
egykor mosolygott, sírt, haragra torzult,
és az öröm rózsáitól kigyulladt:
s most bús, komoly fagy ül vonásain,
s nem rezdül arcán a meredt ideg,
ha háborogva mozdul a talaj,
s a nyári orkántól meging a csarnok,
vagy hogyha hóviharban összerendül
az őszi kőház széles ablaka.

Az a szobor mindig fagyos, komoly,
akár a tenger szürke pusztasága,
akár az éj sötétlő gyász-szine -
örökre egy, örökre mozdulatlan.
Egyhanguan szemléli az időt,
mert ami itt a létben elmulandó,
tisztább alakba az már mind övé,
s az eszmehonból bágyatag mosollyal
nézhet ma már e változás-világra,
hol fogcsikorgva, lázadozva, sírva,
nevetve s elfuladva küszködünk mi,
a látszat-életnek halottjai,
kik a szobor-alapzatok alatt
mozgunk, eszünk, elnyűve testerőnket,
kapkodva a türemlő semmiért
s megvetve azt, ami a létező.

S éreztem akkor, hogy a durva tömb él,
s minden mi eltűn ez árnyék-világból,
a lét komor tárcsarnokába jó.

Csupán mi, a percnék bohócai,
a változás serény kengyelfutói,
kik satnya félelem honában élünk
s rabláncokon szilaj táncot ropunk,
vagyunk kizárva az élet honából.
E honba térnek, kik elmennek innen
egy misztikus, dicső feltámadásra.
És a halott, kit könnyel, énekekkel
a sírnak éjjeli szádjába visznek,
szoborszerű, dermedt vonásival
az életet jelképezi nekünk,
a változatlant, a tökéletest.

Mert minden, ami elmulott, egész
és minden, ami itt van: csonka, tört
s az elmulásnak halvány áldozatja,
amelyre bátran azt mondjuk mi: nincs,
a végtelenség finom művü szobra,
min egy kicsinyke karc se látható.

E gondolat futott által velőmön
ott az öröklét hűvös csarnokában,
mig az özönlő holdsugárba fázva
bámultam a nagyok köztársaságát,
kiknek ma már nem lüktet az erük,
nem fáj az élet lassu tengetése,
s köztünk, halottak közt, örökre élnek.
Nagyon soká merengtem így az égen,
hol tarjagos felhők között suhant
az óriás ezüsthold tiszta gömbje,
fényben fürösztve a nagy csarnokot,
és én, az élet árva páriája,
remegve fordultam felétek ekkor,
fájó rebengéssel rátok tekintvén:
ti óriások, kővé vált erők.
S forró fejem lehajtottam szerényen
állványotok márványpárnáira.

A komédiás dala

Mulassatok, a hinta indul,
nézzétek e színes pokolt.
Keblem sajog a tompa kintul,
de jőjjetek, ajkam mosolyg.
Ti vagytok az úr, én a szolga,
bohócruhába öltözöm.
S elfojtom értetek, dacolva,
eget-kivánó ösztönöm.
Fejemből a vér zúgva csordul,
de rája süveget csapok,
s nem érezem a tarka lomtul
az égető, nagy bánatot.
Előre hajtok, körbe-körbe,
a falba vágom homlokom.
Mindent teszek, holtig gyötörve:
imádkozom, káromkodom.
Pusztán csak a parancsra várok,
ti vagytok, és - nem élek én.
Fogjátok is át a világot,
nekem nincs semmim e tekén!
Engem ragad vadul zilálva
a szédülő körforgatag,
aranyszörnyek sötét hajába
kapaszkodom meg bágyatag.
S ekkor nem is tudom, hogy élek,
csak törtetek némán elől,
elszáll szememből minden élet,
és célt nekem szótok jelöl.

A vad röhejben elfelejtem,
    hogy e világon létezem,
a durva ember-rengetegben
    nem nyúl díjért mohó kezem.

De néha, hogy a lárma halkabb,
    megráz egy furcsa hangulat,
mert látom, itten mind mulatnak,
    csak a komédjás nem mulat.

Egy örülthöz

Előttem állsz s hadarsz: király vagy,
vért szomjazó, vad, gyilkos úr,
s az örület nagy koronája
nehéz fejedre ráborul.

Megtörve fekszel a vaságyon,
parancsot osztogat kezed.
Sovány fejed magasba lendül,
királyi gögöd élvezed.

A vajszivű könnyekre olvad,
a nagy, vasizmu szolga szán.
Szegény bolond nép. Egy se látja,
mint győz hadad véres csatán.

Ott a napos, poros lapályon
száll egy dühös vas-förgeteg:
acél-sárkányok, zord vitézek
hódolni jönnek most neked...

Aztán csalódva feltekintesz
és szétfigyel csontos füled,
agyad a zord valóra eszmél
s nem részegít az örület.

Kacagva hódolatra intesz,
kezed kaszál a légen át,
s mi szívszorongva, mosolyogva,
könnyezve bámulunk reád...

Nézlek soká, édes királyom,
sápadt, beteg nagy martirom.
Ágyad szemembe drága trón lesz,
s legfájóbb könnyem elsirom.

Nősz, nősz, dagadsz gyúló szememben,
az örület lángjainál,
s megcsókolom rongyos sarodat,
ártatlan képzelet-király.

Hajrá, zenét, őrséget erre,
hátráljatok, ti sorfalak!
Parancsot oszt királyotok most,
e szenvedő, szegény alak...

Ti a hirért véres csatában
rabolva nyúltok máshová, -
de ő hatalmát képzelemből
s roncsolt agyából alkotá.

Ti vértivó szörnyek, falánkul
oroztatok száz életet, -
te csak tüzes lázálmáidban
ölsz, győzöl, ó sápadt beteg.

A szenvedély arany varázsa
ragyogja be tar homlokod,
ó képzelet dicső gigásza,
a porba néked hódolok.

Te vagy királyom, én a szolgád,
ints, és ha kell, én meghalok!
Én, én a bölcs... én, én a költő...
a te első alattvalód.

Csönd

Lebegj reám, ó csendes némaság,
véresre horzsolt szívemet kötözd be,
ontsd rám a holtak áldott balzsamát!

A zagyva nyelv hangját zavarjad össze,
fullaszd el égő, száraz torkomat,
alélt fejem zsongó, nagy csend fürössze.

Aludjon el a kínzó gondolat,
ónsúlyod égőn nyomja vissza mellem,
végsőhajom szelídeden fogadd.

Emlékezet, tudásnak kéje, szellem,
halk ájulatba nyögve vesszen el,
és szó ne keljen boldogságom ellen.

Szűnjön pihegni a beteg kebel,
tűnjön le róla a vér régi mocska,
míg boldogan nagyobb öröm emel.

Sártól szennyes valóm tisztára mosdva
lebegjen a felejtés búvkörén,
s ne bántson a bűn, a sár és a rozsda.

Szent csönd, terítsd palástodat fölé,
fülembé kriptád hallgatása csöng,
s mélységeidből nem nézek föl én:

Oh én fehér sírboltom, tiszta csönd!...

Egyedül

Magam vagyok, rám hull a végtelenség,
a fák, a lombok ezre eltemet.
Olykor fölé, cikáznak még a fecskék,
nem láthat itten senki engemet.

A táj az ismeretlen mélybe kékül,
nincs semmi nesz a lombokon, a fán,
s tűz-csókokat kapok a tiszta égtől
Én, a merész és álmodó parány.

Egyszerre az ősfélelem legyűr,
a lég üres, kihalt a szó, a hang,
s én sáppadottan fekszem itt alatt.

A föld szorít, s fölém végtelenül
tágul ki, mint egy kék üvegharang,
a végtelenbe nyúló kékes űr.

A nagy bérházba történt valami

A nagy bérházba, hol kőrengeteg
sorvasztja el az izmos életet,
hol a szegény fáknak köves ugar jut,
s mind kétségbe'esve nyújtják égre karjuk,
hol a szobák vak mélye zúgva mormol,
hol otthonos a bűz, zaj és piszok, por,
hová a gyárfüst vastagon terül,
hol kis gyerek sír-rí szünetlenül,
s a háziúr, lakó egyként fogoly,
hol a nótás cseléd ruhát porol;
hol annyi közt vagy s mégis egyedül,
hol a nyomor s gazdagság elvegyül,
hol a sötét, dohos, vizes szobákba
sápadt írók éjente lázban írnak,
s ha rózsaaarccal ébred a szelíd nap,
benn csak tovább virraszt az éji lámpa;
hol éj a nap s a nappal éjszaka,
hol sose szűnik az élet zaja,
hol pört, zavart gyakorta hallani:
a nagy bérházba történt valami...

Bús őszi délután borult föléje,
unalmasabb, miként az éjek éje,
rített a gyerek, az ég is könnyezett
langyos, unalmas, őszi könnyeket.
Aludni látszott már az édes élet,
nevettek a szemérmetlen cselédek,
fojtott a füst, kiszáradt a torok,
a szél nehéz, bús álmokat hozott,
egy zűrzavar volt a homályos udvar,
s a házalók döngték be dús dalukkal,
s csak nőttek a szívek fájdalmai...

És ekkor, ekkor történt valami...

Halk reszketés fuvalma szállt oda,
s belésírt e homályos zűrzavarba,
titokzatos búbanatot kavarva,
halkan, búsan a méla zongora.

Erdőben

Ti hús tetők, te zöldes enyhe éjjel
boruljatok vérző szívemre le.
És részegíts meg párás, gőzölő föld
s te márciusnak fűszeres szele.

Legyezzétek ti könnyűszárnyu szellők
a téli bútól bágyadt arcomat,
az ébredő tavasz örömdalában
ernyedjen el a fáradt gondolat.

A rét aranyzöld bársonyára omlik
hullámzatos, sötét hajam.
S én hallgatom fáradt szívem verését
merengve mélán, gondtalan.

Ajkam meredt, fáradt szemem lecsuklik,
elbágyadok és meg se moccanok.
S a szél lábbújjhegyen jó nézni erre,
hogyan élek-e - s fekszem, mint egy halott.

A földön

*„To love the earth”
Byron*

Sosem vagyok én boldogabb,
mint hogyha egymagam
a fűbe rejtem arcomat,
s mélezek gondtalan.

S hallván a föld lehelletét,
hogyan lázasan remeg:
megértem, mit tesz e beszéd,
ráhajtva keblemet.

(Törjön föl a rút, dőre gőg
a csillagokra bár,
hozzád jövünk utóbb-előbb
és elborít a sár.)

Én földanyám, én mindenem,
te szültél egykoron!
S viharzavard bús intelem:
te rengeted porom.

A föld keblére fekszem én,
a földre, jó közel.
Nézd, jó anyám, fiad, szegény
csüggedve átölel.

A bal lator

Téged dalollak: vasderekú lator,
jéggé fagyott dac, szóttalan óriás,
ki meghalál szégyen-keresztfán
s nem hajolál meg a gyáva kínnak.

Két ezredéve zúg le merész szavam,
lantom favázát megszögezem vadul,
s vasszívvel és csontos marokkal
zord zivatart kavarok nagy öblén.

Nyílt homlokú bűn, hősi, kemény, igaz,
erényt pirító, tisztakezű gonosz -
te hallgatál kövé meredten,
míg az erény nyavalyogva koldult.

Előtted állt a pálya szabad tere:
hitért cserélni drága, derűs jövőt,
egy szódra várt csak a kegyúr ott, -
s félrelökéd nyomorult jutalmát.

A jobb lator még aznap a mennybe volt,
s bizony mondom, te itten a földön is,
meg sem halál, már ott valál te,
még mielőtt letörék a térded.

S hogy néma lett az agykoponyák hegye
és az olajfát porzivatar veré,
s indult a föld s hasadt a kárpit:
két nagy, erős merevült a gyász-fán.

Egyik te voltál és a nagyobb, dicsőbb
ő volt, a véres, összeköpött zsidó,
ki néma fejfel dőlt le, büszkén,
és akihez te sosem könyörgél.

Gyilkosok

Állnak komor homlokkal, egy csoportba,
mint elfogott, nemes vadállatok,
s birkóznak a valóval viczorogva,
és szájukon vad fájdalom dadog.

Szemükben égő, olthatatlan örvény,
arcuk fakó, de nem könnyharmatos,
s mellükre Themis en-jóvolta örvén
hízott, fehér lábával rátapos.

Dicső erő, űznek, bömbölve marj hát,
csavard ki csak a festett szajha kardját,
hajrá, a mérleg serpenyője kong...

Cibáljátok köpenyje szögletén,
ha nincs erőtek, majd segíték én,
a boldog örült, ki mindent leront.

Pán ébredése

A nyugtalan föld lázasan álmodik...
Ezüstös árnyak szállnak az éjszakán,
színes szalag övedzi főmet,
rózsafüzér s koboz a kezemben.

Fehér, merengő orgona-bokrokon
Selene fátylasan, mosolygva kél,
a jégre olvasztó meleg fű,
s forrva bugyog fel a szőke forrás.

A csíra mozdul, s a pihegő talaj
aszfalt-füzőjén nyögve emelkedik,
s az ébredés fuvalma áttör
vas-cimeres kapuk ősi gátján.

Sápadva néz a város a rét felé,
vén házak ajkán megfagy a víg mosoly,
s hallják az éjbe, félve hallják
láncrakötött nagy erők zugását.

És ing a kőfal; hősi birokra kel
a satnya sarjú s a remegő szobor,
görcsös gyökér bombázva pattan,
s messze sötétbe közelg az erdő.

Jön, mint haragvó, zöldhaju szörnyeteg,
lóbázza bőszen ág-bogas üstökét,
átfogja gyilkosan a várost,
és letiporja vadúl a sárba.

Farsangi zaj zúg a tavasz-éjszakán,
poros kupákba méz-izü bor kereng,
fehér bokák táncokba fognak,
s barna, pogány szüzek énekelnek.

S távolba, künn a széna-szagú mezőn
nyujtózva ásít, talpra szökik vigan,
s véres szemekkel, mennydörögve
lépdel a városon át a nagy Pán.

A nyár

A nyár az én szerelmem, érte égek,
halálthozó csókjára szomjazom,
erdőket áldozok szilaj tüzének,
bár ajkam is hervadna el azon.

Görnyedve várom télen a szobámba,
a tűz körül álmodva csüggeteg,
lángóceánját képzeletbe látva,
mely semmivé hamvasztja a telet.

S ha lángszerelme sápadt őszbe vénül,
s zöld pártadísze hullong a feje körül,
virrasztom árva, bús menyasszonyom.

Zokogva már hülő keblére fekszem,
s elsírva ottan legnagyobb szerelmem,
sápadt, aszú haját megcsókolom...

Inferno

Szörnyű volt a pokolnak feliratja,
csak a nagy Dante írhatott olyat,
de lelkem a bűnöst mégsem siratja,
ki lenn a jégbe vérkönyűt folytat.

Nagy bánatát elfödte a nagy éjjel,
s jól tudta már, hogy ott nincsen remény,
a borzalomba lelkét szörnyű kéjjel,
haló kacajjal ásta el szegény.

Szörnyűbb, ha a menyország boltja tűn fel,
s eléd ragyog szikrás gyémánt-betűkkel
a szörnyű szó a drága ív fölött:

Nagy bánatod a hús éj el nem oltja,
csak támolyogsz, mint a fény éji foltja
s kacag feléd hószerű ördögöd.

Én is

Ó Dante, aki búsan révedezve
jártad szülőhonod szennyos sarát,
s reád mutatva szólt hűtlen Firenze:

„Ez egykoron lenn a pokolba járt”;
Lenn jártam én is, s borzasztóbb pokolban,
de nem vezérelt engemet barát.

Kuszált hajakkal, sírva bujdokoltam,
kigyó harapta vérző köldököm,
s pillámra dermedt forró könnyem ottan.

Csiklandozott hideg halálöröm,
vacogtam én is kénes habjaidban,
és útamát még máig is töröm.

A Tantalusz kinkelyhét én is ittam,
izzadtam jégbe, fáztam tüzkohón.
Megettek ördögök, s a testem itt van,

véresre martam ökleim mohón.
És mindhiába a szivembe vert kés,
ha meghalok, százszor megújhodom.

Magam vagyok a poklom, az erem kész
csatorna, hol forr a tüzes patak,
futnék magamtól és nincs, nincs menekvés.

Bukom, botorkálok a kín alatt.
A tűhegyű korom, a néma éjjel,
a vasfogós manók mind kínnanak.

Felhagytam én már rég minden reménnyel.
Az ásitó bolton nincs semmi fény.
Utamban a kétségbeesés vezérel.

Ó, mert nekem nincsen Beatricém!

A gyászmenet jó

A gyászmenet jó, s a sötét uton
halvány ajakkal vészkiáltót fuvom.
Könny önti el vonagló képemet,
az őstalányok titka rámmered.
Kérek vigaszt, reményt állhatatlanul,
s siró szavam az éjszakába fúl.

Ó társaim, tekintetek ide!
Így távozunk majd mind a semmibe.
Ez az a seb, amelyre nincsen ír se,
ím ez az út, melytől remegve féltünk,
ezért diszítgetjük fel röpke éltünk,
hogyan végre e kudarc megsemmisítse.
Egy szürke honba tér a föld fia:
nézzétek - ez a nagy tragédia,
a legsötétebb, a mindennapos,
a szürke életnek komédiája -
tekintetek kacagva, sírva rája!
Ottan halad már a hült föld-lakós.
A tagja, arca, mint mienk: olyan,
de pang érbe már a vérfolyam,
amely zengette ajkát s élteté őt...
Boruljatok a föld porába, élők!
A lég remeg a zúgó harsonától,
szemedbe lobban az éjszínű fátyol,
s te gondtalan jársz-kelsz, s alig vigyázva
nézsz fel a csillámló, cifra gyászra...
Jön a menet, s nem sejtéd mégse, mégse,
hogyan ez királyodnak megérkezése!!

Riadjatok fel hát, ti hűs kövek,
ébredj valóra, esztelen tömeg,
mely a kezdeddel ennen-sírod ásod,
és mégsem érzed gyászos elmúlásod.
Le, térdre, férgek, - mert jön az Enyészet,
ott leng elől győzelmi lobogója,
egy síri csontfő váza int le róla,
s őnéki harsonáz gyászos zenétek.

Ott jön virágos diadalszekéren
az elmulás cézárja vad-kevélyen.
Nehéz fogatján pöffeszkedve pompáz,
s rátok vigyorg a tömpe orru csontváz.
Halálra-ítéltek, bús emberek,
hajoljatok le és ébredjete!k!
Láncot - s zúzzátok főtöket vele,
aranyhaját mindenki tépje le,
és gyözzön a vezeklő gondolat,
szörkámzsa tépje lomhaságtokat,
sirjátok vérré büszke szemgolyótok,
fulladva törjön ki az elfogódott,
karmolja rongyossá virágos arcát
a gyáva gázság, s sírjon az igazság.
Verjétek melletek s zokogjatok
szegény helóták... Jó az uratok!

Mors Bacchanalis

Az ócska csapszék szurtos rejtekén
mulat estente egy sovány legény,
mogorva, száraz egy szikár alak,
józan szemű, de részeg, mint a csap,
Hogy gondtalan beszél mindenki: les,
sunyi, gyanakvó, ám azért szives.
Kupáiból csorog mindennemű
vagyont érő arany- s rubin-nedű.
Csak egy pohárra hív, s nem dől ki százig...

Aztán, midőn a sok ivó elázik,
s az asztalok alatt horkol alul,
és trombitál a hő borgőz az orron,
és izzanak az arcok tűzbe, forrón,
részeg szemekkel néz szét kancsalul.
Fagyos fuvallat száll ki ajakán,
s egyszerre néma lesz és halavány.
A bor kifoly, a lámpa eltörik,
a gyertya szára is leég tövig.
S ő az alvók mellére térdepel,
lehull szeméről a hazug lepel.
Kivillan öblös, csontos durva álla,
s rontó hatalma diadalmaképp
a porba mászó homlokára lép.
S a szürke fényben áll vigyázva, várva.

A gyári munkás, aki küzdve hét nap
munkálkodott, s a nyolcadikra bért kap,
széles gyönyörrel húzza a gugyit,
mely lelkeket öl és agyat butít.
Velők elissza a szegény diák
jó özvegy anyja szűkös gázsiját,
körötte táncol meztelen a kéjlány,

a durva nóta szól sikongva, mélán,
és a poros lebuynak közepén
áll s ütemet ver a sovány legény.
Aztán kiáll a csapszék ajtajába,
s a habozókat vaskarral berántja.
Vékony, szelíd ábrándozók bejönnek,
s hódolnak a tilos, színes gyönyörnek.
Ürül a kancsó, nő a potrohuk,
isznak, de kedvük egyre szomorúbb,
véres szemük fáradt nézése bamba,
bámulnak az unott bizonytalanba,
s ásítzik boruk mellett henyén
az álomgyilkoló sovány legény.

S hogy végre szürkül a ködös, borult ég,
és tompa fénytől feltetszik a szurdék,
vígán kíséri hiveit haza,
a részeg munkást ágyba fekteti.
Vagy perpatvart kavár - s örül neki -
munkába jó a seprű, a kasza.
A gyenge asszony ordít szörnyüképp,
a férj üti, cibálja a fülét,
a vére foly, s csak rázza, döngeti,
az ágyba felriadnak gyermekai,
s látják az árnyban, a vértócsa mellett,
amint a cingár rém szemei nevetnek.

Az ócska csapszék szurtos rejtekén
így vígadoz a zord, sovány legény
és társakat mindenkoron talál,
köréje gyűl a megcsalt és az árva.
S a reszkető, üres gyönyörpohárba
piros bort önt a fekete halál.
És issza duzzadt ajkkal mindegyik,
míg végre az alkony elérkezik:
s ágyába dől a gyenge és beteg,
és egy szeles, sötét őszestelen
a bús, sovány legényke megjelen,
és tántorogva, rémülten hebeg:
„Menjünk aludni, léha cimbora.
Az éj sötét s már rég lejárt az óra,
eltört, legörbült ócska mutatója,
és elfogyott az élet színbora...!”

És rávigyorg kaszásan, feketén,
s karon ragadja a sovány legény.

Én

Mi ez a rejtély?...

Érzem, a fejem zúg,
szaggatja élesen a fájdalom,
hogy mindenik ideg sajog belé.

Magamra eszmélek, felébredek
s agyamban egy vonagló gondolat forr.

Mi ez, mi ez?

Egy gondolat fut át.

Szemlélem a kezem, szájam tapintom,
félő gyönyörrel hallom a szavam,
és érzem a testemet, amint
a pamlagon kényelmesen kinyúlok.
Csak hallgatom, hogyan dobog szívem,
s hideg borúval bámulom magam,
mint a vasúton az első beszállót,
kit fáradott közönnyel megtekintünk.
Hogy később mindörökre elfelejtsük.

Mi ez a rejtély?...

Álmodom talán?

Látom magam és elcsodálkozom,
minden tagom oly kézzel fogható,
mint egy továbbhajítható darab fa,
s mégis nekem örök, sötét titok.
Vágynám bezúzni, ámde nem merem,
mert összetörni fájdalmas halál,
s titkos szövetjén, élő porcikáján,
remegve lüktet az egész világ,
a végtelen úr miriád atómja,
s ha meghal, a világ is véle vész el.

Gyakorta füledt este, amikor
a néma nyelvű eszme is beszédes,
és a vajúdó gondolat piheg,
s a titkos érzés örült táncra kél:
borzadva, félve hallom hangomat,
a néma légbe száll. S oly idegen.
Oly bágyatag-csodálkozó fülemnek,
mint hogyha távol zajnak álma lenne.
A többi rám ismer belőle mind -
csak én nem értem, mit jelent e hang.

S tükörbe nézek. Az ezüst lemezről
bámul felém egy ismert-ismeretlen,
sok kúsza, zöld, fehér és barna színfolt,
hosszan leomló haj zsíros vonalja,
két villogó szem harmatos derűje,
amely lobogva, mint két gyenge lámpa,
világosságot ad és fényt kíván.

Mi ez rejtély?...

Ó feleljetek!

Élesszetek tüzet a tárna öblén,
hol nappal-éjjel küszködöm magam,
s aranyt túrok körömmel, vas-pörölyvel
vagy húnyjon el a sápadt, vaksi fény,
mely a homályos úr ölén dereng.

Mi ez a rejtély s - ez a sejtelem?

Ím e világos, termő pillanatban -
a perc e végtelen kicsinyke részén;
ameddig tart egy röpke villanás -
reszketve, lázban égve ébredek fel
a színes és tapintható zavarból,
és látva-látok, a mélységbe látok,
s rémülve érzem, hogy az ő-s-titok,
az ősi rejtély, ősi sejtelem,
amit ennen-kezemmel érzek,
amit csodálva hallok en-fülemmel:
az én vagyok!

A „Lenau Gasse”-n

1

Itt senki sincs most... Lanyha őszi csöpp
áztatja a követ.

Az ünneplő tömeg
bámulja a sötét, esős időt.

Kezemben az ernyővel küszködöm,
keresve valakit,
ki újra lángra szit -
s nem látok át a vaksötét ködön.

Vergődöm a szorult sikátoron,
ki nyújt barát-kezet,
ki az, ki kivezet
e szürkeségből - mondd, szellem-rokon?

S elém lebegsz... De majd megfojt az ár,
a ház, a szürke kő.

S az ég, mint szemfedő
befed hideg, könnyes fodrába már...

2

Szegény poétám! Nem volt itt nyugalmad,
koromsötét volt néked ez a börtön.
Vágytál kiszállni rozzant alkatából,
s kemény falába ütköztél örökön.

Az élvezetnek páriájaképpen
zörgő kocsik kormos mélyén pihegtél,
s üszkös szemekkel vágytál napvilágra,
mig a mezőn sikongott a hideg tél.

És csak futottál bőszen - önmagadtól,
vágyó szemed az Újvilágba révedt,
átvágta a nagy óceán azúrját -
és ott se lelted azt az enyhe révet.

De az örültségnek lángcsarnokán át
célodhoz értél, s ott ráhullt a béke,
a ciprusok mélységes mély nyugalma
az új Kolumbusnak kihúlt fejére...

Kérdések

Ha távozom a titkos másvilágba,
mit mondotok remegve majd nekem,
halvány körülállók, látván csodálva,
hogyan elszivárog való életem?

Rothadni dugtok egy ködös gödörbe,
sírtok, hogy a barátotok halott?
S míg fekszem ott, deszkák közé gyötörve,
lesz lelketek, hogy dáridózzatok?

S én, én az átkozott, majd hogy tekintem
őket, kik aztán is csak itt maradnak,
ha érzem, hogy szívem egyre halkabb?

Fellázadok-e szenvedéseimben,
vagy bámulok, amíg legyűr a vész,
mint a hajós, ki tűnő partra néz?...

Vészfék

Hajrá, ha bírsz! Hadd nyögjön lenn a pálya.
Hadd búgjon a síp, főjjön a kazán!
Hadd fogyjon a mozdonynak tűzi fája!
A gőzcsapot hagyd könnyedén s lazán!

Száguldj a tiltó lámpa vérjelébe,
rohanj s recsegjen a homok, kavics.
Tüzes kerékkel zúgj a cél elébe,
bár a kerék széjjelmorzsolna is.

Menj! Ám ha rád letipró csüggedés lép,
és ásitó unatkozás mered,
bátran szakítsd szét vért-lökő ered.

Bordád alatt vonaglón döng a vészfék,
vágd szét zsinagját, nem lesz benne kár,
egy pillanat csak s a vonat megáll.

Üres erdőben

Üres narancserdőn merengve
járok, s a léptem hangja kong.
Sárgult levélraj vág szemembe,
vihar cibálja a vadont.

Magam vagyok s megyek tovább, csak
a fákon át az estbibor
borús könnyel vet nehányat
hamvas, fakó rózsáiból.

S én csak megyek a kískeresztre,
a vak homályba mélyedek
temetkező helyet keresve,
temetni álmot, életet.

Hajlonganak a néma, tar fák,
nő az avar és a homály,
mint hogyha vesztemet akarnák,
fönn hűs, ezüst köd szálldogál.

S én csendesen zokogni kezdek,
szorítgatom a fegyverem,
és áldom a nagy, méla estet,
mely rám suhan már nesztelen.

S avart söpör felém az árok,
szorít a csendes pusztaság,
fölköttem egy nagy varju károg,
s gúnyolva szól: „Jó éjszakát!”

Plato olvasása közben

1

Való-e a világ körültem
vagy tán az álom a való,
s e napsugáros, kékes űrben
a durva hajsza a csaló?

Akkor tűn el igaz világunk,
ha reggelenként ébredünk,
s akkor igaz valónkba látunk,
ha álmokat néz hűnyt szemünk?

E vad tülekvés-e az élet,
vagy az csak egy álcás halál,
gyötrött valónk csak akkor éled,
ha silány rög porba száll?

Hol a hely, mely titkunkat ója,
az égben, az ó sírokon,
s az ember, e bolygó lakója
az éjjel, a földdel rokon?

2

Az élet oly csodás, tünékeny,
száll mint az omlatag homok,
felleg, derű jár fönn az égen,
az alkotást váltják romok.

Hajunk ma éjszin, mint a holló,
holnapra ősz, s a sors ledönt,
minden csodálatos, leomló,
mit hordoz hátán itt e föld.

Estente meghalunk az ágyba,
s reggelre már mások vagyunk.
Mind változunk zokogva, vágyva
és nem találjuk - önmagunk.

Ezer titok közt fázva, gyúlva
botlunk, bukunk mindannyian.
Mind látomány lenn, ami durva,
s a láthatatlan az, mi van.

Bölcsesség

Keblem vörös: ó megsebeztek!
Vért ont sajogva oldalam,
vergődöm a bánatba veszteg,
sötét szobába egymagam.

Lezárom ajkamat, velóm ég,
szenvedve, tűrve egyedül,
gúnyoljatok csak kába dőrék,
szivem szárnybontva fölrepül.

Nem háborítjátok meg álmom,
mert bú szüli legszebb dalom,
a sorscsapást rajongva áldom,
s a bánatot magasztalom.

Miért hajítottok, mért dobáltok,
reám nehéz, hegyes követ?
Hisz minden ádáz, bosszus átkot
ezer szelíd áldás követ.

És annyi átka nincs a gaznak,
mint mennyi áldásom nekem.
Nagy lelkem a jószágba gazdag,
és győz a törpe lelkeken.

Győzelem

Csak hagyjatok csatázni engem!
Győzelmemet rajongva zengem.
Mind győz, aki csatára száll.
Nem gyűri le bukás, halál.

Légváramat tündéri kedvvel
tűnő homokra épitem fel,
ti hordjatok szivós sarat -
Az én honom áll s megmarad.

Sziklátok ing a harci zajban,
de az enyém megváltozatlan.
Hiába lőttök rá nyilat,
nem reszketek kudarc miatt.

Nem látta senki égi kincsem,
s sok azt hiszi, valóba nincsen,
és gyűjti a kincset hamar -
a díj azé, aki akar!

Nincsen veszély, mely összerontson,
a vérnyomon, a hullaroncson,
hol a remény, hit, kedv ledől -
én álmodom új lét felől.

S amíg a harcorondra gyász nyom,
és sárba hajlik büszke zászlóm,
és porba omlik mindenem,
én felkiáltok: - Győzelem!

A sírok vonaglanak

Ma itt vagyok. S tán messze, máshol,
nagy, ismeretlen földeken
énrólam álmodik egy ember,
vár, felzokog s hív szüntelen.

Talán szeret. Megérzi lelkem,
ha lopva jó az alkonyat,
s a tág, nagy ég kék tűkörében
sápadva látja arcomat.

A régi századok hatalma
gyakran legörnyeszt és leüt.
Bús, vézna árnyak légióit
látom rohanni mindenütt.

Tán messze, máshol a ködös múlt
zokog a szemfedő alatt,
késő reménnyel hí ölébe
és a sírok vonaglanak...

Szabadság

Ó óriási kéj szabad varázsa!
Lelkem szabad, mint egy bitang ladik,
bordáimat a hab törése rázza,
a víz felém hullámokat hajít.

Láncom lecsüng, utamba kósza szél jó,
a hab fehér tajtékot köp reám,
de mégis úszom én, dicső vezérlő,
s hátán visz a szolgám: - az óceán.

Keresztúton

1

Sürgöny

Tán most esik meg éppen... Borzalom.
Röpül a vész hír a kis szikra szárnyán.
Egy pillanat, s már száll, mint hogyha látnám
az éjbe rezgő vékony fonalon.

Vadul süvölt mérföldek tengerén,
felnyög az ismeretlen, éji róna,
s a szikra, mint a puskacső golyója,
szívembe forog, s fut, rohan felém.

Látom magam. Perc múlva fölkelek,
sápadtan a rezgő ajtóba rontok,
egy szó átszúrja majd a szívemet.

Köröttem zűrzavar, sötét csoportok,
az arcom elsötétül, szám fehér,
meredten állok. És a hír elér.

2

Holnap

Az utca árnyán gubbasztok. Derül.
Fagyos szelek zúgnak, vacogva félek,
s szeretném megragadni még az éjet,
de jó a holnap kérlelhetetlenül.

Vak sejtelem, hagymázos félelem
csap lázban égő, fájó homlokomra,
valami súgja, hogy még meghalok ma,
és futni vágyom bőszen, esztelen.

Kék szikra serked az ég peremén,
egy láthatatlan árnyék karja megkap,
jön a derűs ma, s meghalt már a tegnapi.

Múl az idő, s csak állok tétlen én,
a fény a tájon nagy csíkokba szétfolyt
s a tarjagos ég arca csupa vérfolt.

Megállt az óra

Megállt az óra, és a mutató
halotti csöndben a hatosra néz.
Az óra áll, mindig hat óra van.
Bármit teszel, az inga meg nem indul,
és a finom üveglemez alatt
oly szótlanul-nyugodt, mint a halott,
kit a koporsó ablakán tekintsz meg.

Az óra áll. És száll a pillanat,
eltűnnek a napok, múlik az év,
a század, ezred és az óra áll.

Az illanó idő szívdobbanása
remegve lüktet által a szobán,
s nincs semmi, semmi nesz, csak némaság.

A rémes éjféli csöndje sem ilyen.

Vár a kerék. S a rozzant szerkezetből,
a poshadó tétlenség börtönéből,
az öröklét nyugodt fuvalma megcsap.
Az óra áll, mindig hat óra van.

A hídon

Húsz éves voltam és egy éjjel
tíz óra tájt, színház után
a nyári csillagokra nézve
haladtam által a Dunán,
köröttem minden oly csodás volt,
a híd, hegy tűzzáporba lángolt,
alant zokogtak a habok,
s egy téveteg hajó a vízben
hintázva ballagott.

És én megálltam álmodozva
a lüktető mélység felett,
fejem a hídkarfára nyomtam,
szájam sirástól reszketett.
Szellő bujálkodott a habbal,
beszélt a víz susogva, halkal,
titokzatos, bús volt az éj,
s a selymes és szagos víz árja
hullámos, tiszta, mély.

Ma is emlékezem az éjre,
üres vágyódással tele,
egy céltalan nap tompa éjén
bámultam a vizekre le.
Jöttek hajók zord lángtaréjjal,
hullám feszült fel, mint setét fal,
eltűnt a hab, el a hajó,
sóhaj vonaglott a setétben:
a perc oly illanó.

S miért, miért nem? sirni kezdtem,
agyamba nyilalt, hogyha majd
egyszer letörve, elfakulva,
az aggkor nyugalomra hajt,
gondolok-e a titkos éjre,
s élém tűnik-e majd igézve
e híd, e hab, e tűz-virág,
s az éj, amelyre a sugár szótt
vörös lángpántlikát?

S hogy érzem akkor ezt az éjet?
megrogyva, búsan, társtalan?
S mint látom a híd-bolton álló
huszéves ifjút, enmagam?
Sirok, avagy csak ámulok tán
a könnyü perc hamar lefolytán?
Vagy tördelem eres kezem,
s a habzenére, lángözönre
nem is emlékezem?

Ki tudja... Mostan is gyakorta
úgy rémlik, mint egy költemény
az én sirásos, nyári éjem,
az én könnyes álom-regém.
Olyan, mint egy ezüstös álom,
mely ifjan hull a sírba le,
s ma sem tudom, hogy az az ifjú
Én voltam-e?...

Ábrándjaim, ti...

Ábrándjaim, ti lángoló rakéták,
repüljete az éjszakába szét
és húzzatok fénysávot gyászmezén át!

Hisz oly sötét, kietlen így a lét,
és más világosság nem kell ma nekem -
Cikázzatok, mint hajdanába, rég.

A hír fagyos sugárát összetépem,
derítsd te föl, borongó éjszakám:
szétpattanó tűzbimbóm, fényes ékem!

Gyöngyös sugárzást ontsatok ma rám,
ragyogjatok, mint száz izzó csodás nap,
s szikrás korommal bukjatok alám.

Míg vázatok tünékeny lángolást ad,
csak álmodom, és nem törődöm én,
hogy ott heverték majd a porba másnap...

Sötét az éj, de lángár gyúl fölém,
foszolyatok pompásan semmivé hát
a végtelen sötétség zord ölén,

Ábrándjaim, ti lángszinű rakéták!

A FEKETE ASSZONY

Lidércnyomás

Álmodtam ezt. Én egy sötét sarokban
láztól pihegve, csendesen,
szemem lehúnyva haldokoltam.

Rózsás tivornya volt. Csengett a víg dal,
és az én első kedvesem
találkozott a másodikkal.

Némák, fehérek voltak és meredtek,
vadul szorítottak kezet,
egymásba villant a szemük, s nevettek.

És haldokolva én is felnevettem
síró kacajjal, csüggeteg,
de erre elröpült a lelkem.

Víziók

Bús látományok, nagy, fehér nők
lengik körül az ágyamat,
s csiklandozó gyermekmosollyal
szemembe néznek bágyatag.

Csókolják ólomszínű arcom
ringatva elfáradt fejem,
lefektetnek mint egy halottat,
meredten és szerelmesen.

Hideg kezükkel simogatnak
e holt-fehér, nagy asszonyok,
néznek reám nyugodt szemekkel
s forró szemembe könny csorog.

A fekete asszonyhoz

1

Virágos arcú lányseregbe
búsan, lefátyolozva jársz,
feltűnsz, mint egy éjszínű lepke,
s megáll a tánc.

S könny hull vidám szemünkre újra,
ajkunkra ráfagy a kacaj,
s kitör szivünkéből hörgve, zúgva
egy tompa jaj.

2

Te vagy az éjjel és az örvény,
a kárhozat és a mennyország,
mostan lesujtasz, porba lökvén,
majd felemelsz újból tehozzád.

Költészetem izzik terajtd
pokoli pompámban, setéten,
rubinpiros, parázsos ajkad,
mivel iszod éjjente vérem.

Ifjú szívem fehér világát
liliom-arcaidra loptad
s szén-fürtödön borongva száll át
éjféle néma bánatomnak.

Most félve, kérve száll tehozzád
síró szavával e szelíd dal...
Verd lelkem bús aranykobozzát
hajlékony, forró ujjaiddal.

3

A zöldselyem diványon ültél,
ahogy szobádba bevetődtem,
langyos tavasz volt ott - kívül tél -
rózsás parázs égett előttem.

Mint egy viharcsapott verébfi
omoltam a te lábaidhoz,
mert tudtam, a te szíved érti
költőszívem, s sebére írt hoz.

Melengető, égő öledben
aléltan, álmosan zokogtam,
kigyúlt a képem, lángra keltem,
s könnyezve hallgattál te ottan.

S elmondtam, ó rejtélyes asszony,
mit szenvedtem titkon miattad,
s bozontos főm és lázas arcom
aztán sokáig símogattad.

4

Ez a búcsúzás éjszakája!
A szél cibálja ablakunkat,
a hó fehér csomókba hullik,
a lámpalángok mind kihúnynak.

A mi tüzünk is hamvadoz már,
szád is hideg és hallgatag ma,
s fakó, sötét, mint a kialvó
kráter tüzes, lángfüstös ajka.

Légy áldva a csókért, a kínért,
légy áldva, hogy lelkem gyötörted,
te sápatag, gonosz cherubja
a szenvedésnek és gyönyörnek.
Most menni kell. Nyujtsd csókra ajkad.
Hadd öljem a kint mind reája.
Ó fojts meg, ölj meg, semmisíts meg...
Ez a búcsúzás éjszakája.

Éjfélkor

Fülembe cseng egy kábító, komor szó,
csillagtalan, homályos éjidőn.
Agyam szorít, mint egy fehér koporsó,
vérem kavarg habozva, rémítőn.
Égő szememmel a magasba nézek,
görcsös gomolyba hullámzik velőm,
és érzem, álmodom csak az egészet,
azt is, hogy itt nyögök most szenvedőn.
Fejem, mint egy halott tagját fogom,
tapintom a szám, ajkam, homlokom,
s mint vészharang ver dobbanó szívem.
Gyertyát gyujtok, s szobám sötétjében
kacagva, sírva ködgomolyba tűnő
vészfellegen ül egy bús, kékszemű nő.

Szeptemberben

1

Midőn utolszor voltam a szobádba,
hideg, fagyos volt az arcod, kezed,
az asztalon égett a kézi lámpa
halványan, reszketeg.
Künn háborogva zúgott a setét ősz,
bús titkokat beszéltek mind a fák,
te mosolyogva mondtad: újra vért köpsz,
s már várod a halált.
Kályhád kihűlt. Fáztunk. Én tűzre tettem.
Hullott a könnyem, s bámultál reám,
majd megcsókoltál a halotti csendben,
mint egy szelíd leány.

2

Beteg vagy. A szemed sötétzöld,
mint az álmatlan, őszi tenger.
Csend van, vihar lesz s gőgös ajkad
még szólni sem mer.

Vágy lázadoz tüzes eredben,
sorvasztja a húsd s a csontod,
nehéz hajad sötét palástját
lassan kibontod.

Napsárga szoknyád büszke tested
márványvonalját zúgva mossa,
s rám hullsz pihegve, mint egy érett,
nagy tearózsa...

3

És vége lett a drága napnak...
Az alkonyi, színes szivárvány
égett az ablakok üvegjén,
s köd szállt a szélnek röpke szárnyán.

Homály repült a zöld szalonba,
s én andalogva készülődtem,
a lámpaláng táncolt a széltől,
s felsercegett az esti ködben.

Általkaroltál vaskaroddal
s rimázkodó gyermekszeszéllyel
panaszkodtál, hogy a fejed fáj,
és félsz, ha jó a rémes éjjel.

S ahogy habozva ingadoztam,
felém nyujtottad csendbe, halkan,
az ajkad, vérvörös virágom...
leszállt az éj, s én ott maradtam.

4

Forró az ágyam, künn az éj sötét,
az égen álmosan hunyorg a csillag,
fénnel himezve borzongó ködét.

A fényre várok, mely tán búmra írt ad,
hogy újra majd találkozom veled,
s te lángot adsz én koldus álmaimnak,
már látom is hajlott, dacos fejed,
bűvös közelléted már most is érzem:
te jössz s egymásba villan réveteg
négy, szétfeszült, álmatlan és sötét szem.

5

Éjfél lesz, ájultan pihen a föld
és álma édes, álma mély,
a dolgos ember párnájára dőlt,
sötét az éj.

De én nem alszom, lázba küszködöm
s fönn látok két tüzes szemet,
mely tágra nyílván a sötét ködön
reám mered.

Egy átok

Míg én zokogva elrobogtam,
ti engemet megátkozátok.
S most a szívemre kő gyanánt hull
egy átok.

Romlott szívem vérével én most
sötétre festem a világot,
és húzva híz vadul felétek
egy átok.

Fulladva és lihegve hordom,
reám kacagnak a leányok,
s átok ragyog égő szemükben -
egy átok.

S sír felé híz e nehéz kő,
mindent örök borúba látok,
él egy leány, és vár reám, mint
egy átok.

Sokszor hörögve ágyra dőlök,
mikor elhagynak a barátok,
s belésüvitem a sötétbe:
Ó átok!

Utolsó versek

1

Ki vagy te? Gyakran felsikoltok,
hogy lángra gyullaszt tűzöled,
s érzem, nem voltam sohse boldog
s mi hozzád fűz, csak gyűlölet.

Sötét szépségeddel kegyetlen
szétűzted édes álmomat,
s nem bánod azt, hogy otthon engem
egy árva, szent asszony sirat.

Ki vagy fiúabló lidérc te,
ki mint egy lázas látomány
jelensz meg fényesen, igézve,
a lámpafényes, bús szobán?

Ki vagy, ki sohse fogysz ki csókból,
kin nem fog átok, néma vád,
te, akit minden férfi csókol
s átkoznak a félő anyák?

2

Halott asszony az én szerelmem,
 aki nem érez és nem él,
 s meredt, fehér, szederjes arcán
 lebeg a hosszú szemfedél.

Magas, sötétlő sírban alszik,
 s azt sem tudom, hogy merre, hol,
 éjjente, érzem, sírja terhét
 feldobja és hús könnye foly.

Ekkor kitárja gyenge karját,
 vár, hí, mint a szerelmesek,
 de akkor lesz menyasszonyom csak,
 ha majd én is halott leszek.

3

Nyomomban a fekete asszony,
 a vérivó, halvány, szelíd,
 ki szép szavával ront meg itt
 és csókkal öl meg játszi harcon...

Nyomomban a fekete asszony
 s ha szenvedek bús éjjelen
 néz, nem könnyez mégsem velem
 s letépi párnám, hogyha alszom...

Nyomomban a fekete asszony
 és vándorútamon követ,
 hol elhagy a sivár tömeg
 s véresre marja lázas arcom...

4

Sirasd meg árva, ifju életem!
 Nézd, elfogyott mind a rakétám,
 egykor enyém volt a nagy végtelen
 s most porba roskadok le némán.

Sirasd szegény, ifjú barátodat,
 hogy ráütött a szörnyü démon,
 eltört a tollam, lángom is lohad,
 te vagy dicsőségem s a céloim.

Dacos fejem lehull, a szív
 örvénye von vadul ragadva.
 Megfojtanak parázsló csókjaid
 és eltemetsz sötét hajadba.

5

A végtelen nagy éjszakába mégysz,
 midőn a lámpák fényük gyéren adják,
 te ellesed az alvók gondolatját,
 mitől nehéz lesz a szív és az ész;
 bolygasz magadba, társaid az árnyak
 s reggelre arcod krétaszínű, sápadt,
 örvénybe ránt le a sok bús titok,
 mi mákonyával már elbódított;
 setét sikátoron befutsz a ködbe,
 hol legnagyobb a fojtó némaság,
 s kitárva gyenge karjaid, hörögve
 átöleled a téli éjszakát.

6

Még mostan is szeretlek,
 de úgy, mint egy halottat.
 Kihamvadt gyenge lelked
 álomba néha von csak.
 És hidd, te is szeretsz még
 én egykori szerelmem,
 s meggyújtod régi emlék
 sírmécsit a szivedben.
 Nézünk egymásra még mi,
 de ajkaink dadognak...
 Mit is lehet beszélni
 két ily hideg halottnak?

7

A szél a drótot tépte, rázta,
 pelyhek szitáltak a homályban,
 halk és fehér volt ama éjfél,
 hogy tőle szívszorongva váltam.
 Mozgó, sötét mélységek öble
 nyelt el, amint tovább haladtam
 s ő nézte halvány lámpafénynél,
 mint tűntem el a hóviharban.

Pokol felé

Fantazmagória

Nászút

Nászútra viszlek, édes, drága szívem,
 szálljunk be, prüszköl a tüzes vasút.
 Ne félj, ne félj, borúlj reám szelíden,
 így tán nem fáj úgy e borzalmas út.

Egy harmadosztályú kupéba szállunk,
az éjszakán kénlánggal enyhitünk,
ónszín az arcunk és fakó a szájunk,
a vasutas lecsípteti szívünk.

Megyünk, megyünk már a pokol felé,
nagy háztetőkre, tengerek elé,
a horpadt mozdony száguldozva pompáz.

A vastányérra sírlámpát csapott
és a kazánnál fogja a csapot
s parancsolóan áll egy szörnyű csontváz.

Úton

Tovább, tovább! De hallga csak, mi ez?
Ájult sóhaj, fuldokló suttogás,
halk síri nesz...

Ne nézz ki az árnyfödte ablakon!
Künn részegen táncol a megbomolt
sok szélmalom.

A szürke réten ciripel a tücsök,
a bús mezők az égre lehelik
nehéz tűzök.

Valami úz, egyszerre tűz lep el,
ma a dühöngő, fellázadt pokol
még ünnepel.

Manók kísérek a sötét utig,
leányszobád holt álma integet
és búcsuzik.

Hajadban egy fekete liliom...
Parázna éjek bíbor lángja ég
künn a sikon.

Az ünnep előtt

Már itt vagyunk. Ez a pokol-torok.
E szürke tájon minden oly beteg,
a liliomok sárba fekszenek,
lenn lámpafényes éjjel háborog.

Fehérlő fátyolod nekem adod,
halkul a bús, süket mozdonyzörej
s ím vaskarokkal, égve átölel
fantasztikus, szomorú lovagod.

Lenn

Menjünk le már, menjünk le a pokolba,
szél zúg, pogány nótát imádkozom.
A kékülő ég lámpáit kioltja,
borfolt, hamu van a dúlt abroszon.

Menjünk le, ott van az út a pokolhoz;
hűvösszagú és vaksi pinceszád,
utánam jössz, ajkad hiába morcos,
lávát lehell reám picinyke szád.

A szűk uton, a szűk uton előre!
Nedves, sötétlő, szalmás, csorba kőre
királyi trónt gyönyörrel ágyazok.

Megtört szivek trónussá halmozódnak
s a kárhozott, fulladt dorbézolóknak
kékszínű fénnel égnek majd azok.

Egy leányról

Szelíd, okos lány volt. Kevélyen, árván
panasztalanul járkált mindenütt,
s a hófehér párnákon úgy feküdt,
mint Vénusz oltárán a gyenge bárány.

Hogy átkaroltam s ő hűsen mosolygva
szemembe nézett, haloványra vált
s virágtivornyában, gyönyörsikolyba
szelíden emlegette a halált.

És elzokogta csendesen szegényke,
min halt meg az ő gazdag vőlegénye
s ő is fehér, bús lett, mint egy halott.

Sírtunk... S a láz tüzeiben láttam ott
amint a szétdúlt, forró ágy felett
Mors s Ámor hallgatag fogott kezét.

Fehér leányok

1

Olyan vagy, mint egy álom-angyal,
halványszínű, ezüst nyakaddal.
Szavad, minthogyha hegedűből
zokogna fájón, sírva bűvöl.

Nagy bűnök alkonyán jelensz meg
habtestű, szűzi, gyenge gyermek,
s te szent, te büntelen, te boldog,
szivembe felrázod a poklot.

2

Ó mint szeretnélek téged szeretni,
örjöngve hívni lázas éjszakán,
fátylas szemed bágyadságába nézni,
míg ránkborul a csókos, halk magány.

Egy más világ hús rózsáit csodálom
virágos, ifju, tiszta arcodon
s fogam csikorgatom, hogy nem szeretlek
s a fagyban a lángokról álmodom.

3

Téged kereslek, rózsakeblű lányka,
halvány nyakaddal, kék gyermekszemekkel,
ki, hogyha megjelenysz vad álmaimban,
zokogva és riadva rettenek fel.

Téged kereslek, titkoslelkű gyermek,
ki szembe ülsz le a vonatba s akkor,
midőn remegve sejtem, hogy szeretlek,
leszállsz a vágató vonatról...

PASZTELLEK

Téli alkony

Aranylanak a halvány ablakok...
Küzd a sugár a hamvazó sötéttel,
fönn a tetőn sok vén kémény pöfékel,
a hósík messze selymesen ragyog.

Beszélget a kályhánál a család,
a téli alkony nesztelen leszállott.
Mint áldozásra készülő leányok,
csipkés ruhába állanak a fák.

A hazatérő félve, csöndesen lép,
retteg zavarni az út szűzi csendjét,
az ébredő nesz álmos, elhaló.

S az ónszin égből, a halk éjszakában
táncolva, zengve és zenélve lágyan,
fehér rózsákként hull alá a hó.

Néma vidéki ház

Napfényben égnek a fehér falak,
S mégis jeges, halottas, téli gyász van
az elhagyott, magányos úriházban.
Kikerüli az utas hallgatag.

Távol fürdőhelyen mulat az úr,
a zárt szobákba bíboros homály ég,
a billentyűsoron bámul az árnyék,
a zongorán áll egy Chopin-mazúr.

A kéményekből füst nem göngyölög,
szundítnak a kutyák a fák mögött,
sejtelmesen susognak a sötét fák.

És senki sem tud a ház asszonyáról,
hogy él-e, vagy pihen sírjába távol?
A zord cselédek kérdésedre némák.

Találkozó

Kihűlt az égbolt és leszállt az éjjel.
A kert alélva, csendesen susog,
ébrednek a virágok szerteszéjjel,
bólonganak a méla ciprusok.

Én is kinézek, lámpámat kioltva,
már nem piros az égnek széle sem.
Sóhajtozó rezgés kel a fasorba:
jön csillagos, sötét szerelmesem.

Az én arám a méla éjszaka...
Oly lopva surran, úgy susog szava,
mert ő is a nap árva számüzöttje.
Lábújjhegyen várom, s keblére dőlve
átfogjuk egymást csendben, én meg ő,
mint két hűséges, régi szerető.

Tűz

Akkor, mikor mindenki ágyba tér,
s elcsendesül a lármás utca, tér,
őrült zsivajjal, nyargalászva, furcsán
rohan tovább az alvó, éji utcán
a tűzkocsi, a vágató fogat.

Dagadt nyakakkal fújnak a lovak.

Riad az ember, reszket és előjön,
és szívdobogva néz ki a redőkön.
„Tűz van!” kiáltja mindegyik torok,
és a kifejlő gombolyag forog,
sodrott kötél, szivattyu, csáklya, balta
dereng a fáklyafényes zűrzavarba.
A vészre szánt, csákós, nyakas alak
égő szemével a homályba hat,
és szíve társiéval összedobban
egy reszkető és kéjes borzalomban,
s rémlik szemüknek a sötét borúból:
a láng, a már füstfogta drága bútor,
a nő, ki tördeli fehér kezét,
a rémülő kiáltás szerteszét,
s létráramászás megfeszült inakkal...
Az üldözött ló vad haragba nyargal,
fehér fogával a zablát harapja,
bősz orrlyukát dagasztja tűz-haragja,
s amíg a kúrthang a tájat bejárja,
miként az éj sikongó vészmadárja,
a nagy, habos ló hörgő kéjet érez,
a lángvihartól az ég alja véres.

A kőkockákon gyorsan elrohannak,
de még soká hangzik visszhangja annak.
Az ember áll ott, álmosan tekintve,
a könnyü szélbe megleng vékony inge,
aztán remegve hült ágyába készül,
és álmodik a tűzről, a lidércről.

Empire-szoba

A hófehér szobán mécsfény lobog,
selyemdagály duzzad pazar gomolyba,
amerre nézel, hűvös, büszke pompa,
nyújtózkodó, komoly díszbútorok.

Az árny ragyog a gyémánt-könyütől,
bámul a sok sötétszemű, nagy ablak,
az antik ívek biztosan szaladnak,
mint befagyott tó, fénylik a tükör.

S e tárgyak közt az esti hangulatban
áll egy parókás delnő mozdulatlan,
s zord gögje olyan jól illik ide.

Azt hinnéd, hogy nem él, s szobor, de ajkán
egy jégmosoly fut át suhanva, csalfán,
de nem nevet - mert néki sincs szive.

A tükör

Szegény tükör!... Most búslakodva
csak várod, várod kedvesem,
eléd ülek és a mosolyt, fényt,
benned hiába keresem.

Zord, sápatag és zavaros vagy
nagy, álmodó ezüstlemez,
s ébenfa tartód oldalára
egy néma könnyűm rezgedez.

Az illatos leányszobában
finom parfüm száll szerteszét
s itt vannak - úgy, mint hagyta őket -
a rizsporok, körömkefék.

Kék szappanok, illatszivattyúk
nyújtóznak a márványlapon,
zománcos-ibrik, réz-doboz, kés,
áll a mosdón, egész halom.

Te nézed e színes kavargást,
szemed sötét és révedő,
körültekintesz vágyakozva,
kutatva, vajjon merre ő?

Nem jó. Hiába vársz reája
nappal, homályos éjjelen,
nincs, aki lelked visszaadja,
borús vagy és élettelen.

Özvegy magányba sírsz utána,
hogy nem kacérkodhatsz vele,
s fakó, hideg-tekinteted most,
mint a halott megtört szeme.

Rágondolsz a letűnt napokra,
mikor szemedbe nevetett,
s a csillogó, fénylő üvegbe
ő lopta titkos lelkedet.

Te voltál leghivebb barátja
s mindenkoron láthattad itt
csendes, csodálkozó gyönyörben
szépsége tündértitkait.

Hamvas, fehér, szűz arca úszott
ezüst vizedbe hallgatón,
mint alkonyfényes, csendes este
a hattyu ring a tiszta tón.

Sokszor suhant feléd remegve,
itt ült hosszú órákon át
bámulva nagy mélységeidben
fehér nyakát, gyöngyös fogát.

Máskor becsukta ajtaját ő
s a lámpánál, éjfél felé,
telt válla gömbölyű ezüstjét
fojtott kacajjal nézdelé.

Vérébe szikrás tűz cikázott,
fejébe szállt a vágy bora
s elmondta néked azt a titkot,
amit nekünk nem mert soha.

Csókfergetegre, vágy-viharra
vágyott remegve a kicsiny,
lelkét tüzes hévvel ragadta
egy elképzelt szerelmi csiny.

Nem győzni kívánt, csak csatázni,
addig, míg a harcból kihull,
s rózsás sebet, lávás enyelgést
kért érte csókos harcdíjul.

Láz borzogatta, fagy tüzelte,
kacajba halt a halk sirás,
az arca elsápadt, kigyulladt,
s te láttad őt csak, senki más.

Bimbózó testéről ilyenkor
lehullt a suttogó lepel,
halványan a mélyedbe bámult...
Úgy-e tükör, emlékezel?

Ma várod őt. S olyan üres vagy.
Meredt szemedbe nincs mosoly.
És a szobának szögletében
titokba róla álmodol.

Válás

A messzeség sötétlő méhibe
halkan kigyúl két véres, néma pont...
A jelharangok öblös szája kong.
Tolong az utasok mindegyike.
„Jön a vonat” szólnak s zaj kél e szóra...
Csak váljatok, ez a válási óra!
A könny ezüstlik, szájon csüng a száj,
az útra-szállók intenek kezökkel,
az induló tömeg sietve lökdel.
Nem szólhat egy se, szívök tája fáj,
némán tekintnek a sinek felé ők,
s a vérszemű szörny már liheg feléjük.
Remegve néznek a félő anyák,
és szívük öble sajdul tompa kintul,
amint a rabló tömb csikorgva indul.
Majd hangtalanul tűnik el alább,
s távol kigyúl két véres, néma pont...
A jelharangok öblös szája kong.

Útrakészen

Beszélgetünk tréfásan és merengve
mi, útra készülő, bús vándorok.
Tíz évre, tíz év múlva... járja egyre
s szemünkbe titkos fájdalom lobog.
Beszélgetünk és olykor meg-megállunk...
Ledőlnek-e a szűz, fehér falak?
Férjhez megy-e akkorra „ideál”-unk?...
Meglát-e majd a sok ősz, agg alak?...
A nyári éj sötét, meleg, sohajtó.
Olyakor kinyílik csendesén az ajtó,
s ezüst tálcán bort ad fel a cseléd.
A ház pihen... A mécs virraszt maga.
Mind hallgatunk és hullong szerteszét
a cigaretták hulló csillaga.

Az országútak vándora

Reggel korán megy álmos arccal,
hogyan a sinek közt a rudak
dörögnek a vonatkeréken
s bús és nyomott a hangulat.
A színes lámpák közt botorkál
s amíg fanyar köd száll oda,
eltűnik egy sötét kupében
az országútak vándora.

A éji lámpást nézi halkan,
Indul, - de ezt nem tudja más.
S eszébe jut, hogy teljes élte
egy zaklatott, nagy utazás.
Nő keble nem piheg feléje,
otthonja bérelt szálloda,
s ásítózik, nyújtózkodik rá -
az országútak vándora.

Cél nélkül vágat a nagy éjben,
körötte jégcsap, hómező.
A gőzvonat hörögve fut csak
s kétségbeesve könnyez ő.
Egy-egy családos lámpa fényét
bámulja búsan, tétova
vonatja izzadt ablakából -
az országútak vándora.

Bőrváncos a párnája néki,
a célja egy-egy pályaház.
Ha célhoz ér, szívében újra
ezer borús remény csatáz.
A sínre néz csüggedt szemével,
mely fut, de meg nem áll soha
s leroskad a nedves kavicsra -
az országútak vándora.

Néhány ígéret a vagyonja,
az is színetlen már s kopott.
Hamvadt szemekkel néz a múltba
s reményre nem talál okot,
nem hisz miben se, gyáva, önző,
nyugodni gyenge, ostoba.
Úgy pusztul is el egymagában -
az országútak vándora.

Kis állomáson

A gőzvonat távol mezőn süvöltöz,
alatta nyög, sóhajtozik a sín,
szikrás uszálya vágyik le a földhöz
s világít a rét lankás síkjain.

Egy pár utas az éjszakába ásít,
kedvetlenül pislant, aztán ledől.
Meg sem tekintik az út állomásit
és hírt se vesznek társaik felől.

Itt a jövő vasutat várja mind...
Benn távirógép álmosan kopog,
előtte lámpafényes homlokok.

A tiszték a sinek közt csöndben állnak,
megdobban a szivük - látják amint
lihegve jó a tűzszemű vadállat.

Kiskőrösön

Itt élt, dalolt a nagy, a szent, a dalnok...
Állj meg hamar, te prüszkölő vasút.
Bús áhítatban a göröngyre hajlok,
s tisztelve oldozom meg a sarút.

A rét szőnyegje lábától virágos,
még illatot ont lépte szerteszét,
versen merengve tán e vén akáchoz
hajtotta halvány és finom fejét.

A zizzenő aranykalászu róna
zúgó morajjal álmodik ma róla,
ki máshol alszik, - isten tudja hol.

Nyár van. Fejem a hőtől zakatol,
a nap dobálja perzselő nyilát,
s távolba leng egy kósza délibáb...

Tánc

Felzendül a húr a sikos terembe,
s egyszerre zörgenek az ablakok,
ruhák színes gomolya forr kerengve
és a szemekbe lávatűz ragyog.

Pihegnek a láztól a női mellek,
erős kezekben égnek a kacsók,
és a tükörnél, ciprus árnya mellett
acélerővel csattan el a csók.

A vágató tánc vad rohamban nyargal,
repül a nő a sáppadó lovaggal,
szemükbe lóg kuszált, sötét hajuk.

S amíg a kurjantások árja zúg,
a padlatot söpörve megjelen
a tánc műzsája félig meztelen.

Közelgő vihar

Egy kép alá

Már háborog zajló, sötét habokkal
a táj felett a kék légóceán.
Egy pillanat - a táj sötét azonnal,
s az ég tüzet vad örületbe hány.

Hús lesz a lég a puszta rőt homokján,
a szülni vágyó bolt vadul hörög,
s ott áll a kórós pusztán két oroszlán,
s egy tűzpokol tátong fejük fölött.

Vakítva lobban a kékszín, erős fény,
hajlékonyan odvába búj a nőstény,
de büszke fővel megfeszül a hím.

Vad harsogás kel véres ajkain,
sörényes főjét rázza, s nem-remegve
belesüvít a sápadt fergetegbe...

Fasti

Karácsony

Ezüst esőbe száll le a karácsony,
a kályha zúg, a hóesés sűrű;
a lámpafény aranylik a kalácson,
a kocka pörg, gőzöl a tejsűrű.

Kik messze voltak, most mind összejönnek
a percet édes szóval ütni el,
amíg a tél a megfagyott mezőket
karcolja éles, kék jégkörmivel.

Fenyőszagú a lég és a sarokba
ezüst tükörből bókol a rakott fa,
a jó barát boros korsóihoz von.

És zsong az ének áhítatba zöngve...
Csak a havas pusztán, a néma csöndbe
sír föl az égbe egy-egy kósza mozdony.

Húsvét

Már kék selyembe pompázik az égbolt,
tócsákba fürdenek alatt a fák,
a földön itt-ott van csak még fehér folt,
a légen édes szellő szárnyal át.

Pöttön fiúcskák nagyhasú üvegbe
viszik a zavaros szagos vizet,
a lány piros tojást tesz el merengve,
a boltokat emberraj tölti meg.

S míg zúg a kedv s a víg kacaj kitör,
megrészegül az illaton a föld,
s tavasz-ruhát kéjes mámorban ölt -

kelet felől egy sírnak mélyiből,
elrúgva a követ, fényes sebekkel
száll, száll magasba, föl az isten-ember.

Pünkösöd

Lángszárnyakon röpül felénk a nyár,
az éj meleg s már perzselő a reggel,
bolygunk az éjbe álmodó szemekkel,
s ritkán találunk hűvös árnyra már.

Az ég fakó, az éjjel is rövid,
alig bujik el a nap egy bokorba,
aztán ragyogva, új erőbe forrva
kiszáll s az égre lánguszályt röpít.

A róna várja a hűsfényű holdat,
leng a kalász, vérszínű rózsza lángol,
leszáll a boldogság a másvilágból.

A néma csillagok reánk hajolnak,
és álmodó, fáradt fejünk körül
színes, aranyló lepkeraj röpül.

Lefekvés után

Sóhajtanak a bútorok ropogva,
titkos szavaktól reszket a homály,
a lámpa füstje besuhan az orrba,
s az ágy fölött fullasztva szálldogál.

Az óra ver és félős hangulat nyom,
a ház lakója nyughelyére tér.
Mamlasz tevés-vevés hallszik a padlón,
vak buzgalommal rágcsál az egér.

Fülünkre húzzuk hűvös paplanunkat,
pillánk nehéz, tüdőnk lihegve fullad,
és halhatatlan félést érezzük.

S a zárt kapun bejö egy szörnyű férfi,
fehér a leple - még nevünk se kérdi -
ágyunkra ül s beszélni kezd velünk.

Ünnepnapon

Az emberár künn küszködik, tolong,
s a ronda pénzért vásárolt mulatság
híg kéje eltorzítja lomha arcát,
kocsikra kap föl, fut, mint a bolond.

Erdőkbe bújik, mássza a hegyet,
iszik, erőlködik, fáradva izzad,
a kürt rotyog, döng és porzik a színpad,
a kába lármán dőzsöl és nevet.

Én benn ülök, a légbe bámulok,
száz kép tolong föl, én vagyok urok,
egy szent gyönyör szelíd ütembe hintáz.

Incselkedik velem kéj, félelem,
aztán lehúnyom szótlánul szemem,
s lelkembe játszik a tündéri színház.

Álmatlanság

A hófehér vánkoss oly lángoló,
a paplan, a terítő ég a tűztől,
az álomból izzó fénykéve űz föl,
ágyamba háborog egy lángfolyó.

Fejem a vánkossokba temetem.
Kigyúl a kép, fal s ágy a lángözöntől.
A toll tüzel, a tűz tajtéka pörzsöl,
s átcsap felettem, mint egy tetemen.

Egyszerre az álom arcomba fú,
a tűzpiros szobán susog az árnyék,
halkan kinyílik egy aranykapu.

Sok néma lány jön, nagy fehér tömeg,
meredt kezükbe álmos mákvirág ég,
és rám terítik hűvös leplöket.

Augusztusi reggel

Kékül az ég, az éjjel haldokol,
pihennek a házak még csendben alva,
de már lángtól vörös az égnek alja,
és égni kezd az óriás pokol.

Az ember ébred - a láng sustorog -
fájdalmasan liheg, kikél az ágyból,
beteg a fénytől, nincs nyugalma, lángol,
fejét paskolják a lángostorok.

És nő a fényár, zúg a virradat,
a tűzpokol harsog, dübörg, dagad,
az árva ember fetreng benne főve.

Véres sarokkal, bőszen ront előre,
és este elnyúlik az ugaron,
mint egy agyonhajsolt, véres barom.

Járvány

A városon a múlás szárnya reszket,
némák, mogorvák mind az emberek,
a házakon jelző piros keresztek,
az arcokon megdermedt döbbenet.

Az orvosok sötét ruhába lépnek
a hánykolódó szenvedők köré,
s a fürge higany - szóttalan ítélet -
felszökken a piros vonal fölé.

Benn vacsorálnak... nincs ott kedv, mosoly,
tompán csörög a villa és a tál,
fel-felkel egyik, sír és szóttalan áll.

A zord apákon terhes gyászos árny van,
s az orvosságzagú sötét szobában
egy lázas arcu ifju haldokol.

Pán

Főúri kertek vaskapuinál
gyakran megállok izzó, kába délben,
hol a gyökér falat tör észrevétlen,
s a lombozat zöld sátrakat csinál.

Tikkadt gyönyörbe leng a dús oáz,
pihen a rest szökőkút zöldes árja,
a nedv a fák izmos tagját bejárja,
mig benn valaki csendbe zongoráz.

S e kábulatban, elfuló örömben
rezegni érzem az eget fölöttem,
mivel a nagy kert lomb-benőtt falán

véres szemekkel és maró fogakkal
szirinxesen kel, s tántorogva halkal
ágaskodik, s nő, nő kacagva Pán.

Agamemnon és Odisszeusz

Hogy lángesőbe roskadt földre Trója
s véres mocsok fröccsent el szerteszét,
Agamemnon, mikor indult hajója,
Odisszeusznek adta a kezét.

Némán, soká egymás szemébe néztek,
arcuk sötét volt, szívük tétova
s a harcban edzett két kemény vitéznek
lelkébe megjelent az otthona.

A hitvesükre gondoltak, mily árva...
S távolba két nő ült a rokka mellett,
egyik hálót szőtt - másik lázba fejtett.

Az egyik az urát sóhajtvá várta,
másik kacagva leste, mint egy ördög
s hosszú, ezüst kádban főzé a fördőt.

Dante a „Croce del Corvo”-ban

Sötét szemekkel, űzetvén a sorstól
rongyokban állt meg a hideg kövön,
ahol magasba szökkent a kolostor,
s hideg falak közt nyílt hideg öröm.

Riadva látta szörnyű lángban égni
a fráter a költő tüzes szemét,
amelybe vészesen forgott az égi
tűzrózsafény és a pokolszemét.

Hozzája lépett s kérde: „Mit keressz te?”
És Dante lelke elszállt messze, messze,
lelkét a poklok lángcsodái tépték.

Majd rátekintett a komor ivekre,
a víg paparcra s tompán megremegve
elfáradottan, sírva nyögte: „Békét!”

Gyorstűz

Tűz! Szól a tiszt és mozdul a hadosztály,
a kéz remeg, kezdődik a tusa.
Golyó fütyül, a tűzlöveg foszol már,
hangos szíven ráng a puskák tusa.

Tűz! Szól ujólag és csorg a verejték,
s látcsövével némán figyelmez ő,
sokan nehéz puskájukat elejték,
és vért iszik a mész-fehér mező.

Tűz! Tűz!!... S a bomló, reszkető sorokban
a puskacső fojtott tölténye robban.
Tűz! Tűz! - Tüzelnek. - Tűz! - S most szól: Elég!

Leengedi a harcos fegyverét,
lombot söpör az ón... Mindenki néz...
s némán bukik előre húsz vitéz.

A zsidók kivonulása

Mély volt az éjjel, botra dőlve álltak
a nagyszakállu bugyros férfiak,
csillogtak az öszvér hátán a tálak,
a fákban a madárraj felriadt.

A csecsemő sírt anyja mellin alván,
feldőlt az asztalon a tölt kupa,
vakogva hátrált a barom a szalmán,
s vértől sötétlett a ház kapuja.

Halk suttogástól borzadt az éjjel,
sáppadt fejek néztek ki szerteszéjjel,
az útra csörrentek már a tüszők.

S vastrombitával, bosszuló haraggal,
dühös ököllel szállt a bosszuangyal
és véres lett a vértelen küszöb.

Szekerek a holdfényben

Látod ott az éjszakán?
Négy szénás-szekér
a holdfénybe
ingva, félve
az útszélre ér.
A sejtelmes éjszakán,
a rejtelmes éjszakán
négy nehéz szekér.

Mint ősrégi babona,
múltakról beszél.
Nincs kocsis fenn.
Tudja isten
merre, merre tér,
a sejtelmes éjszakán
álom-terhes éjszakán
e sok vén szekér?

A nyomukba borzalom...
Újszülöttje ér
messzehangzón
sír az asszony
s nézi merre tér
a sejtelmes éjszakán
álom-teljes éjszakán
a sötét szekér.

A menyasszony fölzokog,
sír s a könnye vér.
Az ég oly bús.
Mint a koldús
sírva, nyögve kér,
s lomposan cammog tovább
a világos éjszakán
a síró szekér.

Hull a harmat hűvösen,
a telt hold fehér.
Száz kísértet
ront az éjnek.
Mér jön erre, mér
a sejtelmes éjszakán
a szent, selymes éjszakán
négy nehéz szekér?

Cigányok

Káromkodók, csúszók-mászók, hizelgők,
lágyselymü, kék-sötét a hajzatuk.
Lustán pipáznak, vájva ócska teknőt,
mind éles ész, tolvaj, csaló, hazug.

Nyűtt ködmönükbe furcsa, régi kártya.
Lakóhelyük szennyes, dohos vacok,
az agg a vályogot könnyezve gyártja
s arany-hegyek regéin andalog.

Álmuk hizott malac, kövér csibe
s pokoltüzű szemük vad mélyibe
vér, bűvölet, arany-, ezüst-mese.

S a hold világos, kékes éjszakáján
az útra bámul az örült cigánylány
és nézi, jő-e herceg-kedvese.

A holtak vonatja

Láttátok-e már a holtak vonatját?
Az éji rónán nesztelen suhan,
vas-házait halállovak vonatják,
lámpáiban lidérctüz ég busan.

Előtte a kietlen pusztá hallgat.
az éj ijedve, sírva fölriad,
kísértetképpen tűnnek el a falvak,
s az ismeretlen, mennydörgő hidak.

Egyetlenegyszer látod, sose máskor,
avarzugáskor, varjukárogáskor
halált sivítva, rémülten zörög.

Hasítja a párás, lila ködöt,
bámulsz utána, amint elhalad,
s egyszer megáll az ablakod alatt.

MAGYAR VERSEK

Alföld

A gyorsvonat az Alföldön fut át,
s az utasok a zörgő ablakokból
bámulva nézik, mint egy új csudát.
Egy nádkúp, egy kút tűnik föl csak olykor,
itt-ott egy árva, tikkadó kazal.
A búza habja szikrát hányva mormol.
Az élet alszik, mindent tűz aszal,
a gulya tétlenül delelve ődöng,
távolba búsul egy vén, pusztá fal.
Kék, sárga színben ég a hevülő föld,
egy ócska, kis sip álmosan huhog,
és nincs a rónán sehol üdítő zöld.
Fáradtan álldogálnak a juhok,
a délibáb poros mezőn suhanva
köddé fakul, és eltűnik utóbb.
A rozsvetés közt s a sötét ugarba
olykor elballag egy szikár legény,
izmos, erős és szikkadt arca barna.
Vad, idegen tűz villan a szemén.
Majd jó egy karcsú és sovány magyar ló,
s horkanva nyargal el, mint tünemény.
Alszik a törpe tengeri, a tarló,
a zöld mocsár teng, távol eb ugat,
sátorfa mellett álmodik az alvó.
Ez itt kelet. Hiába küzd nyugat.
E vérvirágos föld ma is a régi,
az ősök itt kinyújtják karjukat.
A szörnyű harcok marcona vitézi
őrzik ma is a múltak csarnokait,
vén várak árnypallosuk éle védi.
S a föld is Ázsiáról álmodik.

A magyar paraszt

Csak akkor látod őt, ha szürke éjjel
száguld tovább gőzvasút veled,
s a hajnal mérgező lehelletével
leng tejszínűn az alvó táj felett.
Merengve megy előre, méla, álmos,
lovát magára hagyja, szántani,
olykor kitárja karját, mint a táltos,
csillognak inge hószerző fodrai.

Roskadt inakkal lassan ballag aztán,
bölcs mélabú van napsütötte arcán,
de szem nem látta őt könnyezni még.

Mint egy bus isten jár a zöld mezőben,
döbbenve nézem, mint halad előttem,
és nem tudom, mi bántja nagy szívét.

Az ősz honvédek

A régiségtárt őrizik még
megtörve, búsan, kedvtelen,
mindannyi egy leomló, csonka oszlop,
melyről a csillogó zománc lefoszlott,
egy mindég új s szent régiség,
egy sor világtörténelem.

És ősz szakállukból figyelnek
az ifju népre mindenütt,
az égre hitlenül könnyezve néznek,
s roskadva dőlnek le az agg vitézek,
zokogva, átkozódva és
rázván öreg, fáradt fejük...

Mikes szől

Az éjszakába fellobog a máglya,
gyászsátorba tart a nagy vezér,
halotti ének bűg a pusztaságba.

A kósza szél sejtelmesen beszél,
a Marmorán kialszik mind a csillag,
a régi seb sír, sír, s a könnye vér.

A gyászdal, az örömjaj síromig hat,
s ma kétszeresen nyom a szűk verem,
a szivárványos éj száz árnyat ingat.

És látok... A homályos éjjelen
rohan Rodostó sok bús számüzőttje,
kik százakig pihentek itt velem.

Vágtatnak a koporsók dübörögve,
csupa seb és sír a föld, rét, bozót,
s sápadt halottvivők állnak körötte.

És látok... És a lázas ég zokog.
És jönnek a mélységből zúgva, forrva
halotti arccal sírva bujdosók.

Nyűtt tarsolyuk üres, szemük mogorva,
a véreink ők s mennek reszketeg,
tépett zászlókkal, megbomlott sorokba.

Zsibong, dagad a kába körmenet,
támolygva futnak el a szörnyű harctul
éhes, fehér, sovány kísértetek.

Vert páriák némán viharzanak túl,
de sóhajuk egész hozzám sir át...
Megint a népemésztő, régi harc dúl.

Fut a levert, rongyos kuruc brigád,
a vértelen harc véres áldozatja
zokogva keresi az Ádriát.

Bús társaik az égi madarak ma,
s mennek, hogy a mezőn fakul a zöld,
s az őszi harmat nyomuk eltakarja.

Zokog az erdő, az ég fátylat ölt,
s ők nekivágnak a kék végtelennek,
vérzik, vonaglik, nyög az anyaföld,
és a halottak mind, mind hazamennek.

A határ felé

Úti emlék

A februárnak messzefutó kódén
fáradt erővel törtet a mozdonyunk,
vak szürkesség ül a kupénkban
s künn zivatarszerű hófuvás zúg.

A lámpa gyéren ontja sugárait
fakó batyunkra; megremeg a szívünk,
már a határ felé megyünk és
elmaradoznak a kedves arcok.

Egyszerre halkan, könnyü sietséggel
teremsz közöttünk, barna magyar leány!
Lerázod a havat magadról
s szerte-tekintesz a bús homályban.

Álmos szemünkbe röpke derű szökik,
sugár cikázik a vonat-ablakon,
rezgő szivárvány leng a jégen
s gőzparipánk riadozva horkant.

Éjfél-szemedbe elmerülök busan,
nézem tej-arcod rózsá-virágait,
hattyúnyakadra lágyan omló
gyűrű-fonásu hajadnak éjét.

S amíg kigyúl a virradat a mezőn,
némán tünődöm, merre felé sietsz,
te szende és mégis igéző -
s lopva tekintem a holmidat meg.

Tudom, faludba hű szeretőd sirat,
ki vágyva szállott szűzi lakod elé
s virágos udvartoknak alján
sokszor elálmodozátok estve.

Búsan daloltad népdalainkat és
a délibábok lenge enyélését
sápadva, mosolyogva nézted
s hó aratáskor a markot verted.

Bájos parasztvér, büszke magyar leány,
kin ős-anyáim bája sugározik,
ma újra érzem a magyar bút
s száműzetésem örök keservét.

Most zúg a gözmén s messze ragad tova,
kanyargó útam zord idegenbe tér,
hol a barátság színes átok
s gyűlöletes magyar ember és szó.

Csókkold meg ó hát búcsuul ajkamat
s aztán felejtsd el azt a szegény utast
s emlékemet vesd el nevetve,
mint a vasút-jegyed elhajítod!

MAGYAR SZONETTEK

Álmodtam én is

Álmodtam én is fényes Ázsiáról,
hol harcra fú a vágató magyar,
aranymezőkön jártam messze, távol,
hol hőssebet piros virág takar.

Álmodtam én is... lelkem andalogva
sok ezredévbe visszaérezett
s most megjelentek kósza, bús dalomba
szent véreim, ti drágák, édesek.

Ím újra visszatér a régi ihlet,
eltűn előlem, ami gyenge, színlett,
s zokogva zengem, hogy magyar vagyok.

És újra látlak daliás nagyok
s könnyes szemem előtt harsogva, bűgva
vonul el a múlt győzedelme, bűja.

Kisasszony

A napsütött parton állott a pásztor,
a hőtől átfűlt földre bámula,
s a sárga, pörkölt, égő pusztaságból
zöldes sörénnyel tört ki a Duna.

Száz meztelen tündér kínálta testét,
s ő nézte, sás-fürtjük miként lobog,
és mozdulatját is kacagva lesték
a szép ezüst-testű kisasszonyok.

Körültekintett... és a róna alján
lábujjhegyen jött, hogy csókot szakasszon
ajkáról, egy deli, erős magyar leány.

A pásztor arcát égő vér lepé el,
s paraszt-szívének nagy költészetével
szólt a lánynak: „Tündérlány, kisasszony”...

Honfoglalás előtt

Hullott a nép; a vészbanyák, az ördög
dézsmálta a poros tömeg javát,
kidőlték a sebes gulyák, az ökrök,
dögvészt lehellet a messze pusztaság.

Egyszerre rózsafénybe tündököelve,
derült elébük egy szelíd vidék,
ezüst habot rázott a szirtek öble,
virág himezte a mezők színét.

Árpád körülnézett a nagy hegy ormán,
érezte, hogy övé a föld, a kormány
s már híre ment; hogy eltűnt lopva Álmos.

A völgybe, lenn, tüzet rakott a táltos,
Árpád a földre roskadt reszketeg
s zokogni kezdett, mint egy kis gyerek.

Virágének

Még szösze, bájos volt, anyányi gyermek,
felvette mégis a nehéz vasat,
de Gyöngyvér árnya a nyomába lengett,
hogy gyenge szíve majdnem meghasadt.

Magába volt a véres küzdelemben
és nem vegyült a vígadók közé,
ha tábori tűz gyulladt ki estve,
nagy, durva vértjét könnyel öntözté.

S hogy részegen gajdoltak a vitézek,
dalolt szívében a halk szerelem
s könnyezve a szűz csillagokra nézett.

A lányra gondolt, majd a messze sírra.
Könny lepte el szemét s merengve írta:
„Gombom, virágom, ágam, levelem.”

Szent László jelenése

Viharra dördült az ég alja távol.
László morzsolta a szent olvasót,
aztán letette, s a vén bibliából
halkan, hívón deákul olvasott.

Hálát adott, hogy jámborak a népek,
s kihalt az elhagyott pogány berek.
Szavára villám lobbant és setét lett,
az arca elsápadt s megreszketett.

És messze az ég kékes, ferde, kancsal
tüzét veté el a felhőn vadul,
úgy, mint midőn még háborgott Hadúr.

S vér-csapta szüggyl a fényködbe fent
a karcsu gím könnyezve megjelent,
halálra válva, lángoló agancssal...

Mohács

Csata előtt

Nehéz meleg leng a vidék lapályain.
Békétlen állanak a felpörkölt hadak.
Fojtott morajjal zúg a gyengülő ajak,
hűvös nedűt kíván a láz-kinozta íny.

A pusztaság üres, az égen semmi folt,
habozva áll a húszéves, öreg király,
a sorból olykor egy ügyes vitéz kivál,
de visszajő busan: minden nyugodt, kiholt.

Egyszerre indulást rikolt a kürttorok,
nyüzsgő sietség zúg, mozdulnak a sorok,
elsápad a király és megbotol a ló...

És fönn az ég ivén sötéten nyargaló
véselfelleg tornyosul s tompán morogva száll,
ormán vigyorgva ül gőzködben a Halál.

A csata

Ezüstösen villog fönn a zománc-kereszt
és vérre szomjazik a háborús acél,
a sápadó sereg sietve útra kél
és zúg, mint a köpű, mely nyüzsgő rajt ereszt.

Kaszásra vár mindenütt a sárguló kalász,
a harcosok között nyomott a hangulat,
komor nyugodtsággal buzdítanak az urak,
a bús, letört király csüggedten nyargalász.

Egyszerre, mint ezüst-kigyó, lassan görög
feléjük a vasas, tar-homlokú török;
buggyos ruhájukban nagy testük még nagyobb.

Halált köp az ágyú, a penge felragyog,
vér fröccsen a mezőn, hullong a hús-cafat -
s felhővel fogja be dicső szemét a nap.

A csata után

Tajtékos embervért iszik a rét, az út...
Győzött az ellenség ágyúja és csele,
királyi zsákmányát ragadja a Csele,
a fergetegben a kürtszó zokogva bűg.

Vizen van a győző, a bús Perényiné
rőt színű fáklyánál könnyek között temet
s hogy látta a paraszt, mint tett-vett csüggeteg,
az éjjel árnyain kísértetnek hívé.

A gyászoló házban kigyúlt a mécsvilág,
siratta az anya eltávozott fiát,
s jöttek sokan, sokan, de nem az ő fia...

A zordon aggok és a sápadt szenvedők
hitetlen térdeltek csak a kereszt előtt
és néma ajkukon meghűlt a hó ima.

Zrinyi, a költő

Szeretlek téged, harcos, hősi költő,
zord hadvezér, te rettegett, te nagy,
ki a tiport magyarság szívbetöltő
tartalma, lángja, édes fénye vagy!

Nehéz kardoddal a tart aprítottad,
s magad csatáztál, oroszlán-fiók.
Az angyaloknak fennről büszke tollad
szavára hozzánk kellett szállniok.

Szeretlek! Ámde akkor voltál legnagyobb,
hogy a teren mindenki elhagyott;
mart a török s a gyáva cenk zavart,

s te a jövőendő századokba zúgva
a sváb ripókra szóltál szörnyű búdba
kardodra csapva: *Ne bántsod a magyart!*

Mátyás választása

Mar a hideg szél és a fagy kemény,
nagy hópalástban áll vén Buda vára,
ezüstösen remeg a könnyű pára
és zúg a nép a Duna zöld jegén.

Sejtelmesen borzong a sok kebel
és fázva búsan szebb jövőre gondol,
lázás csoportok jönnek a majorból,
ha ez a sok vágy hozzá érne el?...

Tengerzugásként csapja a falat
a zaj, remeg a jég a súly alatt,
s úgy érzik, a vén föld is összerendül.

Víg lárma rebben a nyomott kebelből
s egyszerre orgonáló zajt kavar
negyvenezer kemény, vitéz magyar.

A BUDAPEST-CIKLUSBÓL

Budapest

Ó, mint imádlak, mint szeretlek
csordult szívem bálványa, Pest;
ha rámfuvall százszínű lelked,
a vér ereiben újra pezsg.
Hogy ifju kedvvel felkerültem,
egy más világ zajgott körültem
s sajgó reménnyel, tétován
bolyongtam útjaid során;
díszházaid kő-Bábelében
zendült meg lantomon a húr,
míg fönnről a lágy, kék azúr
szelídeden simúlt elébem.
Zajnak, tudásnak városa
el nem felejtelek soha!

Vágyódom én mindég utánad:
ha lábunk friss havat tapos,
s zivataros ütembe vágat
tovább a csörgő villamos;
de lantom egyformán magasztal,
ha langy, fuvalmas, halk tavasszal
aszfaltba nőtt lombok között
járkál selyembe öltözött
sok lányod, asszonyod s amint mén
színes napernyő-árny alatt
számítva, büszkén, hallgatag
hódít, igéz, reánk tekintvén...
Ó Pest, mi sok szép asszonyod -
s szívet szívem mégsem lopott.

Mindegy. Habár ez a sugáros
érzés reménye nem követ,
szeretlek, édes, büszke város,
imádom a porod, köved,
a partot a nagy, zöld Dunával,
a szürke Gellért bércit által,
mely büszkén nyomja fel tovább
horpadt, de gőgös homlokát;
ott bűg, süvöltöz a hajósip,
tolongnak a hidak előtt,
izzadnak a járókelők,
az elhagyott nyomor vivódik;
fuldoklik és felsír, az, ez,
de hangjok a zavarba vesz.

Amott a fellegekbe lebben
intőjelül, virágtalan,
méltóságos, sötét tömegben,
kőtrónusán az agg Arany.
Körötte sok korcs, vézna gyermek,
kik - törve - németül csevegnek
fitymálva a hazájukat.
S itt elfog egy bús hangulat:
várom, mikor mozdul ez ősz fej
s ércbuzogányt mikor ragad,
hogy az erőtlen fiakat
lesujtsa mózesi erővel.
Ércorrán másznak a legyek.
Nem mozdul... Én továbbmegyek.

Itt minden ifju s mégis emlék,
itt minden új s máris erő;
e partokon nézhette sergét
Mátyás király, a Bécs-verő,
ott a lépcsőfal, ősi csarnok,
hol a lázas tömeg kavargott,
mit részeggé tett a tavasz.
Bezzeg megváltozott ma az!
Mert bár e hős nép szónokol még,
ma már az ifju is öreg
s nem jár itt más, mint legfőlebb
néhány könyvtárőr, béna honvéd,
míg künn a rikkancs-száj szalad
s harsányan orditoz: „A Nap!”

A kávéház mélyébe soknak
kitárul az üres világ.
Az alkusz kínosan nyomorgat
szájában egy virzsiniát;
fenn a plafonon ég a villany,
a borfiú sűrögve illan;
a füst, a hő, a lárma nő,
a férfi sok, de több a nő,
ki összejő s mint holmi zsúrnál
ásít, kacag, fitymál, nevet,
mellette jajgat a gyerek,
kezében egy jófajta: Journál
s a nagy tükörbe bágyatag
látszik a füstös forgatag.

Gyorsan fizessünk, itt az alkony,
menjünk hamar, megfojt e hely!
A népes korzó áll a parton
s a lányka mindig érdekel;
halkan susog a sok platánfa,
bódít a hó-akác virága,
az ember ismerőst kutat...

Nézd itten a szökőkutat!
Párkány-szögelletén a kádnak
sok moh-lepett, bús nimfa van
s oroszlánfői untalan
gyöngyös, fehér vizet okádnak,
mig az emelt, magas sikon
blazirtan áll egy vén Triton.

Itt fényes az éj, mint a nappal
s akár az éj, bűnös a nap,
a vérbe lázadozva nyargal
a szenvedély s zajong, kacag.
A csendes utcán nagy titokban
vörössugáru lámpa lobban.
Egy udvaron sípláda szól
s a fél ház vele bűg, dalol,
elvész a szó a kába zajban.
Máshol nyekerg a hegedű,
hajlongva kér a félkeze,
és a szemétládára pattan
két sápatag, korán okos
négyéves lányka s - bosztonoz.

Az égi rózsák fenn kinyílnak,
a sárga hold az égre lép
s halkan kigyúl, mint földi csillag,
a sok bioszkóp szerteszét.
És tódul a néző ezerszám,
bög, csattog a vastorku reklám:
„Szenzáció, szenzáció!
A zárdaszűz, a víziló...”
A cimpilimpi zúg, a smokk vár,
pesztonka, asztaloslegény
les, fészkelődik a helyén.
A „zenekar” munkába fog már
s helyéből mindenkit kitúr
pár raccsoló, pipes ficsúr...

Ó, én szeretlek áhitattal
tornyos, kavargó, büszke Pest!
Ha elpihensz, s fáradva halkal
leszáll a csókos, csöndes est,
édes gyönyörtől fuldokolva
megyek ki a körútra nyomba.
Kék és forró az éjszaka,
halk a hegedűhúr zaja.
Bús lelkem ekkor átölelne
magyar, szerelmes városom,
szivemnek húrján átoson
kevély fajom szilaj keserve...
Bár tőlem olykor, pénz híján
csak rossz hatást kap a cigány.

De félre tréfa, víg enyelgés,
halkabban édes ifjuság!
Így látja Pestet a szerencsés,
de jöjjenek csak a tusák
és törjenek meg búsan, őszén
térjek meg erre s itt időzzem,
nem ismerem meg e helyet
s árnyat találok fény helyett -
lehet; de Pest, szép ideálom,
bár megtör is majd aggkorom,
te majd felismersz akkoron
s engem megejt a régi álom.
Itthagytam lelkem, pénzemet:
elég ok, hogy szeresselek.

Budai idill

Hopp, ugorjunk fürge szánra,
menjünk a hegyekre fel.
Csillog az ezüst barázda,
villog a havas lepel,
friss, fehér hó hull a tájon,
cseng a csengő, s mint egy álom
lép eléd sok ó csuda,
régi várú Ó-Buda.

Rántsd meg a vén csengetyűt,
jó szívet lelsz mindenütt,
orrán régi pápaszemmel
nyit kaput egy tisztos ember,
s nem találja a helyed.
Kérdez és felel, nevet.
Otthonos, nemes szivesség
unszol egyre: „Tessék, tessék.”
Jó a kancsó, forg a tál,
s a fehérítő kályha öblén
a hasábfá dübörögvén
rózsaszínű pára száll.
És a tiszta kis szoba
a barátság temploma.
Minden olyan egyszerű,
oly finom babaszerű.

A szagos, langyos borúból
titkosan dereng a bútor,
s ami kedves, ami szép:
régi óra, régi szék,
régi album, régi naptár,
mely napot rég nem mutat már,
fönn a kályhán szerteszéjjel
findzsa-sor, aranyszegéllyel,

aztán föntebb a befőttek,
ódon, zöld üvegpohár,
s a vén lámpa kedves árnya
imbolyogva szálldogál.

A terítős asztalon
régi könyv, egész halom,
múlt időknek bölcsei,
Kisfaludy, Kölcsey...
Itt a gomb is szent ereklje,
itt a porszem is csuda.
A szobákba, a szivekbe
Biedermeier stílusa.

Ám a német szó ma ritka,
csak ha nagy a gazda titka,
akkor mondja németül.
Német erkölcs, jó magyarság
hű barát lett itt hamarság,
tisztá frígyben egyesül.
Hisz e sziklás, büszke vén föld
ezredéves bús regét költ.
Régi nóta, régi monda.
Vén basák fürödtek itten.
a kénes, zöld, lanyha vízben,
s látta Mátyást a hegy orma.

Régi emlék újra kel még,
régi fullánk újra szúr,
és a hangzó ős magyar szó
büszke földjén újra úr,
s hálósipka, ősi virtus,
népi szólás, germanizmus,
háziasság, régi kedv,
józan mérték, égi nedv,
gyöngye doh-bűz, kis csiriz-szag,
otkolon- és szappan-illat,
csöndbe foly egymásba által,
mint ó parfüm illatával
a konyhába fojtva fölő
káposztának illata.

A jó gazdasszony előjő -
a szíves mosoly maga -
régi módi, síma hajjal,
s kérd, kínál nevetve halkkal,
a kötenyén - ó, mi furcsa! -
lóg a pince, kamra kulcsa.
Szétnéz s a konyhába illan -
mert a jó ebéd a fő -
a fánk puffadoz a zsírban,
kácsa, csirke, pulyka fő,
bugyborékol a fazék.

A leánya szótalán,
tudja: hallgatni arany,
arcán ifjuság az ék.
És a vendég, hogyha szól,
lopva, félve válaszol,
a beszéde - hallga, hallga -,
mint zenélő óra hangja.
Az ősz néni - hangja vékony -
ókuláréval köt és fon,
s hogyha bekerül akárki,
kész a lakzi, kártyapárti.
Mindenütt jómód, középser,
víg pazarlás józan ésszel.
Otthonosság - kedves és szép -
fürgé készség, friss egészség:
ez a kincsük önekik.
És a dalt is szeretik.
Kedvük vídor, lelkük éber
s néha este tétován
zeng föl a kis zongorán
áradozva, sírva Weber.

Félre zord gond, ásitó bú,
a fehér fák közt a hó fú,
fázva zúg a téli kert,
zúzmarás nyomor diderg.
A közelbe s mégis messze,
a folyón túl zajba veszve,
fénybe, ködbe, kéjbe, könnybe,
küzdve, nyögve és hörögve
villámtűzbe kél az est.
Rongyselyembe kárhozottan
hadd vergődjön, sírjon ottan
háborogva, zúgva Pest.

Üllői-úti fák

Az ég legyen tivéletek,
Üllői-úti fák.
Borítsa lombos fejetek
szagos, virágos fergeteg,
ezer fehér virág.
Ti adtatok kedvet, tusát,
ti voltatok az ifjuság,
Üllői-úti fák.

Másoknak is így nyíljatok,
Üllői-úti fák.
Szívják az édes illatot,
a balzsamost, az altatót
az est óráin át.

Ne lássák a bú ciprusát,
higgyék, örök az ifjuság,
Üllői-úti fák.

Haldoklik a sárgult határ,
Üllői-úti fák.

Nyugszik a kedvem napja már,
a szél busan dúdolván jár,
s megöl minden csirát.

Hova repül az ifjuság?
Feleljetek, bús lombu fák,
Üllői-úti fák.

VÁLTOZATOK

Hervadt kertben

A kerti golyókon a nap tüze ég...
Langyos sugarak, bús őszi mosolygás.
Szótlan haladok fáradt utamon
s vérem melegíti a nap sugara.

A ritka lugas, mely a nyár idején még
árnyat terített, amidőn teveled
bolyongtam a rét iratos szövetén,
most fázva susog s piruló levele
egymásra borulva, a szélben inog.
Pár árva virág remeg ott a gyöpön,
bús szára lehajlik, tört szeme zárul
és várja a csendet, az álmodót
s én hallom e csend, e mulás elejét.

Némán haladok... De a fű, a virág
mind kérdi: Szegény, emlékszel-e még?
Emlékezem és kigyuló szememet
a könny lepi el s csüggedve lezárom.
Halovány orcámra a láz tüze száll,
miként a levélre az őszi, piros lob,
aztán lesülyed fejem a kebelemre,
mint ottan az őszi virág, amely elhal.

S a kerti golyókon a nap tüze ég.

Régi szerelem

Leszállt az est, künn a mezőkön árny van,
és szénsötét már-már a tiszta ég,
és a gomolygó, gőzölgő homályban
bátortalanul egy kis csillag ég.

Ezüsternyős lámpás süt asztalomra,
előttem áll a váró tinta, toll.
S én elmerengek, tollam messze dobva,
s egy könny remegve szempillámra foly.

Oly bús az est... A hold merengve kél fel,
távolból édesen szól a zene,
s néhány madár lefekvő éneke.

És záporozva hull a rózsá, csók...
Csak engemet fog által jégkezével
egy visszajáró hófehér halott.

Finale

1

A néma őszi tájra nézek.
Ajkam lezárt és hallgatóg.
A szürke égen pár madár száll,
rám ritkuló fák hajlanak.
Nem nézek hátra, ámde érzem,
mögöttem áll egy lányalak.
Ő is a ritka fákra bámul
s éppily merengő, hallgatóg...

2

Ma újra felsír a szivemben
egy ősi, elfeledt rege,
oly egyszerű, oly tiszta hangú...
Vajon, vajon megérted-e?
Tavaszkor egy ifjú leányka
csokrot adott egy férfinak
- kék ibolyát, örök szerelmet -
aztán kevély lett és hideg.

3

Ó mennyi ábránd háborítja
e szép, e csöndes életet.
Tündérruhákba jönnek, aztán
ellengenek szivünk felett.
Egy szép mosoly, egy kézszorítás
illatlehellő fák alatt...
És vége lesz a bús regének,
egy sír, mi abból megmarad.

Egy orosz leányhoz

Észak fehér, hideg leánya,
te gyenge, halvány hóvirág!
Nézlek soká, búsan csodálva
s kínzó menyország nézni rád.
Pokol-szemed halálítélet,
holló hajad hulló korom,
gőgös fagyod perzselve éget,
s a porba nyomja homlokom.
Olyan fehér vagy, mint a hósík,
a végtelenbe elvesző...
Árnyas hajadba ringatózik
egy tünde lilium-mező...

Belátsz szorongatott szivembe,
kacagva nézed kínomat,
s azt hirdeted mosolygva szerte,
nincsen tenálad boldogabb.

Nem bánt a könnyü és az emlék,
és nem sebez a fájdalom -
Mondd mégis, mégis, mért szeretnék
megfagyni hús jégválladon?

A hajnali csillaghoz

Haló csillagfény, ó tekints le
az éj sötétjiből ma rám.
Vándor remények drága kincse,
enyhítsd tusakvó éjszakám.

Oly messze késik még a reggel,
s párnák nehéz dagálya nyom.
Hímezd be hús ezüst szövettel
fehér halotti paplanom!

Hajolj le lágyan ablakomba,
sugáros égi látomány.
Nagy bánatom felett mosolygva
ezüstözd meg betegszobám.

Haló sugarad lágy ezüstje
hintsen vigasztaló kegyet,
hisz amikor reggel letűnsz te,
haló sugár - én is megyek!

Betegen

Bús délután... Betegágyamba fekszem,
künn sárga napfény, haldoklik a nyár.
Beint a fény magányos, bús szobámba:
„Jőjj el velem, a sír nyugalma vár.”

Csábít tovább: „Jőjj, elmulik az élet,
elhágy a kedves, elszáll a meleg.
Jőjj el velem enyészni csöndes ágyba,
ott túl a fájdalmat nem érezed.”

A fák susognak, a szellő belebben
s körülölel: „Bús ember, jőjj velem.
A nyárfasorban eltűnünk az éjbe.”
„Megyek, megyek” suttogva tördelem.

Bús délután... Betegágyamba fekszem,
künn sárga napfény, haldoklik a nyár.
S beint az ős magányos, bús szobámba:
„Jőjj el velem, a sír nyugalma vár.”

Kék virágok közt

Hogy búsan a vonatra szálltam,
lenn volt az éji szürkület,
és a sötét mezőkre nézve,
szóltam: „Mi rossz tenélküled.”

Nappal van... A vasút a rétet
ujjongó kedvvel futja át,
friss illat árad messze-messze,
körül virágzó tarkaság.

A szélbe kék virágok ingnak,
s én tőlük félve kérdezem:
„Kék lányszemek, kéklő virágok,
felkelt-e már hű kedvesem?”

A kék virágok integetnek:
„Most kel fel épp hű kedvesed,
rád gondol és a szíve úgy fáj,
szemei könnytől nedvesek!”

Chanson

Álmodtam egy álmot,
rég volt, réges-régen;
ébredő tavasszal
künn a faluvégen.

Arany volt a színe,
gyémánt kirakatja,
holdsugár, hársvirág
volt a csillám rajta.

El is felejtettem
azt az édes álmot,
bódító illata
régen tovaszállott.

De halk tavaszéjen
újra általélem,
ha az ezüst holdgömb
bújdosik az égen.

Rezgő párafény közt
gyakran látni véllek:
hársvirágos sírből
hazajáró lélek!...

Vágyódás

Ha majd a sok hazugság véget ér!
s te megszeretsz szilaj szerelmemér',
ha nem lesz szíved már, hogy megtagadj
s pirosra gyullad arcodon a fagy

s forró tüzes vér-rózsa nyíl reája;
aranyhajad fojtó Niagaraája
előnti sápadt fõm s fejem felett
örök tavaszt ragyog rám két szemed
és átfog két kar, perzselõ, fehér...
Ha majd a sok hazugság véget ér!!

Kérdés

Ha kifutok kábultan a szobából,
bensõmben még az eszmék harca forr
s ahogy megyek, felhõs arcomra bámul
az utcasor.

Sok szánva néz, sok méreget mosolygón,
de mindnek kérdés ég a szemibe:
„Vaj, mit keres ez átkozott e bolygón,
hogyan jött ide?”

Búcsú

Vesztett, sötét tusám bevégezem,
boríts be, elmulás, egészen,
hogyan kandi népek meg ne lássák
kevély szivem véres nyílását,
s omolj te csendbe zúgva rája,
ó ciprusok hús éjszakája.

A sok csatát immár meguntam,
véres kudarc pirítja múltam,
más feljutott görnyedve térden,
csak én maradtam lenni, az érdem.
Ó, csak lejönne, csak szállna
a ciprusok hús éjszakája.

Jeges viharral küzdve mentem,
elõl a büszke küzdelemben.
De most állok s nem moccanok ma,
hiába int a pálya orma,
nekem ma már minden hiába,
jõjj, ciprusok hús éjszakája!

Borulj reám, te enyhe béke,
haljak be a nagy föld ölébe,
száguldjak büszke föld-anyámmal
a csillagos térségen által,
míg rámborul szelíden, áldva
a ciprusok hús éjszakája.

Sorsunk

Tanuld meg, porember, a sorsod: lemondás
s lemondani nekem oly fájdalmas-édes.
Ura a végzetnek, ki ezt megtanulja,
bánat és csalódás nem fér a szívéhez.
Nézd a természetet, mint vál elmúlásra,
minden egyes ősszel lassan hervadozva
csüggedt mosolyában, hogy a világ lássa,
küzdelem és bukás a porember sorsa.

S tudok lemondani: oly édes-nyugodtan
hajtom le fejemet síri nyoszolyámra
s édes a lemondás: az élet torz-arcát
redőosztó kézzel mosolygósra váltja,
vérezve vesződünk viharzajos tusán,
míg végre a halál karján elalélunk
s fáradt szemeinknek a zűrzavar után,
a ciprusok árnyán dereng fel a célunk.

Hajoljatok meg a tomboló sors előtt,
mert az ő hatalma zabolátlan, örök.
Ha nem hajolsz, ledönt, mint vihar a tölgyet
s ravatalod ormán kárörvendve röhög.
Leteper a földre dühös küzelemmel,
vasmarokkal legyűr a fekete sírba.
A temető minden kövére az ember
kudarca s a sorsnak győzelme van írva!

A vonaton

Zörögnek a lombok a puszta vidéken.
A reggeli szélbe dalolnak a fák.
Oly bús ez a hajnali dalzene nékem,
a mozdony a néma mezőn rohan át.
Habozva, remegve suhan haza lelkem,
itt szótalán alszik az élet, a lét.
Nyújtózva puhán a nagy éjjeli csendben
az ember, a kő, a virág oly alélt.

Hortyogva iramlík előre a mozdony,
a ködbe sívít remegő kebele,
ó látom, a kert, fasor ébredez otthon,
a fénykoszorús nap az égre kele.
Jó édesanyám hivatgat, de hiában,
kimondva ezerszer is a nevemet.
Majd látva redőtelen és üres ágyam,
könnyezve susogja: mi messze lehet!

Még ott a pohár, miből a bucsun ittam,
még lábnyomom ott van az utcaporon,
még érzem ajkukat ajkamon s itt van!:
most főmet az ablaküvegre nyomom.

Könnyem megered patakokban ömölve
és érzem a lelkem oly árva, halott.
S zokogva tekintek az éji mezőkre,
hol már az örömteli munka zajog.

Jer gőzparipám, menekülj e világtól,
a nap nyila oly sebező, idegen.
Éjjel menekül tova szótlan a vándor
elhagyva lakát remegőn, hidegen.
Nem ismeri őt a virág, a mező itt
és senki sem érti meg erre baját;
legjobb, ha az éjbe, magába tűnődik.
A reggeli szélbe dalolnak a fák...

Tíz év után

Amerre járok,
    amerre nézek,
felém susog
    a hús enyészet,
bedőlt siroknál
    búsan bolyongok,
holdfényben úsznak
    fönn a falombok.

Amerre nézek,
    amerre járok:
egy-egy üres hely,
    egy friss sir-árok,
ma is mulatnak
    s sírhalmot ásnak!
Bohó világa
    a változásnak!

Amerre nézek,
    amerre járok,
hívna a szőke,
    bús délibábok,
a csalfa múltból
    hiú jövőbe -
küszködve bukni
    mindég előre!

Amerre járok,
    amerre nézek,
egy új reménytől
    mindenki részeg,
s én tépelődöm
    e szép világon...
Talányos élet,
    talányos álom!...

Egy nyári dél álma

Karosszékekben ültem.
Lángolt a forró nyárközép
s szívembe őszi napnak
szelíd bánatja költözék.
Élet virult az ágon
s bú ülte meg a lelkemet,
bús őszi táj, siró szél...
Gizella akkor lett beteg.

A déli nagy melegben
elém suhant egy őszi kép:
bús park, mely elvetette
zöld lombjait, a nyár diszét.
A messze, kékes égen
darúk csapatja lebegett,
bús lassu szárnycsapással...
Gizella akkor lett beteg.

Szólt a halál zenéje,
szél rázta a fehér avart,
csörgő lomb szállt az erdőre,
mit a futó szél felkavart.
Egy ifju költő zengett
elfáradott, halk éneket
s némán meghalt a lantján...
Gizella akkor lett beteg.

Már búcsuzott az élet,
eltávozott a szerelem,
fáradt sugár mosolygott
a gyér, pirosuló levelen.
Azt álmodtam, temettek,
lassan haladt a bús menet,
rózsás volt a koporsóm...
Gizella akkor lett beteg.

Láz

Időm rövid, egy lobbanás csak,
aztán örökre elenyész,
kihal szívemből eszme, érzés,
s kietlen éj lesz az egész.
Nem, nem - rohadni ismeretlen:
bősszé teszi nagy lelkemet,
vágyam, dicsőség s élet, élet...
Engedjetek, engedjetek!

Sietni kell! Munkára gyorsan!
Nincs késni percem, érzem,
oly messze még a hír babérja,
és oly rövid az életem.

Ma barna fürtöm, ámde holnap
meglátom rajta a deret,
az elmulás havát, mi elhív...
Engedjete, engedjete!

Sivár napom dologba töltöm,
s a hosszú éjet átirom.
Tollam rohan bús sejtelemtől,
látom az éjszakán sirom.
Miért kacagtok vídor ifjak
ott a vidám pohár megett?
Nem áll kezembe jól a kancsó...
Engedjete, engedjete!

Vígságotok úgysem vidít fel,
mert érzem, jön a halál.
S ott a nehéz tivornya gőzben
borzongva homlokomra száll.
Hogyan, mulás, üres feledtség
győz itt az emberész felett?
E gondolat majdnem megőrjít...
Engedjete, engedjete!

Ó, míg ti hangosan kacagtok,
árnyak beszélgetnek velem.
Nekem bukás, sötét kudarc az,
mi nektek édes győzelem.
Hiába csábit langyos éjen
rózsás lugas, dalos berek,
én elfutok sötét szobámba...
Engedjete, engedjete!

Szálljunk előre! Csak te légy itt,
álomvilágom istene.
Adj csókot e szomszár ajakra,
s az égbe röppenek vele.
Már int a lángoló dicsőség,
vezess: követlek reszketeg,
s így zúgjuk együtt a tömegnek:
Engedjete, engedjete!

Dalok, csatárok...

Dalok, csatárok, lángoló dalok:
maradjatok itt és beszéljete,
ha meghalok!

Tibennetok él lelkem jobb fele:
ó, gyújtsatok a lomha éjjelen
tüzet vele!

Míg sírba térek a föld rabjaként,
égessetek el s keltsetek reám
bús máglyafényt!

Kiáltsátok, hogy éltem egykoron,
és verjetek hatalmas riadót
a síromon!

Mondjátok, hogy tűz, villámtűz valék,
testvérem volt a nap, arám a fény,
anyám az ég!

Beszéljete, hogy jártam e tekén,
s milyen dacos haraggal roskadék
a földbe én.

Dalok, csatárok, lángoló dalok:
ragyogjátok be meghült homlokom,
ha meghalok!

A csillagokhoz

1

Ó, csillagok, ma újra felkelétek,
s lángokban áll az égi palota,
de én remegve nézek csak felétek.

Ti vagytok a fény, én a föld pora,
ti lángokat sugárzotok örökre,
de én megyek, szép csillagok, tova.

Az ismeretlen mélységekbe dőlve,
meredten alszom, mint fehér halott,
míg szikratengert ontotok a földre.

Ha majd siromba csöndbe porladok...
Ó csillagok, sugárzó csillagok.

2

Ti voltatok rajongó vágyaim csak!
Kitártam a szívem elébetek,
mindég imádtam azt, mi fény, mi csillag.

Bús éjszakáimon, már mint gyerek,
vágyó reménységgel rátok mosolygtam,
s ti lánglobogva integettetek.

Később, a rózsatermő ifjukorban
perzselve lángolt ajkamon a csók,
de én siettem a magasba zordan,

és értetek ma is élek-halok...
ó, csillagok, szépséges csillagok.

3

Aranysugáros örvénytekbe dőltem,
s az égre nézett könnyező szemem,
amíg a többi turkált lenn a földben.

Bukásaimba volt a győzelem,
fénycsókokon lett részeg mámoros szám,
ti jártatok a bús uton velem.

Hogy nem hajolt szívem szerelme hozzám,
ti drága szóval vigasztaltatok,
s gyémántsugárba fürdött könnyes orcám.

S rátok bíztam hatalmas vágyam ott...
Ó, csillagok, vezérlő csillagok.

4

De menni kell... Ez érzelemviharban
vegyétek, íme, végső búcsumat!
Elválllok a világtól félve, halkan.

Foszlástokon a mindenség mulat,
s reá recsegve zörren ősi sarka,
én eltűnök, mint gyenge szélfuvat.

A ti haláltok oly szép, tünde, tarka:
meging a föld, ledől a szikla-fok,
és ünnepi gyásztűz lobog kavargva.

Én szótlanul siromba roskadok...
Ó csillagok, hatalmas csillagok!

5

Ó, hogyha rátok lelkeimet kötözném,
s száguldanék rohanva véletek,
a végtelen síkján, mint ifju, bőszen mén.

Aranyszilánkokkal reszketeg,
vészes rohammal szállnék, mit sem óva,
a törpülő árnyékvilág felett.

S ha jönne végre a halálos óra,
együtt forognánk vészesen, balog,
s lehullanék én is, a fény hozója.

S ti hirdetnétek, társatok halott...
Testvéreim, száguldó csillagok!

A SZEGÉNY KISGYERMEK PANASZAI

(1910)

Mint aki a sínek közé esett...

Mint aki a sínek közé esett...

És általérzi tűnő életét,
míg zúgva kattog a forró kerék,
cikázva lobban sok-sok ferde kép,
és lát, ahogy nem látott sose még:

Mint aki a sínek közé esett...

a végtelent, a távol életet
búcsúztatom, mert messze mese lett,
mint aki a sínek közé esett:

Mint aki a sínek közé esett -
vad panoráma, rémes élvezet -
sínek között és kerekek között,
a bús idő robog fejem fölött,
és a halál távolba mennydörög,
egy percre megfogom, ami örök,
lepkéket, álmot, rémest, édeset:

Mint aki a sínek közé esett.

És látom Őt, a Kisdedet

És látom Őt, a Kisdedet,
aki fehérlő ingbe lépdél.
Még lopva-lopva rám tekint
és integet szőke fejével.

Arany gyertyácskát tart keze
és este félve ül le mellém.
Hallom kacagni csöndesen,
s látom alvó fejét a mellén.

Ő a pap, az igaz, a szent,
bámulom, mint egy ismeretlent.
Gyónok Neki és áldozok,
és megsiratom Őt, ki elment.

A doktor bácsi.

A doktor bácsi.

Áldott aranyember.
Világító, nyugodt szemei kékek.
Komoly szigorral lép be a szobába,
szemébe nézek és csöppet se félek.
Borzongva érzem biztos újjait,
ha kis, sovány bordáimon kopog.
Ősz bajusza a fagytól zuzmarás,
hideg kezén arany gyűrűsorok.
Oly tiszta és oly jó. Ő ír medicínát,

keserűt, édest, sárgát vagy lilát.
Az ő kezéből hull a paplanomra
nagy néha egy halvány, szelíd virág.
Rá gondolok, ha szörnyű éjszakákon
párnáimon oly egyedül sirok.
Ő az egészség és a bizonyosság,
titkok tudója és csupa titok.
Gazdag, nyugodt. Nehéz bundája ott lóg,
prémét szelíden prémezi homály.
De elmegy innen és itthagy magamra,
színházba tér, vagy csöndbe vacsorál...
Ilyenkor látom otthon s páholyában,
amint valami víg tréfán nevet.
De kék szeme egyszerre elsötétül,
rám gondol, mit csinál a kis beteg?

A béke ő, a part, a rév, az élet.
Jaj, hányszor néztem jó arcába hosszan,
míg ájuló álomba lengve árván,
kis ágyamon, mint egy bús, barna bárkán,
ködös habok közt ringatóztam.

Múlt este én is jártam ottan.

Múlt este én is jártam ottan.

Hogy bíbor lázban hanykolódtam,
az üvegajtó állt elém,
a zajtalan, a hangtalan,
csupa ezüst, csupa arany,
a sarka tűz, kilincse fém.
Az üvegajtó állt elém,
üvegje köd és alkonyat,
bámultam benne arcomat,
s mint víziárny lengett felém,
akár vak tükrök lemezén,
hogyan bíbor lázba hanykolódtam.

Néztem közelről meghatottan,
ez az ajtó, ismertem én,
ezen suhant el kisöcsém
s ezen a bűvös, tükrös ajtón
ment el, mikor leszállt az alkony,
kis, kékszemű húgom, szegény,
már régesrég ismertem én.
Csupán egy tükör az egész,
aki belenéz, belevész,
és aztán nincs többé remény,
egy kép az üvegen kilobban.

Múlt este én is jártam ottan.

Ó, a halál.

Ó, a halál.

Mi ismerjük csak, pici gyerekek.
Utunkba áll,
s könnyes, pityergő szájunk megremeg.
Ó, a halál.
A játszótársunk és tréfál velünk.
Rohanva száll -
Ő a fogó - és jaj, jaj, jaj nekünk,
tépázza gallérunk, ijedve forgunk,
és kacagás közt betöri az orrunk.
Kutakba látjuk, mély vizek felett,
sötét szobákba kuksol reszketeg,
lepedőben - így mondta épp a dajka -
kasza van a kezében, nincsen ajka,
és fondoran vigyáz,
mikor suhan az esti láz,
s a hőmérőn, ha ugrik a higany,
csontos markába hahotáz vigan.
Övé a bál,
Ő a halál.
Farsangos éjen a nagyok mulatnak,
de kis szobánkba fekete az ablak,
az éjbe kint
Ő ránk tekint.
Mi gyermekek, mi küszködünk vele,
s játékpuskánkat fogjuk ellene.

Még büszkén vallom, hogy magyar vagyok

Még büszkén vallom, hogy magyar vagyok,
És nagyapám, a régi katona
hallgatja mosolyogva, boldogan,
sebforradástól lángol homloka
s én térde közt, hadarva szavalok,
hogy győznek mindenütt a magyarok.

Csak a szeme borul el néha kissé:
Jaj, meg ne tudja ez az árva gyermek,
hogy vannak messze, különös világok,
s aranyba nyílnak a versailles-i kertek,
jaj, meg ne tudja és ne lássa őket,
ne lássa fényük és ne hallja hangjuk,
a magyar szó a hét szilvafa alján
körötte most még mint tengermoraj zúg.
Óvjatok édesen az édes álmát,
mint álmát a szegény beteg gyereknek,
hogy meg ne tudja, élete nem élet,
és meghalt már, bár alig született meg.

Jaj, meg ne tudja, hogy hiába minden,
ha dalol és ha a távolba lát,
mert néma gyermek minden kismagyar,
s a Nagyvilág nem érti a szavát.

Azon az éjjel

Azon az éjjel
az órák összevissza vertek.
Azon az éjjel
holdfényben úsztak mind a kertek.
Azon az éjjel
kocsik robogtak a kapunk alatt.
Azon az éjjel
könnyben vergődtek a füllelt szavak.
Azon az éjjel
égett szobánkba gyertya, lámpa.
Azon az éjjel
féltünk a borzasztó homályba.
Azon az éjjel
arcunk ijedt volt, halavány.
Azon az éjjel
halt meg szegény, ősz nagyapám.

Azon a reggel
csupa rokon jött, sirató nép.
Azon a reggel
sűrögte az öreg mosónék.
Azon a reggel
kendővel kötötték fel gyöngye állát.
Azon a reggel
lassan vezettek a földúlt szobán át.
Azon a reggel
rozsdás pénzt tettek kék szemére.
Azon a reggel
riadtan bámultam feléje.
Azon a reggel
csak hallgatott makacs ajakkal.
Azon a reggel
olyan volt, mint egy néma angyal.

Már néha gondolok a szerelemre.

Már néha gondolok a szerelemre.
Milyen lehet - én Istenem - milyen?
Találkoztam tán véle messze-messze,
valahol Andersen meséiben?
Komoly és barna kislány lesz. Merengő.
A lelke párna, puha selyemkendő.
És míg a többiek bután nevetnek,
virágokat hoz majd a kis betegnek.
Ágyamhoz ül. Meséskönyv a szeme.

Halkan beszél, csak nékem, soha másnak.
Fájó fejemre hús borogatást rak.
És kacagása hegedű-zene.
Egy lány, ki én vagyok. Hozzám hasonló.
Különös, titkos és ritkán mosolygó
Az éjbe néző. Fáradt. Enyhe. Csöndes.
Csak széttel, és szobánkba csönd lesz.

Az iskolában hatvanan vagyunk.

Az iskolában hatvanan vagyunk.

Szilaj legényké. Picik és nagyok,
s e hatvan ember furcsa zavarában
a sok között most én is egy vagyok.
Ez más, mint otthon. Festékszag, padok,
a fekete táblácska és a kréta,
a szivacs hideg, vizes illata,
az udvaron a szilfa vén árnyéka,
s a kapunál - az arcom nézi tán? -
egy idegen és merev tulipán.

Ez más, mint otthon. Bús komédia,
lélekzet-visszafojtva, félve nézem,
hatvan picike fej egyszerre int,
s egyszerre pislant százhusz kis verébszem.
Hatvan picike, ürge szív dobog,
hatvan kis ember, mennyi sok gyerek.
Amerre nézek, mint egy rengeteg,
kezek, kezek és újra csak kezek.
Mint kócbabácskák a török bazárba,
egy hús terembe csöndesen bezárva,
az orruk, a fülük, mint az enyém,
s a feje is olyan mindenkinek.
Mivére ez a sok fej, kéz, fül, orr,
sokszor csodálva kérdezem: minek?

Mostan színes tintákról álmodom.

Mostan színes tintákról álmodom.

Legszebb a sárga. Sok-sok levelet
e tintával írnék egy kisleánynak,
egy kisleánynak, akit szeretek.
Krikszkrakszokat, japán betűket írnék,
s egy kacskaringós, kedves madarat.
És akarok még sok másszínű tintát,
bronzot, ezüstöt, zöldet, aranyat,
és kellene még sok száz és ezer,
és kellene még aztán millió:
tréfás-lila, bor-színű, néma-szürke,
szemérmes, szerelmes, ríktó,

és kellene szomorú-viola
és téglabarna és kék is, de halvány,
akár a színes kapuablak árnya
augusztusi délkor a kapualján.
És akarok még égő-pirosat,
vérszínűt, mint a mérges alkonyat,
és akkor írnék, mindig-mindig írnék.
Kékkel húgomnak, anyámnak arannyal:
arany-imát írnék az én anyámnak,
arany-tüzet, arany-szót, mint a hajnal.
És el nem unnám, egyre-egyre írnék
egy vén toronyba, szünes-szüntelen.
Oly boldog lennék, Istenem, de boldog.
Kiszínezném vele az életem.

Ti, akik zárt ajtók előtt szepegtek,

Ti, akik zárt ajtók előtt szepegtek,
kis társaim, az éji hidegen,
játékaim nem adom oda nektek,
mert véretek makrancos-idegen.
Garaboncások, vásott ördögök,
a hajatok lóg, zöld a körmötök,
ordítottok, és ha ajtónkat kitárnám,
az üveges-szekrénynek rontanátok,
zengetnétek tütülő harsonátok,
és szánkáznátok szőnyegünk virágján.

De azt akarom, tisztán és fehéren,
legyetek vígak és bársonyba-járók,
a kezetekben egy nagy arany-érem,
s hódítsátok meg az egész világot.
Tinéktek is legyen, ami enyém,
arany-rétes, habos krémeslepény.
És menjetek tovább, kis szöszke hajjal,
kék nyakkendővel menjetek tova,
legyen tiétek az alkony, a hajnal,
a kincs, a gyémánt, a vizit-szoba.
Legyen minden cukrászda a tiétek,
a méz, a bonbon és a karamell,
és szoptasson ez a kegyetlen élet,
mint egy szelíd és lanyha anya-mell.

Ó, hányszor látlak mégis bennetek

Ó, hányszor látlak mégis bennetek,
kis testvérek, rongyos gyermekek.
Deres kertekben, ablakom alatt,
ott lázadoztok ti ijesztve, némán,
kézubbonyos, halálra-szánt csapat,
a hóba, ködbe, fenyvesek árnyékán.

A pici kőműves mily csatakos,
milyen fakó a pöttön lakatos,
az ács fia, mint Jézus, oly csodás,
pörölyt emel a kicsike kovács,
sír a bognár, az asztalos fia,
egész, egész gyermek-armádia.
Apámat hívnám, de ő alszik mélyen,
a messzeség zenél a messze éjen.
És nézem őket és siratom őket
az éjjeli, makrancos zendülőket.
Harcolva árnnyal és meleg szobával,
nyitott szemmel velük szövetkezem,
és ablakon és véren-sorson által
őnékik nyújtom úri, kis kezem.

Este, este...

Este, este...

Árnyak ingnak,
és bezárjuk ajtainkat,
figyelünk a kósza neszre,
egy vonatfütty messze-messze.
És a csend jó.
Alszik a homályos éjbe
künn a csengő.
A díván elbújik félve.
Szundít a karosszék.
Álmos a poros kép.
Alszanak a csengetyűk.
Alszanak már mindenütt.
A játékok, a karikahajtók,
a szegény tükör is hallgatag lóg.
Ó, néma csengetyűk.
Az órák is félve üt.
Alszik a cicánk s a vén szelindek,
fől ne keltsük - csitt - e sok-sok alvót.
Alszanak a régi réz-kilincsek
s alszanak a fáradt, barna ajtók.

Mikor az este hirtelen leszáll,

Mikor az este hirtelen leszáll,
olyan a kertünk, mint a temető.
Szomorkodik a vén jegenye-szál,
s a hold ezüst lepelbe leng elő.
Sápadva bolygom át a régi kertet,
a vén akácok látnak s megijednek.
A kisgyerek lehúnyja a fejét,
és fél az éj. És reszket a setét.

A kis mécs.

A kis mécs.

Az este bús cselédje.
Álmosan virraszt az asztalon.
S az olajfoltos tálcára nézve
sercegését némán hallgatom.
A szobánk csöpp napja. Álom.
Az arany olaj az árnyon,
és a fény folyó arany,
szerteömlő, szóttalan.
És a fülke csodapalota.
Éji rémek lengenek tova.
Csöndesen vetik az ágyat,
és a párna
barna árnya
a fehér ajtóra bágyad.
Félszeg árnyék-figurák,
mind kevélyek és furák.
Egyik a felhőkbe nyargal,
másik hadonáz a karddal
és a párnát egyre rakjuk,
ferdül-fordul az alakjuk,
melyet szorgos fény kimintáz.
Panoráma, esti színház.
Hordjuk a fehér petrencét,
s nő a vánkos furcsa tornya,
a kis ajtón - messze emlék
hullámozva, ringatózva.
Égig ér már
a kevély vár:
száz alak omol le s újra felkel.
És mi szívdobogva nézzük,
félve sandítunk feléjük,
az éjben rubinpiros fülekkel.

Mi ez, mi ez?

Mi ez, mi ez?

Szűz Mária.

Mi ez, mi ez?

Isten fia.

Védd meg szegény kisgyermeked.
Alázatos szívem remeg.
Fehérlő orgonák közt jártam,
és egy leány a mély homályban
haragoszöld lombok között
vetkőzködött, öltözködött.
Olyan volt, mint egy kis cukorbaba.
Fehér hátára hullt sötét haja.

Cikáztak az aranyoszöld legyek
a fekete földön, s ő nevetett.
Hogy nevetett.
Mondd, mit akarhat tőlem Ő,
miért fél így a remegő,
bús kisgyerek?

Azóta folyton erre gondolok csak,
a tárgyak álmosan forognak.
Jaj, jaj, nincs erre szó,
lélekzetállító
gyönyör
gyötör.
Kiszárad tikkadt ajakam,
és sírok, szégyelem magam,
és lángvörös lesz a világ,
az arcom ég, pirulva, forrón,
és délután vérzik az orrom,
látok ezer tűzpántlikát
és látom Őt - oly szenvedő és halvány -
a padlásunk derengő rejtekén,
zöldszinű homályon, sárga szalmán,
és minden este korán fekszem én,
s akárhová megyek, mindig felém jön,
a zongoraszobában, az ebédlőn,
és lihegek és ég szemem,
s álmatlanul dadogok Néki, Néki
és a szemem a szoknyáját letépi,
és látom Őt, Őt meztelen.
Én Istenem.
Nézd, kis karom milyen sovány.
Milyen zavaros a szobám.
Mi lesz velem?

Én félek.

Én félek.

Az élettől és sötétől,
mely mindenütt kegyetlenül elér.
Ha száll a nap,
az ablakom alatt
hullámozik az ismeretlen éj,
a végtelen és ismeretlen éj,
egy tenger - vészesen és feketén -
csöndes sirásom benne elmerül,
mint holt madár a tenger fenekén,
a kisgyerek magába sír szegény.

Sírok, sírok, mindig csak egyedül,
és senki meg nem értett még soha.
Oly ismeretlen ez a Nagyvilág,
s olyan borzasztó a sötét szoba.

Lábujjhegyen kell járni a világban,
az éjszakában annyi a vonat,
mely összerág és széttöri gerincem,
s vígan megőrli fájó csontomat.
Az éjszakában annyi rém, kísértés,
golyó, kötél, bitófa, kard remeg,
s hegyes fülekkel, hiéna-szemekkel
leskelnek rám a gonoszemberek,
kik vascipőbe jönnek egyszer értem,
bőszült ököllel döngetik az ajtóm,
ecetet adnak, hogyha inni kérek,
s fölráznak, ha alélt fejem lehajtom.
Minden bokorban leskelődik egy-egy,
nincs menekülni egy picinyke rés.
Ó, jaj nekem, oly fürgék a gonoszak,
s olyan sok a halál, a temetés.

Zörgő szekéren az Idegenember
tudom, hogy elvisz engem is egy éjjel,
s szegény anyám az ablakunkra rogyva
néz majd utánam könnyes, kék szemével.

Ódon, ónémet, cifra óra

Ódon, ónémet, cifra óra
áll a szekrényünk tetején,
szálló korok bölcs bámulója
közönyösen tekint felém.
Aranycirádás, pici tükrén
még mosolyog a rég letűnt fény,
de már nem úgy, mint hajdanán,
mert ő ütötte el az éjfélt,
mikor meghalt a szépanyám,
fehér, mosolygó szépanyám.

Már nem vakít ragyogva többet
a sápadt alt-Wien-porcelán,
parókás, farsangos időknek
parfümjét leheli reám.
Nehéz, tömjénes, cukros illat,
a lelkemig fáj, szívemig hat,
s a múltat visszaálmodom,
hogy ez aranyló óra mellett
az apám játszott egykoron,
apám nevetgélt egykoron.

Ha künn az alkony álmokat hív,
cseng-bong a titkos, méla hang,
és babonásan átmozajlik
a dallamos üvegharang.
A zúgó ércgyűrűn fölébred
valami szunnyadó kísértet,

s szellem-szaván dalol, dalol,
mint hogyha egy halk, bánatos hang
beszélne a sírok alól,
felelne a sírok alól.

A régi óra egyre jár csak,
mint egy tipegő nénike,
köröttem árnyak, éji árnyak,
szemem könny és köd lepi be,
mert félve sejtem, érzem-érezem,
hogy elsápadnak majd egy éjen
az apró arany-angyalok,
s ez óra veri el az éjfélt,
ha majd egy éjjel meghalok,
ha egyszer én is meghalok.

Lánc, lánc, eszterlánc,

Lánc, lánc, eszterlánc,
eszterlánci cérna,
kisleányok bús körében
kergetőzöm én ma.
Nincs semmi aranyom,
jobbra-balra löknek,
körbe-körbe, egyre körbe,
láncán kis kezöknek.
Merre menjek, szóljatok,
hátra vagy előre?
Az erdőbe megbotoltam,
egy nagy, csúnya kőbe.
Voltam én is jófiú,
Istenem, de régen,
csigabigát én is hívtam
künn a régi réten.
Verset mondtam én is ám
gilicemadárra,
magyar gyerek gyógyította,
török gyerek vágta.
Jártam az erdőben is
csillagot keresve,
aranykapun én is bújtam,
és aludtam este.
Nézzetek rám, húgaim,
éjjel most nem alszom,
bámulom a holdvilágot,
véres már az arcom.
Nézzetek rám, lelkeim,
a cipőm levásott,
körmeimmel, kárörömmel
csúnya gödröt ások.

Szánjatok meg, szíveim,
rongyos a kabátom,
szédül a lánc, szédül a tánc,
már utam se látom.
Szeretem a láncot én,
de úgy fáj e sok lánc,
szeretem a táncot is én,
csak hogy ez pokoltánc.
Engedjetez innen el,
hagyjatok magamra,
este szépen süt a lámpám,
este jó a kamra.
Hagyjatok szaladni még,
tündérekbe hinni,
fehér csészéből szelíden
fehér tejet inni.

Akárcsak egy kormos szénégető,

Akárcsak egy kormos szénégető,
fekete az apám és szigorú,
nem csókol meg, sohase nevet ő,
a homlokán titokzatos ború.
Mért nem beszél? Mi szótlánul eszünk,
s ő fölkel és a csillagokba turkál
egy hosszú csővel, a temetőútnál,
de sose mutat csillagot nekünk.
Csak nézem őt. Körötte száz csoda,
korongok, mérgek, kémszerek pora.
Olyan tudós, erős, akár az Isten.
Ha nála aluszom és a homályon
lidérceket idézek, szinte várom,
mikor zörget rablókéz a kilincsen,
hogyan összetörje és vadul lelője...

Úgy szeretem s félek vacogva tőle,
és félek, hogy egyszer a fegyverével
ennen koponyáját loccsantja széjjel,
vagy elmegy innen, nem jó sose vissza,
s vérben, halálban omlik el a titka.

Ha elmarad, virrasztva sírok éjjel.

Ilyenkor kimegyek.

Az udvar alján
kel az újhoid - oly vézna, furcsa, halvány -
olyan, mint egy arcél. Oly hallgatag,
akár apám kemény és sárga arca
egy fekete keménykalap alatt.

Apámmal utazunk a vonaton.

Apámmal utazunk a vonaton.
Hideg, sugáros, éji nyugalom.

A szunnyadó csöndesség lomha, mély,
de ébredez, hallucinál az éj.

Fázik az erdő, csontkemény a föld,
a dermedő ég alja sárgazöld.

Itt-ott egy oszlop, éjsötét palánk,
benn a kunyhókba késő lámpaláng.

Egy folt az éjbe, szürkülő, fehér.
Egy ember. Egy hóban rekedt szekér.

Valami zaj, valami halk sirás.
Egy csillag árnya? Vagy valami más?

Fekete, nagy ijesztő szélmalom.
Kék hold cikázik a fehér tapon.

Egy téli délben.

Egy téli délben.

Jött a kanyaró.

Piskótát adtak enni s fanyar, ó-
bort inni, és mikor kezem
törültem,
vörös kesztyű volt rajta és
örültem.

A piskótának és a régi bornak
s a kesztyűnek, melyet lassan, vigyázva
viseltem én e túlvilági lázba,
csókokra nyújtva, mint egy kis bibornok.

Anyuska régi képe.

Anyuska régi képe.

Jaj, de édes.

Itt oly fiatal még. Tizenhat éves.
Mellén egy nagy elefántcsont kereszt.
De dús, komoly haján, bársonyruháján
titkos jövődök szenvedése rezg.
Keze ölében álmodozva nyugszik
karperecek, gyűrűk súlya alatt,
és könnyen az asztalra könyökölve,
feje előrebillen hallgatag.
Oly idegen így. Olyan ismeretlen.
Tündéri ábrándok menyasszonya.
Csak a szeme nevet rám ismerősen,
két mélabús, merengő viola.

Csak kék szemében ismerek magamra,
mely eljövendő álmoktól homályos
s rettegve a bús végtelenbe réved.
A lelke már körötte szálldos.

Szegény anyám csak egy dalt zongorázik.

Szegény anyám csak egy dalt zongorázik.

Egy árva dalt. Azt veregeti folyton,
és megbicsaklik elefántcsont ujja
a fekete-fehér elefántcsonton.
És elfelejti, próbálgatja egyre,
és szállni vágy, mint vérző sas a hegyre,
mert szállni tudna, szállni és röpködni,
de visszahúzza újra ezer emlék.
Ezt zongorázta kisleány-korában,
s mikor apuskával egymást szerették.
Ezt próbálgatta, amikor születtem,
és megtanulta, elfeledte csendben.
Jaj, mennyi vágy van benne, hosszú évek.
Egy szürke dalban egy szent, szürke élet.
Hogy össze nem rogy a szobánk alatta,
hogy össze nem rogy menten, aki hallja.
E dalban az ő ifjúsága halt el,
s a semmiségbe hervadt vissza, mint ő.
Kopog-kopog a rossz, vidéki valcer,
és fáj és mély, mint egy Chopin-keringő.

Én öngyilkos leszek...

Én öngyilkos leszek...

mondom kesergőn.

Csak nézzem rám valaki görbe szemmel,
úgy felkötöm magam a városerdőn,
vagy revolverrel, mint sok más nagyember.
Akkor aztán sírhatnak miattam,
leragadt szemmel, sárgán, mélyen alszom,
rózsák között, kék fátyolokban arcom,
s ha hívnak is, nem szólok sohatöbbé.
Az ostorom, csigám örökli öcskös,
a bélyegkönyvet valami közömbös,
a kisszínházam a kicsi hugom,
vagy egy parasztfiúcska, mit tudom.
Úgy elmegyek, hogy aztán sose látnak.
Csak kiskabátom kérde reggel: hol van?
Úgy itt hagyom ezt az egész világot,
amelybe annyit, ah annyit csalódtam.
„Szegény fiú” mondják majd hangtalan,
„egy pici angyal felrepült az égbe”,
s egyszerre roppant sajnálom magam,
s én is szepegyve suttogom: „Szegényke”...

A rokonok.

A rokonok.

Szelídek és nyugodtak.
Ez székel, az meg lágú és bús magyar.
Dülledt szemekkel hajnalig boroznak,
az egyik régi verseket szaval,
hogymikor Pesten iskolába járt,
mint tépte a rózsákat és a lányt.
A többi sóhajt, ejh-hajh, megvirrad még,
és megvirrad, a nap fejükre süt,
légypöttyös a tapéta és a falkép,
az abroszon boros, kopasz fejük.

Pontos öregurak, kik messze estek
s most andalognak régi romokon.
Pipáznak, néznek és mozdulni restek.
Én már tudom: ez a *szelíd rokon*,
az néha jön sötétlő délutánon
a tornácunkra, ozsonna-időn.
Ő a *szegény rokon* és sírva szánom,
mert idegen portánkra enni jön.
Ez tréfás úr és macskabajsza szúrdos
és tarka, mint egy rút törökbazár.
Csupa illatszer, csat és gyűrű, szurtos,
fülén virzsínia és szalmaszál.
Vadászkalapján tollak, össze-vissza,
az élceit ki sem veszi zokon.
Vén nőcsábító, kártyás és borissza.
Én is nevetem: a *bolond rokon*.

De élt egy édes-édes rokonom,
mint a mesében, és az arca arcom,
s én róla, róla, róla álmodom,
mivel megölte a láz és az asszony.
S a rege szól: Sokat járt szoknyalesre,
egy színésznőt várt télen minden este,
egy csipkezebkendő lett a halála,
s elment regényes szívvel és mosolygón,
szelíd fejét csak pár barátja látta
egy téli éjen, az üvegkoporsón,
nyitott szemekkel, hittel, bízva, bátran,
egy seb a száján, vérköd és szivárvány,
egy hős, modern szalonkabátban,
ki elbukott a szerelem csatáján.

Úgy érzem őt. Ő a regék regéje.
Arcképe a hideg szalonban állt.
Hányszor futottam hozzá fázva-félve,
s szívtam magamba a hideg halált.
Imádom arcát. Olyan régimódi.

A nyakkendő, mint vékony tintacsorgás.
Fáradt szemek. Nők bátor bámulói.
Biedermeier-fej. Ah, én sem vagyok más.
És szenvedő száj. És nemes kezek.
Ilyen leszek, igen, ha nagy leszek.
És álmodom - rózsája hova hullt?
És hol van most? - gondolkozom felőle.
És int nekem az arckép és a múlt
és egy színésznő régi keszkenője.

Öreganyó.

Öreganyó.

Karszékben trónolsz,
s nagy barna, bámuló szemed
nehézkesen és furcsa fénnel
reánk mered.

Redő-gyűrűs, fekete arcod
mindíg nyugodt, mindíg komor,
mint a halottak tiszta képe,
mint egy szobor.

Tipegve járkálunk körötted,
tűnik év évre, percre perc,
s te egyiptomi gráciával
csak integetsz.

Száraz bőrdőből, kék eredből
a boldog ősz nyugalma száll.
Nem győz terajta már az élet,
sem a halál.

Elébed állok, s néha mintha
az idő szárnya csapna rám.
Bámullak tágranyílt szemekkel,
öreganyám.

Halottak napján.

Halottak napján.

Este, hogyha hallom,
hogy áhitatra kondít a harang,
elálmodozom a bűgő harangon.

Hogy szól puhán a halkult, tompa hang,
hervadt ruhában ébred a gyermekkor,
mely a szívemben porladoz, alatt.

Imádkoztam mint kisfiúcska ekkor,
vékony kezem megfogta jó anyám,
szemembe nézett mélyen s átölelt jól.

Féltem. Fakó volt arcom, halavány.
A lámpatenger kék, beteg derűjét,
az őszi fényt tükrözte vissza tán.

Künn szürke, rémes volt az ónszínű ég,
a lelkem ott járt a sírok között,
s a víziók egymást riogva üzték.

Fénylő ébenfa-zongoránk fölött
két gyertyatartó szomorúan ezüstlött,
tágas szobánk homályba öltözött.

Künn álmosan borzongott már a hús köd,
én megbotoltam réveteg imámban,
anyámat néztem, mint egy csöndes üdvöt.

Fáradt imám hozzá szállt s őt imádtam.

Miért zokogsz fel oly fájón, busan

Miért zokogsz fel oly fájón, busan
csöndes szonáta, álmodó szonáta?
A kert mögül mostan felém suhan
az évek árnya, tűnt idők halála.

Egyszerre látok. Látom az anyám.
Némán ül a szűz, hófehér szobába.
A gyertya ég és vár a párna rám,
és sír a pergő, gyöngyöző szonáta.

Kis ujjaim alatt zokog a dal.
Sok régi ábránd újra visszaszáll ma.
Anyám nevet és újra fiatal,
s csak zeng az édes, illatos szonáta.

Az éjszakába suttogón beszél,
és sírdogál fáradtan meg-megállva.
Ma álmom elviszi az enyhe szél,
az ábrándos, ezüstös, halk szonáta.

Olyan, akár egy kisgyerekkacaj,
akár a holdas jegenyéknek árnya,
akár haló ajkon a tompa jaj,
hogy egyre halkul, meghal a szonáta.

A játék.

A játék.

Az különös.
Gömbölyű és gyönyörű,
csodaszép és csodajó,
nyitható és csukható,
gomb és gömb és gyöngy, gyűrű.
Bűvös kulcs és gyertya lángja,
színes árnyék, ördöglámpa.

Játszom ennen-életemmel,
búvócskázom minden árnnyal,
a padlással, a szobákkal,
a fénnel, mely tovaszárnyal,
a tükörrel fényt hajítok,
a homoknak, a bokornak,
s a nap - óriás aranypénz -
hirtelen ölembe roskad.
Játszom két színes szememmel,
a két kedves, pici kézzel,
játszom játszó önmagammal,
a kisgyermek is játékszer.
Játszom én és táncolok,
látszom én, mint sok dolog.
Látszom fénybe és tükörbe,
játszom egyre, körbe-körbe.
Játszom én és néha este
fölkelek,
s játszom, hogy akik alusznak,
gyerekek.

Mély éjeken hányszor nézlek, te Térkép,

Mély éjeken hányszor nézlek, te Térkép,
    hogyan sieteg fehérén künn a hó.
Így rohanok egy pirinyó vasúton,
    s ringat tovább egy pirinyó hajó.
Festéktócsádon, a lilán, a zöldön.
    csavargó én, dalolva utazom.
Járok japán, olasz és muszka földön,
    síró vizen és sívó szárazon.
Távolságok és sínek gombolyagja,
    ölembe gombolyul a messzeség.
Hipp, itt a vízen, hopp, most ott a földön,
    hipp-hopp valóra válnak a mesék.
Megszínesül a lázamtól a karton,
    zászlók feszülnek ki a sárga parton.
Az óceánon vezetem a tollam
    azt mondom csöndben: itten nyugalom van,
sápadva mondom, hol kékebb a festék:
    itt viharoktól vemhesek az esték,
és tollammal, ha nem lát senki-senki,
    a festett vízből hínárt emelek ki.
Az ablakon fehérre fehérre hímez
    a fagy, akár egy kínai leány.
Apám szivarja füstölög az útra,
    és nesztelenül iszom a teám.
A villanyunk - Aequator napja - lángol,
    a kis vasút is mintha zengene.
A mély s a messze egy ütemre lüktet,
    és zúgni kezd a térkép tengere.

A kis kutya.

A kis kutya.

Mégis a legszebb állat.
Magasba trónol fönn a vánkoson,
csodálva nézem sokszor órahosszat
és fürge szívverését számolom.
Ha álmodik csontokról és ebédről,
gondolkozom, milyen a kutya-álom?
Milyen lehet az élete, az álma
ezen a vad és végtelen világon?
Szegényke mindig bús. Kérdelem, mi bántja,
s virgonc szemem kerüli futva-félve.
Egy néma-csendes bánat titka ködlik
enyves szemébe, barna, bölcs szemébe.
És firtatom: nem szeret úgy-e senki,
s buksi fejét búsán térdekre ejti.
És szólítom: menjünk a kertbe ki,
s lengő fülét lassan leengedi.
Vagy unszoló: hazádtól messze estél?
és mélabúsan önmagába mélyed.
Vagy kérdezem: fáj, úgy-e fáj az élet?
s reám borul, akár egy drága testvér.
És nógatom: szólj a kutyavilágról,
hol testvérkéd, apuskád messze él,
és kutya-házak vannak, kutya-szobrok.
Száját feszítem és mégsem beszél.
Vagy kérdezem: anyácskád gyászolod te
úgye-úgye, hogy nem jó róla hír?
Nem tud beszélni, a kedveske néma.
És sír és sír... Szegény kis kutya sír.

Úgy élünk együtt, két kis idegen,

Úgy élünk együtt, két kis idegen,
valahol messze, mese-szigeten.

A rút varangyot véresen megöltük.

A rút varangyot véresen megöltük.

Ó iszonyú volt.
Vad háború volt.
A délután pokoli-sárga.
Nyakig a vérbe és a sárba
dolgoztunk, mint a hentesek,
s a kövér béka elesett.
Egész smaragd volt. Rubin a szeme,
gyémántot izzadt, mérgekkel tele.

A lába türkisz, a hasa zafír,
a bőre selymek fonadéka,
s regés kincsével elterült
a gazdag, undok anya-béka.
Botokkal nyomtuk le a földre,
az egyik vágta, másik ölte,
kivontuk a temető-partra,
ezer porontya megsiratta,
s az alkonyon, a pállott alkonyon
véres szemével visszanézett.
Kegyetlenül, meredten álltunk,
akár a győztes hadvezérek.

Most itt vagyunk. A tiszta kisszobában.
Szép harc után. A szájunk mosolyog.
Maró fogunk az undort elharapja,
s göggel emeljük a fejünk magasra,
mi hóhérok, mi törpe gyilkosok.

A kis baba.

A kis baba.

Az álmodó baba
öltözködik narancsszín bársonyokba,
a délutánba méláz mosolyogva,
s libeg-lebeg kenderszinű haja.
A szeme alvó francia babáké,
a parfümöktől forró feje fáj.
Ah, mért ez a búcsúzkodó finálé?
Nem kell az élet, pompázó parádé,
aranyfindzsákba hűlő csokoládé,
nem kell neki a szende, lenge báj.
Valami fáj, s nem tudja, mije fáj.

És csupa gyász a fényes, enyhe táj,
és szája vérzik (ez a gyenge száj),
mint vérpiros narancs, és fáj az élet,
és fájnak a falon a régi képek,
és alvó lelke önmagába réved.
Fáj, fáj az élet.

És fáj a füstölő, mely szerteszéled
az ó szobán s fülledten ellebeg,
és fáj a zongora (ah, fáj az élet)
ez az utolsó délutáni ének,
a billentyűk oly feketék, fehérek,
s úgy fájnak a kis szőke hercegek,
testvérkéi, kik jönnek reszketeg,
álmodva jönnek csöndesen előre,
ezüstharisnyába, aranycipőbe,
kék bársonyokba, és az ágy előtt

reá tekint szemök, síró szemök,
és elsíratják, ümmögnek szegények,
ah élet, élet, pici baba-élet.

Ah, a baba mily néma, halavány
a délután ravatalán.

Féltizenkettő.

Féltizenkettő.

Messze-messze
a piacunkon színes árnyak.
Vörös napernyők. Lila foltok.
Kisvárosi arany-vasárnap.

Mint déli álmok, délibábok,
úgy lengenek sután repülve
a nyári aszfalt szürke csíkján
a 36° Reaumur-be.

A sáfrányszínű sugaraktól
lankadt lelkem halálra ernyedt.
Mégis sietnek. Hova szállnak?
Úri, szagos misére mennek.

Az Istenük már várja őket
szagosan és aranyba fogva -
öreg, naiv, vidéki Isten -
úgy ül, mint egy pipere-boltba.

Ők nevetnek, integetnek
a hűvös templom bűvös öblén,
és muzsikál és orgonázik
a zene, ima és tömjén.

Künn a sárgára pörkölt nyári kertben

Künn a sárgára pörkölt nyári kertben
a nap tűzzáporától összeverten
haldoklanak a sápadt rózsafák.

Sóhajtvá várjuk mind az éjszakát.

Az elsötétített szobába bent
jár a varrógép... Tikkadt, tompa csend.
Az ablakokban kókadó virág,
az üvegen szivárvány-karikák.

Ebédutáni részeg nyugalom:
csupán az óra kattog a falon,
s a piroscsíkos függönyökön által
beárad a nap tompított tüze,
s egybeolvad a lágy félhomállyal.

De folyosónk oly hűvös és üde,
akár a mély, sötétlő pince lenn.
A ház emészt pihenve, nesztelen,
öreganyó a zöld zsöllyébe dül,
könyvet, kötést hamar a sutba dob,
pillája csuklik és elszenderül.

Dongók zümmögnek néki altatót.

Az asztalon ott a feketekávé.
Egypár kenyérhéj, pár borosüveg,
friss körték, dinnyék, hamvasbélűek,
s egy régi pápaszem. Öreganyáé.

Kutyánk nyelvelve a márványra dőlt.
Csönd.

A légyfogóink hangosan zenélnek.
Néhány ügyetlen légy mindjárt becseppen
s bután evickél a csípős ecetben.

A konyhában sugárzó rézedények,
színes papírcsipkék és álmos élet,
nagy serpenyők, fényes mozsártörők,
a jég között mázas tejesköcsög.

Két óra. Már nem mozdul semmisem.
Minden pihen.

Ez a beteg, boros, bús, lomha Bácska.

Ez a beteg, boros, bús, lomha Bácska.

Itt félve jár az úri kisgyerek.
Mérges virágok, nyiszlett emberek.
Egy távol torony ferde lángolásba.
Méreggel mart, fehér, virágos orcák.
Lánggal rikító selymek, rác mennyország.
Nehéz aranypénz a lányok nyakán,
mindegyik oly finom és halavány.
A trombiták estente mint a szörnyek
egy vörös korcsma-ablakból röfögnek.
Trágár tivornya, részeg és tunya.
Sír a beteg és méla, szláv duda.
Most reszketek. Azt mondják, hogy mulatnak.
Sípít a síp, csörömpöl minden ablak,
boros az asztal, véresek a kések,
az ördög is föl pántlikázva lumpol,
festett leányok lesnek a zsalukból,
s én meghalok, ha egyszer odanézek.

A napraforgó, mint az örült

A napraforgó, mint az örült
röpül a pusztán egymaga,
a tébolyító napsugárban
kibomlik csenevész haja.

Bolond lotyó - fejére kapja
a sárga szoknyáját s szalad,
szerelmese volt már a kóró,
a pipacs és az iszalag,
elhagyta mind, most sír magában,
rí és a szörnyű napra néz,
a napra, úri kedvesére,
ki részeg, s izzik, mint a réz.
Aztán eszelősen, bután
rohan a gyorsvonat után.

Szemem gyakorta visszanéz

Szemem gyakorta visszanéz,
és úgy idézlek,
anyámnak atyja, régi gyógyszerész.

Arcodon mély magány jegye.
Te félreültél,
hogymulattott cigánnyal a megye.

Azt mondják régi emberek,
tej, szódavíz volt
italod hangos asztalok megett.

Ruhádon nincs egy árva folt,
oly szűzi-rendes,
de körmöd a sok jódtól sárga volt.

Patikus-család hű fia,
könyved se volt több
csak egy latin, ó *Pharmacopoea*.

Bolyongtál a magyar mezőn,
lankadt zarándok,
fájó göröngyre estél könnyezőn.

Hányszor látlak, ifjú füvész,
alélva menni
egy tájon, hol az inség füttyörész.

Szívedbe méreg és virág,
bot a kezében,
a válladon egy ócska hátizsák.

Ánizs, kamilla, jószagú
gyökér volt benne,
és benne volt, már benne volt a bú.

Ott az a vén, vidéki gyógytár.

Ott az a vén, vidéki gyógytár.
Sokszor benézek én oda.
Öreg karszéke oly kopott már,
és lóg és leng agg bársonya.
Az ablakokon át ki is hat
a patikai furcsa-friss szag.
Fönn dobozok kövér hasa.
Mindegyik egy törökbasa.
A titkok közt szédülten állok,
s kérek álomport, mérgeket.
Én mindenkit megmérgezek.
Megölöm az egész világot,
s a parasztokra gondolok,
mert a parasztok gonoszok...

A patikának üvegajtájában

A patikának üvegajtájában
búsul, búsul
egy gyógyszerészsegéd.
És fuvolája egyre fújdogálja
szegény, szegény
együgyű énekét.
Ha elmehetnék innen messze tájra,
igen, igen,
így szól a fuvola.
Csak menni, menni, mindörökre menni,
tovább, tovább
s nem tudni, hogy hova.
A temetésemen sok nefelejcs lesz,
virág, virág,
virágos sír fogad.
Fiatal szája így ríkatja folyton
búsan, búsan
az ódon sípokat.
Ki tudja, mért, s ki tudja, hogy mióta?
Zenél, zenél,
s ki tudja, hova jut?
Az ablakon lenéz egy szőke asszony,
lenéz, lenéz,
de oly sötét az út.
Olajlámpája vérvörösen ég már,
lobog, lobog
és künn köd és homály.

Kopott ezüstbillentyűkön az újja,
s az ősz, az ősz
övéle fuvolál...

A rosszleányok - mondják - arra laknak,

A rosszleányok - mondják - arra laknak,
árnyán az odvas és repedt falaknak.
Én láttam egyet. Óriás kalapban.
És arcomat zokogva eltakartam.
A keze, lába oly picinyke volt.
Az ördög küldte s csupa csipke volt.
Színház után ment, csatakos ruhában,
egy utca-sarkon tűnt az éjbe, láttam.
A rosszleány mind arra künn tanyáz,
hol sáros utcán szélbe leng a gáz.
Úgy látom őket. Szájuk fázva reszket.
Hideg testük, akár a szín-ezüst.
Előttük lángol egy förtelmes üst,
s kígyóvért isznak és békákat esznek.

A délután pezsgett a poros utcán,

A délután pezsgett a poros utcán,
mint az aranybor,
s egyszerre este lett.
És úgy megváltozott az utca akkor,
savanyú holdfény lett a sugarakból,
a tűzborból ecet.

Az első ősz.

Az első ősz.
Jaj, az de szomorú volt.
A híg eső sötéten csepegett,
és kézilámpással, rozoga pallón
ballagtak el a szótlan emberek.
Csak erre emlékszem. Még néha arra,
hogyan halt meg a kertünkben egy virág,
s a zöld gyepen sárgálló délutánon
cikáztak a virgonc, fehér cicák.
De estefelé fojtott már a füstszag,
csak a gyümölcs mosolygott a rudon,
gyertyával jártak a pincék homályán
s lopótökkel bort hoztak, úgy tudom,
a vén pohárba, esti lakomára.
Mind, mind nevettek, én voltam csak árva,
és fájt a szépség és a csillogó bor,
és fájt az ősz és a zenés szüret,

a sár, a szél, a nyár bús nevetése,
a nagymamák, kik kéklő szemüket
rám csillogtatták pápaszemen által.
És fájt az est, mikor az emberek tárt
csűrükbe vitték a dús, szőke termést,
s rézkotlákban főzték a szilvalekvárt.
A kerti székeket is mind behozták,
és gyertya mellett a szobában ettünk,
mint temetésre, kongott a harangszó,
és a tűnő vár settengett megettünk.
Kis nyári ruháim is eltemették
egy zöld ládába, ott tavaszig sírtak,
s nyomukba - hűvös, józan, őszi tömjén -
halálosan fojtott a naftalin-szag.

Ilyenkor elfutottam a szobámba
az orvosságos-üvegek közé,
és néztem, hogy repül le néma gyásszal
az est a csapzott, tarlott táj fölé.

Kis ujjaimmal csendesen doboltam
a lágyan összeizzadt üvegajtón,
a konyhában daloltak a cselédek,
a szél valamit keresett sóhajton.

És amikor már mindenütt sötét lett,
az ágyba megöleltem kisöcsémet.
Aztán pihegve sírtam egymagamban,
a fákra néztem, lombjuk úgy zugott,
Titokzatosan bámultak szemembe,
mint rongyba burkolt, ázott koldusok.

Ha néha-néha meghal valaki,

Ha néha-néha meghal valaki,
egy délután ordító trombitákkal
viszik a megdőbbent utcákon által,
s egész nap ezt a zenét hallani.
Oly bánatos, olyan igénytelen
a pap, a pluviale és a szolgák,
vörösre sírt orrokkal a rokonság,
a gyászszegélyes kendők a szemén,
s később a hanton, ha az este jön,
magányos sírás künn a temetőn,
egy anya, aki gyászruhába, sírva
kis pléhkoszorút igazít a sírra...

De mégis gyönyörű ez, s kis szivemben
valami mondja, hogy ez az egyetlen,
csupán ez a nagyság, mely itt megy el,
és bánatomra harsogón felel
a trombiták kövér, aranyló torkán
egekbe zengő beethoveni orkán.

A hangszerek a ködös égbe nőnek,
és este, este a felhő-mezőnek
szélén gyakorta látom,
hogy gázol a homályon -
csupa köd, zene, fellegek -
egy óriási gyászmenet.

Egyszer pedig magamba mentem.

Egyszer pedig magamba mentem.

A fák között egy éji ösvény,
amelyre rávetette fősvény
világát néhány éji csillag.
Valami zúgott a homályban,
és nem tudtam, hogy az a szél volt.
Ezüsthináros volt az égbolt,
s nem tudtam, a hold fürdik ottan.
Csak hallgattam a szél zugását,
csak néztem a vékony korongot,
mely egy fa tetején borongott,
és sárga volt, akár a boltban
a savanyú citrom-cukor.

És szállva-szálldostak az éjben
a reszkető, remek rakéták,
a siető, sebes staféták,
és százezer és millió volt,
angyal, sugár is trillió volt.
A lombon, a sötét farácson
intett egy mennyei karácsony
Egy nagy csillag, mint aranyalma
érett és súlyos reszketéssel
kísértve lebegett felettem,
és én kezecskémme levettem,
hazavitettem, ágyamba dugtam
s ingembe tűztem éjszaka...

Kip-kop, köveznek.

Kip-kop, köveznek.

Itt van a tavasz.

Hajnalba száz kalapács zaja ébreszt.
És hallgatom ágyamból a zenés neszt.
Mily csiklandó és édes és ravasz.
Tavasz, tavasz. Az utcánkat javítják.
Mostan fölajzzuk a csigát, parittyát.
Tavasz. Libeg az udvarunk egén fönt
a sárga, kék és rózsaszínű léggömb.
Kip-kop, zene az élet, muzsika,
láng ég a fákon, a bokor zöld oltár.

Mostan miséznek a kis madarak,
és a szobákban is ezer titok vár.
Dal zeng, ha megütöm a képet, asztalt,
zenél az élet, a cipőm, az aszfalt.
Most mint a léggömb, szállani szeretnék.
Mily csiklandó és édes és ravasz
a zöldbe bújni s enni a cseresznyét.
Cseresznyepiros, zöldarany tavasz.

Az áprilisi délutánon

Az áprilisi délutánon
dalt hallani egyszerre, távol.
Az illatos, japáni égből
hull a napfény és hull a zápor.

Tömjénez a tavasz a légben,
virágos ágon kancsi fény ég.
Kis, ideges lányok kacagnak,
veri az ördög a feleségét.

Nyilt arccal isszuk az esőt fel,
agyunkba rózsaszínű láz kap.
Vékony, ezüst esőfonálon
dévaj angyalkák citeráznak.

Kigyúl a táj. Milyen vihar volt.
Villám se lobbant, ég se dörgött.
De láttuk a két ősi titkot:
itt járt az Angyal és az Ördög.

Mi van még itt?

Mi van még itt?

Egy kis fürdőhely is.
Szegényes, kedves és titokzatos.
Kies liget. A levegője friss.
Láncot csörget az öreg csónakos,
és ladikot bocsát a néma tóra.
Tánccal, zenével hív az esti óra,
s hajnalba már - csiklandozós nagyon -
új zene veri furcsa ablakom.

Oly idegen az ágy, a gyertya, székek.
Repedt tükör. A függöny furcsakék.
Távol a fák között egy tarka bolt áll,
messzire fénylik ferde bábuja.
Emlékpohár, síp, gyöngy, göröggyufa.
Vörös karbolpor rossz kanálisoknál.
Kiérdemült, olcsó romantika.

De ősz felé, jaj ősz felé, de bús itt.
Az erdő fáj. Ledobja koszorúit,
s üres lesz a sok ócska kalyiba.
A tó, a tó is őszi ködbe búvik,
és döng a szúnyog az ablakszítán,
picike, véres, cincogó cigány.

A nyár kísért. Munkálkodik a pók,
a kikötőbe pállnak a hajók,
s a fürdőházba kikukucskál árván
a rozoga zuhanyból egy szivárvány.
Az esti parkon kertel a halál.
A tó körül láz, békanyál...

És azután a híves, holdas esték.
Itten nyaral az inség és betegség
alélt napon, vénasszonyok nyarán.
Sok béna aggot párnaszékbe tolnak,
s tengő raja a vénkisasszonyoknak
az árva nyártól búcsuzik talán.
Az őszi vendéglőn szegény idillek.
Egy álmos úr. Előtte sör, szalámi.
A sánta pincér piszkos frakkban illeg,
s a kutya nem győz a falatra várni.
Késői évad. A szobák is olcsók.
Egy bús öreg motozgat este itt
a part körül, és megmeri a korsót,
s a tóból télre gyógyulást merít.

A tó, a tó! az eleven poézis,
fölötte az ég - s összefoly a két víz -
egymásbaolvad - tág gyerekszemekkel
föl-fölmeredve nézem néma reggel.
A tó, a tó! a messzeség! hahó,
a messzeségbe elvisz egy hajó,
ó álom, áldás, szívdobogtató
tündéri titkok tükre, tiszta tó,
tündéri tó! Az ég is mint a tó,
kék habja oly sejtelmesen inog.
Gyakran keresek rajt egy illanó,
tovább libegő, lenge ladikot.

Milyen lehet az élet ott kívül?

Milyen lehet az élet ott kívül?

Csak néha jönnek a vásárosok
hírt hozva városunkba messziről,
és a markukba sok-sok pénz forog.
Különösek, tarkák és rikitók,
kucsmásak, fázók, mint az eszkimók,
és síp fütyöl és zeng a rossz zene,
varázsitalt iszunk és dob pörög,

megváltozik mindnyájunk élete,
itt vannak a szakállas bűvölők.
A fülledt bódében ezernyi nép,
halott királyok, kertek, régi kép,
hercegleányok, messze tengerek,
szemem káprázva megremeg,
s ime ijedve látja,
hogyan tolja fel lélegző, néma arcát
egy vértelen, halálsápadt viaszbáb
a sárga délutánba.

A délutánoktól mindig futottam.

A délutánoktól mindig futottam.

Ha jött az árny, s ha nőtt szivem felett,
megbújtam a szobában egy sarokban.
És az egész föld beleremegett.

Egyszer szél és fehérség. Por. Kisértés.
Mindenki valamit keres,
még a homok is ideges.
Otromba zaj
és tompa jaj -
oly elhaló - olyan csodás -
harangozás - vagy motozás -
nincs nyugta sehol nyugtalan szivünknek.
A tikkadt fecskék álmosan röpködnek.

Máskor rikító fény és sárgaság.
A tűz fölgyújtja vágyaink dalát
és nőnek a bűnök s a kisleányok,
s mi nézünk félve, szívdobogva rájuk.
A nap beteg szivünkre süt,
bánatosak a hegedűk,
emlékeink hervadtan illatoznak,
halljuk szavát búcsúzó bánatoknak.
Gonosz fejfájás kóvályog felettünk,
parázslanak a kislány szemei,
szoknyáitól meggyúl a levegő,
rá se merünk tekinteni...
Csak babrálunk sárgult arcképeken.

De néha csupa sejtelem.

Ilyenkor elhal a vér éneke
és minden oly üres és fekete.
Gyertyák gyúlnak vihar-váró szobákban,
sajogva lüktet homlokunk.
Fogunk csikorgatjuk és nem beszélünk,
elfordítjuk fejünk...

Úgy suttogunk.

Jaj, az estét úgy szeretem.

Jaj, az estét úgy szeretem.

Az este egy kis szerecsengyerek,
ki várja csak szerecsenanyját
és addig játszik téveteg.
Lángot fúj a fekete éjszakába,
pufók lámpákat, zengő tüzeket,
mint kisfiú, ki néma kedvtelésből
szappangolyókat ereget.

Ilyenkor a szobánk, mint a sziget,

Ilyenkor a szobánk, mint a sziget,
körötte a hideg lég, mint a tenger.
Kis kucsmáinkon zúzmara zizeg,
piros orcával, könnyező szemekkel
hazajövünk. Kezünkbe korcsolya.
Reánk süt a lámpácska mosolya.
És fő a kedves kávé, forr a tej,
a pesztonka perecért szalad el,
és pihegünk, szemünk bámulva néz,
s a sárga gesztenyén végigcsorog
a rózsaméz.

A sakk.

A sakk.

Feketesárga tarkaság.
Figyelve áll őrt a sok tarka báb.
Apám órákig bámul, nézi-nézi,
és visszabámul, nézi őt a sakk.
Szivarfüstben beszélget véle hosszan,
mint egy komoly arab.

Oly jó ébredni.

Oly jó ébredni.

Álmom messzeszédül,
s a tegnapi szobát már láthatom,
ha fuldokolva - az álom vizébül -
a paplanomra nyújtom a karom.

Ez itt a part már.

Ah, de szép, de szép volt
az ébredés csiklandva, tétován,
a mosdótálban a közeli égbolt,
a zongorázás a másik szobán.

Tündéri reggel. A sötét szalonba
apuska zongorázik andalogva.
Ez Mendelssohn. Álombeli ködök.

Úgy hallgatom az ajtó hasadékán
s állok a hangok közt kis ingben, némán,
mint hajnali gyöngyvirágok között.

A húgomat a bánat eljegyezte,

A húgomat a bánat eljegyezte,
és most csak ül, szelíden, csöndben ül
virágai közt, mindig egyedül.
Ő is virág. Hervadt virág a lelke.
A húgomat a bánat eljegyezte.

Az ablakunk mellett csak vár szegény,
a szenvedés hajol szíve fölé,
s ha rózsá nyílik ki, nem az övé.

Csendes, komoly hajfürtje a fején
szegényesen busong - fakulva s árván -
mint holt leányé, a koporsópárnán.

És néz. Szelíden, békült, tiszta szemmel.
Zokogni nem tud és nevetni nem mer.
De, hogyha nem lát a szobába senkit,
és elmotoz, vagy ó szekrényeket nyit,
siratja bús, koszorútlan fejét,
és hogyha körülömlő a setét,
a könnye vén csipkék közt hulldogál,
s a szíve, jaj, mint megrepedt pohár -
gyémántpohár - babonásan csilingel,
mert valaki játszott e tiszta szívvel,
széttörte, s most olyan a sóhaja,
hogy néha, ha az én szobámba téved,
rémült imákat suttogok az éjnek
s nem alszom el az éjszaka.

Ő meg csak nézi, hogy a kert alatt
hogy éled újra szüntelen a nap -
bús, sárga nap - s hogy száll a lomha este.

És vár.

Mivel a bánat eljegyezte.

Nagy társaság.

Nagy társaság.

Ó rút macskazene:
Sipítózó, fejetlen áriák.
Egymást ölő, kietlen hangvilág.
Nagybögő-hangok mafla röheje,
malacbandák fortissimója. Solo.

Vérmes bíbor kúrthangok kacaja.
Csupa fonák zaj és hangmaskara.
Részeg citera. Sápitozva szóló.
Üstdob. Cintányér. Örült, kába lárma.
Nagynéni-bókok sápadt áriája.
Bősz trombiták. Meggárgyult oboák.
Mind oly titokzatos, síró, fonák,
hogy lelkem, ez a néma zongora,
valami fájdalomtól rezzen által,
s míg hahotáz az öröm mámore,
fölhangzik húrjain egy tompa gyászdal.

A nagyanyámhoz vittek el aludni

A nagyanyámhoz vittek el aludni
egy éjjelen.
Sötét bokrok között egy kert kukucskált,
emlékezem.
A félhomályban állt egy üvegajtó,
oly furcsa volt.
Az óra vert, vert, de nem úgy, mint otthon,
dalolt, dalolt.
Vén óra, régi székek, fanyar illat,
kísértetek.
Csordultig telt bánattal pici mellem,
majd megrepedt.
Kiáltani akartam és lerogytam,
mint egy hívő.
Karom kitártam, s hirtelen megállott,
állt az Idő.

Fényképek.

Fényképek.

Az albumban és az állvány
nádas fonatján, a sarok homályán.
Sok pap-rokon, délceg katona köztük.
Kis, furcsa nénikék. Násfák, köszöntők,
kesztyűk, legyezők, lenge fátyolok.
Itt egy magas leányzó mosolyog.
Anyám barátnője. Mily hűs, kevély.
Hattyú-nyakát emeli. Már nem él.
Jegesvizet ivott egy báli éjen,
reggelre meghalt, húszéves korában.
Azóta alszik elborulva, mélyen
a szabadkai temető porában.
Élők, halottak. Ez a társaságom.
Olykor magamra hagynak délelőtt,

az életük egyszerre visszalátom,
mikor beszélek egy-egy kép előtt.
Minthogyha kérdenék, ki ez a gyermek?
Figyelnek.

Csak képek.
Az élőkéi mind barnák s nevetnek.
De a halottakéi oly meredtek.
És kékek.

Gyakran megyek el most halotti házak kapujánál,

Gyakran megyek el most halotti házak kapujánál,
hol régesrég vidám nénik és régi bácsik laktak,
és kérdezem titkát a hallgató, konok falaknak,
mért van bezárva a kapu? és várom, visszajő-e
az, aki csöndesen pihen a messze temetőbe.
És néha, hogyha fáj a délután, okosan s komolyan
a barna bőrdívánt nézem, mely mostan is egész olyan,
mint amikor aludt rajta egy régi, kedves ember,
s járok tág termeken némán fölsajgó gyötrellemmel
és sírok és csodálkozom,
hogy az öreg díván ma is oly kedves a szívünknek,
s a márványasztalok, ahol régen-halottak ültek,
úgy állanak, mint egykoron.

Jaj, hova lettek a zongorás estek,

Jaj, hova lettek a zongorás estek,
a végtelenből hova-hova estek?
Most oly sötét a házunk, mint a rab-lak,
és fekete és fekete az ablak.
Ki itt, ki ott. Az élet olyan olcsó.
A zongoránk is mint bezárt koporsó.
Csak nézem egyre, és mit úgy szerettem,
egy képet látok, ódon képkeretben.
Itt ültek ők, e vidéki szalonba,
apám játszott önékik andalogva.
Hangok zümmögtek, babonás varázssal
szívünkre szálltak, fullánkös darázs-raj.
Úgy szúrt a szépség és úgy fájt a bánat,
hogy futni kellett, ki az éjszakának.
Sápadt arccal és túlvilági hangon
szóltattunk meg lányokat a gangon.
Benn az olajos függőlámpa égett,
lábujjhegyen járkáltak a cselédek.

Nénik kötöttek, és a tiszta csöndbe
egy-egy kötőtű rebbent meg zörögve.

A bácsik előtt pettyes, puha, sárga
dohány aranylott a dohányszitákba.

Dús ételek és cukrok kisdéd halma,
sötét rum és bor, datolya meg alma.

Az öregek ültek mélázva szépen,
Kossuth Lajos is fölfigyelt a képen.

Deák Ferenc meg intett véle szembe,
s e nyájas körre néztek elmerengve.

Jaj, hova lettek a zongorás estek?
Kihullt a kép már. A keret üres lett.

Másként halálos csend és néma untság.

Másként halálos csend és néma untság.

Poros akác-sor, vakolatos utcák,
petróleumlámpák és nyugalom,
üveggolyók a kertes udvaron.
Olykor a hárs alatt, árnyas sarokba
kalácsos, tejszínes, hosszú ozsonna.
Vasárnap délután meg tétován,
míg bánatommal egymagamba járok,
a lányok, a buta, vidéki lányok
magyar dalt nyúznak a kis zongorán.

Majd este, a vendégszobába, hátul
borozgató barátok jönnek össze,
és kártya járja, nevetnek dörögve,
s kiküldenek a füstfelhős szobából.
Elmúlt egy hét. Most a varrónő jön meg,
s a nagyanyáim kötnek, egyre kötnek.
Hogy vágyom innen el, el messzire,
hol kanyarog a vonatok sine,
s piros, zöld lámpa lángol biztatón,
oda, a sín felé tárom karom.
És nézek a mozdonyra, póznadrótra,
ott az öröm, ott a világ talán.
De itt maradok s toporgok vivódva,
mint a rabok a börtön udvarán.

Menj, kisgyerek.

Menj, kisgyerek.

Most vége ennek is.
Menj, drága gyermek, édes kisfiam.
A te utad a végtelenbe visz,
de én előttem már a semmi van.

A semmiség. Még egynéhány merész év,
aztán a férfikor s a sárga vénség.
Menj, édesem, bocsáss meg a dalosnak,
ki mostan a színpadra kényszerít,
menj budapesti, bús redakciókba,
némán takard föl szóló sebeid.
Menj a New-Yorkba s kávéházi márvány
ravatalán tanulj újra meghalni,
irigy szemek kereszttüze közé menj,
hadd nézzék benned, mi az irodalmi.
Menj és panaszkodj, hogy az vitt piacra,
ki tégedet legjobban szeretett,
és kirabolva tiszta, kis koporsód,
most kinyitotta halott szemedet.
Mondd, árva vagy és most lettél legárvább -
picike koldus a föld kerekén -
mezítlenül születted, meztelen mégysz...
Menj, menj, szegény.

ŐSZI KONCERT

(1912)

ŐSZI KONCERT

Praeludium

Sírh, őszi vers... Sírh, mind a két szemem,
sírh, őszi koncert, zengő zeneverseny.
Most itt az ősz és én vagyok az ősz,
és régi bútól vemhes újra versem.
Beteg az arcom, beteg a dalom,
az elmulást sápadva szomjazom,
az életet, mely már csak félig élet,
a hervadt holdat és a sírt,
s a hús napot, mely a holdnál sötétebb.

Beteg vagyok, szépségektől beteg,
nem is vagyok más, egy beteg poéta.
Ha egyet nézek, elfakul a fény
és ferdül a nap, mint a hold karéja.
Ha kettőt nézek, hullik a levél,
és föltámad az, aki rég nem él.
Ha hármát nézek, az erdőn keresztül
szél száll és kiszakad a köd,
és a világ fájlódva összerezdül.

Most a ligetbe bolygok délután,
és úgy jövök meg, mint egy temetésről,
talpig fekete gyászoló ruhám,
s vörös szemem a könnyektől sötétül.
Fekete kalap és egy lomha bot,
az úton álmódva ballagok.
Levelük a fák az aszfaltra sírják,
és csengenek és zengenek
az utolsó neszek, az őszi trillák.

Intermezzo

*Most tetszenek nekem az üvegek,
mély délutánban oly mélyen tüzelnek.
Most tetszenek a sárgahaju nők,
sugárzásán szeptemberi tüzeknek.
Most tetszenek nekem a temetők,
az elborult szobák benn barna színben,
a haldokló fák szörnyű kardala,
és tetszik a föld és mindenki, minden.
Most dalol az ősz, én is dalolok,
lalláz az ősz lassú litániát.
Most dalol az ősz, dalol a szívem,
dalolni kezd most az egész világ.*

A fák:

Múlt este kezdődött a rékviem.
Poros és szürke volt az alkony,
a görbe fénybe mentek hazatérők,
és béna vágyak mentek lomha mankón.

Múlt este kezdődött a rékviem.
Múlt este volt, igen, igen.

A tó:

Múlt este volt,
elbújt a hold,
és megfagyott a csöndtől a vizem,
Múlt este kezdődött a rékviem.

A folyók:

Hazátlanul füttyültek
a ködben a hajók.
Keresve egymást sírva jártak,
mint a kísértetek, az árnyak,
s az ég, a föld úgy hallgatott.
Hullámain remegve összebújtak,
akár a félő gyermekek,
és sírdogáltak hajnalhasadásig,
mind könnyezett, mind könnyezett.

A tó:

És a víz a fáradt hajókon
olyan nehéz lett, mint az ólom.

A liget:

És délután járt itt egy beteg ember,
s azt mondta nékem, nemsokára meghal.

A rét:

A lég is megfeszült, mint egy üvegfal,
és földve voltunk fénnel, tiszta csenddel.

A házak:

Mi is elbújunk a homályos égbe,
és összeszorulunk, mint a csigák,
és alkonyórán, alvó ablakokban
föllobban a langyos lámpavilág.
Most a cseléd is elborulva nótáz,
az emeleten égő vasalót ráz
vöröslő tűz-körökbe,
és aki megtér elhagyott szobánkba,
itt is marad örökre.

A nő imádkozik, a férfi bámul
és jeleket les a jós éjszakából,
ügyetlen ujjon bukdácsol a skála,
az eső is skálázik egymagába,
és a diák fönn egyedül
egész éjszaka hegedül.

Az ablakok:

Mi is siratjuk őt,
siratjuk, aki itt lakik,
a nyárt, a nyári álmait.

Mi is siratjuk őt,
gyászoljuk őt és dobolunk,
a szél, az éj üvegdobunk.
És sírnak rá az üvegek.

Az ég:

És az eső is megered.

A viharok:

Már vérzik a nyár,
a hervatag asszony.
Szél a haraszton.
Kár érte, be kár.
És rebben a sóhaj,
jaj, várjatok, ne még.
És lombtakaróval
takarja tar fejét.
Haha, haha,
hull a haja
és vézna arca hóka.
Fején vörös paróka.
Jó éjszakát.
Minden csupa árnyék
és ő, a világszép
már festi magát.

Az utcák:

Rajtunk a szél, a vak örült kalandoz.

A pálmák:

Mi még hiszünk, imádkozunk a naphoz.

A virágok:

Mi mitse várunk s mondjuk csendbe: jó éjt,
s borzongva isszuk a hűs, őszi holdfényt.
Jó éjt virágok és jó éjt világok,
lázás lányok, halotti húgaim.
Jó éjt testvérek, őszi rózsa,
hű rezeda, szép kankalin,
buja thuja, szegény, beteg ciklámen,
most haljatok meg.

Az eső:

Kip-kop.

A fellegek:

Ámen, ámen.

A férfi szól:

- Nézd, nyáron azt mondtam magamba:
De szép lesz ősszel, ha beteg leszek.
Jó valaki, ki csendes és beteg,
megnő a házunk majd, ez a csodás ház,
s a szél bongó telefondróton hárfáz.
Behull a meseházba a verőfény,

és fűtjük arcunk bíbor téa gőzén,
vagy hintázunk együtt a hintaszéken,
vagy álmodunk az elhagyott verandán.
Te hímezel, sötét arcomra bámulsz,
melyet tűzfénybe von nehéz havannám.
- Nézd, nyáron azt mondtam magamba:
Majd jó valaki és szeret talán,
künn sárga fák közt járok lábadozva,
járni tanulok egy nő oldalán.
Tipegek, és ha félek hazamenni,
a kertjeinkben árnyra árny oson,
hazavezet és megcsókolja számat,
gyógyítva csókol a mély folyosón.
És félti szájamat, mint egy sebet,
és csendben eltol, ha csókot adok,
és tiltva teszi ujját ajakára,
mert betegnek árt, jaj, árt a csók.

Most itt vagy és vagy beteg-ápoló,
csókkal gyógyító beteg-ápoló.
Csók, zavaros must, mézes, mérges, édes -
csak sose lenne a csóknak szünetje -
hajh, nyári láz, hajh, bús delírium,
csókok szünetje, életem szünetje.

A nő szól:

De én szeretlek, édes emberem,
az életem gyógyítja a tiédet.
Gyógyítja egyik száj a másikat,
gyógyítja egyik kéz a másikat,
gyógyítja egymást két szegény kis élet.
Gyógyítja a vad, lázas bor a lázat,
a bűnt a bűnnél is búsabb bocsánat.
Gyógyítja a vak éjszakát a nap,
gyógyítja a sziklákat a patak.
Gyógyít a fény, a láng, a lég, a jég,
ha ráborul a tűz-gyötörte főre,
gyógyítja a fű a beteg sebet,
s a fekete haját a szőke.

A férfi szól:

Makrancos munka, hogy gyűrűs kezéd
az ördögi cérnák között motoz.
Bukfencező csel, kínai kötés
és távoli és titkos és gonosz.
Egy kis manócska, mindegyik kötőtű,
cikázó újjaid iramja gyors.
Te vagy, ki oldva-kötsz és kötve oldasz,
te vagy a sors, a sors.

Makrancos munka, női mánia,
valami baljós, balos, ördögi,
én nem tudom, csak félve bámulom,

hogy távolságunk tűkkel tükrözi.
Oly messze vagy te s e galambi játék,
fehér fonál puha pamutba tör.
Ki hal meg itten és miért e háló?
A tű az öl, az öl.

Makrancos munka, bujtó babona,
alattomos, hisztérikus-merész.
Most sunnyogó, huncut, igénytelen,
mint lassu cica, hogyha egerész.
Játék a seb, játék a kacagás is,
s komoly halá a díj egy kacajér.
És csillogó tűk, csillogó szemek közt
hull-hull a vér, a vér.

A nő szól:

Mit énekelsz? Kivel beszélsz megint?
Mit lát szemed az üres levegőbe?
Mit énekelsz? Miért siránkozol?
Hisz senki sincs itt, mért beszélsz felőle?
Mért nézed úgy két dombos melleim,
mint temetőben a sírhalmokat,
mily könnyeket törölsz szegény hajamba,
és éjjel micsoda riogat?

Mondd, mért beszélsz mindig feketeségről,
mért látod szőke fürtöm feketén,
Most sír vagyok én és halotti urna -
mondd, kit temetsz belém?

A férfi szól:

Én eltemettem, édesem, beléd,
kit most borzongva hívok újra vissza,
mint halvány lángnál bomló spiritisza
halottjai kísértő szellemét.
Én eltemettem, édesem, beléd,
vidám szemedbe az ő bús szemét,
a te hajadba az ő dús haját,
karját karodba,
s most mind a pompa
a te szegény testedbe suhan át.

De lásd, fejemen most a mult cikáz,
és lelkem száll, a végtelenbe túl,
száz idegem megint feléje nyúl,
s mint beteget, elönt az esti láz.

A nő szól:

Pokoli éj.
Iszonyú, iszonyú.
Az éjszaka mi mély,
csupa láng és ború,
halálharag, lég-háború.
Iszonyú, iszonyú.

A férfi szól:

És most megint elémbe jő -
egy pillanatra - régi minden,
hervadtan és halotti ingben
kopog-kopog az ősz, meg ő.

A nő szól:

Ó jaj, te félsz,
kiről beszélsz?

A férfi szól:

Idézem őt.
Gonosz, hazug kezét idézem.
Idézem őt.
Ezen a poklokszülte éjen.
És kék szemed fekete lesz.
Hajad sötéten csergedez.
Hozzá hasonlít a te föld
s a levegőben érzem őt.
Parancsoló árnyék, félig valóság,
félig szeszély.
Most párka, végzet, kezében orsó.

A nő szól:

Beszélj, beszélj.

A férfi szól:

Ó, hogyha láttad volna egyszer,
amint könnyezve, mereven,
imádkozó, áldott kezekkel
letörte én áldatlan életem.
Ó, hogyha láttad volna egykoron,
mint mostan én az arcodon.
Igen, ilyen volt: festék és hamis máz,
a szája egy kis rózsaszínű színház.
Villanylámpácskák gyúltak a fejében,
ha nevetett,
rózsás világos lett a levegő is
feje felett.
Tükrökbe nézte furcsa-gonosz arcát,
mély tükrök mélyiben,
és az ezüstmámortól szertepattant
a tükör és szívem.
Megfeketült a mellemen a rózsza,
melyet adott,
és ráncos lett, mint egy vénasszony arca,
halott, halott.
És megvakult kezében
az ezüst és arany...

A nő szól:

Csitt-csitt, elég,
mostan belép,
közénk ül szóttalan.

A férfi szól:

Te egy vagy azzal, ki mindnyájunk anyja,
és nem mint én, ki tőle idegen,
ki férfi-fővel komorlok a létbe,
dúlt csillagokba nézve mereven.
Te szent vagy és dal és harmónia,
én a természet mostohafia.
Nekem beszélni kell és sírni, sírni,
de a te némaságod szónokol.

Virág vagy és patak vagy, déli nap vagy,
üvegszekrénybe kincs, üvegcsokor.
Te bútora vagy elhagyott szobámnak,
én gondolat-kaosz.
Te élsz, ahogy a csillagok s a férgek,
nem vagy se jó, se rossz.
Te szép vagy és nő vagy, hevítő vagy
és hordozója százezer tavasznak.
Én kincseim közt meztelen didergek,
de te mezítlen vagy királyi-gazdag.
Te néma vagy s úgy nyúlik el aranyló,
tojásdad tested a kereveten,
mint egy gömbölyű, forró, eleven
tengermorajt százszorzó, drága kagyló.

A nő szól:

Nézd őket itt... Míg várunk a vonatra,
hogyan cicáznak kormos árnyaink.
A kavicsok közt, a fényes sineknél
zöld csillagunk meddő sugára ing,
és úgy folyik a fénye arcainkra,
mint beteges, halványzöldszínű tinta.
Folyik a holdfény,
a régi kiholt fény,
s lenn összesímul két alak
sötét tagokkal, hallgatag.
Nézd, most húzódva messze távolodnak,
most összeér árnyék-kezük,
s ölelkeznek, szegény, szegény bolondok,
mivel mi is ölelkezünk.

A férfi szól:

Ez itt a korzó.
Itt egy hervadó kert,
mely érzi már a gyilkoló októbert
és sejtelmétől is oly halovány.
A fái közt már-már betegen illan
az őszi nap, a sárga, őszi villany,
bágyadt villanyfény haldokló szobán.
Lábujjhegyen járunk most mindaketten,
mert fájdalmas lelkembe meggyötörve,

bámulva nézi önmagát az ősz,
mint egy kísérteties, mély tükörbe.

Ez itt a korzó.

Most tekints körül,
s nézd a parázsló brilliántot, édes,
nyíltan, közönnyel, bátran, ahogy illik
egy „hipermodern” költő kedveséhez.
Ott vannak még a nyártól züllött ernyők,
halványpirossal, kiszíttan, fakón,
a kánikula sok-sok martaléka,
egy kerti szék az őszi udvaron,
rongyok, remények, megpörkölt rakéták
és cigarettavégek és szívek,
fölöttük az árny, a halál, az éjjel
és a hideg, a szomorú hideg.
Itt egy kávéház, fázó, néma néppel,
ott meg az irodalmi emberek,
kik szivarozva, szigorú szemöldökkel
szegény hullám fölött veszekszenek.

A nő szól:

Én odamegyek és megkérem őket,
hogy tégedet nagyon szeressenek,
és értsék meg vívódó éneked.
Én odamegyek és megkérem őket,
pajkos kacajjal, mint egy könnyű tündér,
hogy lássanak be fátyolos szivedbe,
szeressenek elátkozott szivünkér.
Általkarolom csöndesen a lábuk,
az életed szelíden elmesélem,
hogy megriadjanak és tág szemekkel
bámuljanak reám az őszi éjen.
Mert szép a lelked régi bánatoktól,
oly édes és jó, mint a tiszta bor.
Ó, én tudom, ki vagy te és mi vagy te,
a te dalod rezgő rezedaillesat,
pümkösd a kedved, templom a szived,
és hogyha szavad néha elijed,
előtted szellemek és árnyak ingnak.
Én láttalak és nagy vagy és hatalmas,
ha néha álomlátón hátra-hajlasz.
Én láttalak a kulcslyukon keresztül,
hogy átölelt sok lenge látomány,
és egy tekintetedre
halványan és remegve
bús angyalok röptek a szobán.

Intermezzo

*Gyümölcsös ősz, te vérző, koszorús,
én hódolója vagyok a gyümölcsnek.*

*Szeretem a virágok táncait,
de az érett gyümölcs mély szava bölcsebb.
Ő már a cél, a szín, a hervadás,
nyarak alusznak benne, cukrok íze,
remény, öröm, valóvá semmisítve,
ő már a vég, az állomás, a nász.
Én szeretem az égő-fiataalt,
de várva-várom a bús diadalt,
az utolsó-halálost, szomorút,
mely lelkemet tehozzád igazítja,
tedd, vérző ősz, nehéz fájdalmaimra
és életemre komoly koszorúd.*

A nő szól:

Ne sírj, ne sírj. Ah, én nem értelek,
csak azt tudom, hogy fáj s valami jajgat.
Szavaid sokszor félve hallgatom,
csodálkozom az elröpiült dalon,
s idézem a világgá szállt siralmat,
mely a szivedből jött - érintve szádat -
és mély, mint a halál, a jaj s a bánat.

Ne sírj, ne sírj. Ah, én nem értelek.
Gyümölcs, öröm közt édes a halál
és szép a gyász, a félő suttozás,
a dal, amely remegve tétováz,
és azután szédült magasba száll.
Nézd, hogy ragyog ránk ez a cifra bál,
e piros-sárga, őszi karnevál.

A férfi szól:

Boldog, pogány nő, boldog százezerszer,
ruhák között is százszor meztelen,
a hervadásba nyúló buja csókfa,
megrészegülő bíbor levelen.
Őrült menád - kavargó fürteidben
a régi lázak láza szálldogál,
szüretre zendül minden táj körötted,
csiklandja orrod erjedt muskotály.
Ó, örökegy, - ó, ősi titkot érző -
ó, változó kép - táncos tünemény -
te látod még a régi, részeg istent
örjögve párdúc-szekerén.
Én más vagyok, lásd. Isten, ember nélkül
daloltam ezt a férfi-éneket,
hogyan hallottam szivemben s a bokorban
a csöndet, amely rajta lebegett.
A végtelenség bús hárfája lettem,
és összegyűlt minden jaj a szivemben,
s mostan viszik-viszik e kis dalok,
és belezüllnek, meghalnak sóhajtón.

Az ég, az ősz, az éj:

Tücsökciripelés egy régi ajtón,
melyet mindenki elhagyott.

KÁRTYA

(1912)

A kártyás fölfohászkodik

Ó színek színe, ördög bibliája,
fújd meg lelkembe roppant riadód.
Ó szívek szíve, züllött, furcsa szívem,
vidd az ördöghöz drága véradód.
Puffadt erszényed, mely vértől hizott meg,
az élet asztalára dobd oda,
és hogyha aludt a sors ezer évig,
mostan történjék végre a csoda.
Vesztett csaták, vér és kudarc után
más nem maradt, csak ez még és a semmi.
Ó érzitek-e, micsoda hívás:
szaladni, úszni s menni, menni, menni,
örökre folyni örök körforgásban
újhodni, veszni, hullni lefele,
csók és halál, bús kezdet és búsabb vég,
színkeverés, tánc és örök csere.
Lélekzeni parázsló oxigénben,
és nézni, hogy minden hogy folyik el,
és érezni, fejünkön a sisakkal
a harc előtt, hogy menni, menni kell?

A kártyás imája

Valami van:
a változás.
Valami van:
mi oly csodás.
Én veszthetek,
de nem vesz el ő,
a félszemmel siró,
félszemmel nevető.
Valami van:
öröm és iszony.
Valami van:
a földi sikon.
Valami van:
ezt érzem,
tapintja velőm
és látja kezem.
És hirdetem
búsan-vigan
és esküszöm:
Valami van.

A sötét párka

Három bús párka áll az élet útján,
a nő, a kártya, a halál.

Ó fátylasarcú, rejtett, furcsa párka,
    engem kötényed titka vár.
Nem kérdezem, tündér vagy-e, banya?
A szeretőm leszel száz éjszaka.
Az életem péntekjén fölkereslek,
    hozzád őrvongve fölfohászkodom,
    és kérem az ígét, a szót, a kulcsot,
    lábadra ejtve ráncos homlokom.
Lassú nekem az élet - sokszorozd meg
    és adj a láznál lázabb lázakat.
Oly titkos ez a kincsesláda, nyisd föl,
    hulljon le róla a kemény lakat.
Pörögjenek most gyorsan minden orsók,
    lássak ragyogva, mint még sohasem,
    mutass nekem most bölcsőt és koporsót,
    bűvös ujjakkal illesd meg a sorsot
    és gombolyítsd le lassú életem.

Tenger és vihar

És néha vágdatunk, mint örült tengerészek,
recseg-ropog hajónk,
kegyetlen vashajónk,
hullámokon, ködön megyünk, örök merészek.
A szél, a köd jajong,
hogyan sír, jajong
és vasbordáival feszül meg a fedélzet,
oda se könnynek és oda se semmi vérnek,
hajrá, tovább, tovább,
mindég tovább, tovább,
csak nyargalunk vadul, mint bomlott tengerészek.

Sötét sziklákon át,
millió poklon át
szállunk tovább, tovább, szegény agyunk oly részeg
és rí a felleg is és sziszeg a kötélzet,
ordítóznak: csodát,
csodát, barbár csodát,
s csikorduló foggal csapunk neki a vésznek,
káromkodunk, vérzünk, orkánok füttyörésznek,
zápor zuhog, kén és pokol zuhog,
s hajrá, hogy minden a habokba halt,
habzsoljuk az otromba diadalt,
mint részeg matróz a nehéz rumot.

Az éj, az álom s a kínok

De éjjel szörnyűket álmodunk.
Jönnek felénk piros, kis ördögök,
izzó vaspántba lüktet homlokunk,
sárkányok úznak, krampusz ránk röhög.

Mint a fegyencek járunk szédelegve
cselédlépcsőkön mocskos éjjelekbe,
tengert iszunk s szomjunknak nem elég,
éhségünket eteti az ebéd.
Kincsek között, bársonyba, jóllakottan,
dús asztaloknál vagyunk éhesek,
és ránk vicsorog a sötét sarokban
egy tüzesszemű, ordas, éhes eb.

Szemét és csillagok között

Ha emberek közé megyünk, fényes terembe,
remegve toljuk a tiltó reteszt.
A tiszta nők nyugodt és enyhe mellén
oly súlyosan lóg az aranykereszt.
Ez a talaj szilárd - ők állnak, ülnek,
vagy fekszenek, nyugodtan alszanak.
Övék a föld, a biztos rejtve-élés,
vetésükben lassan kikél a mag.
Mi a jövőt fogunkkal ráncigáljuk,
köldökzsinórját tépjük esztelen,
mi Mágusok vagyunk, Előidézők,
és korcsolyázunk kócos fellegen.
És minden úszik és csurog köröttünk,
bukunk, hacsak hozzánk nyúlnak puhán,
folyton-folyó és folyton-újuló lét,
síkos, csuszamlós *trottoir-roulant*,
hullám a szélben, szél a fellegekben,
szemét és csillagok közt a kezünk,
bizonytalan habokban, életünkben
alélva és őrjöngve evezünk -
csak evezünk a ködben és a szélben,
mint tántorgó és ájult szívbjajos,
ki kétes életének óceánján
rozzant ladikkal tétova hajós.

A kártyás diadala

Diadal!
Tüzes szekéren, lángnyelvek között,
az illatos nő hozzánk költözött
és száll a dal:
Diadal!
Illatzavar, őrjöngő világ,
rivalganak rettentő trombiták:
Diadal!
Kínálja testét, táncol, hahotázik,
ő a miénk és öleljük rogyásig:
Diadal!
Nem egy a csók, de száz és százezer,
ő most szeret és ő most követel:

Diadal
Csóktól, aranytól részegek vagyunk,
és ordítunk és összeroskadunk:
Diadal!

Induló a költőkhöz

Ez itt az élet, hámor és kohó -
világ költői, ide jőjjetek,
testvéri szemmel, örökös merészek,
nézzétek itt az ősi lényeket.
Látjátok-e, a zöld asztal szövetjén,
ott ugrik a véletlen, mint a nyúl,
és kavarognak a színek veszetten,
mint álmainkba, határtalanul.
Rémítve jönnek szörnyű figurák,
a feketék, a dörgő pirosak.
Ez itt az élet karneváli tánca,
borzongató és édes iszonyat,
költőszivünk sok kendőzött alakja,
a képzeletünk lángoló salakja
olvadva, sisteregve, feketén.
Ó élet, élet, roppant költemény,
most láthatunk mezítlenül, ragyogva - -
Mi kéj.
Mi őrzítő, mi szédítő - -
Mi mély.

A kártya papjai miséznek

Most így teszünk, most úgy, most újra másként,
ballábbal indulunk a harcba mi,
súgunk magunkba, biccentünk fejünkkel,
vajákosok mi, kártya papjai.
Hétszer szent a mi ceremóniánk,
mert erre lejt a táncolók sora.
Ez a varázsszer nyitja meg a zárat,
valóságnál valódiabb babona.
Örök pecsét, mély titkokat lezáró
lámpás, koszorú, mély habokba zászló,
ő a bizalmunk, a szilárd, az áldott,
ő gömbölyíti ki testté az álmot.
És hogyha eljő a nagy Gyertyaoltó,
vesztünk, feléje dobjuk bánatunk.
De rajta is próbálva a varázsunk,
előbb, előbb még hétig olvasunk.

A kártyás sír

Bitang! - kiáltja a szélvész utánunk,
zsivány! - sziszegi és megyünk tovább,
s mint a gyerek, akit véresre vertek,
isszuk az undor keserű borát.

Fínom kezünk szelíd arcunkra nyomjuk,
s az álmok álma csöndbe hull reája,
és játszani kezd elhagyott szivünkben
az életünk *laterna magicá*-ja.

Látunk mezőt és virgonc, pici bárányt,
látunk karácsonyt, kávé reggelit,
és az anyánkat is, kisírt szemekkel,
és a szemünk könnyekkel megtelik.

És reszketünk, ha elfújjuk a gyertyát,
és a sötétség járkal körülünk,
a paplanunkat is fülünkre húzzuk,
halálosan magunkba merülünk.

Ilyenkor az ágy hófehér mezőin
az életünktől borzadozunk által,
az egyik sír, a másik átkozódik,
a költőben fölreszket egy csodás dal,
és akinek egy pásztor volt az apja,
az messziről egy pásztorfurulyát hall.

MÁGIA

(1912)

Kösöntyű

Úgy félek, hogy ezt a homályos, ódon,
vén bánatot egy éjjel elveszítem,
és véle együtt életem s a szívem,
a szívem is, és megvigasztalódom.

S csodálkozom a fáradt, furcsa szókon,
melyek belőle ömlöttek szelíden,
szájam haragra többé nem feszítem
vérezve, átkozódva és vívódón.

De nézem a sírókat és a könnyűk,
és gyászolom elvesztett bánatom,
ezt a nehéz és babonás kösöntyűt.

Méz

A fájdalomam oly érett, mint a méz már,
és bölcs és mély és terhes száz titokkal,
és minden kincseket magába foglal,
és hallgat és vár, sehova se néz már.
Virágtalan bánat. De ez: a minden.
Méz, tiszta méz, méz, mennyei ital,
több mint a föld tűnő virágival,
ambrózia, virágok lelke, kincsem.
Gyümölcs, nektár, melytől üdül a hívő,
minden cukrot magába édesítő.
Én csak röptültem és ezt szüreteltem
kalászos rónán és szőlős hegyekben,
ezt szüreteltem, mert én csak röptültem,
és életem nehéz mézzé köptültem,
bánattá, jajjá, könnyé, tiszta mézzé,
egy csonk világban egy fájó egésszé.
Ó lankák, ó virágok messze tája,
ti telt gyümölcsök korhadt rúdakon,
s ó könny, te élet mély esszenciája,
megölt virágok méze, fájdalom.

A hosszú, hosszú, hosszú éjszakán

A hosszú, hosszú, hosszú éjszakán
ágyamra ül fásultan a magány,
és rámteltekint és nézdeli magát,
és fésüli hosszú, hosszú haját.

Eszelős hölgy. A szeme oly szelíd,
és bontja, oldja tornyos fürtjeit,
és oldja, bontja - percre percre enyész -
és újra kezd mindíg. Sose kész.

És oldja álmom, bontja gondomat,
álomtalan partokra hívogat.
Ha szunnyadok, csörrennek fésűi,
hosszú haját nevetve fésüli.
Csak hallgatom álomban, éberem,
hogyan motoz-motoz az éjjelen.
Most újra kezdi. Végtelen haja
oly hosszú, hosszú, mint az éjszaka.

Arcom a tükörben

Így senki sem sírt, ahogy én sírok most.
A téli éjbe magam siratom.
Gyertyát ide! A vajudó pityergést
hadd lássam elsápadni ajkamon.
Gyertyát! Tüzet! Sok-sok halotti lángot!
Ragyogjon az éj gyémánt-derütől,
és bámuló, üres üveg-szemével
nézzen rám a tükör.
Úszó alak, szegény árnyékbarátom,
a mély tükör titokzatos taván,
most eltemetlek, mostan elsíratlak.
Ne félj, ne félj. Ne légy oly halavány.
Hisz úgy sincs semmid. Csak pár halk szavad volt,
elszállt az is ezüstös éjeken.
Nem hallanak. Nem látnak. Nem szeretnek.
Magam se szeretem.
Tükör visszfénye voltál, álmok árnya,
hogyan is, hogyan is kerülhettél ide?
Fáradt kezem lassú mozdulatától
még meg se billen a tükör vize.
Beszélj, ki csókolt? Senki. Mondd, ki értett?
Mindenkinek örökre idegen,
még rám is ismeretlenül meredsz most,
bámullak hidegen.
Magamnak árnya, jaj, de megsíratlak.
Nézlek sokáig, fázva, reszketően.
Sötét hajam te, - csókoló piros szám -
magam húzom rátok a szemfedőm.
Dacos nyakam, - kemény, fiatal vállam -
isten veled - búcsúzzunk csendesen, -
szegény karom - szegény fiatalságom -
szegény, szegény szemem.

Gyűlölöm magamat

Hogy gyűlölöm magam! Mindig csak Én!
Változva folyton s mégis változatlan.
Tükörszobába járok. S száz alakban
másolja halvány képemet a fény.

Csak Én! Csak Én! A Végtelen egy Én!
Kié a szirtben szunnyadó szobor-más?
Arcom kacag belőle: hű - de oly más.
Kié az árnyék a falon? - Enyém.

Nem gyűlöli úgy a rab tömlöcét,
hol örökös a végtelen sötét,
s magába rogyva ordít társtalan: -
mint ahogy én utálom önmagam!

Takarodó

Az élet arany trombitáján
a búcsúzó dalát fuvom.
Völgyekbe bágyad lassan, árván
bércekre zengő indulóm.

Szemem kiégett a gyönyörtül,
fáradt a szám, kezem, fülem,
és egyre lázad, égre hördül
sok vérpiros, sötét ütem.

Tüdőm se bírja. Nyomban éj lesz,
s mégis olyan vad-szenvedélyes
a vágyam, ez a korcs titán.

Könny hull reám az alkonyégbül,
keserű szám is elfehérül,
és vér hörög a trombitán.

Ami itt maradt

Nem békülök meg, bármit is beszéltek.
Az ember szent. És mi marad belőle?
Ha elmegy innen, testvérek, ti búsak,
a földgömb szíve megreped-e tőle?
Ó, láttam egykor lassan távozót én,
és láttam aztán, ami itt maradt.
A nyoszolyáját, alvó nyoszolyáját
s melyből ivott, az üveg poharat.
És láttam nyakkendőjét, lógva, árván
a szekrény ajtaján, egy laza spárgán.
És biztatóan csüngött a kalapja
könnyelmű kedvvel a fogasra csapva.
És várta őt pár cigaretta is,
melyet ezüsttárcában ott felejtett.

És várták őt aggódó, gyöngé lekek,
a lélek, amely a csodákba hisz.
És jöttek ősök, jöttek tavaszok,
és elmaradt a kedves társaságból,
mint egy bohém és vidámszívű vándor,
aki csak a szomszédba utazott.
S egy bot maradt utána a sarokban,
mellyel sétált tavaszi délután.
Egy szó, melyet kedvvel, gyakorta ejtett,
és lehelete a bitang ruhán.

Órák

...És egyre csak kopognak és dobognak,
ottan zokognak a szívünk alatt,
és a szívünk velük ver hallgatag,
és halk zenéje az övékbe olvad.

Regélői homályos bánatoknak,
hogy a tánc és a lánc mind elszakad.
Úzótt szívünk sokszor szavukba csap,
de ők kopognak egyre és nyugodtak.

Éjfél-időn szavukra ébredünk.
Hogy zeng ilyenkor a vad éjszaka,
hogy jajveszékel az órák szava.
Rájuk mered félénk tekintetünk.

És megsiratjuk, ami messze tűnt.
Tik-tak, szerettünk mi is valaha?
Hol van holt hűgunk kacagása ma?
És hol vagyunk mi? Ó jaj, jaj nekünk.

Mi is megyünk - velük - ha jó a holnap,
és a szívek lassan megállanak,
s ők ott dobognak a szívünk alatt,
zokognak és gyászindulót dobolnak...

Mért nem beszéltek, én halottjaim

Mért nem beszéltek, én halottjaim?
Hisz oly sebes fekete, néma szátok.
Mért nem sikítottok, nem nyöszörgetek,
ha férges nyár, fagyos tél csap reátok?
Csak fekszetek, mint alvó gyermekek,
sötét ruhátok cafrangokra váltott,
jégarcotokba szörnyű dermedet
s valami örült ismeretlen átok.
Nem féltek-e egészen magatokban,
ti elhagyott, magányos gyermekek?
Tág szemetekbe néma borzalom van,
és arcotok is oly fakó, beteg,
ti síri párnán alvó gyermekek.

Futok felétek átkozódva, zordan,
ha fönn a nap parázsa kialudt,
lábam gazos sírok kövére dobban,
nagy csöndetektől fátyolos az út.
Süket zugástok félve hallom ottan,
csak hogy nem értem álomszózatuk,
mert immár köztem és közöttetek,
aludni tért, kibékült gyermekek,
egy óceánnak némasága zúg.

Párbeszéd magammal

És sokszor megfogom a kezedet,
akárcsak egy idegenét,
és sokszor a szemedbe meredek,
és a szemed egy kút, hideg, setét.
És mély.

És sokszor látlak ágyadon,
ha átkarol a fájdalom,
s mégis márványhideg az arcom,
s mikor te alszol, én nem alszom.

És sokszor átöllelek csöndesen,
szívdobbanásaid búsan lesem,
és míg a tündérek körülhalolnak,
én megsíratlak, mint egy rég-halottat.

Kezembe veszem kis gyerekcipődet,
játékaid, poros emlékeid,
és kérdelek, nem integetsz nekik?
Nem félsz a percektől, mik zúgva jönnek
és elrabolják sűrű hajadat,
és gögösen előrehajtanak?

Sokszor meg mintha koporsó szoritna,
hűvös szemfedő takar el
és jól tudom, ez az a fej,
amelyre rájő a halotti sipka.

És mégis itt vagy. Most szólok veled,
fogom kezedet és olyan meleg.
Mondd, hogy lehet, hogy lázadozva végre
lerogysz a ravatal vak szőnyegére,
és csak heversz, szomorú-halovány,
az éjszaka fekete vánkósán?
Ó hogy lehet, ó hogy lehet,
hogy egyszer lehunyod a szemedet
s örökre úgy maradsz?
Nem értelek.

Hódolat a halálnak

Mi fáradottak, búcsuzók, szegények,
a háborúknak holdas éjjelén
halottas ingekben megyünk elébed.
Mi nem várjuk, míg ránk csap a karod,
minket nem áztat maszlagos remény,
mi is akarjuk, mert te akarod.

Szivünk oly gyáva s mégis büszke hős,
karunk oly gyenge és mégis erős,
égő szemünkbe árnyak árnya van,
földnek szegett fejünk sisaktalan:
így ballagunk a holt rónákon át,
halálra szánt római katonák.

Hiába hívják néma seregünk,
fekete lobogónk a földre csügged,
ennen-kezünk vet puha sírt nekünk,
s lábadoz rakjuk csorba fegyverünket.

Mások

Az idegenek ők, kik messze tőlem
száműzve élnek, mint vad csillagok,
és néha hallanak csak hírt felőlem,
és a szemük rám, lopva, eltűnőben
idegenül ragyog.

Az idegenek ők, s úgy élnek itten
és azt mondják: fáj, azt mondják: de jó.
Az arcukat csodálkozón tekintem,
nekik csak egy az, ami nekem minden
és pusztá szó.

És hogyha késeket döfnek szivembe,
nem vérzenek.

És ők nevetnek hangos hahotával,
ha vérezek.

És ők alusznak, ha az éjbe bolygok
kínok alatt.

És hogyha alszom majdan síri párnán,
nem alszanak.

Szavuk, szavuk,
melyet szegény szájuk ájulva mond,
olyan hideg,
és idegen az arcukon a gond
s oly idegen ruhájukon a gomb.

És néha teljes fényben látom őket,
mind, a sírókat és a nevetőket,
s megdöbbenek - oly furcsa minden náluk,
szemük, szemük, akár a messze tenger,

hogy végtelenül idegen kezekkel
lassan-lassan megsímítják az álluk.

És ezen
gyakran
hosszan
könnyezem.

És sírok,
hogy magukba járnak,
mint a kőbor árnyak,
társtalan.

Mennyi ember, mennyi élet,
mint a szobrok és a képek,
merevek.

Forró szíveik, a hívek,
mint rohanó óramívek,
pergenek.

S megsiratom életük,
poharukat, melyből isznak,
hangjukat, mely mint a visszhang,
alvó nyoszolyájukat.

A kabátjuk, a szerelmük,
nyakkendőjükön a melltűt,
szemüket.

Báljukat és lenge táncuk,
homlokukon lomha ráncuk,
fejüket.

Siratom kínnal-keservvel
a kezük is százezerszer,
mindenüket, hogy nem az enyém,
s őket is, hogy nem lehetnek: Én.

Groteszk

Mentem a kávéház tükrös éjjelébe,
százezer tükör közt, s hirtelen megálltam.
Hirtelen megálltam, s ingadozva, félve
a tükrös zavarban észrevettem árnyam.
És egyszerre féltem a zavart gomolyban,
és egyszerre furcsán ferdült légbe minden.
Egypár lámpa lengett kancsal, gyenge színben.
S én már messze voltam, jaj de messze voltam.

Jaj de messze voltam. Messze életemtől,
pálmaligetemtől, ahol bú és hír nő.
S messze már mint álom, a ködön keresztül,
oly magasan trónolt a kevély kaszírő,
mint Egyiptom álma, holt hercegisasszony,
a színes palackok csillagkoszorúján,
úgy bámulta búsan búcsu-könnyes arcom
altatgatva búját a szelíd hajú lány.

Már nem tudtam állni, csak repülni, szállni,
és éreztem, éj van, aminő sosem volt.
Fönn a menny ivén is lámpa lángja, nem hold,
és bolyongtam, mint egy bujdosó királyfi,
bujdosó királyfi, csendes éji-herceg,
aki minden kedves kincsét elvetette,
s mostan a szemére könnyek permeteznek,
és csak nézni tud már s bámul-bámul egyre.

A gránitkövön künn fekete vonalban
elszántan ballagtak hangos éji züllők,
s mint a vízi árnyak, himbálóztak halkan
lusta bérkocsiknak árnyai, a küllők.
Hullámlott az élet lassan imbolyogva,
álmatlan merengve a nap tovatűntén,
s némán nézegette az éj árnyas tükrén
bársonyos ruháját a nehéz gyászpompa.

S néha mint a felhők s néha mint a hollók,
hollók, éji hollók, pár leány beszállott,
kócos kis koboldok, sírók és mosolygók -
festett ajku, árva, sirató leányok.
Tízezer leány, vagy százezer, ki tudja?
Kik féltek a hajnal hervadás-szagától,
most bejöttek - éj volt fejükön a fátyol -
és keresztet írtak rám s a zárt kapukra.

Még eszembe tévedt egy-egy régi álom,
s integetve jött egy régi-régi gyermek.
Láttam az anyám is messze, haloványon,
gyöngyvirágos fejjel s láttam a vén kertet.
Emlék, minden emlék. Kedves és kegyetlen,
mint a bús pokoltűz, mint a hús pokol-fagy.
Álmon révedeztem, múltba tévedeztem,
s senkisem kérdezte rám hajolva: hol vagy?

És oly könnyű voltam, lengő, lepke-könnyű,
mint ki életét is sírva elhajítja.
A szemembe lomha, langyos éji könnyű,
arcomon a bánat fáradt, ferde csíkja.
S ingadozva, úszva, elterülve szépen -
széttört életemnek romjai köröttem -
a bús éjszakának fekete vizében,
hullámos vizében csendesen fürödtem.

Koporsó és bölcső közt

Anyám, ha egyszer végre visszatérek
és ott maradok mindörökre nálad.
Ha ráborulok régi küszöbünkre,
s megcsókolom az áldott, ősi fákat
és fáradottan, könnyesen remegve
nézek szemedbe.

Várj akkor engem, mert jövök egy este.
Ősz lesz, tudom, biborló fény cikáz,
rőt esti láz.
Nagy vaskapunk mennydörögve összerendül,
hogy fázva átremeg az ősi ház
a félelemtül.

De ne ijedj meg, jöjj elém szelíden,
bármily ijesztő nagy leszek s fehér,
zárj a karodba, ne keresd a szívem,
melyet előnt a csúf, fekete vér,
csak nézd kialvó, fénytelen szemem,
csak símogasd a főmet csendesen.
Én sem mesélem el neked, hogy éltem
fekélyes csókok közt, világos éjben,
csak nézlek egyre, mint a múltba rég,
akkor megértem majd, te vagy a kezdet
s te vagy a vég.

Némán lefekszem a fehér, nagy ágyba,
én, szólni nem tudó öreg baba,
és a szívemből ajakamra reszket
az életem eltűnő dallama.

Te hallgatod, mint bölcsőnél virasztó,
merengve, mosolyogva, szomorún,
s koporsó és bölcső közt tétovázva
fonod fehér halotti koszorúm.

Múlik az est majd, vissza-visszasóhajt,
gyógyítva rebben áldott mosolyod,
s könnyel, virággal, régi-régi dallal
szegény fiad halálba dalolod.

Az ismeretlen, végtelen temetőben

Az ismeretlen temetőben
én, ismeretlen, kósza lélek,
keresztek közt, gyászdalt dalolva
virágosan megyek az éjnek,
s sírok: ki tudja, miért, miért nem?
Megsápadtam, míg ideértem.

Zörömbölök fekete lámpán,
följajgatom a síri alvót,
véres pipacs zizeg nyomomba,
és szertartásosan lehajlok
az ismeretlen sírhalomra,
mint hogyha anyám sírja volna.

Valami űz, valami kerget,
hogy legyek a múlt folytatója,
egy ismeretlen, bús halottat
keresek már egy élet óta.
Kezem elszáradt koszorút fon
s az alvó gyertyát lángra gyújtom...

Hetedhét-ország felé

Egy csöndes éjen eljön értem
tetőtől-talpig feketében
a fekete kocsis.

Álarc lesz arcán, éji, gyászos,
a rúdnál két fekete táltos,
s fekete lesz az ostor is.

Felgördül az álomba ringó,
halálszínű fekete hintó,
s beléje mélyedek.
Szótlan repülök messze síkon,
s az ablakon át kihajítom
az álmokat, az életet.

Álmatlan álomban merengve
szálllok, futok, ki tudja merre,
hol árnyak árnya bolyg.
Arany tájak kopár mezőjén
elsápad a fehér verőfény,
s a nap helyett felkél a hold.

És messze Óperencián túl
egyszerre rózsaszín világ gyúl
ezüstös ég alatt.
Jönnek hideg tündérleányok,
térdig fehér rózsákba járok,
s Hetedhét-ország rám kacag.

A lámpagyújtó énekel

Egy szűk, kicsiny botban viszem
a szent tüzet felétek,
én örök újra bűjtő,
és kormos lámpagyújtó.
Fölgyújtom a vak éjet.
A rézkupaknak öblén
halkan szítál a tört fény,
ha jő az alkonyat,
s alélt kanócok, álmos utcalámpák
szomjúhozzák piros tűzcsókomat.

Ki sejti, hogy a réz-szitán
egy vad tüztenger ég benn,
s a gyáva pillelángban
egy lázadó világ van
bebörtönözve mélyen?
Csak én tudom, ha tűzsugáros
vörös szemekkel int a város,
s rám hull a sűrű köd,
és tűzbotommal görbe utcasarkon
én kormos ember, csöndben eltünök.

Az ihlet perce

Fejembe szállott a fekete méreg,
szemembe fürge részegség piheg.
Kávén, dohányon dőzsölök, henyélek,
mint a komoly, vidám keletiek.

A földi álmok lassan elsuhanak,
búcsúzva integet felém a fény.
Megyek: vonatja lettem önmagamnak,
s lázult erem csak azt kopogja: Én.

Szegény szobám ijesztően kitágul,
dalok suhanak át a másvilágból,
a gyertya bordó napként néz reám.

Indul a könyvtár, mint egy büszke gálya,
a padló életemnek szaharája,
és egy pohár víz a nagy óceán.

Pipacsos, alföldi út, forró délután

Ó unalom, ó életem unalma,
rángasd tovább elcsüggedt vonatom,
rángasd, ringasd ez ájult délutánon,
nem kérdezem, hogy hova utazom.
Kopogj, vasút. A végzetem dalát verd,
hogy mindegy nékem, völgyek és hegyek,
és minden mindegy a vágy utasának,
és mindegy már, akárhová megyek.
A föld emészti délutáni álmát.
Alföldi táj, vulkáni szörnyű róna,
olvadt aranyba fürdő búzatenger,
neuraszténiám bús ringatója,
vad dajka, ki megvertél, hogyha sírtam,
és mostohám, hisztérikus cseléd,
ma is hazudsz még színnel és virággal,
hogy szép az élet, istenem, de szép.
Még mindig lepke száll át a mocsáron,
még mindig álom leng itt, lassu álom,
a virágok mezei kékbe járnak,
mint az alföldi kislányok vasárnap,
és ezrivel virágzik a pipacs,
szelíd füvek között véres apacs.
Azt mondod, Alföld, hogy szüret az élet,
és lázad bennem lázadást kavarr,
lázadni küldesz most, hogy verekedjem
világ csárdájában, részeg magyar,
hogy vérrel és pipacs-piros haraggal
kacagva nyúljak a napér,
mert szép az élet, a harag, a vadság
és szép a fény, és szép és szép a vér.

Azt gondolom mégis: mi lenne, hogyha
a folyosóra mennék csöndesen,
s én, bús fiad, sötét revolveremmel
átlóném fiatal fejem?

A vendég

A nyár bedobta rózsakoszorúját
múlt este a nyílt ablakon.
Dalolt. Hajába gaz volt, hervadó háncs,
pár sárguló levél-rongy, kúsza bógáncs,
ment és siratta a bús fuvalom.

Valami történt... Künn a kihülő ég
hideg könyűktől feketült,
egy idegen jött, fázva és setéten,
cselédlámpással reszkető kezében,
és nesztelen egy üres székre ült.

Innen a szobámbul

Ott szemben laknak. Egy zöld lámpa ég.
És jól belátni innen a szobámbul.
Csend, béke. Kávésző és lámpás idill.
Egy kisgyerek olykor arcomba bámul,
mit nézek oda? És a csend kiszáll,
és ott lebeg riadt tekintetem,
mint a viharban turkáló sirály.
A néni is leteszi a kötést,
hamuszín arca egy kicsike felleg,
és hirtelen mind-mind felállanak,
nem tudni, sírnak, félnek, vagy nevetnek?
Reám merednek. Érzik a szemem,
mely felkavarja halk nyugalmukat,
és sejtelem zúg, kihül a szoba,
zöld árnyak, temetői hangulat.
A lámpa is halódva fellobog.
Sötét szívem lesz az úr mindenütt,
s ők menekülnek óriás batyukkal - -
Mi lesz velük?

Panoptikum

Nézd: csurog a hús őszi este nyírka,
az ember most üres szobában áll.
Az árnyékára bámul,
és a lelkében százezer halál.

Nézd: víg hegyekbe most rakéta pattog,
fürtök között kacagnak a szüzek,
és fojtó illatokban
mustos pincékbe gajdol a szüret.

Nézd: a hordókban őrzöngő bolondok.
Az élet színe fekete s bibor
és a taposókádban
az ember vért és erjedt bort tipor.

Nézd: ott a betegek, hosszú menetben,
üreges szemmel, fázva, félszegen,
és meghalnak szüretkor,
mert végtelen a tánc, ó végtelen.

Nézd: vityillókban a temető alján
sárga halottra sárga mécs lobog,
s a viaszfiguránál
zokognak a jajgató asszonyok.

Nézd: a világ teljes panoptikumját.
A bábukat, kik járnak szerteszét,
s szívd a fájdalmad mézét
és a levegő gyógyító tejét.

Nézd: mind, és telj be aztán bús malasztal,
légy, mint az élet cifra tánca künt,
s a lelked bánatában
az ősz mint érett aranyalma csüng.

Ó a rémséges őszi éjszakák

Ó a rémséges őszi éjszakák!
Mikor fagyosan fojt a sűrű köd,
s távol boszorkányégetők gyanánt
kuksolnak a vén gesztenyesütők.
Ó temető, magányos őszi éjek!
A fázó lélek önmagába réved,
s a lámpa kétes, kancsal lángja bolyg,
mint őszutói, sápadt, lomha hold.
Minden helyütt csak éj, kísértetek,
örök homály, nem ismert, szörnyű tenger,
miben az ember sírva hentereg
vérző szemekkel, megkötött kezekkel.
Ó elhagyottság, őrlő magány!
Árnyékcsaták a szoba vén falán,
megvert remények rongyos serege,
titokzatos, síró halálzene.
Ó átkok átka, pokoli zavar,
szerelmesek halódó sóhaja.
Ó szörnyű perc, mikor egymásba mar
az ember és az éjszaka.

Vers egy leányról, akivel éjfél után találkoztam

Éjfél után a Duna hídján
ó jaj, be könnyes, be setét.

Éjfél után a Duna hídján
egy néma lány jár szerteszét.
Ki ő? mi ő? kérdeztem én is,
de ő nem tudta a nevét.

Csak csendesen vállamra hajlott.
Sohase láttam ily szemet.
Olyan szomorgó, oly mosolygó,
félíg sírt, félíg nevetett.
A haldokló galamb tekint így,
vagy a kétéves kisgyerek.

A szívemet kezébe vette,
csókolta és nevetve hitt.
Labdázott véle, földre dobta -
ó szív, te vérző, gyenge szív! -
Aztán belétemette arcát
és letörölte könnyeit.

Mondtam neki: „Kis vízi ördög!” -
Reátapadt a hús ruha.
Karján örökre útrakészen
ringott szegényes batyuja.
Vizes hajába csillag égett,
mert várta, várta a Duna.

Éjfélről hajnalig imádtam.
A szánkon vacogott a csók.
Köd hullt. A nedves éjszakában
lassan dalolva ballagott.
És sírt. És sírtam én is, én is,
és sírtak fenn a csillagok.

Áprilisi ezüst eső

Szeles, fehérlő délutánon,
mikor dalt hallasz messze, távol,
a tiszta, illatterhes égből
hull a napfényes, könnyű zápor.

Akáctömjén röpi a légből,
a lomb merengő, szűz fehérség,
kis, ideges lányok kacagnak,
veri az ördög a feleségét.

Nyílt arccal isszuk az esőt fel,
agyunkba rózsaszínű láz kap,
vékony, ezüst esőfonálon
fehér angyalkák citeráznak.

Piros a síró égnek arca,
s a lágy eső vígan pörög le,
mint fiatal, szelíd leányok
titkos szerelmü, enyhe könnye.

Cifra halottak

Úgy fekszenek, mint a nehéz kövek
virágok közt, a rekkenő melegben,
szemük üveggömb, derekuk cövek.

Alusznak ők, a sok-sok ismeretlen
a föld alatt, az édes föld alatt
feszes, kemény vigyázz-ban és meredten.

De most virágzik mindegyik ajak,
most érzik ők, mindent viola füst föld,
és csókolják az életet, nyarat.

A ballerínán aranyak, ezüstök,
és a gavallér vár, sóhajtva vár,
lila ruhában szundikál a püspök.

Künn a kalászos rónán áll a bál,
még a csigás homok is várja-várja,
fényt izzad a föld, táncol a halál.

Ők is kendőzik magukat a bálra,
a nyári bálra s mindenük ragyog,
körmük szederjes, vézna ujjuk sárga,
és szörnyű arcuk nézi a napot.

Vénasszonyok nyarán

A ég törékeny, lágy üveg most.
A napra tartjuk sárga arcunk.
És félrebillent lógó fejjel
álmodunk, vagy csak alszunk, alszunk?

Ma semmi sincs. Ma minden emlék.
Mi földre sujtott, lengve fölszáll.
Sovány kóró zörög a szélben
és int a búcsuzó ökörményál.

Vörös gyepen ülünk setéten,
megannyi nappali kisértet,
hús éves kávéénikék és
huszonkét éves agglevények.

Hervadt krizantém gomblyukunkba.
Kisírt szemünkben nyári bánat.
Leégett gyertyák. Őszi csókok.
Üres kupák. Halotti ágyak.

Mind itt vagyunk, mind idejöttünk,
kik zörgetünk bezárt kilincsen.
Sütkérező szerelmes árnyak,
kiket nagyon megvert az isten.

Síppal, dobbal, nádi hegedűvel

*Hajnalban, farsangkor az ember megáll a
hideg kályha mellett, frakkban, izzadt gallérban,
rekedten. Ilyenkor a ködben beteg képeket,
zaklató arabeszeket lát.*

Fekete álarcot kötöttem
és lenge lábon, észrevétlen
vágattam a farsangi ködben
kurjantgató, homályos éjen
fekete álarc -
sötét halálarc -
fönn még álmos csillag se reszketett,
és sebbel-lobbal
és síppal, dobbal
kísértek el aprócska szellemek.

Kis nádi hegedűjük pengve
belezenélt az éji csendbe,
hipp-hopp, rohantam a havon,
s amerre mentem,
az éji csendben
kigyúlt a részeg vigalom,
s amerre jártam,
játék-batárban
jött százezer ugrifüles manó -
és dínom-dánom -
farsangi álom
szállt rám, denevér-szárnyon suhanó.

Hogy merre jártam, merre mentem?
Ha elmondhatnám azt tinektek.
Violafényű téli kertben
villanylámpáknál énekeltek.
Kávészínű, ezüst ruhában
lányok kacagtak mindenütt,
sárgás hajuk arcukba csapzott
és lila volt beteg szemük.

Jégből volt a parkett alattam
s én nyomba korcsolyára kaptam.
Tovább! Tovább! Szálltam tovább,
és csattogtattam bösz rohamban
a könnyű, táncos korcsolyát.

Jégkertek nyílottak előttem
fehér, fagyos, friss levegőben,
és ordas farkas ordított.
És ködbe veszve
lenn messze-messze
csábítgatott száz új titok.

Csábítva gyulladott a lámpa
az elektromos éjszakába,
sok lámpa, gyertya, milliom
ezer tüzelő lilium,
s én szálltam, szállottam tovább -
hahó, hahó! -
s a gyémántos homályon át
hullt, hullt a hó.

Aztán egy bálterembe értem,
s táncolni kezdtem táncos éjjel,
táncoltam zengő korcsolyákkal,
torkig lakó, vak szenvedéllyel.

Ó tánc! Ó tánc! Farsangi pálma!
Rogyásig-tánc, te álmok álma!
Csak álmainkban táncolunk így.

Izzadt a puha lányderék,
tüzes gomolyba rám rohantak
szőkék, vörösek, feketék.
Csipkés zuhatagok, brokát,
mezítlén mellek és bokák,
s e lány-pokolba
már fuldokolva
ugrálni kezdtem esztelen.
Csiklandtak és ízekre téptek,
kacagtak és fájt a fejem.
S a nászra, nászra jött a gyász
és elfagyott a kacagás,
és a legtáncosabb leányka
meghalt a bús, farsangi porban -
hajnalra - tüdőgyulladásba.
Mentem tovább s a szürke utcán
temettek egy kedves halottat,
kövér papok, pohos apátok
Circumdederunt-ot daloltak.
Titokzatos templomok öblén
meleg gomolyba szállt a tömjén.
A temetőkből orgiáztak
s hol a halottra a sír-árok
tátongva várt, kártyát vetettek
dülledt szemű, részeg betyárok.
Menyegző jött. Sírt a menyasszony
és kacagott a vőlegény.
Királypalást lengett a vállán
és csörgősipka volt fején.
Majd vége, vége lett a násznak,
csak vén leányok vihorásztak.

Tovább, tovább! - És mentem újra
a hóba, ködbe, éjbe fúlva,
és egy hatalmas, dús terem
tárult elébem hirtelen.
Torták puffadtak mézes habban,
ezüst tálcán angolna, kappan,
fekete bor és szőke pezsgő,
bűnös szüzek és sok tüzes nő.
Hogy merre jártam? Nem tudom már.
De ott volt sok tisztos személy,
víg hercegek ópium-gőzben
lihegtek tiltott kéjekér.
Ott volt a véres szemű Bacchus,
és több méltóságos alak
verejtékezve és zokogva
a roskadt asztalok alatt.
Mind kornyikált, ivott, dülöngött,
elmélkedett magában halkán,
s az asztalfőnél hosszú frakkban
ott ült az ördög.

Egy kövér kanonok megáldott,
azután csöndesen továbbment.
Füsttől rekedt, szálkás torokkal
nyögtem reá egy csöndes áment.
Vöröslő korcsmaablak alján
mentem tovább havat tiporva.
Pár korhely jött, bús arcú, halvány,
már véget ért a vad tivornya,
és vágattam, tovább, tovább még,
és szenny tapadt a korcsmafalhoz,
meggyűrve csüngött le az abrosz,
csupa hamu volt és okádék.

És láttam újat, újra láttam,
jártam sötét diákszobákban,
és jajjal és nehéz sóhajjal volt teli,
és körülvették a halál nyögései.
Beteg feküdt ott. Gyertya égett,
a téli reggel szürkesége
búcsút mondott a téli éjnek.
Orvosságsgzag terjedt köröttem.
A beteg arcán jég és kendő.
Holnapra őt is sírba dugják.
Jaj, jaj nekünk. Minden veszendő.

Csak mentem újra, szálltam egyre,
hajnalodó, kék táncterembe,
tiport rózsák közt andalogtam
és hajtűket szedtem föl ottan.
Az ég lassan derült felettem,
sírtam, temettem és feledtem,

és szédelegve
járkáltam egyre,
de merre tértem, nem tudom.
A fülem csengett,
egyszerre csend lett
a hamuszínű köruton.
Vacogtam már a félelemtől,
s csodák csodája! -
valóra válva
ott állt a kálvintéri rendőr
a csendben, a farsangi csendben -
és én egy gázlámpát öleltem.

Árnyak találkozója

Bús nyári éjjel, benn az öltözőben
halotti táncra kél a ruhatár.
Valami zúg, valami félrerebben,
s a néma csendben, a pállott melegben
kobold, manó halkán topogva jár.

Megzissen a szél a színes ruhák közt,
szellemkezelével hárfázik a múlt.
Hol vannak a tapslázas, téli esték?
Könnyé olvadt a tréfa és a festék,
a villamosláng félve kialudt.

Lebbenve kelnek a reves fogasról
a gazda-vesztett, elhagyott ruhák.
A hős nehéz bibor-palástja mozdul,
árnyak nyüzsögnek a sötét sarokbul,
s a zongorán egy bús akkord fut át.

Sápadtan inganak a holdas éjben
a rízsporos, mosolygó asszonyok.
Csábítva ring a halvány primadonna,
mellette tarka fezen a bolondja
s a holt komikus árnya mosolyog.

Sírnak, kacagnak átölelve egymást,
a suttogásuk oly fájó, ködös.
A testtelen, szegény ruhák beszélnek,
lengésük édes és rejtelmes élet...
Ég a rivalda, mint az üstökös.

Egyszerre csend lesz. Mind tovább osonnak,
a nyári ég künn izzó, mész-fehér.
A pók szövi hálóját egy sarokban,
eltűn a hold, a tikkadt deszka roppan,
s riadt futással surran egy egér.

Köd előttem, köd utánam

Akkor sötét volt minden ablak
és hallgatott a hegedű.
Azon a télen nem mulattak,
a lég fagyos volt, keserű,
maró, fagyos és keserű.
Isten-kivánó vágy üzött,
szemembe füst és köd csapott,
s alig szórták a csillagok
vörös tűzők.

Nagy, fekete palástba jártam
a rémriasztó éjszakán.
Nyomomban a köd-tarka árnyban
riadva koppant a magány,
decemberi, hideg magány.
Bámultak a bezárt kapuk,
az ablakon lidérc gyanánt
cikázott a kék csájaláng
és kialudt.

A szél ijesztve vihorászott,
fűtyültek a víg jégmanók,
köd-lányok jártak fürge táncot,
csupán az égbolt hallgatott.
Sötéten, árván hallgatott.
Lenn vártak éhes emberek,
mikor jön el az új csoda,
s a fagytól az út vándora
megdermedett.

S jött ködpalástban a köd-isten,
egy csúf kis fát tűzött elé,
szakállal lógott kúsza tincsben,
s eléje hemperedtem én,
eléje gémberedtem én.
Kék ajkam bús imára nyílt,
és surranó árnyak között
imádtam az örök ködöt
s a sírt, a sírt.

Én felzokogtam, felnevettem,
kitárult a ködös titok:
ott voltak a fán kúsza rendben
az elkopott arany diók,
a bús, üres ezüst diók,
színes gyertyák tüzes bele,
rút sárga lánc, kigyófarok,
mind oly kopott, olyan balog.
És fekete.

Piros papír-ördög vigyorgott,
didergett a gallyon a dér,
s hörögve sírtam összeomlott,
halványuló fény-álmamér,
elsápadó fény-álmamér.
Hiába kértem istenem,
miért az átkozó kacaj,
szivem hűlt vér volt, csupa jaj
és förtelem.

Az ördög rámöltötte nyelvét,
s röhögve mondta: este lett,
örökre este - s szörnyű emlék -
meghaltak mind az istenek,
a fénykoszorús istenek.
Fáztam. Azt hittem, álmodom.
És eltemettem önmagam
egy fekete, csillagtalan
karácsonyon...

Kis Mariska

*Vidám és rettenetes középkori ballada.
Énekli egy kikiáltó.*

A kis Mariska víg leány volt,
a kis Maris táncolt sokat
és nevetett és hahotázott
vigyázzatok jól, kisleányok -
ó jaj,
a kis Mariska megrohadt.

Farsangba még azt mondta: ujjé,
s pezsgőbe tartott feredőt.
Pünkösdkor már azt mondta: ó jaj,
és vékonyan járt, mint a sóhaj -
ó jaj,
a koldus is nevette őt.

Aztán dalolt még leesőben,
vásott kerub, rossz rózsaszál.
Dallal s ölelve várta végét,
cipelve szent tizenöt évét -
ó jaj,
mint a becukrozott halál.

És egy éjjel kérdezte aztán:
két híres szemem hova múlt?
És gyertyát gyújtott s nézte-nézte
és nem látta a gyertyafénybe -
ó jaj -
a tükre, tükre megvakult.

És egy éjjel kérdezte ismét:
hova lett híres két karom,
A két karom, mely csupa rózsza,
most rózsza, rózsza, csunya rózsza -
ó jaj -
és fájdalom és borzalom.

És egy éjjel kereste búsan
fejét, a szépet, édeset
s a pici, drága fej haragvón
gurult-gurult, dörgött a padlón
ó jaj -
és széttörött és leesett.

És leesett a keze, lába,
és leesett a karja is,
és máglyán, lángoló sebekkel,
mint pestises szent, úgy esett el -
ó jaj -
a bús, a szent, a kis Maris.

Mint a beteg gyerek

Mint a beteg gyerek, ki lázas, álmos,
felül az ágyba, poharat kér,
s hideg üvegen hűti fájó ujját,
sír az orvosságos-palackér,
és viszolyogva, fanyalogva
fanyarul fog egy ezüst kanalat,
és a kesernyész-édes, hús nedűvel
locsolja égett ínyét álmatag:
E forró, beteg nyári délelőtt
éppígy kerülget és szédít a bánat.
Éppígy fogom meg langyos kezedet,
s így csókolom meg nedves, enyhe szájad.

Csendes, édes aranyóra

Csendes, édes aranyóra.
Ugye mégse, mégse jönnek?
Fényes álom. Az időnek
aranyos, halk koporsója.

Szőke szekrény, büszke bálvány,
egyre halkabban pihegve
bámulj barna kedvesemre
és vakulj meg szemsugárán.

Napsugár ő. És te alkony.
Alvó arany árva hanton.
A perc habján csónak.

Köss ki. Állj meg. Csendbe, lengve
és szegezd a végtelenbe
szende mutatódát.

A vándor

Ősszel úgy megyek majd, mint a koldus.
A fejem csörgő koszorú lesz.
Vállamon szerelmem régi terhe,
és száraz, szikkadt szemembe bú lesz.
Úgy megyek, mint legkisebb cseléded,
és esőbe zörgök ablakodnál,
és futok, ha a kezed kinyújtod,
zsámolyul nyulok ki, hogy tapodjál. -
Messze nézlek, messze sárga erdőm,
hogyan ballagsz a bús avaron által,
s ott találkozol a verseimmel,
ez örökké gyászoló családdal.
És alázatosan mit se kérek,
földre görnyeszt kincsem tiszta titka,
és nyakamba búsan ringatózik
bánatom, e nagy fakó tarisznya.
Súrolok és térdelek a padlón,
hogyan látlak, a szemem lehúnyom,
koplалok és verdesem a mellem
a tövises kálvária-úton.
Megfeledekzem egész magamról.
Este egy kis kávéházba térek,
valahol a külváros zugába,
hol szerényen ténfereg az élet,
egy homályos tükör, vak szalonba,
ahol minden rokkant, régi, foltos,
s koldusi filléreim kaparva
leülök a sánta asztalokhoz.

Fohász csillagtalan éjjel

„Nézd, istenem, milyen magam vagyok,
mily egyedül e roppant földgolyón.
Úgy járok itt, mint az eltévedett,
sorsom szemétdombján kiáltozom.
Nézd ajkamat, mily hervatag szegény,
hisz benne senki sem találja sorsát.
Micsoda gúnyfolt üres arcomon
e ragadozó, gazdátlan pirosság.
A végzetek piros pecsétje ez
és értelmetlen disszonancia,
mely csak beszél és szótlánul eszik,
és nem lehet senkit csókolnia.

Kiáltó szájamba pecék feszül,
szaladó lábamat köti hurok,
tele vagyok a fájdalom vizével,
mely szemem résén lassan kicsurog.

Mit ér e kéz, mely álmatlan kotor,
e törzs, amely magába rogy le folyvást,
e megcsúfolt arc hieroglifé,
ha nem találja a végső megoldást?
Mit szemeim, a gyönyör gödrei,
mit a fejem, ez ólmos nehezék,
ha cepelem émelygő testemet,
mint szabadult rab régi szégyenét?
Mit ér, mit ér a százszor becstelen, mondd,
mit a szívem, ha a verése kín?
S csak öntözöm a rosszság rózsáit,
bűnöm bimbóit, sajgó sebeim.
Mit ér karom, ha többet nem ölel,
csak dolgozom vele és áldozok,
mit érek én, mit az egész világ?...”
Ezt mondta csöndesen az átkozott.

A lány a sötét szobába megy

Már tudta, mit a másik tudni nem mert,
s érezte, arca boldogan világít,
s futott, elrejteni szive csodáit
az égve égő, élő ismeretlent.

Hogy ott, ahol fény sincs és dal se, senki,
valami koldus-bús sarokba, messze
fénylő fejét az éjbe betemesse,
és elhitesse, hogy még most se sejti.

Ám a szoba kigyúlt a mosolyától,
és látta Őt, ki rá se nézett - távol -
de gondolatba megölelte vágyva,
és erre ő is áment mondott áldón,
s terhes fénnel szívében, a homályon
ragyogva ment át a sötét szobába.

Boszorkányos este

Ma a halállal szembeültem.
Ma nem merek elmenni hozzád,
holt kertbe bolygok kimerülten.
Ruhám csupa vér s éji harmat.
Ha megcsókolna most maró szám,
fekete seb verné ki ajkad.

Ma nagy vagyok a fájdalomtul,
ma sírtam éjjeli tivornyán.
Csókéhes ajkam jajra torzul.

Hadd fussak, átkozott kísértet.
Boszorkányok közt nyögve, sírva,
seprűlovon vágok az éjnek.

Ma este megbotlok az útban,
s a hűvös, vékony, őszi holdfény
szétázott kalapomra csurran.

Rózsaszüret

Királylánynak kötök ma csokrot,
piros, fehér és sárga rózsát,
haldoklik a bús rózszaerdő,
elvértzik a gallyon a jóság,
piros, fehér és sárga rózsák.

Pufók, vigyorgó hold kacag fenn,
halotti árnyékok osonnak,
sápadt az éj, sápadt az arcom,
hideg szelek fújják a holdat.
Halotti árnyékok osonnak.

Haragvó rózsákkal verekszem,
és vérrel áztat száz hazugság,
cirógnak virágos ágak,
alattomos, gonosz cicuskák,
és vérrel áztat száz hazugság.

Csurog a holdfény és a vérem,
a földre vág egy gúnyos ördög,
eltépi lebegő ruhámat,
karmolnak égő rózsakörmök,
a földre vág egy gúnyos ördög.

Csupa piros seb már az arcom,
s megyek előre zúzva, marva,
belém hasít a tearózsa,
akár a tigris szörnyű karma,
megyek előre zúzva, marva.

Mezítlen mellel földre fekszem
s kacagva talpra ugrom újra,
egy gögös ár reám viharzik,
s szegény, szegény szemem kiszúrja.
Kacagva talpra ugrom újra.

Töröm a csokrot, éji kertész,
vérezve és vakon tusakszom,
sebes mellem vérszínű rózsza,
halvány kamélia az arcom.
Vérezve és vakon tusakszom.

Temetkezik a csillag is fenn.
De te ne félj, aludj csak, édes, -
fehér ágyban fehérülő rózsá! -
A te csokrod hajnalra kész lesz.
Ne félj, ne félj, aludj csak, édes.

Reggelre majd ajtódba botlom,
vakon, bénán és haloványon,
véres virágokkal borítlak,
és a te rózsalelked áldom
vakon, bénán és haloványon...

Arany-alapra arannyal

Arany-alapra festeném arannyal,
és olyan lenne, mint egy cukros angyal,
aranyruhájú és aranyszemű.
És búsan búgna édes-lanyha teste,
mint egy nemes és ódon hegedű.
Lefesteném őt korareggel, este,
az ágyba, hogy fehérén gömbölyül,
kék árnyait a szemei körül,
s a kandalló mellett, mint puha macskát
huncut mosollyal, lustán, álmodón,
a vánkossok között két gyöngye mellét,
két illatos és langyos vánkossom.
És olyan lenne fáradt ajaka,
mint szirupédes, barna malaga,
és karja, mint egy kóbor villanás,
és dereka, mint egy meleg kalács,
és hangja álmos, bágyadt rezdülettel,
mint enyhe fürdő és mint a meleg tej.
S lefesteném szeptemberi tüztét is,
lobogó testtel festeném le őt,
hogy aranyok között iszik aransört
hó-abroszon vasárnap délelőtt.
Fanyar vonalja a bús, drága szájnak
azt mondaná: szeptember és vasárnap.
Azt mondaná: én, s én azt mondanám: ő,
és szüntelenül csak ezt mondanám én,
és fiatal, szemérmes szerzetes,
csak festeném örök iniciálém.

Csúnya, piszkos reggelen

Az udvaron, az udvaron
    én édes istenem,
hogy száll a köd, az unalom.
    Csak most maradj velem,
mert elreked alélt dalom,
    e csúnya reggelen.

Meghalni szépen, szenvedőn.
Meghalni bölcs dolog.
Álmodni messze temetőn,
hol senki sem zokog.
Gyászolni messze szeretőm,
a gyászban ragyogót.

Ha most lemennék. Most. Talán.
A kerti fák alatt.
Az idegenek udvarán,
diszkrétén, hallgatólag.
A házmester bámulna rám,
én nézném a falat.

Az ablakába mécsvilág.
Tán nem is jönne ki.
Szívná a reggeli pipát.
Magam vágnék neki.
Ó pesti udvar, pesti fák.
És egyet inteni.

Vagy itt az ágyban. Csendesen.
A szoba még setét.
És szomorú és színtelen.
Bejönne a cseléd.
És le se hunyni a szemem.
A gyertya égne még.

Most jöjjetek, arkangyalok,
a lelkem úgy riad.
S te istenem, fogd fáradott,
hulló karjaimat.
Nézd, örvényeknél andalog
szegény-szegény fiad.

Régi szerelmes levele

Én úgy szeretlek.
A cigarettához
és a szalonkabáthoz te vagy a hit.
Az én szemem most már sohase álmos -
és hallgatom a szíved zajait.
Fölrezenek még minden kocsis-neszre,
mely tőled jó, vagy hozzád zakatol.
Párnák között, arcodhoz epedezve,
te vagy az éjjel asztalán a bor.
Ó, én tudom, hogy minden rózsza festett,
és nem igazat tesz, aki örül,
de szöges-örvül, vezeklő-örvül
magam köré kötöm keserű tested.
Te légy nekem a diadalmi ének,
hogy dárda és csók a szíven talált.

Akarlak, mint egy hősi-hősi véget,
s akarlak, mint az élet a halált.
Hisz szívem túlvilági jeleket les,
a lehetetlent és halált szeretné,
s szemem, mint bandzsál középkori szenté,
ki örült és az Istenbe szerelmes.

Kedves

Te meghalsz, kedves, s nem tudod, ki voltál,
álarcodat magadra szorítod,
s nem tudja senki, hogy voltál titok,
hogy voltál nékem ismeretlen oltár.
Úgy mégysz el innen csöndbe, lopakodva,
élő titok egy még nagyobb titokba.
Mert jönni fog egy egész-kicsi ősz,
napos, ártatlan, fáradt, gracióz,
kis fákkal és kis báránfyellegekkel
és végtelen és bús, akár a tenger,
és megkuszálja hullámos hajad,
szemed alá rak szarkalábakat.
S egy délután, ha ülsz az ablakodnál,
ijedve kérded: micsoda zenél?
Es este búgni, bögni fog a kályha
és künn az utcán fújni fog a szél.
Te sírva szólitod a Véghetetlent,
s felelni fog a föld és a göröngy.
Megütsz egy billentyűt s a hangja elzeng,
és összetörsz, mint gyöngye-gyöngye gyöngy.

Mélyek a kutak

Mi lett belőle, istenem, mi lett?
Én nem tudom. Hiába kérditek.
Csak azt tudom, hogy fújnak a szelek,
órák peregnek, erdők zengenek.
Csak azt tudom, hogy mint a gondolat,
vágatnak az örök kerékfogak.
Csak azt tudom, hogy tisztult árnya mély,
s rengő öbölbe zeng és sír a szél.
Csak azt tudom, hogy búsak az utak,
és mély az élet, mélyek a kutak.

Csöndes, tiszta vers

Nincs semmim... Így megyek magamban -
tip-top - szelíden, csendesesen.
S ha éjjel bántanak a rablók,
kitárom két üres kezem.

A rablók sírnak velem együtt,
olyan-olyan szegény vagyok,
mint kisdéd első fürdetőjén,
és mint a teknőn a halott.

De tart a föld. Ez az enyém még,
feszül az ég fejem felett,
s kitárom az örök egeknek
örök-mezítlén testemet.

LÁNC, LÁNC, ESZTERLÁNC

(1914)

A magyar koldus

Én láttam Őt... Künn-künn a parton,
amint leszállt az alkonyat.
Rozsdásan égett a hegyoldal
s búsan beszélt a Balatonnal,
bámulva a hullámokat.

Azt mondta nékem, ez a tenger,
s én integettem őneki,
és átölelt mint unokáját,
s mikor a fák, füvek se látták,
sűrűn esőztek könnyei.

Piros tanyák és messze tornyok
intettek csendesen nekünk,
bojtorján, nyár-, akác és somfa,
csupa szegény magyar fa lombja
takarta el az életünk.

Enyves szeme a mély gödörben
olyan vén volt, mint az idő,
a hangja távoli s merengő,
és lelke, lelke, mint az erdő,
sötét rémekkel rémitő.

Egy vén bolond, bolygó pojáca,
vállán rohadt rongy a ruha,
a föld hátán a legszegényebb,
kire nevetve-sírva néznek,
ha bekerül a faluba.

S csak megy előre. Reggel, este
sűrű bozótokon bolyong,
egérfogót, rótt botot árul,
fanyar gyümölcsöt tép a fáru
s nótázik, sír, mint a bolond.

Máskor meg nyárias színekben
feküdt le, hogyha este lett,
s a hegedű ha már rikoltott,
urak dobáltak neki csontot,
s ő az ebek között evett.

De ekkor este csupa fény lett,
rejtély, bűvészet, lángírás,
fakó iszákja is arany volt,
s fekete, nagy keze aranylott,
úgy ragyogott, mint semmi más.

A kincse, kincse húzta porba,
és az arany hozzája dőlt,
övői lettek mind a könnyek,
s ahogy kinyúlt s a földre görnyedt,
nem bírta el terhét a föld.

Táncolt, kiáltozott, ujjongott
és nóta kelt az ajakán,
s én a titkoktól terhes esten
zokogva vén kezére estem,
és azt mondtam: öregapám.

TINTA

(1916)

Aranyvonat

FigyeljeteK, ez nem mese,
ilyent nem olvassz könyvbe se.

Aranyt visznek az angolok
s én rímet, verset hangolok.

Ez a jutalom és a bér
Anglia vére, sárga vér.

Másutt pangás, a tőke fogy.
S a Daily News azt írja, hogy

Kanada földjén valahol,
egy aranyvonat zakatol.

Egymásba fűzve hét vagon,
arannyal rakva vastagon.

Megy csendesen, megy hangtalan
sok millió dollár arany.

Asztmás, uzsorás, béna, agg,
cammog a vonat hallgatag.

A mozgó Wertheim-kassza fut,
amerre megy, arany az út.

Ujjonganak a városok,
hiznak a hájas gyárosok.

Gurul - nem látja senki se -
a yankeek új kriszkindlije.

Egy könny... egy élet... mennyit ér?...
Egy pennyt ér... két pennyt ér...

Szalutál a kis vasutas:
Ez az előkelő utas.

Vas ketreciben áll az őr,
a karja kard, a szeme tűr.

A fűtőt nyűgzi a varázs,
úgy érzi, arany a parázs.

A föld oly néma, mint a sír
s a rongyos masiniszta sír.

Naplójegyzet egy havas reggelen

Láttad, ki járkált itt az éjjel?
Mint egy átváltozó művész,
mint egy fehér festőművész,
mint orfeumi csepürágó,
ki szappanhabbal fest tükörre,
úgy jött a hó, ez a kiváló,
öreg varázsló tündökölve.

Előtte minden út kinyílt,
festett mesét, havas idillt,
besurrant ide és oda,
akkor történt meg a csoda.
Elaggott a föld s perc alatt
megőszült százezer kalap,
úgy hogy a száraz és poros
elpetyhüdt város oroszos.
Amerre nézel, tiszta hó,
nyugodt és fényes takaró.
Rózsálló arcfesték a nőnek,
szépitőszer, gyöngy, puha szőnyeg,
a fájó földön téli vatta,
langyos meleg serked alatta,
bebáronyozza az ereszt,
kabátunkon gyémántkereszt,
száll és csengettyűz lebegőn
az éles kristály-levegőn.
Az utcásárnak tiszta krém,
a kolduscondrán drága prém,
az égből bőkezűn lehint
boát, marabut, hermelint,
most mint nyolcsarku csillag ég,
most karperec, ezüst nyakék,
most egy csiklandó pici rost,
a tél fehér rózsája most,
nappal sportpálya, éjjel édes
fehéren égő, enyhe mécses,
nyugodt derengés. Ropogó
fehérség. Édes rokokó.
Kegyes és finom, néha mókás,
a kocsis is - allonge-parókás.
A kültelek most egy nagy asztal
terítve hófehér damasztal
s az éj cukrozza kényeként
a sárt, mint cukrászsüteményt,
hideg, fehér törött cukorral,
úgy önti a cukrot csuporral
és minden édes és fehér,
ameddig csak a szem elér,
cukros a rét, az út, a ház,
cukros a lámpavas, a gáz,
cukros a házak teteje,
a göröngy cukros gesztenye,
a sár is mézzel van sodorva,
s a szemétdomb hódítva, halkan,
rokokó fehérben, aranyban,
úgy állt, mint lakodalmi torta.

MÁK

(1916)

Ének Virág Benedekről

Jaj, hogy szerettem volna élni régen,
vén századok bús mélyein, korábban,
mikor a lélek nyílt, a jószág, s nem ma,
a buta „modern technika” korában.
Otthontalan bolyongok, hazavágyván,
és sírva vágyom vissza, ami volt már,
akkor a szemek föl az égre néztek,
s úgy állt a szív, mint liliomos oltár.
Az emberek akkor meghaltak őszén,
mosolyogván az aszú, édes őszben,
szívükbe hordták az örök szerelmet,
s mindég holdfényben mondták, hogy *szeretlek*.

Jó emberek között folyt volna életem,
tán itt, ahol most élek észrevétlen,
köröttem - essős vízfestmény - Tabán,
nyugodt lennék, vagy boldog is talán.
Ülnék otthon az ablakmélyedésben,
sétálnék egy-egy régimódi, halvány
leánnyal a haldokló némaságban,
vagy bogarásznék a Gellérthegy alján,
és új boron, mikor habos rámpás -
kapukulcs a kezemben, kézilámpás -
korhely árnyékomat nyomomba húzván
mennék haza a kormos, süket utcán.
Aztán csak várni - az élet elröppen -
Horatius-t olvasni, esti ködben,
álmodni mélyen és álmodni resten,
s télen táncolni, túl, a kicsi Pesten.
Ma, hogy a föld vérünk, könnyünket issza,
szeretnék futni: *vissza, vissza, vissza*.

Itt szomszédomban, az ordas hegyek közt
a „szent öreg” élt, Virág Benedek.
Kovakővel gyújtotta meg a gyertyát,
s lúdtollal körmölt magyar éneket.
Akkor sem ismerték nálunk a költőt,
futó, szegény vad, elbújt reszketeg,
görcsös szókat gyalulva gyúlt szemekkel,
tág pupillával nézte az eget.
Sokszor megállok most hol ő lakott rég,
s alázatos és magamba szálló
lélekkel kérdem, mi maradt belőle?
Egy kis küszöb s egy villamos-megálló.
De én gyakran elmentem volna hozzá,
hogy lelkemet szava beharmatozná,
piruló arccal néztem volna rája,
hogy mit mond papos és szigoru szája,
lobogó nyakkendővel és kalandos
fürtökkel, én, az ifju-ósdí lantos,

olvastam volna néki órahosszat,
versekbe szedve A' hazá-t, az Aether-t
és írtam volna *Daphnis*-ről, *Chloé*-ről
s „*Magyar Jövők*”-ről vagy száz hexamétert.
Ő meg bólintott volna a homályon,
s én lehajoltam volna, hogy megáldjon.
Zsinóros, régi atillát viselt még,
ráncos kezű és prédikáló bölcs volt,
szobája, mint az agg papok szobája,
a szekrényben égettbor s gyümölcs volt.
és dícsérvén a *Poézis* hatalmát,
átnyujtott volna versemért egy almát.

Szeszélyes futamok a holdról

Ma félek a holdtól,
e sárga koboldtól,
félek.

Kísérteni feljött.
Körötte a felhők
állnak.

Olyan buta-bámész,
bandzsítva reám néz,
némán.

Jaj, mindenem elhagy.
Oly végtelenül-nagy
a föld.

Meg is halok, érzem.
Reggel hideg ércen
fekszem.

Birkózzak a holddal?
Sötét a hegyoldal
alja.

Zsákutca tövében
elkondul a léptem
búsan.

Az éjszaka ül meg,
bársonypuha, fülledt,
hőség.

Azt hinni, meleg vér,
s mikor tova mennél,
megköt.

Vér fűszere buggyan,
a zegzugos útban:
hulla.

Az éj csúnya lánya,
ha jönne, utána
sírnék.

Egy kapuba állnék,
szólnék neki - árnyék -:
anyám.

Ha jönne barátom,
júdásian áldón
mennék

kígyózva elébe,
s a tört a szívébe
dőfném.

Baljóslatu sarló
reámveti gyarló
fényét.

Félarca nevet le,
a fénye kezembe
tallér.

Dinnyék szaga szálldos
és émelyeg álmos
lázsal.

Vad illat a fákon,
lihegve kitátom
a szám.

A mély utak alján
kúszom, sunyi-halvány
rabló.

Pléhkoszorú

Pléhkoszorú
lóg a boltocska ajtaján,
egy kis halottra vár talán.

Pléhkoszorú,
elmúlt az ősz, el a hideg,
nem kellesz már te senkinek.

Pléhkoszorú,
sírokra sem jó, szomorú,
szegény, bitang pléhkoszorú.

Pléhkoszorú,
csak pléhlevél, pléhnefelejcs,
ha kell rá gyöngy, egy könnyet ejts.

Pléhkoszorú,
azt gondoltam, hogy megveszem,
szívemre halkan ráteszem.

Pléhkoszorú,
rozzant, poros a levele,
hús kracár... Ennyit érek-e?

Séta a városon kívül, vidéken

Egy-két lépés, elfogy az aszfalt,
és a mező
terít a földre gazdag asztalt.

Itt csönd van. E diófa bólong,
s halkan regél
az avar és a sárguló lomb.

Azt mondja, mély, mély, mély a bánat,
örök-igaz,
mint a hegyek és mint az árnyak.

A rózsza váltja koszorúját, -
de egy marad:
az élet és a szomorúság.

Én már kacagtam s győzve-győztem,
most leülök
a sárga fejedelmi őszben.

Sok nyár és sok lány nevetett rám.
Lassan kihull
kezemből égő cigarettám.

Üres kezekkel mit akarjak?
Csak sírni jó.
Fejem fölött köd, csúnya varjak.

A szívem semmire se vágyik,
és ríkatom
az őszi bánat furulyáit.

Nem szabad feledni

Hadd éljek még - hogy beteljék felettem,
amit számomra valahol kiróttak.
Be akarom még csukni az ajtókat.
S kinyitom az ajtót, mit elfeledtem.

Kit megbántottam, megvigasztalom majd,
ki megbántott, azon még bosszut állok.
Korán kelek, hogy lássam a világot,
s estente halljam még a régi lomb-zajt.

Egy-két szegénynek még levelet írok.
Megnézem még a szabadkai házat,
hol porba vert a gyász és a gyalázat
egy nyári éjen s sírok, újra sírok.

Elutazom oda, hol sose jártam.
Egy ismeretlen ablakon benézek.
Józan leszek, rikkantok, mint a részeg.
Sötétbe járok. Járok a sugárban.

Aztán, mikor elérkezik a veszttem
s végére hajlik már emberfeletti
nagy életem - *mert nem szabad feledni* -
tisztán és fényesen a sírba fekszem.

Sötét, nehéz tavaszi ég

Sötét, nehéz tavaszi ég,
viharba járó, tintakék,
és neked viszek koszorút,
te mindeneknél szomorúbb
bús gerjedés, bús temetés,
oly fullatag, olyan nehéz,
hogyan lehull érett koponyám
a gyászod lila vánkosán,
és én is a tavasz vagyok,
fiatal, búskomor papod.
A sírban elrohad a hús,
de te azt mondod, nyílni bús,
bús küzdeni, bús kezdeni,
időt és lelket veszteni.
A lelkem még oly fiatal,
de látja, hol a ravatal,
s bár gerjedő és bár merő
súlyos-bús, mint te, szent erő,
és hallgatag és tiszta-új,
a kincse roppant mázsasúly,
roskadtan a jövőbe néz,
s mint a tavasz, sötét, nehéz.

Új poéta panasza a régi holdhoz

Hogy a hús márványerkélyre léptem,
rámnyujtotta bús, hideg kezét.
Görbe, zöld hold az Ezeregyében,
és kérdezte: emlékszel-e még?
Hogy a hús márványerkélyre léptem,
húrozottan rezdült az azúr,
hipnotizált pilláim lehunytam,
s borzongott idegem és a múltam,
mint holdfényben a zongorahúr.

Ottan ültem esti toalettbe,
búsan ringatott a kerti szék,
s éreztem szájamban émelyegve
a pezsgő s a nyúl kövér ízét.
Gondoltam naivan életemre,
messze volt már s olyan furcsa volt.
Messze rémlett, messze, mint egy álom,
üvegablakon, diákszobákon
és fölöttem ugyanaz a hold.

Rokkant álmodó, zavart szemekkel
néztem, amíg továbbvágatott,
mint aszfalton, délben a vakember
vak szemével nézi a napot.
Cinikusan, hitetlen szemekkel
néztem őt és nem láttam meg őt.
De szelíden rámhajolt és átfont,
altatódalt hintett, éji mákonyt,
és derengett szemeim előtt.

Csak még egyszer nyúlhatnék feléje,
tárt kezekkel, álmaim fokán
és imádnám - ó Kelet regéje -
álmok éji napját, egy pogány.
Csak még egyszer szállhatnék feléje,
nyúlt szerszámmal, züllött csillagász,
látnám, koponyákon hogy világol,
innék szörnyű varázsitalából
s fásult csontom fűtené a láz.

Messze estem, jaj de messze estem
tőle s attól, ami életem.
Vonszolom unottan lomha testem,
s mint vadállatot, úgy etetem.
Mostan eljő még s azt mondja: élek.
Holt hitem fényével öntözöm.
S a testvértelen magányba elleng,
elmegy ő is, ahogy minden elment,
és megtépem sírva köntösöm.

Délutáni meditáció

Milyen lesz a halál,
vajon rossz lesz-e, jó,
ez a végső, komoly
nagy-nagy szenzáció?
Lehet, hogy semmi lesz,
egy sárga délután
elalszik szivarom
s kinyílik néma szám.
Lehet, hogy furcsa lesz,
reámtör rémesen,

hogy belekancsulok
s kocsonyává esem.
Lehet, hogy enyhe lesz,
úgy, ahogy áhitom
s átzúgok rajta, mint
a vasuti hidon,
mint mély vizek felett,
hogy a testem pihen
a hálófülke lágy,
párnázott mélyiben.
Lehet, hogy egyszerű,
csöndeskés és sivár.
Azt mondják: *ez nem ő*.
Azt mondják: *ez a sár*.
Lehet, hogy szörnyű lesz,
mint puskadurranás,
fülembe lárma zúg
s nem hallja senki más.
Nagy dinamit-robaj,
velőkig felható,
állkapcát tépdeseő,
babonás puskaszó.
Csodás, iszonytató,
iszonytató csodás,
vörös és fekete
utolsó felvonás.
Oly messze még e zaj
s előre reszketek,
mint vad szcéna előtt
színházban a gyerek.
Oly távol még e zaj
oly messze, kívülem,
szeretném hirtelen
befogni a fülem.

Keserű ének

Rövidre nyírnám a hajad,
mint egy vezeklő zárdaszűznek,
hogy engem láss csak és magad.
És megvakítnám a szemed,
ezt a két ledér éji pillét,
mely cifra lámpákhoz lebeg.
És hátrakötném a karod,
hogy csendesen magadba fordulj
és úgy feküdj, mint egy halott.
Akkor borulnék csak reád.
Halott szemed bús éjjelében
ragyogva ölelnék át.

Mérgek litániája

Mind szeretem. A titkos zűrzavarban
csendben susognak hozzám, mint a sír.
Oly egyszerűen, gazdagon, ragyogva,
akár a gyémánt, a rubin s zafir.

Az *ópium* volt első ideálom,
az álom, az én altató arám,
csak rám lehell és az enyém, mi drága,
enyém lesz Kína, Tibet és Japán.

Lihegve néztem ódon patikában
az *atropin* megcsillanó levét.
Bús kedvesünk szemébe álmokat lop,
s sötét szeme az éjnél feketébb.

Szeretem a tápláló s gyilkos *arzént*,
mert vézna arcunk tőle gömbölyül,
és éltető rózsás lehelletére
az élet és a halál leng körül.

Fejfájasztó homályos délutánon
az *antipyrin*-hez esedezünk.
Egy perc s fejünk a semmiségbe törpül,
és óriási lesz pici kezünk.

A *koffein* komoly, nyugodt barátunk,
mélységek kútja, bölcsek itala.
A *veronál* vén gyermekek dadája,
a *morfium* az örök éjszaka.

A *nikotin* zavart füstfellegében
keleti lázak fátyola remeg.
Az *alkohol* gyógyítja életünket,
ezt a fekélyes, óriás-sebet.

Hogy integetnek, hívnak és üzennek,
ha bánatoktól bong a beteg éj:
az éjjeliszekevényünkön alusznak,
és hallgatásuk is zokog, zenél.

Simák, szelídek s szörnyű gyilkosok mind,
olyan kicsik és mégis oly nagyok.
Oly mozdulatlanok. S faló ölükben
egy túlvilági lángvihar ragyog.

Mind szeretem. És ők is mind szeretnek.
Komor nevük imába foglalom.
Rettegve, félve rejtem el a titkuk,
mint átkomat és örök bánatom.

A jó hold

Mért nézel rám oly számadásra-hívón,
ha éjfél után ballagok a hídon,
hold?

Reggel ragyogtam fényesen a napban,
aranypénzem tenéked mutogattam,
nap.

Egész nap öltem, győztem és raboltam,
csak éjfél után járhatok a holdban
már.

Nézd, honi holdam, pénzem meg se tartom,
a szájam áldás és tenyér a markom,
könny.

Mert nem jó nekem, istenemre nem jó,
ez a keménység, ez az úri tempó,
nem.

Ami rajtam van, nem kértem, de adták,
el is hajítom, nem ér egy fabatkát.
Vedd.

Rongyokká szaggatom kevély ruhámat,
a mellem is ronggyá tépi a bánat,
jaj.

Kiszórom néked pár fillérnyi kincsem
s a földre fekszem, ha kell, bizonyisten
most.

Skála

Őszi éjjel
a nők ágya,
mint a vér.

Vágynak ők is,
árva lelkek,
a napér.

Lámpa füstöl
hosszú füsttel
olykoron.

Hull az ágyra
fekete hó,
a korom.

Künn az ajtó,
bús sóhajtó,
nyekereg.

Tompa hangon
rí a gangon
egy gyerek.

Ülnek-ülnek
az ágyaknál
csendesen,

gondolkoznak
régi, rút
emlékeken.

Egy se tudja,
hogy mi bántja,
mit akar?

Kóc a fésűn,
a fejükben
zúrzavar.

Forró ujjuk,
mely sok férfit,
szívet ölt,

most fázósan,
fényes tüvel
inget ölt.

A gavallér -
aranytallér
hova ment?

Porlad ő is,
mint a szivük
odalent.

Hervadt ajkuk
csókos álmat -
sírva kér.

Őszi éjjel
a nők ágya,
mint a vér.

Hideg

Furcsa est ez, néma, hűvös,
a szobákban újra bűvös
lámpa ég.

Fűtenek is innen-onnan,
s rémlik a körúti lombban
fönn az ég.

Istenem, mi végre élek?
Dúdorások, árva lélek,
egymagam.

A mesék arany kastélya
és a cukros, piros téa
merre van?

Nem merek a ködbe nézni,
sárga gallyakat idézni
soha már.

Aki vén, az mint az ősz fáj,
mint a hervatag, esős táj
s a halál.

Ó, a múlt nem ezt ígérte,
s ami van ma, könnyem érte
mennyi folyt.

Elnémuljak, fölsikoltsak?
Ennyi volt csak, ennyi volt csak?
Ennyi volt.

Menj, szegény öreg, s a gáznál
tébolyogj még és vigyázzál,
meg ne hűlj.

És ha könnyű és ha lomb hull,
régibútól, fájdalomtól
meg ne halj.

Kis, kósza vágyak

Most úgy szeretnék egy párnát keresni,
csak oly kicsit, mint egy kislány-kebel,
vagy még inkább a földre arccal esni,
és elfeledni mindent, csendben el.
Jó volna most mindent felejteni,
jó volna most mindent elejteni,
leszállani,
s a harc után,
a harc után
megállani.

Csatakos virradat

Reggelre minden ferde lesz
és széttörik ezer darabbá.
Ó költők, hol van, ki az éj
tündéri tükrét összerakná?

Csak köd kísért most és halál,
a kávéház égboltja szürke,
s mint egy kialudt égitest,
úgy bámul üresen az ürbe.

Meggyszínü selyme is fakó,
szívembe fáj bitang magánya,
de nézz reá és gazdagodj,
az éj s a szív a bánya, bánya.

Egy ember ballag csöndesen,
az éjszakától megveretve,
s viszi-viszi a bánatát
föl az ötödik emeletre.

Görnyed, mint egy tehervivő,
baljós szeme meredve pillant,
bámulja a hideg falat,
a piszkos, lépcsőházi villanyt.

Egy kocsi megy a köruton,
batárja éji gyászmenetnek.
Ki a halottja? Nem tudom.
Hull a köd. Tülkölnek. Temetnek.

Hol vannak most az angyalok,
a színésznők s más annyi csillag?
A téli aszfalt peremén
a lányok hosszú ingbe sírnak.

Rózsa

Egy régi név kiált az életemben,
egy régi lány, kiről nem énekeltem,
kinek a szívem rég adósa volt,
ki rózsza volt s neve is *Rózsa* volt.

Diákkoromban mentem hozzá néha,
az árvalányhoz, én, kezdő poéta,
megbújtam nála a dívánsarokba,
és ámbratestét néztem szívdobogva.
Ó csipke-szoknya! Illat! Mézes esték!
Ó tükör! Ábránd! Méreg! Pillafesték!
Ó kisdíák, ki andalogva ballag,
s nyakkendője egy vékony sárga szallag!
Üllői-út! Bolondság! Régi tájak!
Eltűntek egyszer! és most újra fájnak!
Ó lány, kinek sokkal vagyok adósa,
hadd zengem őt most: rózsza, rózsza, rózsza.

Hol vagy ma kedves? Jaj, hiába nézem
az éjszakát, már eltakar egészen.
Vadmacska-szemed zöld deleje ég-e?
S nagy, furcsa szájad? Vagy már vége, vége?
Forró fejed bután földi a föld el,
s mint antik hűgaid, repedt tükörrel
és koszorúkkal fekszel mély koporsón
a kásás elmúlás ágyában, olcsón?

Nem tudni soha, hova száll a tündér,
én sem tudom, hogy hova-merre tűntél,
nem álltam ágyadnál ezüstanállal,
míg verekedtél a sovány halállal.
Valahol messze, a poros vidéken
halnak meg ők, egy tompa este, régen,
így mennek el, kik bennünket szeretnek,
csak a szívünk marad itt, vén eretnek.

De azt tudom, hogy jó volt, mint a tűzláng,
mely téli fagykor melegítve tűz ránk,
csak azt tudom, hogy pusztá volt szobája,
akár egy cella, oly szűzi és árva.

A hajsütővas égett szaga fojtón
szállott köröttünk, és ruhája folyton
száradt a székén meg az asztalán.
Az élete: két arckép volt talán.
Hogy mutogatta. Egyiken merengő,
kislánykezében egy olcsó napernyő,
a másikon, mint síró, árva démon -
ki nem kap semmi gyöngyön, diadémon -
egy elhagyott padon ül, és mögötte
egy élet rémlik a távoli ködbe.

Ahányszor néztük, remegett a lelkünk,
múlt és jövő, akik egymásra leltünk,
én, ki indultam, ő, ki lefelé ment,
pihenni vágyó, elalélt, szegény szent,
ki elvetette aranyát-ezüstjét,
csak szívta a rossz cigaretta füstjét,
tündöklő jáspis-karjait kitárta,
úgy vágyott innen egy regény-világba,
a messzeségbe, messze-messze űrbe,
s kis pille, a szobáját átrepülte.

Mert táncosnő volt és Krakkóba táncolt,
s fehér nyakán egy halványlila lánc volt.

A rossz élet

Az őszi utcán fúj a szél.
A fa az éjszakába fél.

Csak fúj a szél, fúj, egyre fúj.
Azt mondja, nincsen semmi új.

Nincs semmi új, csak unalom.
Hányódás régi úton.

Nincs semmi új, nincs semmi jó.
És nem igaz, hogy lenni jó.

Nem jó az élet méze sem.
Nem jó aludni csöndesen.
Nem jó ásítva kelni fel
s fülledt undorral telni el.
Nem jó feküdni gondtalan,
és átkozott, ki gondba van.
Nem jó kacagni tétován
a virágfüstölős szobán.
Nem jó rohanni sebtiben,
nem jó: a nem, nem: az igen.
Nem jó a csönd, nem jó a szó,
a sírba, tán még ott se jó.
Jaj, úgy szeretnék egymagam
a földre esni hangtalan.
Csak esni, bukni, hullani,
mint hogyha fájna valami.
Elhagyni sárga bútorom,
csatangolni, mint egykoron.
Lakástalan és egyedül
bolyongani, kivert ebül.
Ott, ahol senkise tanyáz,
bámulni, hogy lobog a ház.
Halálba ringani vakon
a duzzadt, őszi árákon.
Elveszni lassan, hallgatag
a sírva-síró ég alatt.
A vállamon egy rongy köpeny,
így állani közönyösen.
Sűrű esőben állani,
mint a kopár fa ágai.
Csak fázni egész éjszaka
és ázni, mint egy árva fa.

Egy kézre vágyom

Jó olvasó, ki ülsz a lámpa mellett,
akárcsak én itt, most rád gondolok,
s akármi vagy, versekkel ünnepellek.
Látom fejed, figyelmes homlokod.
Testvértelen és bánatos a költő
az életek, a szívek alkuján.
És néha, ő, a magányos ödöngő
kétségbeesve nyúl egy kéz után.

Most a kezéd kell - nincs kéz a világon
mit így szorítanék, egy kézre vágyom,
az éjen át nyújtsd, légy akárki bár.

Gondolj reám és messze útjainkra,
s mondd, ki lehet, aki e verset írta,
ki az a testvér és neki mi fáj?

Akarsz-e játszani

A játszótársam, mondd, akarsz-e lenni,
akarsz-e mindig, mindig játszani,
akarsz-e együtt a sötétbe menni,
gyerekszívvvel fontosnak látszani,
nagykomolyan az asztalfőre ülni,
borból-vízből mértékkel tölteni,
gyöngyöt dobálni, semminek örülni,
sóhajtvá rossz ruhákat öltetni?

Akarsz-e játszani mindent, mi élet,
havas telet és hosszú-hosszu őszt,
lehet-e némán teát inni véled,
rubin-teát és sárga páragőzt?

Akarsz-e teljes, tiszta szívvel élni,
hallgatni hosszan, néha-néha félni,
hogy a körúton járkal a november,
az utcaseprő, szegény, beteg ember,
ki fütyürész az ablakunk alatt?

Akarsz játszani kígyót, madarat,
hosszú utazást, vonatot, hajót,
karácsonyt, álmot, mindenféle jót?

Akarsz játszani boldog szeretőt,
színlelni sírást, cifra temetőt?

Akarsz-e élni, élni mindörökkön,
játékban élni, mely valóra vált?

Virágok közt feküdni lenn a földön,
s akarsz, akarsz-e játszani halált?

A jó élet

Én csüggedt lelkem, én csüggedt szívem,
daloljatok és mondjátok: igen.

Hurrázzatok e nyári hajnalon,
ne hagyjatok ködökbe hajlanom.

Korán keltem. Fölhúzom a rolót.
A nyári nappal együtt lángolok.

Most kikiáltom, élni, élni szép.
Boldog, ki él és boldog, aki lép.

Boldog a táncos és a sánta is,
az élet jó még őiránta is.

Mert minden jó. Éhezni s enni jó,
áldott az éhség s áldott a cipő.

Szomjazni is jó, s ha a fény zizeg,
meginni egy pohár jeges vizet.

Fürödni, úszni, míg erőnk kitart,
elszívni a dívánon egy szivart.

Ó július, aranyos a ködöd,
torzult ajakkal tüzet gügyögök.

A vörös nyár zúgása bátorít,
én, élet atlétája, állok itt.

Szaladni tudnék, nem tudom hová,
szeretnék élni, végtelen soká.

Száz évig, míg a testem megtörik,
szeretnék élni, élni örökig.

Az arcom mostan csupa-csupa fény,
az Isten karjaiba szálltam én,
mint egykor anyám köténye alá,
és úgy tekintek félve-bízva rá.

Én jó vagyok, ezrek jósága tölt,
más vágyam nincs, tartson soká a föld.

Jó emberek, ezt kéri társatok,
csak talpalatnyi földet adjatok.

A végtelenben egy kicsi helyet,
hol meghúzódhatom és élhetek.

Csendes, ünnepi óda az élethez

Nagy vagy, te föld, te víz, te tűz az égen,
melletted olyan kicsiny vagyok,
s te élet, mely sötétben felkomorlasz,
mindenkinél nagyobb,

nagyobb, veszélyesebb, iszonyu torlasz,
mely kőkeményen az utunkban áll,
s keményebb árnyakat borítsz fölébe,
mint a kemény halál.

Hiába bújok el a föld ölébe,
magas toronyba, léptem követed,
és szenvedést adsz, terhes aranyalmát,
követ adsz, köveket,

és mindig érzem láncaid hatalmát,
hogyan élni nagyszerű és szomorú,
egy néma szája nekem egy néma harcdal,
sors és bús háború.

E sekély korban bús-tragikus arccal
vallom, hogy nagy vagy, és mindig tudom,
a kávéházban és a villamosban,
a lármás köruton,

és féltve viszlek a tömegbe mostan,
hol száz idegen szem mered felém,
és gonddal nézek minden elmenőre.
Ó életem, enyém.

Golyózáporban haladok előre,
ki minden tűzzel, karddal ismerős,
s úgy csókolódzom és dülök a sírba,
mint bátor, büszke hős.

Öcsém

Az én öcsém mostan katona a határon,
a szerb hegyek mentén Ferenc József bakája.
Szívdobbanásommal mérek fel minden éjet,
lámpákat gyújtok, és így gondolok reája.

Ezer szurony között, szekerek éjjelében
az ő szeme ragyog kiáltó-ismerősen.
Ki tudja, merre néz, ki tudja, hol világít
sok százezer szem közt? - nem tudja senki, ő sem.

Öcsém, én kisöcsém a háború zajába
egy csókot küldök én, a lőporfüstbe: versem,
hogy érezd a bátyád, gondolj játékainkra,
ragyogj, kis hős, ragyogj és a lelked nevéssen.

Emlékszel, édesem a játékháborúnkra,
mint villogott kardunk és porzott a határdomb?
Ugye ma is csattog a kard és döng az ágyú,
s a véres trombita ma is *trará-trará*-t mond?

Mert téged hívlak, Kard, kisgyermek drága Kardja,
játékos ismerős, ragyogjon régi pengéd
a nyári dombokon, s hogy az öcsémre fordulsz.
ismerd meg édesen, és légy hozzája gyengéd.

Jó Puska, ne feledd, hogy gyermekpuska voltál
egykor az ő kezén, s ha forgatnak a szerbek,
tagadd meg önmagad, neved barátaidra,
légy játékpuska csak, légy te is újra gyermek.

Ami golyó kiszáll, száz angyal fogja össze,
mint röpködő lepkét, kacagjon fel az élet,
s te Isten, akiben gyermekkoromban hittem,
hajolj le csendesen, és véd meg az öcsémet.

Arckép

A palaszürke égben áll.
Hull rá a hó, az esti hó.
Nehéz, meleg ruháiban
oly vastag, mint egy eszkimó.
Kunyhóban faggyúgyertya ég.
A szalma benn a térdig ér.
Cigaretták. Csajkába rum.
A földön rongyok, vatta, vér.
Körötte hó, hó, egyre hó,
erdők, hegyek, tábortüzek.
Rövidlátó szegény szemén
csillámló, éles szemüveg.
Egy női aranyóralánc
lóg zsebéből. Hajdanán
üvegszekrényünk díszé volt.
Nászára kapta az anyám.
Ezüst órája oly kopott.
Még a nagyapja vette meg.
Negyvennyolcban övéle volt,
s azt tiktakolja: „Isaszeg”.
Az óra nem feledte el,
bár sok év szállt felette el.
Hallgatja ő is csendesen.
Ő sem, ő sem feledte el.
Hallgatja elhagyott szive,
s a hóban valami forog.
Ágyúk ugatnak mérgesen,
veszett, dühös komondorok.
Egy-egy halott fölé hajol.
Itt a ravatal pár fa-léc.
Egy messze hang hahóz neki
és szalutál egy szanitéc.
Sovány kis arca halovány,
de oly nyugodt, de oly setét,
ki tudja, megfordulna-e,
ha kimondanám a nevét?
Közönyös, furcsa, idegen.
Előtte köd, utána köd.
Csak néz és ezt gondolja tán:
ezerkilencszáztizenöt.

Háborús fohász az aggokhoz

Ti aggok, kik az ablakokban ültök,
s a szemüvegetek vigyázva, lassan
sikáljátok a szarvasbőrrel, s enyves
szemetek elkalandoz a magasban,

ahol a nap dalol, gondolatok ránk,
kik mélybe hörgünk, vérpárazta füstök
sötét gomolyán, lángoló özönben,
s ne rezzenjen meg a haragos üstök

szigorú főtökön, mikor bíraltok.
Kegyetlen aggok, mostoha apáink,
irgalmat esdünk, ifjak, a pokolban,
ne lássatok a jó Ábelbe Káint.

Itélő bírák, szakállas urak ti,
olyanok, mint az öregistent festik,
vén képeken, halljátok a szavunkat,
még reggel van, hadd éljünk mi is estig.

Csak estig éljünk, csöndesen megérve,
mint fán az alma, mezőn a kalászosok,
aztán hulljunk le - ó szent, szent az élet -
százszor szent - ezt kiáltjuk megalázott

szívünkéből, ezt ordítjuk, szent az élet,
legyen áldása mindétig mivélünk,
ti sárga aggok, gyeplő-igazítók,
bocsássatok meg most nekünk, hogy élünk,

s ítéljétek meg, mily szép a rigó-fütyty
a lármás nyári erdőn, tiszta vízbe
a fürge pisztráng, halvány lány az ágyon,
a vaj, a füge, a piros ribiszke.

Mert szent a föld is, jertek, zengedezzünk,
költők, az élet papjaivá kentek,
gyalázatos, ki káromolni merte,
az élet szent és nincsen nála szentebb.

Felétek nyújtjuk ifjú karjainkat,
ártatlan testünk, árva-árva vének,
húsz-harminc évünket, a mi bűnünket,
hogy szálljon szívetekbe ez az ének.

Ádám

Most gyakran gondolok arcodra, Ádám,
én ősapám, mert fáj, hogy létezem
s a nevem: ember. A gond szolgálóágyán
feléd lóbázom csüggeteg kezem.

Papagáj, tigris közt csúf emberállat,
kire kövér kenyérfa bólogat,
körömmel vakarod vörös szakállad,
s úgy képzelem, hogy véres a fogad.

Ó, első ember...Ó fájdalmak Kútja...
Te vagy a szennyes óceánnak kútja,
amelyből fájó sorsomat öröklöm.

Bár láthatnálak színről-színre téged,
hogy most, mikor könny, átok és jaj éget,
örjögve az arcodba vágjam öklöm.

Őszi síp

Ősz
kullog a hegyben, a ravaszdi
csősz.

Vén
puskás öreg, jól ismerem már
én.

Néz.
A szeme kancsal, botja vége
réz.

Kürt
lóg vállán. Mindenkit halálba
küld.

Gaz,
himlőhelyes, fegyenc paraszt csak.
Az.

Vár.
Jaj, hogy vigyáz. Az arca, inge
sár.

Jő
és puskaport robbant szüretre
ő.

Bor
csorog a csapról, gyöngyös mustja
forr.

Mondd,
mér kuksol mégis puttonyodba
gond.

Mér
áztatja zöldes, lomha bajsod
vér?

Szentbeszéd

Én, ki tavaly még könnyű szívvel jártam,
forró sugárban,
most járok itt a sápadt, bús fagyok
fenyérein
és fölfordítok: hol vagyok?

Testvéreim.

Volt egy kutyám,
s nem vertem ki, mikor haragos éjjel
a hóihar acsarkodott a széllel,
csunyán.

S mikor beteg lett,
köré sereglett
a bánatom, a gondom.
Fölkeltem, hogy reá tekintsek,
úgy néztem, mint egy árva kincset.
Egész éjszaka virrasztottam otthon.

Aztán vásott és buta lázban
nem madarásztam,
mert szántam a madárfiókot, a picinykét.
Vígan kaszáló,
zöld, könnyű háló
zacskójával nem fogtam soha pillét.
Sohase ültem lesve régi cser-tőn,
vörös vadat nem űztem havas erdőn.
Kikerültem a gyíkok napos árkat.
El nem tapostam
a réteken a szentjános-bogárkát.

Mostan
elmondom nektek, emberek.
Csak ezt, csak ezt - könnyezetek.

Unalom

Lelkem éjén rossz malom
zakatol: az unalom.
Régi, rozszant rossz malom
és úgy hívják: unalom.
Régi, rozszant kereke
álmos is és fekete,
a garatja végtelen
s a búzája életem,
elhagyott és végtelen,
tompacsendes életem.
Lisztje: semmi, szárnya: éj.
csönd: zúgása, árnya: mély.
S nézem egyre - árva tiszt -
hogyan szitál a lomha liszt.
Az időm azzal öölöm,
ezt a semmit örölöm,
árva molnár, örölöm
s lisztet nem bú, nem öröm,
színtelen köd, csunya lom,
fájó semmi: unalom.

KENYÉR ÉS BOR

(1920)

Boldog, szomorú dal

Van már kenyérem, borom is van,
van gyermekem és feleségem.
Szívem minek is szomorítsam?
Van mindig elég eleségem.
Van kertem, a kertre rogyó fák
suttogva hajolnak utamra,
és benn a dió, mogyoró, mák
terhétől öregbül a kamra.
Van egyszerű, jó takaróm is,
telefonom, úti bőröndöm,
van jó-szívű jót-akaróm is,
s nem kell kegyekért könyörögnöm.
Nem többet az egykori köd-kép,
részegje a ködnek, a könnynek,
ha néha magam köszönök még,
már sokszor előre köszönnek.
Van villanyom, izzik a villany,
tárcám van igaz színezüstből,
tollam, ceruzám vigan illan,
szájamban öreg pipa füstöl.
Fürdő van, üdíteni testem,
langy téa beteg idegeimnek,
ha járok a bús Budapesten,
nem tudnak egész idegennek.
Mit eldalolok, az a bánat
könnyekbe borít nem egy orcát,
és énekes ifjú fiának
vall engem a vén Magyarország.
De néha megállok az éjen,
gyötrődve, halálba hanyatlón,
úgy ásom a kincset a mélyen,
a kincset, a régit, a padlón,
mint lázbeteg, aki föleszmél,
álmát hüvelyezve, zavartan,
kezem kotorászva keresgél,
hogy jaj, valaha mit akartam.
Mert nincs meg a kincs, mire vágytam,
a kincs, amiért porig égtem.
Itthon vagyok itt e világban,
s már nem vagyok otthon az égben.

Hitves

Még hozzád vágyik egyre e beteg szív,
és úgy követlek, mint sötét detektív,
a pesti utcán, a budai lankán,
kedves Ilonkám.

De egyre jobban szállnak már az évek,
fáradt szemünk a semmiségbe réved,
és ami jön, az oly hűs és komorló,
mint a koporsó.

Az arcodon is feltűn néha-néha
a fönség és a gyász reszkető árnyéka,
s életre buzdítasz, halálra intesz,
mint ama hitves,

ki kőbe vésve áll a sírok ormán
egy anya fájdalomával, és mogorván
a sír hálósobáját nézi csendben
s szeme se rebben.

Mondd, mit tudsz erről, mindennek tudója,
nő, kinek egy a szemfedő s a pólya,
titokzatos alvótárs, földi vágyban
s a hideg ágyban.

Rejtélyes, aki immár szomorúnak
mutatod arcod, húga te a búnak,
beszéld el, mi az élet szörnyű titka
és mi a kriptá.

Hitetlen én, ki senkibe se hittem,
beléd fogódzom és kérdezlek itten,
hová megyünk mi, élet koszorúsa,
mélyszavu múzsa?

Verés

Hogy vertek engem, kisfiam, nóm,
kiket szeretek, édesek,
tirólatok dalol ma lelkem,
mely csupa jaj és csupa seb.

Ha sírsz, fiam, halvány sirással
versz engem, és ütöd urad,
én asszonyom, ha tompa délben
a hőmérőd lázat mutat.

Akik gyülöltek, mindig adtak,
ők a szelídek és a jók.
De görcs nekem, halál a jóság
és keserű és fáj a csók.

Mert vertem, akiket szerettem,
s kiket szeretek, vernek ők.
Mostan sötét kezüket áldom,
áldottak a nagyon-verők.

Így még csak az Istent szerettem
kisgyermeki, bús éjeken,
ő vert ilyen kemény ütéssel,
a nagy, a vak, a végtelen.

Jaj, én tudom, hogy nem mulatság
szeretni és nem heverés.
De most tudom, szeretni szörnyű,
szeretni az: verés, verés.

Verjétek életem kegyetlen,
amint sose vert a harag,
verjétek értetek kiáltó,
könnytől fuldokló szájamat.

Én nem panaszlom, hogy szerettem,
és hogy szeretni fájt nagyon.
Verjétek a jobb és bal arcom,
szívekkel verjétek agyon.

Csáth Gézának

Te sohase-jövő és sohase-beszélő,
várlak ma is, halott, e hosszú és e késő,
bús éjszakán.

Mert mészfehéren ég távolban a hegyoldal,
s befestve a falam a bandzsál, csorba holddal
oly halavány.

Nem kell-e szólnod, mondd? Nincs semmi hír amonnan,
hol fejfa és kereszt elvész a sűrű lombban
és sír a táj?

Én tudtam, hogy közöny s merev csönd van az éjben,
de hogy ilyen soká tart, azt most meg nem értem
és fájva fáj.

Alvó, emeld lassan nehéz és hosszú pillád,
s a végtelen felé táguló nagy pupillád
szögezd felém.

Most a palicsi tó úgy fénylik, mint az ólom,
és a beléndeken s a vad farkasbogyókon
alszik a fény.

Ah, jól siess. Szived még egyszer megszakad tán,
ha hosszan bolygasz a cirilbetüs Szabadkán,
s nem értenek.

És úznek majd tovább, idegen, bús hazádban,
zsákutcán és közön, idegen és hazátlan
kisértetet.

Itt nyiss be csöndesen. Isméred a kilincsem.
Tudod, hogy portámon és a szivembe nincsen
semmi gonosz.

Mert nem feledtelek. A füledt estbe úszó,
ablakból fölsíró, homályos hegedűszó
eszembe hoz.

Így látlak mindig én, édes, fiatal orvos,
fehér köpenyben, a kavicsos és porondos
kertudvaron.

De jójj akárhogy is. Vérrel, sárral, te lélek,
férges gyűrűivel. Ha a láttodra félek,
eltagadom.

Szemedbe bámulok és csellel kényszerítem
kezedbe a kezem és a szivedre szívem,
ha nem merem.

Igen, eléd megyek és régi orvosomnak
csuklóm odanyujtom, hogy vizsgálj meg, mint szoktad,
ütőerem.

Oly jó az, aki ad, s te élted odaadtad,
angyali gyilkosa nődek s tennen-magadnak,
szelíd barát,

ki végtelent ittál s a lelked égre lázadt,
majd összetörted a tébolyok és a lázak
szent poharát.

Lásd, itt leülhetnél. Nincs bontva még az asztal,
kávé, dohány és rum vár mérgező malasztal
s a múlt, a csend.

Halkan beszélgetnénk. Elmondanám, mi történt,
s fölfedném szótalán a fájó, néma örvényt,
a névtelent.

Síró Hungáriánk ma porba fekszik árván,
fölötte az átok, mint fekete szivárvány,
gyászt bontogat.

Anyáink, hűgünk járulnának elébed,
kik éhesen rágják, elfáradott cselédek,
a csontokat.

Jaj, megmutatnám én a szívem is, e szörnyet,
mely nappal céltalan, halott vágyakra görnyed
s éjszaka sír.

Mert életem felén nem is vagyok, de látszom,
s reggel, ha öltözöm, csak játszom, egyre játszom
és vár a sír.

Ó, vad szerelmese az örült morfiumnak,
adj ágyat most nekem és az éjféli búmnak,
akár a pap

kérlek kiáltozván, és íróasztalomra
fantasztikus lázban görbedek lehajolva,
hogy hívjalak.

Hisz a semmit tudod, gazdag, végzett, hatalmas,
ki célhoz értél már, kell, hogy valamit adhass
annak, ki él,

s álomtalan éjjel kétségbeesve vár rád,
a múltnak koldusa és százszorosan árva
a semminél.

Te a halálé vagy, zarándoka az árnyak,
ki bátran indultál, kapudat megtaláltad
az éj felé.

De én, jaj, itt vagyok a fényben és hitetlen
feledve önmagam, jajokba fúlva lettem
az életé.

Egyre közelebb

És egyre-egyre közelebb
megyek feléd, halál,
s már ki se ejtem nevedet.

Ifjan beh sokszor hívtalak,
s lázam hűsíteni
fejemre raktam a havad.

Most már sírokra sem ülök,
mosolygok lankatag,
míg fáradok és szürkülök.

Híredre lelkem nem riad,
nem vagy már szörnyű sem:
apa vagy és én a fiad.

Oly egy veled e meggyötört
szív és e mellkosár,
mint egy veled a rög s a föld.

Ó a halál az, aki vén,
s koporsó-érc ragyog
jégszín haján, bús ajkívén.

És egyre-egyre közelebb
megyek feléd, halál,
s már ki se ejtem nevedet.

Együgyű ének

Ma láttam én a holtakat,
a régen-régen voltakat,
mezítllenül és feketén,
a hullakamra fenekén.

Az egyik azt mondotta: jaj,
fején izzadt volt még a haj.
A másik azt mondotta: jó,
áldott halál, lágy takaró.

Én mondtam: édes véreim,
megcsöndesült testvéreim,
sok férfi, nő, agg, kisgyerek,
elromlott, szent játékszerek.

Egymás fölött feküdtek ők,
nyílt szemmel, árva csecsemők,
ki szülte őket, ottan áll
kegyetlen anyjuk, a halál.

Az arcuk tompa és suta,
a lábukon egy cédula,
szakállasak és vállasak.
mosolyosak és árnyasak.

Nincs jaja ennek, sem hire,
nem várnak ők itt semmire,
egyik kövér, másik sovány,
mind földbe járuló pogány.

Nem szörnyü már, nem is csodás,
nem örület, lidércnyomás,
se feketeség, se derű.
Csak egyszerű. Oly egyszerű.

Nem sírtam, nem nevettem itt,
de ezt a vallást tettem itt.
Ma láttam én a holtakat,
a régen-régen voltak.

Ősi... régi...

Kibújt a hold. Most nékimennek
a vágyaim a végtelennek.

Jaj, hogy mehetnék. Semmi céloom,
ábránd a vágyam és acéloom.

Babonás vágy űz, ősi, régi,
két ezredéves hősi, égi.

Lennék kísértet, jámbor ének
és árnya egy szent remetének.

Megállanék bús ablakoknál,
a csendbe, hol egy légy motoszkál.

Rohannék messze, egyre messzebb,
és tévedznék, révedznék.

Vágnék nyugatnak, napkeletnek,
és várnék, amíg elfelednek.

Mint

Mint a beteg, ki néha visszagondol
egészségére, s könnyez és nem érti,
úgy gondolok én vissza rossz soromból
az ifjúságra, lankadt lelkű férfi.

Jaj, az enyém volt-e a régi hársfa,
amelyre a vidéki éj aláfolyt -
s én voltam-e a lánynak útitársa,
cigányhaján ki hordott lila fátyolt?

Csak színezem tovább a régi hársfát,
és életemnek régi-régi társát,
mint a beteg, ki forró és fanyar

lázába édes képeket kavar
és álmodik, hogy jár a dombok alján,
előtte a kutyája s bot a karján.

Árnyak fehér processziója

Árnyak fehér processziója.
Te titkos és halk körmenet,
mért hoz elém most minden óra?

Ó, jaj, mi ez? Ó, hogy lehet,
hogy őket én mind elfeledtem,
hisz társaim, hisz emberek.

Suhognak óriás seregben,
ködfantomok, bús, vészna nép,
mind ismerős és ismeretlen.

Egy-egy ember utamba lép,
hallok sok elnémult, csodás szót,
s úgy zeng, ahogy a múltba, rég.

Kis társaim, ti porba játszóknak,
emelve sápadt fejetek
az őszi kertekből kimásztok.

Hervadva, búsan, réveteg
lányok merülnek föl az éjben
s nagy, néma szájuk rám mered.

Görnyedten ülök s sírva nézem,
hogy tűnedeznek szüntelen
és száll-lebeg velük fehérén
az életem, az életem.

Reggeli áldás

Most kávé kellene. Pillés és enyhe kávé
és egy nyugalmas, fekete szivar.

Hogy oly lázzal, mely ezer éjszakáé,
azt mondjam a kelő reggelnek: ávé,
az ébredés lázadt szavaival.

Künn köd. Regényes, reggeli roráté.

Itt benn a gyertya olyan halovány.
Fakó fal. Álmos ágyak. Örökös csönd.
Egy keltőóra, amely felcsörömpölt,
s most süketen vár és ver tétován,
hogyan beleborzong fűtetlen szobám.

Ver a szívem... Órák is egyre ver még.

És fojtogatja torkom az öröm.

Micsoda ez a régi-régi emlék?

Dalolni és sikoltani szeretnék,

és szállani a hajnali ködön.

Csiklandja mellemet, oly édesen tép,
mint bús gyerekkorom emlékei,
hogyan álmosan gondoltam még az éjre,
s petyhüdt arcom a mosdó vize érte,
s szaladtam volna ki, a ködbe ki,
a nagy megindulást köszönteni.

Még nincsen itt. De jön. Hajrá a reggel.

Még csupa folt és csupa sejtelem.

Nyomott szívem hozsannázva remeg fel,
füstöl az út gyászszkandeláberekkel,

és holt magány kong árva tereken.

Ilyen magányt nem látott soha ember,

ez a magány csak énvelem rokon.

Gázlámpasor virraszt kihalt utaknál,
az éj mellett ravatalgyertya barnál,
így megyek az ájult fővároson,
s utolsó álmát félve meglopom.

Fekete bársonyok közt éji pompa.

Oly nesztelen, oly csendes és kopár,
a kórházakba lámpa leng lobogva,
virrasztó lángok távol ablakokba,
és éji fényük fájón folydogál.

Félő kaszárnyák bújnak össze sorba

mik éjjel is úgy álltak az uton,
és szundikálnak, lomha, furcsa szörnyek,
dermedt nyakuk sután előre görbed,
kínos vonaglás reszket álmukon...

De itt a reggel, én, csak én tudom.

Egy bérkocsin rohanok most elébe,

lihegve lesem, merre érkezik.

Külvárosokba bújok fázva-félve,

és belenézek szürkülő szemébe,

megcsókolom didergő térdeit.

Jaj, merre jön? jaj, az utamba tér-e?

Itt már az éjjel fátyola szakad.
Fáradt leányok, éjjeli pincérek,
ödöngő korhelyek, kik hazatérnek,
a percenő fényt várom sápatag,
nehézságú, sötét tetők alatt.

A szívemet széttépem száz darabra,
s az ébredőknek mind odavetem.
Az első villamos robog, hozsanna,
egy kiscseléd lámpát gyújt a magasba,
s zöld fénybe motoz az emeleten.
Áldott, aki a reggelt nékem adja,
áldottak e bús, fáradt emberek,
kik élnek és hozzámhajolva lágyan,
szelíd kezekkel hűtik éji lázam,
áldottak az alvók, a csendesek,
s áldottak, akik menni kezdenek.

Áldottak ők. Áldott, ezerszer áldott
e decemberi deres virradat,
mely most szívembe, ahol minden átok,
világot gyújt és nyújt egy jégvirágot,
nekem, kinek már semmi sem maradt.
Áldott mindenki, zokogok, kiáltok
a tiszta lázak zengő reggelén,
áldott a szívdobogató és szürke hajnal,
mely most megindul sejtető robajjal,
éj nap között, így még egész enyém,
s áldott a föld és áldott legyek én.

Lángok között

És fekszem itten betegen.
Ágyamra fény cikáz,
bús villogását ismerem -
ez a tavaszi láz.

A láz, a gyász bennem cikáz -
ez a sötét tavaszi gyász.
A szemeim oly könnyesek,
s tündöklő arcom csupa seb,
tüzes-piros, vágyó-fehér.
Amerre nézek, csupa vér.

Fülemben mézes, buja szók.
Az ajkam könny, láng, csupa csók.
S a lelkem: az csupa zene,
és a kezem
oly vértelen,
mint egy beteg leány keze.

És ujjam, ujjam szótlanul -
halk, tiszta gyertya - lángra gyúl,
és tavaszi ligetek árnyán
lobog a zöld homályban árván -
Most a te szájad érzem,
egy lángkaréj beteg kezem,
s a tűz, a láng karjába fog - -
És lángolón és álmodón
sötétlombú oltárokon
én is, én is fellobbanok.

A magány papja

Itt a magányban újra megtaláltam
bolyongva síró, tévedt lelkemet,
és hull a könnyem csendbe, lassu árban,
mint bús mezőkre a halk permeteg.

A földre fekszem s bámulom a fákat,
könnyezve, dúltan jó a szerelem.
S hogy a kongó mezőn senki se láthat,
sötét dalok tömjénét égetem.

Holt bánatom hamvát fejemre hintem,
sivár imákba görnyed a gerincem,
a múltak gyászmenetje felkeres.

S merev ajakkal hallgatok kevélyen,
magamra húzva éjsötét kedélyem,
mint zord csuháját a bús szerzetes.

Szonett egy szoborra

mely az álló Dantét ábrázolja

Egykor mi is majd így fogunk megállni,
mint ez a kőben szenvedő alak.

Leroskadó, merev ívek csodái,
síró tagok, jajongó vonalak.

Így meredünk meg bánatunkba halkan,
mikor az égre-ordítás kevés.

A fájdalom ez, néma, mozdulatlan,
a végtelenbe beledermédés.

Az önmagába fúló néma Kín -
az ős Szükség a végzet partjain -
hátrálni nem tud s nem előre menni.

Önroncsain bús diadallal áll,
s nincs fogcsikorgatás - és nincs halál -
nincs békülés - és nincs könny. Ez a Semmi.

A szőke nő portréja

Csitt - fel ne keltsétek. Hisz alszik, alszik.

Bús boldogságát eltemette rég.

Fekete csipkéin pici aranyszív.

Úgy nyújtja ki sápadt-arany fejét.

Alvó szemében megholt, égi átok.

Békébe fáradt bánat borúja.

Miért ezek a halk szomorúságok?

Ki tudja, mért a fátylas gyászruha?

Csitt, csitt - a kacagása oly merengő,
a szava halk, ezüstös mise-csengő,
nincs szívtelenebb és nincs szomorúbb.

Ha cseng, ha zeng, térdére hull a szépség,
s ő mint hatalmas aranykoszorút,
némán viseli gögös szőkeségét.

Vénség

Nem így képzeltem. Furcsa, csúnya szörnyet
gondoltam én és fáradt öreget,
aki köhögve a botjára görnyed
s hátán a régi rőzse integet.

De most, hogy itt van, még százszorta szörnyebb,
mint a mesébe, néma és meredt,
majdnem derűs és kedves, azzal öl meg,
hogy vár az íróasztalom megett.

Mert ennyi csak: ha eljön a tavasz,
megismerem, hogy mindig ugyanaz,
s belényugodtam, hogy a láz elillan.

Nem sírok, ha az esték holdasok,
és néha, hogyha éjjel olvasok,
kissé homályosabban ég a villany.

Áldott szegénység

Áldott szegénység, te szelíd, te tiszta,
elhagytál, s én is, jaj, elhagytalak.
Most úgy idézlek, mint a spiritisza,
éhes, sovány és légies alak.

Mert úgy szerettél, hogy rajongva vissza-
hívlak, te bátor, rongyos és szabad,
ki keserű poharát daccal issza
s tüzzel fakadnak száján a szavak.

De merre vagy? Most tán még mostohábban
élsz egy sötét és vak diákszobában,
olcsó szivart rágsz, vagy tán verset írsz?

Vagy tán fekéllyel fekszel a szemétben,
vagy mit se várva, ifjan és setéten
az asztalodra ráborulva sírsz?

Az átkozott házban

1

Jaj, jaj, micsoda bánat ez.
Ki hagyta rám, ki hagyta rám?
Úgy vesz körül, mint néma ház
s már ki se nézek ablakán.

Már ki se nézek ablakán,
ezen az átkos ablakon.
Az ablaka könny, csupa könny,
s e ház, e ház a fájdalom.

E ház, e ház a fájdalom,
nem is megyek innen tovább,
és szeretem únt képeit
és bágyadt, barna bútorát.

Sok bágyadt, barna bútorát,
amelybe lassan átfolyok,
mint este, ha bezárkozunk
és leeresztjük a rolót.

2

Úgy fekszem itten most az ágyon,
mint egy rossz, összekötött ördög.
Kényszerzubbony nekem a sorsom
és benne esztelen dühöngök.

Megátkozom a születésem,
szájaskodó, zavart szavakban,
s szivemben egy égigsötétlő,
égigsötétlő, szörnyű kard van.

3

És néha úgy beszélek már magamról:
Ő szenved itten és Ő elmegy innen;
és néha látok még egy régi képet,
egy idegen arcot a szemeimben.
És néha látom: hogy megy Ő az utcán
lógó karokkal, s mondom: vége, vége.
És néha látom: hogy búsul magában
egy kiskávéház piszkos éjjelében.
És néha megsíratom özvegy ágyát -
hajnalban az ágy, mint egy pihenő sír. -
És néha szólok: Ő nyugodni tért már,
és mondom: Ő bánt engem s mondom: Ő sír.

Az ellenség

Én tettem ezt. Hogy most leestem,
és szemfedő vár és kereszt.
Azt mondom innen mégis: ámen.
Magam ura, én tettem ezt.

Szörnyű veréssel vert az isten,
de ellene nem vétkezem,
szörnyebben az istenverésnél
vert öngyilkos, bús két kezem.

Vert a kezem és vert a szájam,
szívem korbácsa és nyila.
Néha úgy keltem magam ellen,
mint egy cudar haramia.

Most itt vagyok. A bús határnál,
és sorsomat bennem keresd.
Mondd: ámen, övé a koporsó.
Mondd csöndesen: ő tette ezt.

A magyar romokon

Jaj, merre menjek?
Jaj, merre nézzek?
Jaj, mit rebegjek?
Jaj, mit hazudjak?

Jaj, tán loholjak?
Jaj, tán feküdjek?
Jaj, mért akarjak?
Jaj, mért pihenjek?

Jaj, régi kertünk?
Jaj, versek álma?
Jaj, drága fajtám?
Jaj, bús vidékem?

Jaj, hogy sziszegjek?
Jaj, hogy üvöltsek?
Jaj, hogy kígyózzak?
Jaj, hogy harapjak?

Jaj, hol az arcom?
Jaj, hol a múltam?
Jaj, hol az ágyam?
Jaj, hol a sírom?

Szénrajz

Most gondolok az őszi vándorokra,
kik az országúton sóhajtva mennek,
hátukon egy batyúval, tántorogva,
vágyuk feszítve a vak végtelennek.

Eső szitál és hervad már a nyárfa,
csak pár levele inog még fehéren
a holt gallyon, oly búsan, mint az árva
halott mellén a vitézségi érem.

Minek is élni? Halni már a célja,
elég, elég volt küzdeni idáig.
A tompa csöndből hallani alélva
az elvonult nyár aranytrombitáit.
Ki tegnap állt, az fekszik most a földön,
és sírni is erőtelen ezentúl.
Köröskörül a köd akár a börtön,
a hangtalan és ájult őszben elnyúl.

De jajgatnak sírjukban a halottak,
kik élni vágytak volna, jajveszéklő
szóval kiáltanak és felzokognak.
Tiértetek bor... álom... pálma... szép nő...
Itt járnak ők sötét, halálra sértett
arccal közöttünk és rázzák az ajtót,
bitangoló sok millió kísértet,
a sírból az élet felé sohajtók.

A katona tanyák körül bolyong most,
hol rózsaszín láng ég, az arca sápadt,
csak nézi az égboltot, a borongóst,
szíve üres, tarisznyájába bánat.
Hideglelős szemét feszíti tágra,
és óriás fantasztikus alakja,
amint reámered e bús világra,
s lelkét, szegény lelkét a semmi lakja.

Az ablakon lesi, amint a polgár
dunyhák között vetkőződik az ódon
hálósobában, puffadt vánkosoknál,
s libeg-lobog gyertyája furcsa módon.
Hol az ő ágya? Hollók, éji varjak
kárognak útján, gyengelábu, részeg,
és átkozódva búsan tovaballag,
mint a középkori lándzsás vitézek.

Óda

Székfoglaló a Petőfi Társaságban

E dobogón roppant neved köszöntöm
Petőfi Sándor, én, az új poéta,
szegényes kincseim lábadhoz öntöm,
s hívom emléked, mely ma újra néma.
Szóljon neked, ki biztos erő vagy,
e tétova és új-ideges ének,
s halld meg szavát a szomszédból jövőnek,
az alföld árva, koldus gyermekének.

Kezembe nincsenek arany kalászkok,
se víg pipacs. Mind elhervadt, mi termett.
Vetésem a hold zöld vizében ázott,
s egy vak szobában sírtam, mint a gyermek.
Nap sem süttött rám. Mérgek és vad álmok
igéztek engem az alföldi porban,
a bús vidéken és a betegágyról,
az orvosságról és lázról daloltam.

Ám nagyapám, ki honvédszázados volt
és verekedett a császári haddal,
még látta arcod és hallotta hangod
tűzben remegni, amikor a vad dal
fölreszketett és még mesélt felőled
olyant, amit mi álmodni se tudnánk,
mély téli estén, a gyerekszobában,
mikor a findzsán reszketett a rumláng.

Így látlak én még mostan is. Hatalmas,
kiben az élet vére tüzesen vert,
ifjú, kiben a magyar ég tetőzött,
és meghaltál és nem láttad a tengert,
elnémulok, csak hírmondód idézem,
a nagyapám árnyát e törpe, kalmár,
sötét időben, aki még szabad volt
s dacolni is mert, régi forradalmár.

Ő is bolyongott, hosszan számkivetve
az óceán hullámának eredvén,
negyven napig vergődött új hazába -
szegény emigráns - rozoga dereglyén.
És sírt, hogy a newyorki kikötőbe
hajók tolongtak és nem várta senki,
a kéményerdő rámeredt sötéten,
lármázott a víz és rohant a yankee.

Aztán tíz évig élt így. Kosztolányi
Ágoston itta könnyeit hiába,
szeneszsákot cepelt a vad Newyorkba,
selyemre festett Philadelphiába.
Göndör fejét ereszté este búnak,
és arra gondolt, vajjon haza ér-e,
gondolt reánk, kik még meg sem születünk,
az unokái távoli fejére.

Mert azt akarta, ott a tengeren túl,
hogy ne legyen rongyember soha többet,
és unokája, ki költő leend majd,
magyarul áldja az eget s a földet.
Most íme, éneklek őróla, híven,
ki homlokod láthatta glóriásnak,
s emléket állítok a kedves aggnak,
ki szenvedett, s tenéked, óriásnak.

Méltatlan költő, én, ki a neveddel
e pillanat tüzeiben összeforrok,
ereklyéim adom, mik megmaradtak
a gyermekkorból s könnyeimtől forrók.
Iker nevetek fontam koszorúba -
két drága honvéd - az én új dalomba:
és a küszöbön várom, hogy megilless,
alázatosan, a porig hajolva.

Anyák

Már a szemük oly szörnyű nagy,
hogyan megijed, ki belenéz,
s szemük alatt sovány gödör,
amelybe rémek alszanak.
Oly vékonyak, akár a rongy,
tejadó mellük elapadt,
könnyes szemük kiszáradott,
kezük, mint a kardpenge oly
éles, határozott, kemény,
s uruk sóhajtva néz reá,
a kézre, amely puha volt,
az álmok lágy párnája volt,
s nem ismeri fel a kezét.

Nem is nők többé, férfiak,
álmos, sebesült katonák,
fejükön fekete sisak,
a szenvedés, a vassisak.
Mind egyformák ők: az anyák.
S ha lenne egy találkozás,
leülnének a földre ők,
a föld anyái szeliden.
S azt mondanák: igen, igen.
Bólongnának: igen, igen,
vádolnának: igen, igen.

Így csak járkálnak szótlanul,
s nem tudják merre, mért, hová,
nem tudják soha, mi a hír,
nem tudják, éj van-e, nap-e.
Csak néha emelik kezük,
hogyan megállítsák, ami megy,
a szörnyűséges valamit,
miről remegve hallanak,
ha ujságot olvas uruk.
Csak néha kelnek fel búsan,
ebédidőn, s berontanak
oda, hol a fiuk lakott,

s az üres ágyba keresik
eltávozott kisfiukat,
az üres égbe keresik
az istent, aki nincs sehol.

Ideges rímek

Reménytelen,
ki él, az mind reménytelen,
csak könnye van, teménytelen.

Ezt dúdoló,
egy téli éjjel dúdoló
s szorítom ájult homlokom.

Mit sírjak én?
E vad kornak mit sírjak én?
Mit jajgassak, mit írjak én?

Száz év se kell,
még annyi se, száz év se kell,
sírunkon a szél énekel.

Ki könnyet ont,
bíbor vért, halvány könnyet ont,
egyforma lesz, mind görbe csont.

A katona,
vidám polgár, bús katona,
nem tudja, mért járt itt, soha.

A versiró,
cenzor, szedő és versiró
aludni fog, s aludni jó.

Menj, árva, zord,
szegény dalom, te árva, zord,
dalold a semmit és a port.

Reménytelen,
ki él, az mind reménytelen,
csak könnye van, teménytelen.

Gyászkar

Megölték őt. Megölték.
Nagyhangon elkiáltom
világnak, embereknek,
hegyeknek és folyóknak.
Megölték őt. Megölték.

Gyászolni így tudunk ma.
Ordító fájdalommal,
elbóduló szavakkal,
elbóduló haraggal.

Mert jaj, nem azok ölték,
kiket szegényke látott,
hogy a földet harapta,
és verte azt a földet
irtózikos ököllel,
mely nem lehet övé már.

Mert jaj, nem azok ölték,
kiket szegényke gondolt,
hogy életét kereste
rövidlátó szemével,
úgy mint a kertje földjén
szemüvegét kereste.

Mert jajjaj, mások ölték,
kiket sohase látott.
Mert jajjaj, mások ölték,
kiket sohase ismert.

De én ismérem őket,
én tudom, mit csinálnak,
én tudom, merre laknak,
én tudom, hogy mit esznek.

Bujakór koszorúzza
a homlokuk pirossal,
és verje meg az Isten
őket sokféle jóval,
élettel, hosszú-hosszú
évekkel, pénz sokával,
ásító unalommal.
Hadd tolják őket édes
ringású párna-széken,
és tágranyilt szemükben
halkan égjen a téboly.

Könnyek koldusa

Én voltam egykor szent edény.
A fájdalom lakott szívemben,
s a boldogok
poétának neveztek engem.

Mostan vagyok koldus, szegény,
mert elveszett, mi az enyém volt.
S a könny, a könny
a nagyvilágra szerteszétfolyt.

Zokognak a föld kerekén,
mindenki sír, mindenki költő,
vak jajgató,
fájdalmát az égig üvöltő.

De legnagyobb jaj az enyém,
ki állok itt e bús özönben,
sírók között,
s nincs semmi búm és semmi könnyem.

Magyar költők sikolya Európa költőihez 1919-ben

Oly mélyre estünk, hogy nem hullhatunk már,
nincs is magas és nincs számunkra mély.
Anyánk nyelvén sikoltunk a világhoz,
mi lesz szívünkkel és mi lesz szavunkkal,
ha jó az éj?

Ti messze költők, akik távol innen
emelkedtek az Isten szívihez,
mi földön ülünk már s szavak hamúját
kapargatjuk, és fölzokogva kérjük,
mi lesz, mi lesz?

A versünk is már csak segélysikoltás,
mely ki se hat a tűzön-poklon át,
mint gyöngé csecsemőé, kit megölnék,
és mint a szűzé, akit meggyaláznak
a katonák.

(Megj. 1919. márc. 16.)

Rapszódia

Nincs, ahova hazatérjek,
ténfergek, mint a kísértet
éjszaka.

Süt a napfény, mégse látnak,
a magyar a nagyvilágnak
árvája.

Megy az élet, jó az élet,
ebek vagyunk és cselédek,
bolondok.

Jajgatok, de nincs, ki hallja,
vizes a kalapom alja
a könnytől.

Jaj, ha szám egyet kiáltna,
kitűzném a kapufára
szívemet.

Csak csöndesen, szívem aludj,
jó nekem így, jó nekem úgy,
akárhogy.

Így végezték bús hatalmak,
olcsó víz a magyar harmat,
sárba hull.

Mit bánják ők? Nevetnek ők,
várnak akácos temetők
mireánk.

Édesanyám, minek szültél?
Elhervadtál, megőszültél
hiába.

Ima harc előtt

Belőlem majd bús lobogó lesz,
mit összetép idők viharja,
emlékemet is elsodorja,
s nem kísér lárma, suttogó nesz.

Belőletek lesz cafra dísz tán,
bankár-kisasszonyoknak éke,
de az enyém, a jó, béke,
a becsületnek gyolcsa, tisztán.

Mert odaadtam mind a kincsem,
szívem jobbik felét a nőnek,
felét zálogba a jövőnek,
és a kezembe semmi sincsen.

A sorsomat adtam agyarnak,
fognak, körömnnek és tusának,
s mindent a földgömb koldusának,
a vak mártírnak, a magyarnak.

Ő az Apa, a mondhatatlan,
a Nemző, aki sír a földön.
és most, mit kaptam tőle kölcsön,
az életet is visszaadtam.

Csak gyújtsa más reá a tűzvészt,
én sírva borulok nyomába,
csörgesse a rongy és a gyáva
a hírt, ezt a harminc ezüstpénzt.

Nyirettyűjük mások rikassák,
úri szalonba, úri bálon,
én titkos arcod látva-látom,
fajom, mert föld vagy, vér, igazság.

Belőlem majd bús lobogó lesz,
mit sárba dobnak, elfelednek,
árnyéka eltűnő nevemnek,
de becsületbe bukni jó lesz.

Szonett az öreg királyról

Mily meghatottan gondolok ma rája,
hogy nyavalyatörősen és bután
fekszünk a sárban, annyi könny után,
s szájunk a tébolyt és jajt kiabálja.

Ezüstösen hullt a tél zuzmarája,
öregapóként ült nagy trónusán
az agg király, mi kávéztunk Budán,
s a végtelen békére nyílt a pálya.

Én akkor voltam boldog. Aranyak
bújtak rongyos zsebembe hallgatag
és fájt az élet, a rejtélyes-édes.

Diadalmas tűzével vert a nap.
Sírtam, daloltam lombos kert alatt,
mert költő voltam és huszonöt éves.

A BÚS FÉRFI PANASZAI

(1924)

Csak hús vagyok. Csak csont vagyok.

Csak hús vagyok. Csak csont vagyok.
Gép a fejem. Gép a kezem.
De ami elmúlt, azt tudom.
Sírtam, nevettem az uton.
Én, ember, én. Emlékezem.

Nem tudtam én dalolni nektek az újról, csak a régiről

Nem tudtam én dalolni nektek az újról, csak a régiről,
nem tudtam én dalolni nektek a földről, csak az égiről,
mert ami elmúlt, az csodásan kísért az én dalomba még,
mert aki meghalt az időben, úgy van fölöttem, mint az ég.

Húsz éves voltam hajdanában, sápadt és vézna kisdíák,
most túl a harmincon ijedten hallottam ezt az áriát.
Húsz évesen arról daloltam, ki kisgyermekként égre kelt,
most éneklek húsz éves másom, ki egykor erről énekelt.

A férfikort, a vad kalandot, az ásítást, a férfibút,
s téged, öreg diákkaszárnya, akáclombos Üllői-út.
A háborút, a forradalmat, a lázat, mely elégetett,
mély bánatát az elbukónak, ki majdnem hogy elégedett.

Jaj, életem édes regényét hogy üzzem-fűzzem itt tovább.
Nyájas, bízó baráti arcok ma mind vigyorgó koponyák.
Süket, kopár földnek kiáltok, poros hazám szegény fia,
mert nem veri már vissza versem a Kárpát és az Adria.

Nem tudtam én dalolni nektek az újról, csak a régiről,
nem tudtam én dalolni nektek a földről, csak az égiről,
mert ami elmúlt, az csodásan kísért az én dalomba még,
mert aki meghalt az időben, úgy van fölöttem, mint az ég.

Már elmondtam, mint kezdtem el

Már elmondtam, mint kezdtem el,
most elmondom, mint veszttem el.

Kupámba még pár kortynyi bor,
a vállamon a férfikor.

Jaj de nehéz ez a batyu
s a bor, a bor is savanyú.

Kályhához ülnék szívesen,
mert fú a szél künn hívesen.

Érezni a távol ködét.
A fák zúgnak: harmincöt év.

Ki énekeltem az eget,
a gyermekkort, most rettegek.

Sár és tűz az én férfibúm,
haragvó purgatórium.

Aztán mi végül zsarnokol,
a vénség jó el, a pokol.

Boldog, aki még hinni tud,
de lefelé visz minden út.

Gyermekmennysország, kék, csudás,
lerokkanás és elmulás.

Romok között és egyedül
vallok tinektek, emberül.

Kit az idő új szóra költ,
dalolj szivem most, mint a föld.

Ha volna egy kevés remény,

Ha volna egy kevés remény,
a lelketek megmenteném,
ti drága-drága szentek,

kik ültök otthon tétován
az elhagyott szobák során,
s este sétálni mentek.

De nincs remény, de nincs remény,
az élet az kemény, kemény,
én száz mérföldre estem.

Mi segítsen az életen,
varázsszer ott fönns sem terem
a bűvös Budapesten.

Jaj, barna, csúnya bútorok...
gipsz-szobrok... sírva bódorog
itt az a régi gyermek.

Mi volt valaha tiszta rend,
énnekem fáj, és bárha szent,
hiszem most örületnek.

Hogy éltek itten, kedvesek?
Sopánkodtok: „Megint esett...”,
de a nap is süt, untig.

Az örömtők annyi csak,
hogy egy kismacska néhanap
az öletekbe ugrik.

Becéztek minden kicsikét,
aranyhalat, kutyát, csibét,
mi gyöngé és szegényke.

Szóltok: „Képzeld csak, édesem,
multkor meggyszósz volt, édesen,
mint valaha, hat éve.”

Az esemény... Mi esemény?
Az, hogy kisült a sütemény,
s megáll egy úri, ringó

kocsi a házatok előtt,
és hogy jó a barackbefőtt,
és hogy megért a ringló.

Olykor mulatság, Anna-bál,
a kis tó tündérfényben áll,
ladik hasítja rengve.

Ha látom is, nem látom én,
odaviszem az átkom én,
és fáj a zaja-csendje.

A városházán ragyogó
piros-fehér-zöld lobogó,
és ha feketét láttok:

„Ki halhatott meg?” kérditek,
a szívetek nem érti meg,
és elfagy tőle szátok.

Most már az este lehajolt,
a park felett sétál a hold,
s a Kossuth-utcán porzó,
zöld ködbe jár az úri nép,
hallgatja a cigányzenét,
és áll az esti korzó.

A holdat látom égni még,
s a régi még, a régi még,
a régi-égi hold még.

Apám, anyám, öreganyám,
kishúgom, bár - mint hajdanán -
én is a régi volnék.

Mert vén Szabadka, áldalak,
mint hosszú, bús évek alatt
hittem sorsnak, hazának,

te álom voltál és regény,
poros hársfája „A szegény
kisgyermek panaszá”-nak.

Ti meg, jó lelkek, éljeteztek,
már nem lehetek véletek,
s nem látom soha többé,

hogy vési a szobrász idő
a búsító, a békitő
arcotok csúnya tömbbé.

Csak azt tudom, hogy hat felé
kimentek majd a gyors elé,
nem vágytok semmi másra,

és nézitek, a pesti gyors
hogy vágat el, mint messzi sors,
új és új állomásra.

Beírtak engem mindenféle Könyvbe

Beírtak engem mindenféle Könyvbe
és minden módon számon tartanak.
Porzó-szagú, sötét hivatalokban
énrólam is szól egy agg-szürke lap.
Ó, fogcsikorgatás. Ó, megalázás,
hogy rab vagyok és nem vagyok szabad.
Nem az enyém már a kezem, a lábam,
és a fejem, az is csak egy adat.
Jobb volna élni messze sivatagban,
vagy lenn rohadni, zsíros föld alatt,
mivel beírtak mindenféle Könyvbe
és minden módon számon tartanak.

Diákkoromban, vékony kis legényke

Diákkoromban, vékony kis legényke,
fölnéztem a didergő csillagokra,
mik fázva égtek fönn a téli éjbe.

Lengett nyakkendőm könnyü-furcsa csokra,
s én csak rohantam, sápatag-fehéren,
vásott köpenyben, éhesen rajongva.

Jaj, elbeszélni nem tudtam, mi nékem -
oly ájuló-mély bűvöletbe estem -
a csillagfény a bús, kopott vidéken.

Most járok itten, tiszta, téli esten,
prémes bundába és megváltozottan -
dús vacsora ízével, Budapesten.

Még most is ég a csillag, ahogy ottan,
arany-tüzekkel ékszeres az égbolt,
csak én nem égek már, ki úgy lobogtam.

Álmos szemem keresi fönn a rég-volt
csodákat, és oly búsán mondja szívem,
hogy nékem már a csillag is sötét folt.

Vak vágyam mégis fölfelé feszítem,
a kis diákdalt újra sírva zengem,
s kihúnyt arcom fölmutatom szelíden.
Ó csillagok, ismertek-e még engem?

Május

Május.
Szív és torok hogy fuldokol.
Isten fölöttem és az ég
s lenn a fényes pokol.

Egy éneket,
hatalmasat és lüktető-vadat,
neked.

Térdig rózsában és övig a fűben
kacagni,
egészségesen, egyszerűen.

Szeszélyt
dadog a szájam, és ifjú foggal harapnám
a vad veszélyt.

Nem félek én,
mert hogyha meghalok, ezerszer élek én,
és szép a sorsom,
és szép, ezerszer szép az én koporsóm.

Én.
Hazug a rím, nem leszek soha
vén.

Ettem.
Virágot, mézet, lángokat.
Szerettem.

Úsztam.
Az elmúló folyón örök barázdát
húztam
s fülem körül - még egyre hallani -
csörgött a hajnali
folyó.

Vizes hajamra lángoló
csókot dobott a nyár,
és - hallali -
nem múlt el soha már.

Hallod?
Hogy zengenek a messze-messze halmok,
s a szép
és mély zenét,
mely csöndbe símul szívünk láza mellé,
mint hogyha benne most is hullám csobogna
s a nyugtalan folyó emelné.

A parton
a boldogságomat magasba tartom
atléta-kézzel és fejem
könnyű ábrándra fektetem.
Így dalolok, egészen és betelten,
amíg az élet záporozva hull rám,
s a lelkem
viszi a hullám.

Ezek a fák

Ezek a fák.
a fák, a fák.
A napsugár felé, a tág
egekbe lustán nyújtózkodnak át
a fák.
Nincs vége-hossza, mindig újra fák.
Zsibongva-élő összevisszaság
lélekláz és arcodba vág
az ág,
s nem múlanak, csak most kezdődnek el,
a völgybe le, a hegyre fel.
A fák.

Meddig? Tovább.
Amerre nézel, itt és ott, a fák.
Zsongítanak, altatva, mint a mák,
és jönnek újra, rémszerűn, e fák.

A fák.
Száz és ezer, fölebb-fölebb, alább,
semmit se tudva állanak,
fejem fölött, fejem alatt,
mint bűvös, ifjú csemeték,
mint agg, szakállas remeték
mindig kimérten, ridegen,
sok idegen, sok idegen.
A fák.

A némaságba, indák, reszelős
páfrányok közt cikáznak eszelős
rendben tovább a fák.
Ellenségesen, érthetetlenül
lesnek ki, mint a szem s a fül.
A fák.

De mondd, mi ez?
Ez a kimondhatatlan,
ezernyi nesz,
mely ágról-ágra pattan?

E suttogás, melynek nincs soha vége,
csak megtöri a csöndes csöndet és
remegni kezd, s a tücskök jelbeszéde
a szakadatlan, csöndes csöngetés?

Mi ez az ünnep itt, ez a parázna
örök tenyészés és a tétova
ölelkezés a forró-nyári lázba,
az élet, élet roppant tébolya?

Megyek az erdőn, egyedül, zilálva
bús álmaikból a bús lombokat,
mint villany és hő meddő óceánba,
én árva ember, fájó gondolat.

Milyen sötét-sötét a Balaton

Milyen sötét-sötét a Balaton,
s a nyár után hogy véreznek a fák.

Tündér Tihany, felelsz-e énnékem,
ha azt mondom még egyszer: ifjúság?

Nem szól a visszhang és szivem se szól,
csak ők kacagnak még, a gyerekek.

Trillás örömük az eget veri,
én hallgatom, de már nem nevetek.

Esőköpeny lóg fáradt vállamon,
a lábaimnál targally és göröngy.

A gyógyszerházban sápadt nő figyel
a gyertyalángnál és a foga gyöngy.

Ábrándozik lehangolt zongorán,
múlt bánatánál csendesen időz.

Egy hangot üt meg. Újra megüti.
Elsápadok. Azt mondja, itt az ősz.

Én nagyon sokakat szerettem

Én nagyon sokakat szerettem,
én vágytam arra, vágytam erre,
de aki úgy szeretett engem,
anyám az életet szerette.

Ő úgy szerette, hogy megállott,
az úton elmaradt, lekészt,
ő úgy hajolt, hogy összeroskadt,
s a porban azt mondotta: élet.

Az életet bámulta folyton,
mint egy menyasszony, mindig-ifjan,
apám szemében kezdte nézni,
és nézte aztán arcainkban.

Csak a szívét hallgatta halkan
mély-kék szemekkel, megbüvölten,
csak a tűnő időt figyelte,
s arcát nem látta a tükörben.

Ő járt, tudott és látva-látott
fájó ideggel szótlan álmot,
megszentelt engemet a lelke,
az ő lelkétől vagyok áldott.

Neki nem volt korán könnyezni,
s könnyezni nem volt soha késő,
ha ment az erdőn, ment az úton
ketten mentek: az élet és ő.

Sírt és dalolt bús mátkaságán,
bölcsök között sírokra görnyedt,
a képeskönyve volt az élet,
nem vitt magával soha könyvet.

A fiait csókolta némán,
halottjait némán temette,
én nagyon sokakat szerettem,
de ő az életet szerette.

Lecsuklik minden pilla most

Lecsuklik minden pilla most,
nem is találsz több villamost,
így járok én is itt, gyalog,
köröttem olcsó angyalok.
Kármin, sáfrány, körúti nők,
selyem harisnyák, rossz cipők
s ami búsítja bús dalom,
s fanyar arcon fájdalom.

Ha a sír szavát hallanád,
nem hallanál ily balladát.
Egy árva költő tévelyeg,
s itt méri a mély éjeget.
Egy görbe utcán remegőn
járkálok, mint a temetőn.
Ó élet! sár! láz! csúnya út!
A vége és a mélye rút.

De jó itt, mert ez utca fáj,
és szép, mert téboly ez a táj,
s álarc alól mártír-szemek,
testvér szemei rémlenek.
Festett az arcom nékem is
és szenvedés ez ékem is.
Jaj, a költő gyomrába kóc,
ő is beteg és torz bohóc.

Halálba hívó délután

Halálba hívó délután. Alélt
keblén pihenteti a néma délt.

Kénsárga légbe forróság inog,
örjöngenek a buja jázminok.

Fülledt magány. Halotti utcasor.
Füstöl a föld, akár a puskaapor.

Megállni, menni, mondd, mi célja van?
Nézz jobbra, balra, minden céltalan.

A semmiségnek mondom a neved,
s a szájamon a bánat fölnevet.

Ha volna nálam most méreg, talán
erőm is volna és fölhajtanám.

Sakkoztunk egyszer három nagydiákok

Sakkoztunk egyszer három nagydiákok
vörös tűznél, szigorú téli éjjel.
Az asztalon körzö, tusscsésze állott,
s latin könyvek, kinyitva, szerteszéjjel.
Künn a fehér fák vártak, félve, halkkal,
a szél alighogy néha fölsohajtott,
s mi majszoztuk fiatal-lágy ajakkal
az édes és bíbor birsalma-sajtot,
melyben dió volt...

Még alig tíz éve,
s szemem kutat az elborult határon,
megoldódott a kedves-régi kéve,
a nagydiák már eltűnt, mind a három.
Az első az, aki e verset írja,
a második, az Isten tudja hol van,
s a harmadiknak púpos már a sírja,
fejfája elvész a sötét falombban.
Jaj, mit tudtuk, három diák, az este,
hogyan térden állva nézni kell a szépet,
csak én látom a múlt falára festve,
mi nem láttuk még akkor ezt a képet.
Türelmetlen vér nyargalt ereinkben,
szerettünk volna mindig menni, menni,
mit is sejtettük, hogy ez itt a minden,
és ami aztán jött, a semmi, semmi.
Ha pitypang kelyhét fűjtük, semmiség volt,
unottan vártuk az időt, mely eljő,
hiába lángolt kelletőn az égbolt,
csak ő kellett, a koldusi jövő,

mert azt hittük, az élet, mint a tenger,
bejárhatatlan, nem lesz soha vége,
előre néztünk nyugtalan szemekkel,
mig lábunknál hevert a csönd, a béke.

De én a tengerek végére értem,
vitorlámat fordítom újra vissza,
s most megpihen e régi, téli éjben
szegény lelkem, a fáradt nihilista.

Ó én szeretem a bús pesti népet

Ó én szeretem a bús pesti népet,
mely a Külső-Józsefvárosba tépett
ruhákba jár vasárnap délután,

és ámulogva, szédelegve hallja,
hogyan döng a tükrös kávéházak alja,
s a mozi-reklámokra néz tünnyán.

Sokszor úgy érzem, szinte-szinte vétek,
hogyan csöndben élek, nem nézek felétek,
s az álmok lenge fodrát fodrozom.

Ilyenkor aztán, elhagyott vasárnap,
kis görbe közeiben a téli sárnak
vezeklőn járok az utcákon.

Itt élnek ők, a kedveskék, e járdán,
letaposott cipősarokkal, árván,
kávé mérésbe bújva hallgatag.

Éhes leányaik, kiket szeretnek,
kopott árvácskák, fáradt, vézna szentek,
gázláng alatt sötétben állanak.

Ki nézte meg, mit rejt szobájuk árnya?
Ki leste meg, van-e ágyukba párna?
Ki látta, hogy mi a bús, pesti nép?

Én láttam a munkást és lázra bujtott,
sápadt arcát, hogy rossz szivarra gyújtott,
és láttam a föld vérező szívet.

Bármerre mennék, ide visszatérnék,
bármerre szállnék, átkozott, szegény nép,
a gondolat kiáltaná a szám,

mert bánatkővel van utcád kirakva,
szemed a bánat végtelen patakja
s jaj, ez a föld, e bús föld a hazám.

A lelkem oly kihalt, üres

A lelkem oly kihalt, üres,
mint éjjel a tükör.

Holtan világít egymaga
a bűvös fényű kör.

Ő látta hajdan a napot,
a májusi eget.

De most belé az árvaság,
a semmi integet.

Elmegy, ki látja itt magát,
a táj is elenyész.

Övé a csönd, az éjszaka
s meghal, ki belenéz.

New York, te kávéház, ahol oly sokat ültem

New York, te kávéház, ahol oly sokat ültem,
hadd nyissam ki az ajtód, leülni még szabad tán,
csak mint a koldusnak, aki pihen a padkán,
s megnézni, mi maradt belőlem és körültem.
E nyári koraestén, hogy még mind vacsoráznak,
meginnék asztalomnál egy langyos, esti kávét,
és mint hívó keresztény, elmondanék egy ávét,
múltán az ifjúságnak s múltán a régi láznak.

Barátaimról és egy isteni merésű,
vad költőről, aki itt ült vörös ajakkal
meggyoszínú mellényben, szuroksötét hajakkal,
melyekbe szikrázott és recsegett a fésű.
Itt ültünk boldogan, s haragos szavainkban
bombák aludtak és egy új kor lelke éledt,
mi rongyos éhesek, lovagjai az éjnek,
mint boldog gyilkosok, mint gyilkosok oly ifjan.

Mert boldog gyilkosok az óra gyilkolói,
kiknek talentumot egy isteni kegy osztott,
s tétlenül nézik a zöld kávéházi posztót,
melyen fehéren futnak a billiárd golyói.
És boldogok voltunk, mikor a nap lehajlott,
itt a sivár zajban szárnyat kapott a lelkünk,
és drága nők felé egy-egy verset tereltünk,
a füstből, a fényből egy ártatlan galambot.

Virradtig vártunk itt, s istennél szabadabban
mentünk ki hajnaltájt az elhagyott utakra,
egészséges fogunk a zúzmarát harapta,
fürödtünk álmosan a gőzfürdői habban,
kopott kabátunkon a fagy csillaga feslett,
és a Dohány-utcán rosszarcú szeretőkkel,
mint rózsaszínű rózsák, lassan ringtak a nők el:
éreztek életünk s a sötét Budapestet.

Áldott cigány-időm, áldott elektromosság,
mely mostan is hullasz, heves fényt szaporázva,
ingmellel inog, remeg egy régi pászma,
de sugaraid arcom csak fanyalogva mossák.
Merengek tétován e fáradt-fényű fürdőn,
szemét közt turkállok, nem csitult bánatommal,
emlékeket vetek föl megmozduló botommal,
s nézem a tükrökön meggyérült, régi fürtöm.

Szentelt tanyája te szívemnek és szavamnak,
mely álmokat adtál s nem ismert drága mámort,
a forradalmas ár békült medrén aláfolyt,
s most csöndes újra már a párna és a pamlag.
A harcos áll csak itt, ki magát meg nem adja,
keresem a barátot, ki gyakran itt marasztalt,
megkoppintom félénken a poharat, az asztalt
s a szívem, szívem is, hogy régi-e a hangja.

Mit járok erre még? Azok már mind alusznak,
kik álmosak voltak és valaha egy széken
nyugodtak, kisdedek az isten kebelében,
és már víz is jutott a szomjas Tantalusnak.
Árvábban ballagok ki, mint az az éji árús,
ki bádogbékát és csörgőt tesz asztalunkra,
s éjfél után bolyong unottan és korán-bús
arcára könny esik, mert már mindenki unja.

Már néha ott ülök velük

Már néha ott ülök velük.
Enyém boruk és kenyerük,
de akkor eljön a Gonosz
s megostoroz.

Az ostora sosem hever.
Mindig ördög-keményre ver,
s mint dactól égő angyalok,
erős vagyok.

Ígéretföldem ajtaját
bezárja, áldott-rossz barát,
és megmutatja, merre van
az én utam,

Ő tépi föl, ha fáj a vad
élet, véresre szájamat,
jajomnak ő ad nyelveket
s perelhetek.

Vásott teremtmő, bús erő,
jobb, mint a jó, igaz-verő,
ős, bibliai, furcsa rém,
megáldlak én,

mert azt kiáltod, légy te más.
Dal csöndbe. Zajba hallgatás.
Időbe jel. Zordércü tömb.
Több és különb.

Elég a jaj. Ki innen a mezőre.

Elég a jaj. Ki innen a mezőre.
És dúlt arccal ajtót nyitok.
Nyugodt az éj. Lassan megyek előre,
fejem fölött hold, csillag-milliók.
Itt kívül is, mint ott benn, a titok.

Közelbe vannak. Szinte mind elérem
a régi rejtélyt az ég peremén.
De rám merednek reszkető-fehéren,
azt kérdezik, miért zúg úgy a vérem
és mit jelentek ember, ember, én.

És kérdem tőlük, mit jelentetek,
ti fogható, ti nyílt-tömör talányok,
miktől a fájó mindenség beteg,
ó csillagok, aranysebek,
s ezüst fekély, hold, óriási tályog?

Mily messze van éntőlem már az ég

Mily messze van éntőlem már az ég.
Mily messze vannak már a csillagok,
az Üllői-út is mily végtelen.

Az elhagyott vasárnap-éjszakán
izzó kohóként ég a klinika.
Zúgnak sötéten a kórházi fák.

A hosszú úton könny van és szemét.
Vér és szemét, csak bánat és szemét.
Emlékeinknek lombja is szemét.

Cél nélkül itt egy ember mendegél.
Olyan az arca, mint az a tükör,
amelybe egyszer éjjel néztem én.

Próbál fütyülni, szája megvacog.
Előre néz, megáll, most visszanéz.
Egy vaskorlátra ráborulva sír.

Az álmainnak színes ablakába

Az álmainnak színes ablakába
gyakran bekandikálnak furcsa nők.
Ajukuk datolya, szőlőfürt a mellük,
és morfinista-szemmel néznek ők.

Régen-halottak itt ki- és bejáznak,
ismernek engem ismeretlenek.
Reám mutatnak hosszú ujjaikkal,
s közöttük én, remegve, mint gyerek.
Most ifjúság maszkjába fölmagaslom,
kegyúri göggel, diadaluton,
aztán megölve, akiket szerettem,
a végtelent véres hajjal futom.
Az éjszakai, vad előadást már
mondd, láttad-e s tudod, ki e gigász
színész, aki hazuggal és igazsal
rémülve-rémít és komédiáz?
Éjente nézem ágyam páholyából
csukott szememmel, egy legördülő
könnyet csikorgó pilláimba rejtve,
reggel pedig azt mondom róla: Ő.

A repülő

A repülő,
aki ezer méter magasban
kóvályog fönn a nyári rónán,
nem oly boldog,
mint én,
ki lassan
ringok a versem ütemén
míg elkészül e költemény.

A kerten,
ahol leverten
sétáltam tegnap este,
már
a hajnal aranyosra festve
jár.
Ó reggel, áldott, tiszta reggel,
kiáltozom,
itt állsz csodálkozó szemekkel,
én asszonyom,
elém rakod a kávé és a mézet,
és nézed,
mily bőség,
bámulod a port, a harmat esőjét.
A tengerből jössz, a habok
hajnali álma ringatott,
tekinteted a messzeségbe leng el,
a tengeré most a szíved,
kezed a tengertől hideg,
s a tested olyan, mint a nyári tenger.

Mondd, bűn-e ez:
ez a fehér és enyhe abrosz,
melyen szemem el-elkalandoz?
És bűn-e ez a
nyugalom,
kéken füstölgő
szivarom?
Bűn-e,
hogymostan nem cikáz a villám,
Bűn-e,
hogymostan már ezüst a villám?
Bűn-e,
hogymostan nem sikoltok
s egy percre boldog
vagyok?
Hogymost
csak álmodó szemed nézem szelíden,
és hallgatom fuldokló, árva szívem
zaját?

1914

Siessünk,
hogymondhassunk mindent, ami kell még.
Vén limlomok vannak szívünkbe zárva,
mint a szekrénybe fájó, ócska kelmék.
Terítsd ki őket, lelkem, még ma emlék,
holnapra rongy lesz, megcsúfolt és árva,
le is gázolják, szórtanul a sárba.

Ha járok mostan véres lobogók közt,
eszembe jutnak halvány, ócska képek,
és kérdezem a tűzbe robogók közt
emlékeimtől: jaj, csak ez az élet?
Eszembe jut, ami szép, ami fáj is,
egy régi arc, egy régi-régi táj is,
Eszembe jut a kisgyermek panassza,
a palatábla és az első skála,
szegény anyám bús, gyöngyvirágos arca,
szegény apám sötét Kossuth-szakáll.

Eszembe jut, hogymültem néha éjjel
virrasztva álmosan az őszi széllel.
Eszembe jut a bor, a málna íze,
a hosszú-hosszú-hosszú téli esték,
a hó fehérje, cseresznye pirossa,
egy képeskönyv és egy gyerekbetegség.
Eszembe jut egy halvány, beteg angyal,
vásott kis ördög, kivel kergetőztem,
csatakos aszfalt, pezsgő, keserű könny,
s kórházba halt meg csúnyán, csúnya őszben.

Eszembe jut, hogy írtam néha verset,
diákkoromban, olajlámpa mellett,
öcsémmel a tavaszt remegve lestük,
dermedt kezünkön vastag, téli kesztyűk.
Eszembe jut nagyapa arca, holtan,
egy viola, egy fény a könnyes égen,
egy bárány, egy galamb, a feleségem,
hogy boldog voltam és szomorú voltam.
Eszembe jut, hogy nézett rám a nyáron
a Duna vize hajnaltájba hívón,
ballagtam haza a redakcióból,
úgy sírtam ott a Ferenc József-hídon.
Eszembe jut sok perc, öröme, méze,
egy szőnyeg, egy kilincs, egy régi csésze.
Eszembe jut, egykor vidéken vőfény
voltam, s cilinderemen a verőfény
táncolt, - - - - -
- - - - -
- - - - -

Lásd, kisfiam, ezt mind neked adom most

Lásd, kisfiam, ezt mind neked adom most,
legyen tiéd örökre az egész.
Vedd a telet és a nyarat, a lombost,
itt van neked az epe és a méz.
Ez itt a keserű s ez itt az édes,
ez a fekete és ez a fehér,
ez a nyugalom, s a láz is, hogy égess,
ez itt a méreg és ez a kenyér.
Tejet adok, de hozzá szörnyű vért is,
ölelni lágyan és birkózni kart,
és harcot is, hogy harcolj csakazértis,
a rózsza mellett ott legyen a kard.
Van még néhány elhányt és csonka holmi,
egy kis verőfény és egy-két kacaj,
viaskodó kedv, várat ostromolni,
és végezetre egy nagy, tompa jaj.
Iker ajándékot veszel örökbe,
oly ember-ízű és oly felemás,
de ember adta, nem telt néki többre,
eget ne vívj, mély kútakat ne áss.
Sötétén nyújtom ezeket tenéked,
s koldus apád most tétovázva áll,
mert nincs egyéb. Jobbjában ott az élet,
és a baljában ott van a halál.

Az én családom nagy, erős volt

Az én családom nagy, erős volt.
Egy fergetegre meg nem ingott.
Dörögtek háza kapujában
a hintók.

A nő szelíd, a férfi harcos
hívó, hatalmas, pénze-vesztő,
s az élete vidám-viharzó
menyegző.

Most szerteszórva bujdokolnak
úri szolgák, úri cselédek.
Imádkoznak, sóhajtanak még
szegények.

Cigányzene száll a nyomukba,
mirtusz-csokor és pipafüst még
belengi kárhozott fejüknek
ezüstjét.

Az asztaluknál mások ülnek,
övék az emlék és a semmi.
Így tér a tékoz ivadék ma
pihenni.

Tán bírta volna még tovább is,
de egy halálosat kiáltott,
s azzal bukott, szépen, mi szép volt,
az áldott.

Most harminckét éves vagyok

Most harminckét éves vagyok.
Nyár van.
Lehet, hogy tán ez, amire
vártam.
Egészséges bronzarcomat
aranyfénnel veri a nap,
és lassan
megyek fehér ruhában a
lugasban.
Pipámba sárgálló dohány,
a füstje kékes, halovány.
A fák alatt egy kerti széken
alszik szelíden feleségem.
A küszöbön fiam. A szeme kék láng,
nagy szőke fej.
Álmos, puha száján csiklandva csorran
a lanyha tej.
Vad délután, a föld parázsló.
Részeg-virágok és darázs-szó.

Ha haldoklom, ezt suttogom.
Nyár volt.
Jaj, a boldogság máshová
pártolt.
Egészséges bronzarcomat
aranyfénnel verte a nap,
és lassan
mentem fehér ruhában a
lugasban.
Pipámba sárgálló dohány,
a füstje kék volt, halovány.
A fák alatt egy kerti széken
aludt szelíden feleségem.
A küszöbön fiam. A szeme kék láng.
Nagy szőke fej.
Álmos, puha száján csiklandva csorrant
a lanyha tej.
Vad délután volt és parázsló.
Részeg-virágok és darázs-szó.

Én feleségem, jó és drága-drága

Én feleségem, jó és drága-drága,
eddig neked dalt alig-alig írtam,
mert nem bíztam tintában és papírban,
s féltem, hogy elhull a szavak virága.
Nem is vittelek tornyos frizurával
fényes parkettre, kart-a-karba-öltve,
ki csöndesen jöttél hozzám, e földre,
sok fogcsikorgatáson, könnyön által.
Külvárosokban jártunk, bús ebek közt,
mikor az őszy nyugalmas, tiszta, síma
mosollyal vérzett - áldott heroina -
sírtunk a ködben, mélypiros sebek közt.
Mit tudta a kultúr, fekélyes, úri
népség, mi vagy te, s az a rongy, ki fennen
hordozza a fejét a bálteremben,
karján egy gyémánt-fülű, buta húri.
Én nem hiszek a nőbe. Nem a kézbe,
mely ad-vesz, a szájba - kis piros ajtó,
most nevető, most bánatos-sóhajtó -
a karba, amely integet igézve:
de hittem a te két jó-jó szemedben,
a két szemed mélyén horgonyt vetettem,
én mindig a lélekbe-szembe hittem,
most is hiszek, megálltam, várok itten.
Nekem a jóság, a jó szerelem vagy,
az életemmel járkálsz, ha velem vagy,
de ha távol vagy, olyan szomorú vagy,
akkor nekem a szenvedés, a bú vagy.

Most is megmozdul e polgári otthon,
olyan bitang már a költő kabátja,
éjjel két nyomorék-karját kitárja,
s feléd ölel ő is - szegény - busongón.

Mert tett engem az élet hősi-vaddá,
adott nekem aranyat, mirrhát, lázat,
volt kenyerem a gőg meg az alázat,
de csak te tettél krisztusi lovaggá,
ki köntösét is megfélezi azzal,
akit szeret. Érted téptem le álcám.
A fájdalmat hoztad szépmívű tálcán,
a szegénységet, kinccsel és vigasszal.

Világok lázát mérik most a népek -
s én egy higany-pont rebbenését várom,
37,2... vagy 37,3...?
s a pesti utcán is remegve lépek.
Remegve nézek innen messze, hátra,
oda, hol hóban ível föl a Tátra
s betegek fekszenek, lágyan merengve
szájukban hőmérővel, téli csendbe.

Most az álom vizébe gázolok

Most az álom vizébe gázolok.
A mellemig ér. Aztán egyre feljebb.
Már államot és szájamot veri.
Azonnal ellep.

Hajnal, éjfél közt ocsúdva mély sötétbe fölriadtam

Hajnal, éjfél közt ocsúdva mély sötétbe fölriadtam,
s az ablakból kihajolva bámultam, két óra tájt.
Mind aludtak, langyos éj volt, nesztelen, halotti-csönd
és a gáz arany dzsidaival silbakolt az útakon.
A másik ház emeletjén szemben vélem egy ebédlő,
az ablakja tárva-nyitva, halkan ég a villanya.
Végzetetlen, érthetetlen áll a kép az éjszakában,
mint üres és furcsa színpad, a szereplők nyugszanak.
A pohárszék hosszú árnya mozdulatlan nyúl a falra,
a márványlapon darab sajt és fölötte sajtharang.
A falon szorgalmasan jár egy polgári ingaóra,
sétálója sárgarézből és egész hozzám ketyeg.
Arra gondolok, kik élnek itt, akiknek házi titkát
egy szorongó éji órán mindörökre ellopom.
S megriadva kémlelődöm, mért e zajgás, mért e fájás,
hogy a szám se tud beszélni s száj helyett beszél a szív.
Volt nekünk is sajtharangunk és volt kedves ingaóránk
mely szelíden járt az éjben, míg aludtunk, gyermekek.
Most, álomtalan kesergő, nézem ezt a titkos órát,

itt a hangtalan magányba, hálóingbe hallgatom,
és azon jár álmos elmém, hogy a föld száguld az úrben
óriás, zúgó robajjal mind ijedve vágatunk,
én, ki nézem, az, ki alszik, sajtharang és ingaóra,
s reszketek, hogy életünk csak negyven, ötven, hatvan év.

Milyen közeli most a nyári ég

Milyen közeli most a nyári ég
s ily messzi-kék
alatta az alvó, beteg vidék.

A csillagos ég - fényes sírlepel -
reád lehel,
s a mindenséget kézzel éred el.

Csak ússz az éjbe, tündökölve ússz,
jó, égi túszt,
ó messzeség örültje, Sziriusz.

Mit hallasz itt? Az álmodat hallod itt,
a halmokig
halkan motoz, az éjjel álmodik.

Egy távol mozdony hortyog valahol,
mert áll a tor,
vértől zabáltan lassan zakatol.

Az ablakok lehunyják a szemük,
csönd mindenütt,
A toronyóra zengőn egyet üt.

De fölviláglik a mély éjszaka,
kigyullad a
kis patikának kormos ablaka.

Egy gyógyszerészlány - hadi, fiatal -
fölkel hamar,
márványcsészébe álmopot kavart.

Az élet és a felleg eluszik,
olyan bús itt.
Élő, halott egyformán aluszik.

Egyszerre a kis utcák dörögenek.
Egy szörnyeteg?
Nem, vas, halál, szíj. Éji örmenet.

Elhangzik a dobaja. Semmi más.
Egy surranás.
Most két erős, gyors puska durranás.

Aszfaltra rogy egy bús, bitang legény.
Fáradt szegény.
Csókolja a földet. Egy szökevény.

Körötte senki. A vidék kiholt.
Nem is sikolt.
Ki volt az anyja, istenem, ki volt?
A haj dús, még minden szála ép.
A szája szép
s harminckét foga büszke, drága ék.
Sápadt fejéből csörgedez a vér -
ki tudja, mér? -
bámulja őt a vén Göncölszekér.

Ó szép magyar fejek, ti drága-régik

Ó szép magyar fejek, ti drága-régik,
költők, az írás büszke bajnoki,
ifjan virágzók és ifjan-lehullók,
Ady, Csáth Géza, édes Cholnoky,
aki regés és mélyen-kék szemeddel
jártál közöttünk, kísértet gyanánt,
tébolyt keresve, s szájadon kigyúltan
égett a szesz, mint baljós, lila láng.
Vásott köpeny a válladon, s mi néztünk,
halántékon megeste kora dér.
De homlokodon láthatatlanul nyílt
a mágus-kincs, a bánat és babér.

Gangesz sem oly szent, mint a Duna tája,
hol él a régi, fáradt, hősi faj,
s csodát teremt és megrepedt szivéből
még-még kiszakad egy-egy ősi jaj.
Áldott legyen az, aki átkozott itt
s gúny és tövis nő a pora felett.
Amerre jártak ők, ott a titok volt
és a Kelet, a százszor szent Kelet.

Úgy nézem a te arcodat, mint egy ős-régi rúnát

Úgy nézem a te arcodat, mint egy ős-régi rúnát,
ó ismeretlen közbaka e kóbor villamosban,
és olvasom a szenvedést, melyet e háborún át,
titkos karcokkal véstek rá s megdermedt rajta mostan.
Mert minden itt van, ami volt - csak győzd lajstromra venni -
tizennégyből a könny, a vér, tizenötből a hangzó
halálüvöltés és roham, tizenhatból a jajszó,
tizenhétből egy csúcshurut, tizennyolcból a semmi.
Ember, testvér, apánk, fiunk, öcsénk, bátyánk, te bálvány,
oly mély vagy immár, hogy a nép elhúzódik előled,
a végtelent sejdíti meg és ijedeztetted,
amint lecsuklik a fejed, halott közönnyel, árván.

A föld, a tompa föld ilyen. Már egy hegycsúcs az orrod,
amely az arcok völgyein szökell, magasba törve,
két mély mocsár a két szemed, és elhagyott, beomlott,
ijesztő, néma kút a szád, szájad fekete gödre.

A nagyvárosban éltem, hol a börzék

A nagyvárosban éltem, hol a börzék
deltájt, mikor magasba hág a nap,
üvöltenek, és mint megannyi torzkép,
az ember-arcok görcsbe ránganak.
Középkorban, fényén egy régi délnek,
szólt a harang, letérdelt a paraszt,
ők így imádkoznak, kik mostan élnek,
csak pénzt kiáltva, és mohó panaszt,
ijedt számokkal istenről vitáznak,
az új istenről, „adnak”, egyre „vesznek”,
hódolnak az aranynak és a láznak,
magasba szállnak és a mélybe vesznek.
Kezük, mint azoké, kik vízbe buknak
és a tengerben egymást fojtogatják,
kéken sötétlik ere homlokuknak,
nem ismeri itt a fiú az atyját.
Mit tudják ők, hogy hol van ama méhes,
amelyre most a déli csönd alászáll,
mind telhetetlen, részeg, beteg, éhes,
a pénz ura a császár és a császár.
Jaj, nem lehet azt soha kőre róni,
mit szenvedünk, kik építjük ma nyúlánk,
egekbe vágó, óriási gúlánk,
bár meg se látják e kor Fáraói.

Én is szolgállok, mint a többi árva,
a láznak és aranynak, kósza lélek,
irgalmat esdek, a karom kitárva,
s alázatos vagyok, mivelhogy élek.
Harminckét éve járok hőbe-hóba,
s az életemnek kedve már hunyóba,
szeretnék el-kivándorolni innen,
hogy még lehetne az életbe hinnem.
Egy asszonnyal, egy kétéves gyerekkel,
mennék az országúton, vándorember.
El innen, el-el, messze, édes álom,
és élni kissé, nem ily eltiportan,
két kedvesem elül egy kis számaron,
s én kampós bottal, lenn az úti porban.

A kalauz

A kalauz.

Ha este fáradt
s már nincsenek sokan a kocsiban,
leül a padra, míg a villamos fut
a téli fák közt gyorsan és vigan.
Bámul a földre ingó otthonában,
az életére gondol tán, lyukas
emlékeit csörgetve a kezében,
s olyan, mint egy ember, mint egy utas.

Ásítok és csak bámulom

Ásítok és csak bámulom,
a szájam, mely mint a gödör,
mély és sötét, és érzem,
hogymost a semmiség gyötör.
Én várom itten a halált,
s unatkozom, hogy mégse jő,
mint mikor késik a vonat
és csöpörög a híg eső.
Ó unalom, mely céltalan
bölcsum, koporsóm közt ivel.
Az élet az nagyon rövid
de, jaj, oly lassan múlik el.

Kik élnek itt a dolgozószobámban?

Kik élnek itt a dolgozószobámban?
Az ingaóra, mely siet serény
útján tovább, a telefon, a lámpa,
a szivarom, a tűz, a fény. Meg én.

Ma hold van

Ma hold van.

Az éhes kutyák csaholnak.
Az árnyakat, a levegőt ugatják.
Most leharapják, hallod-e, a holdat.
Csámcsogva rágják az ég sárga sajtját.

Fölébredek

Fölébredek,
s a tűzfalon
a fényedet
oly elhalón
veted, hogy ott
alig tenyész,

csak rárogyott,
mint a penész,
vagy mint hinár
beteg tavon,
csúf, vízi sár,
teng hallgatón,
vágyam pedig
létrán rohan,
emelkedik,
oly boldogan,
oly reszketőn,
mint babonás
toronytetőn
a nyavalyás.
Mász botorul
magasba fönt,
s eléd borul,
te csorba gömb,
ott csöndesen
széjjelteként,
és nézi lenn
a földjeink,
a kincseket,
a rabon a
bilincseket,
a gabona
rendjét, amint
inog tovább,
halottjaink
aranyfogát,
égő-pirost,
mi égszinű,
hó papirost,
mi kékszinű,
a színt alant,
mi megfakul,
a vont aranyt,
mi megvakul,
lidérceket
és üstöket
és érceket,
ezüstöket,
titkos göreb
művészetét,
háromszögek
bűvészetét,
krétás-fehér
váz-arcokat,
s ágyban ledér,
jó harcokat.

De mért e csönd?
Ah iszonyú.
Még légy se döng,
nem rág a szú.
Kisértetes
körül az éj:
nincs semmi nesz,
az álma mély.
Hol elhajolt
lenn a palánk,
úgy leng a hold,
mint lámpaláng,
s oly keserű,
fagyos-kopár,
akár a fű
közt a bogár.
A kert falán
lobbadva ég,
meghalt talán
mindenki rég.
Nincs senki se,
ki itten él,
a csönd szive,
megállt a szél.
Csak én, csak én,
virrasztalak,
te sanda fény,
rozsdás salak,
mint az, aki
sírból kikél,
bolyongani
hant szélénél,
bús jaj-sziget,
el-nem-fogyó,
fanyar, hideg,
mérges bogyó,
te édes és
lágý, szörnyű te,
kétségbesés
zöld könnyűje,
tolvaj-hivó
mécs, régi pénz,
kancsal biró,
ki félrenéz,
megbolygató,
aszott parázs,
tündér hajó,
kalóz varázs,
te holt világ,
sírhalmi érc,

vak holdvilág,
mely alig égsz,
s elhiteted,
mi nem-való,
az életet,
bűvös csaló,
hogyan van egy út,
mit hinni kell,
s a bűt, a bűt,
azt vinni kell,
hogyan süt a láng
és hűt a hó,
s alvó gyanánt
heverni jó,
hogyan fáj a kés,
gyógyít az ajk,
s a szenvedés
még felsohajt,
hogyan szétfolyón
ring a kaosz,
és e golyón
hús lázadoz,
mely porból jön
és porba tér,
és hull a könny
és hull a vér.
Most zúgni kezd
ütőerem,
s a szörnyű neszt
alig merem
számlálni már -
százhuszra hág -
és a sivár,
holt éjszakát
bedöngi, mint
a tűzharang,
mond tompa kint,
vigasztalant.
Vajákosod,
hörgök feléd,
én átkozott
bonc és cseléd,
örült dalom
ordítom itt,
a fájdalom
feléd vonít,
a régi bű,
a régi baj,
a bús, hiú,
emberi jaj,

s míg a romon
tüzed ragyog
azt álmodom,
hogy még vagyok.

Hatalmas ősz

Hatalmas ősz.
Reám leheltél, s érzem, egyre érzem,
hogy nagyra nősz.

Te jó, te nagy,
ami akartam lenni, régen, egykor,
most az te vagy.

Igaz, egész,
mely önnön-magát bátran koronázza
s az éjbe néz.

Azt hittem én,
gőgös és hervadó virág leszek csak,
szép és szegény.

Bús szemű bölcs
itt állok, ember, karomon a gyermek,
a lágy gyümölcs.

A kar, a kar,
egy ember ága, lombos és gyümölcsös,
mit is akar?

A sors vagyok,
a méz, a tűz, a könny, a szív, az élet.
Mondd, ki nagyobb?

Vágytam vakon,
és ami vágyam itt-ott megmaradt még,
eléd rakom.

Arany-idő,
vigasztaló, mosollyal szomorító,
kibékítő.

Hatalmas ősz.
Reám leheltél, s érzem, egyre érzem,
hogy nagyra nősz.

Úgy írom néked, kisfiam, e verset

Úgy írom néked, kisfiam, e verset,
míg életemnek asszú fája korhad,
minden nap egy sort, lassan és szelíden,
hogy nemesítsen a rímes gyakorlat.
Halkabbra vált már a szívem verése,
a vérem néha pezsgett, de lehülten,
s ha futni kellett volna a futókkal,
egy utcapadra csüggeteg leültem.

Egy képet akarok tenéked adni,
olyant, mely nékem kiskoromba tetszett,
hogy életünk, melyet ma könnyel élünk,
úgy hasson rád, mint egy ódon fametszet.
A háború kalandor üstökössét
rajzolgatom a vígasztalan égen,
te egykor rátekintesz majd e képre,
s ámulva szólsz, rég lehetett, de régen.

Mert mostan éltél. A magyar ígére
alig nyitottad gyöngé, drága szádat,
tejről beszéltél, mézről és anyádról,
s csizmák tiporták ártatlan hazádat.
Jaj, kismagyar. Te bénák közt tipegtél
a jodoform és karbol illatában,
mankókkal játszottál budai kertben,
s szegény rokkantak néztek haloványan.

Akik ma éltek, azok porba rogytak,
a krisztusi-szelídek nem beszéltek.
Akik ma sírtak, száraz szemmel álltak,
s ájult szavakat mondtak el a szélnek.
Aggastyán sem tud szólni így a múlttól,
se pókhálós könyv, mely bölcs és hideg lesz.
Figyelj reánk, akik ma vérben állunk,
hajolj hozzánk, a ma-verő szivekhez.

Aranyt neked, aranyt, tömjént és mirrhát,
a kisdednek, a dacosan növények,
ki fölkanarodsz új koroknak ormán,
aranyt tenéked s az arany jövőnek.
Legyen tiéd a föld, mit megtagadtam,
az ősi birtok szálljon reád újra,
az ember álma, az erő, a minden,
a föld, a föld, a szent föld hallelujja.

Én, éhenkórász, rímelő apostol,
a mélyből a magasba epedek fel,
és látlak téged, biztosan, a földön,
fehér villába, hófehér ebekkel.
Vagy gépkocsiban, autó-szemüveggel,
mintha az egész világ ura volnál,
vagy erkélyen, az ordító tömegben,
párnás ajtók mögött, a telefonnál.

Mikor e látnok verset befejeztem,
az áprilisi szél borzolta lanyhán
a bokrokat, s nehéz-sötét sohajjal
nézett anyád reád a kisverandán.
Még nem csüggedt le az idők özönje,
és egyre nőtt az ár és nőtt az átok,
s mint járvány-cédulák halotti házon,
rikítottak a bús, skárlát plakátok.

Most tudd meg ezt és tudd meg, merre mentek
testvéreid, az emberek, szegények.
De azt parancsolom neked utólszor,
halál helyett kiáltsd ujjongva, élet.
Mi elveszünk mind. Én is cihelődöm
és csomagolom csöndesen a ládám.
De te maradj itt és beszélj helyettem,
kit embernek neveztelek, kis Ádám.

Nem félek a haláltól, mert tudom mi

Nem félek a haláltól, mert tudom mi.
Olyan, akár a többi földi holmi.
Nem nagyszerű hullás, mint egykoron,
csak por és por és por, az én porom.

Most már te vagy az én félelmem, élet.
Édes fiam, mivel int a szavad,
hogy itt maradjak jó soká tevéled,
és a halállal szólnom nem szabad,
csupán tusázni, foggal és körömmel,
és támogatni mindig a karod,
megkeserülten, elvásott örömmel
őrvongva élni, élni akarok.

Mert az árvának szomorú a sorsa.
A téli délbe piszkos abroszán
búsan gurul el asztalán a morzsa,
és vérszegény, kis arca halovány.

Vár a sarokba, fölsohajt aléltan,
ingecskéjébe nyiszlett a nyaka,
benn a gyerekszobába régi kép van,
törött keretbe a halott apa,
ki látta őt hajdanta, kiskorában,
és nézi pusztulását hidegen,
hogy ültetik hátrább az iskolában
és símogatja a sok idegen.

Jön egy rokon, cukrot hoz néki olykor,
vagy egy ajándékkönyvet odatesz.
De elfelejtik. Ő kiáll a sorból,
és azt se tudják később, hova lesz.

Jaj az árváknak. A lányt leszakasztják
zsíros zshiványok, s nincs előtte út.
És a hétéves férfi-kisfiút
irtózatossá pribékek fölakasztják.

Múlt este kissé lehajoltam

Múlt este kissé lehajoltam,
s feleségem azt mondta halkan,
őszülsz, fiam.

Tompán a lámpafénybe néztem,
aztán zavartan fütyürészttem,
búsan-vigan.

Mint a hold-udvar őszi éjen,
olyan volt most a lámpa nékem,
oly hallgatag.

Ádám fiunk már álmodott rég,
s én mintha messze-messze volnék,
a föld alatt.

Az ablakokat mind bezártam,
s úgy ültem a budai házban,
mint aki fél.

Eszem azon járt, ama tincsen,
zörgette a szél a kilincsem,
az ősz, a szél.

Egy ember járt itt, csúnya ember,
szakáll a kender, a november,
jaj istenem.

Én láttam őt, mint apró-cseprő,
söpör-söpör, kezébe seprő,
jól ismerem.

A kapudat hiába zárod,
hiába bújsz, fejedre károg,
s oly rút e dal.

Nevetni nem hagy, sírni sem hagy,
azt dudorássza egyre, nem vagy
már fiatal.

Annyi ábrándtól remegett a lelkem

Annyi ábrándtól remegett a lelkem,
annyi könnyű nő mosolyát imádtam,
most egy dalt neked, ki az éjek éjén
vélem aludtál.

Hitvesem, dajkám, szerető cselédem,
élettől nehéz, viselős a bútól,
régi álmoktól komoly-ízű, furcsa,
mint a bor és tej.

Mert az életé a te ízéd. Egy vagy
titkaimmal is, ki tudod a percet,
melyben angyal száll le kopott szobámba,
s rezzen a hárfám.

Sírva élő és mosolyogva játszó,
szörnyű színpadon suhanó színésznő,
mily szerep volt az, hogy a földre rogytunk
és a torokgyík

fojtogatta már csecsemő-fiunkat,
lázmérő ingott ideges kezünkben,
s összeforradtunk, keserű kötéssel,
egyet akarva.

Jaj, ki zeng rólad? Szemem ím körülnéz,
kisszerűen jársz a szegény lakásban,
látlak a konyhán, szomorú sziveddel
ülni szerényen.

Tűvel, ollóval, kopogó gyűszűvel,
összeszúrt ujjal, gyerek-inget öltve,
gombok-gondok közt, mosolyogni némán
arra, mi elment.

Arra, ami már sohasem nevet rád,
s arra, ami jó, az iszonytatóra.
Ámde én, költő, az időre dörgök,
hogy ne rohanjon,

s úgy láttatlak itt, a kigyúlt egekben,
klasszikus szóval, valamint a régi,
örködő anyát, szigorú szemölddel,
bús koszorúval,

aki áldottan megy előre árnyak
és kígyók között, a gyerek a karján,
fölszegett fővel, hihetetlen úton,
nagyszerű hittel.

Most elbeszélem azt a hónapot

Most elbeszélem azt a hónapot,
mikor torokgyíkban feküdt fiam,
s hosszú kaszárnnyak, házfalak között
az őszi éjben mentem orvosért.
A többi ember rám meredt az utcán,
nem tudva, mért futok, mint a veszett eb
a híg csatákban.

Ó, isméred-e
azt a szorongó, szörnyű életet,
mely lomha medrén hömpölyög közönnyel,
a kocsikat, a víg csilingelést,
a boltokat, a kávéházi zajt,
a kacagókat, és a fecsegőket,
akik szívarral sétaútra mennek,
s az ablakokban a meleg derengést,
amely aranyat szítál az estebédre?

Csupán te futsz versenyt - tovább - a lázzal,
hogy el ne késs, mert vágtat a halál,
s vágtatni kell tenéked is.

Szegény,
hogy ráaléltál végül a kilincsre,
ahol az orvos volt, s megáhitottad
nyugodt szobáját és az esti békét,
komor szakállát és okos fejét,
ámulva, hogy egy másik ember ő
és nem te vagy.

Otthon pedig eközben
házunkra szállt a Rém. Egész szokottan,
majdnem barátin kuksolt a szobában,
sötét talárjában, piros szemével
a kisfiam ágyára ült. Kezét
kezébe vette, halkan a fülébe
súgott néhány szót, melytől összeborzadt,
térdére tette és ringatta lágyan,
mint a tulajdon, édes gyermekét.

A doktor a betegszobába ment,
hol lámpaláng volt, tikkadó meleg
s langyos pityergés. Ő lázas kis arcát
felénk emelte, mintha mélybe volna,
egy kútba, s onnan nézne föl reánk.
Majd sírt, a fénytől és a félelemtől.
Fehér fogán ezüst kanálka koccant,
torkába néztek. Hosszú-hosszú csönd volt.
Vártunk, sötéten.

Istenem.

Reménység.
Szüntelenül dajkáltam ezt a szót,
mint a bolond. Jártam le-föl ijedten
a könnyeim közt, és az éjbe néztem.
De már a ház nem volt a régi többé.
Vak székek és sohajtó asztalok,
síró kilincsek és sötét-nagy ajtók
csak hanykolódtak s nem pihentek el,
mint máskor, amikor leszállt az éj.
Kis homlokán meg lüktetett a láz,
hogy megtapintottam, vadul dübörgött,
akár a gyorsvonal, szilaj erővel
ragadta édesem az ismeretlen
partokra és a ferde-furcsa tájra,
melyet én is láttam gyerekkoromban,
torz éjszakáimon.

De virradatkor
ott álltam a kórházban, várakozva,
hogy mit hoz a jövő. Fehér köpenyben
egy orvos a górcső fölé hajolt,
s hosszan figyelt, morcolva a szemét.
Én meg remegve szívemet figyeltem,
és láttam önmagam a földgolyón,
magamba rogyva és kétségbeesve,
mert végtelen és hosszú az a perc,
amelybe fordul a sötét kerék.
Az egyszeregyet mondtam olaszul
és angolul néhány virág nevét,
szájam haraptam, hogy a fájdalom
enyhítse azt, mi fáj, s az ablakok
rácsát megolvastam figyelmesen,
minthogyha attól függne élete,
hogya el ne vétsem. Akkor azt kívántam,
hogya lássam a valót, majd, hogya ne lássam.
Jaj, doktor úr, fordítsa föl a kártyát,
mutassa meg, én kissé nagyba játszom,
de mit törődik véle, mondja ki.
Legyen kedves s mégis legyen igaz,
kérem, nekem igazságot hazudjon,
s valljon hazugságot, mely mégis áll.
Ő erre feltekintett, egyszerűen,
és mint ki látta, amiről beszél,
kimondta.

Végre elröpült a szó,
s vittem magammal. Az úton loholtam,
hol annyi arc volt, annyi-annyi sors,
s én egyedül, mint árva remete.
Ki értené, ha fölkiáltanék,
vagy porba hullnék? Volna itt egy ember,
testvér, ki rám hajolna könnyesen?
Csak mentem és a mocskos ősz sötét
párázatán idéztem a tavaszt,
az áprilist, mikor világra jött
s felém ölelt kis, röpködő kezével,
és kék szemét bandzsítva rám nyitotta.
Hogya építettem ezt az életet.
Minden nap egy piciny követ. De most
megváltozott - egyszerre - az egész,
és évekig megszokni sem lehetne,
mit perc alatt kellett megérteni.

Bódulva, fulladozva, mint iszákos
korcsmába tér, játékosboltba mentem,
s bámultam ott a tarka holmikat.
Az ócska gyáriárú szívemig fáj,
amint figyeltem furcsa zagyvaságát,

bajszos huszárt, kis tengerészt, bohócot,
négert, vasutat, gépkocsit, hajót,
nagy életünk tündéres, csöppnyi mását,
mely - itt s amott - örökre céltalan.
Mivégre van az ember és a bábú,
bajszos huszár és tengerész, bohóc,
néger, vasút és gépkocsi, hajó,
ki tudja azt megmondani nekünk?
Még a fabáb is összeborzadoz,
kaján vigyorral fintorog felém,
hogyan kérdezem, és a kereskedő
ámulva sürget, melyiket veszem?

Azóta nem volt se reggel, se este,
se dél, se délután, csak egy idő volt:
a nagy virrasztás. Fényes, tiszta délben
megtébolyultan ég a lámpa is,
s az óra áll, vagy össze-vissza üt.
Ő meg hever a vánkosok dagályán,
és úgy tekint a megszokott szobára,
melyet nem ismer, mert tüzes szalag
veszi körül az ablakot, falat,
és néha a szekrény röpködni kezd,
hullámozik a megbolygatott tükör,
az asztal egyik lábát emelinti,
s az öblös és zöld kályha a sarokban
lassan megindul, mint az elefánt.

Mért sírsz olyan nagyon halkon fiam?
Jobb lenne nékem, bár kiáltanál,
de oly szelíden pillantasz reám,
mintegy kérdezve: ezt adod nekem?
Ezt a nyilallást, ezt az émelyítő,
forró zavart, ezt a balog rebengést
a láz piros párnáin, én szülöm,
ezt a fanyar és fekete gyümölcsöt,
melyet a többiek úgy hívnak, élet?
Még csak nem is vádaskodol velem,
és félrefordulsz, mint aki csalódott,
vén bölcsességgel, látva, hogy magad vagy,
mint az apád, aki nem óriás,
és nem segíthet ő se már terajta.
Mert csak hazudtunk, hogy veled megyünk,
de egy tapodtat sem tehet a lábunk,
az úton, ahol most te tébolyogsz.
Tudván-tudod ezt. Látom arcodon.
Vigasztalásom eltolod fanyalgón,
s társalkodol a láthatatlan Úrral,
ki mint egyenlő néz szemedbe most,
mint egy emberre, mint akárki másra.

Így ér a reggel. Ó, micsoda reggel.
A lompos éj után. Oly ismeretlen,
hogy félni kezdek. Ezt még sose láttam,
akkor se, hogyha hajnali vonathoz
keltem, vagy hogyha dolgoztam virradtig,
s gyulladt szememmel bámultam, hogy ödög
néhány alak a sete-suta utcán.
Milyen reménytelen, sötét november
a fellegek s a kancsal csillagok közt,
köd és nyirok, nem-látható eső,
híg nyálka minden és hideg lucsok,
éles torokfájás. Az ég köhög.
Az is beteg.

Jaj istenem, mi lesz,
ha mostan újra kezdődik a tegnap,
és majd unottan, sírva viszolyog,
ellökve a findzsát, a jó tejet,
mely a beteg kisgyermeknek barátja?

Könnyű, fehér árnyként az ápolónő,
az ágya mellett ül, s az anyja is,
komor szemöldökkel, régimódi arccal,
s szemlélik őt, amint vizes ruhákban
forrón piheg, mintegy sietve alszik,
nehéz zihálással. De majd fölébred,
iramlik a lázmérőn a higany,
s oly dolgot mond, amelyre nem tudunk
felelni, csak a fénybe tartjuk és
egymásra nézünk. Már a rosszat is
úgy elfogadnánk, mint ami mienk,
csak megmaradna és ne lenne rosszabb,
csak változás ne jönne, az a vad
és gyors, amely a földre ver le minket,
s torkunkra fojtja a bomlott sikolyt.

Mert láttam én a gyermek-temetőket,
hol törpe sírok rendre púpozódnak -
kis csúnya játékok - s ez áll a fejfán
„élt három évet...” Zöld gyíkok rohantak
a hantokon, részeg legyek zsibongtak,
veréb csiripelt, és csak ők aludtak,
álomszuszék lányok, fiúk a földben,
oly csendesen, mint nyolcvanéves aggok,
és oly kitartón. Hogyha ez a törvény,
akkor hamúvá válik ételem,
és a borom is savanyú ecetté,
s megvádolom a közönyös eget.
Én a szivemben életet neveltem,
s úgy láttam őt is, mint örök hegyet,
vagy a napot, a halhatatlan-égőt.

De most a lecke megtanít örökre,
s bármerre fordul életem sora,
eltörte a torkomban a kacajt,
mely mint repedt harang, sikoltani
fog, hogyha kedvem a magasba hág,
s a szájamon oly bölcs lesz a mosoly,
mint a sírás.

Egy percre elmegyek,
s viszem magammal a betegszobát,
a fülletleg légkört, a jajkiáltást.
Ki rám tekint, meglátja a jegyet,
és szánva tisztelettel, elkerül.
Nincs is sehol számomra nyugalom,
és vágyom újra a borúba már,
hol mardosás van, rettegő vigyázás,
s hogy visszatérek, messziről figyel
szegény szemem a fájó-régi házra,
hogy nincs-e nyitva egyik ablaka,
valami baljós jellel, mintha ottan
fölfordulás lakozna és iszony,
és kiáltanak: „Kanalat! Vízet!
Vízet hamar!” De nem, az utca csöndes.
Az anyja áll nyugodtan ágya mellett,
orvosságot tart reszkető keze.

Ha nő a láza, csak beszél, beszél,
emlékezik aprócska életére,
hogy egyszer a ligetbe járt velem,
s a szél lefújta hirtelen kalapját,
vagy hogy üveggyűrűje elveszett,
és nem került meg többé sohasem.
Egy hároméves élet roncsai.
Csöpp, kandi emlékek. Kiönti őket
a paplanára, s nézi csöndesen.

Hosszú napok és hosszú-hosszu éjek,
hosszú hetek gyötrődve múltak el.
Reménytelen léptem be a szobába,
s reménytelen jöttem ki újlag.
A kisverandán sírt az anyja és
dajkája, én pedig a könnyeim
torkomban nyeltem, hogy ne lássa senki,
s csak félszememmel néztem őreá,
mert vágytam őt meglátni, s mégse mertem.

Ott künn az élet ment tovább az útján.
Az ablakunkkal szemben zongoráztak,
két gyertya közt egy kisleány dalolt,
s ingatta hátravetve a fejét.
Egy délután meg leesett a hó,
szétbontogatta vattaszőnyegét,

olyan idilli volt s karácsonyi,
a dombokon szánkázni kezdtek el.
Sivalkodó örömmel szállt a szán,
piros fiúkkal, akik integettek,
prémes kabátban, hógolyó röpült
s szikrázva porzott a vidám napon.
És a szobánkba elhatott a harsány,
pogány zsvaj. Döbbenve fölfigyeltünk.
Ő is figyelt. Kissé fölült az ágyban,
emelve vézna sápatag fejét,
aztán a vánkosára visszadőlt,
tűrő, öreg mosollyal, mint ki tudja,
hogyan elrohan az élet és kacag.

Majd jött a gyógyulás. Arany-ruhában,
sebes, szelíd szárnyon, oly hirtelen,
hogyan még örülni sem maradt időnk.
Hajnal felé egyszerre enni kért,
hozták neki a lanyha borlevest,
és piskótát aprítgatott belé.
Halványka volt. De tiszta a szeme,
s oly biztatóan-hűs a homloka,
mint kályha, hogyha végre hűlni kezd.
A házba többé nem fülelt a Rémm,
ki fölborított széket, ágyat, asztalt,
éreztek újra, hogy magunk vagyunk.
A bútorok aludtak a homályban,
s édesdeden aludt a dajka is.
Én meg leültem csöndesen a székre,
akár az utas, aki messziről jön,
kicsit lehúnytam elgyötört szemem.

De nem pihentem. Egy maró szivart
kerestem, égetőt és keserűt,
s olyan mohón szívтам, hogy a parázs
pörkölte szájamat és orromat.
Mert most nyilalt belém a vad öröm,
a végtelen, mit a halál fogant,
és láttam őt, ki újra az enyém,
megszülte nekem az örök csoda.

Az életem hevert megint előttem,
és mámoros, tört szavakat dadogtam,
úgy boldogoltam ottan önmagam,
hogyan nem kell eztán úgy szeretnem őt,
fájásig és az ér-megpattanásig,
csak mint a vérem és a gyermekem,
és élni, újra élni, élni, élni.
Aztán pihenni, és jóllakni, enni,
majd inni bort, rumot, vörös rumot,
könnyezni is tán a veszély letűntén,
álszent könnyekkel, és imát susogni,

megáldani a biztos tudományt
és a kezet, amely reá vigyázott,
himnuszt jajgatni, vígságot riadni,
s végül lerogyva, láztól elcsigázva,
megrészegülten és egész betelten,
kimondhatatlan, állati örömmel
üvölteni.

Kísérem a fiam az iskolába

Kísérem a fiam az iskolába.
Zöld-ablakos, fehér házacska szent
békével ül a hegyoldalba fent,
az ősz arannyal lengő friss porába.

De hallod ezt? Milyen visongó, kába,
vad indián-zaj bús hahója reng?
Mint egy kaszárnya, vagy egy parlament.
Te is ide kerültél, mindhiába.

Jaj, apró emberek, kis gyilkosok.
Egyik se rosszabb és egyik se jobb.
Bizony mondom, testvére vagy ezeknek.

Még fejedén botorkál a kezem,
de elbocsátalak s úgy érzem,
hogy a tigrisek ketrecébe vetlek.

Kávéval és kacajjal jó a reggel

Kávéval és kacajjal jó
a reggel.
Hancúrozzunk, fiam, a sok
gyerekkel.
Szájunkon ott az álom csókja még,
de hívogat a hópehely, a jég,
rohanni könyvvel, ungon-berken által,
röpülni régi szárnyas korcsolyákkal,
csiklandó mellel szívni föl
a vad
fagyot, tiporni az ifjú
havat.
Hahó, előre, föl a gyermek-évig,
szállj énvelem.
Új másikom, ki régít visszabüvölsz,
kis reggelem.
Jer, hadd köszönjem néked, hogy enyém még
az élet,
mert folytatódik és minden megújul
tevéled.

Légy áldott, régi hely

Légy áldott, régi hely,
légy áldott, régi ház,
légy áldott, régi tej,
légy áldott, régi láz.

Légy áldott, régi zaj,
légy áldott, régi csend,
mely mint egy messzi jaj,
álmomba visszacseng.

Légy áldott, régi hó,
légy áldott, régi hő,
te szívemet nyitó,
te lelkelem építő.

Légy áldott, régi bor,
légy áldott, régi seb,
a véres és bibor
csóknál is édesebb.

Légy áldott, régi lant
új búra régi ír,
kigyúló régi hant,
kinyíló égi sír.

Itt fekszenek csodásan ők

Itt fekszenek csodásan ők,
hol annyi búza, bor van,
a véreim, az őseim
a fényes nyári porban.

Állok az ágyuk peremén
és csöndesen borongok,
hogyan mit izennek énnekem
a Kosztolányi-csontok?

Ők a gyökér a mélybe lenn,
a messze nyugalomba,
de én az ág, s még mozgok itt,
mint szélben a fa lombja.

Kövér, bozontos hantjukon
lakodalmasszonyok,
holtukba halhatatlanok,
derűsek és egészek.

Nem emlékek, nem elfolyó,
halotti-tompa árnyak,
félíg-nyitott szemmel ma is
föltámadásra várnak.

Az életet dicséri mind,
s a sírjuk tőle áldott,
babért gondol a szépapám,
a szépanyám virágot.

Itt fekszenek csodásan ők,
hol annyi búza, bor van,
a véreim, az őseim
a fényes, nyári porban.

Lám, ma ujólag az álom

- - - - - Lám, ma ujólag az álom
mély szakadékaiban jártam, barlangos ölében,
melybe magány szomorog s eltéved a benne bolyongó.

Ó, de miként kezdjem, fölocsúdva, a földi beszédet?
Régi kilincseken és szigorú kapukon kotorásztam,
rozsdá-evett záron a kezem hadonászva dörömbölt,
száz idegen küszöbön, a szobák zavaró labirintján,
és a sosem-szakadó út mentén visszasielve
vak folyosók morajos üregébe lihegve haladtam,
áporodott levegőn, fakuló lim-lom szalagában,
s csalva a titkoktól, gyerekes csökönyös akarással
mentem előre.

Sötét tereken, homokos sivatagban
és idegen patakok mellett, a halál televényén,
névtelenül magam is, mert errefelé ki sem ösmert,
csak feledés fogadott, hervadt nefelejcs-koszorúval.
Messze lehettem már. Oly messze, akár az örökre
elrohanó emlék, vagy mint a futó fiatalság.
Erre szelídebben lejtettek elém a vidékek,
hajladozott a fűszál, a göröngy gurigázva köszöntött,
kerti golyók mosolyát tükrözte a föllobogó láng.
Futva követtem az ős jeleket, s különös vezetőim
elkalaúztak, hova már a madár se röpködhözhet.

Utca nyílott ki. Szegény házacska. Fölötte falombok.
Omladozó téglák közepébe a deszkakerítés
fülletgezen-terhes szagokat gőzölt ki magából,
visszaidézve diákkoromat, szívemet nehezítve.
Most sebesen kúsztam, föl, a téglahalom tetejére,
és bekukucsáltam tüstént a palánk repedésén.
Pillanatig tartott. De a szívem, az elhalaványult,
mert a virágai közt rég-porladozó nagyanyám állt.
Épp ahogy ösmertem. Figurás, lila-színű ruhában,
sárga-szivós arccal, közönyös nyugalommal, amellyen
Ázsia bújja fakult, a csodák patinája aranylott.
Zöld papagájt tartott, játszódva, öreg-merev ujján
s ferde japáni szemét rézsút a madárra emelte.

Verte a déli verő. Körülötte a régi nyaraknak
dús aratása hevert. Rendekbe kötötte a kévék,
búzakeresztek, idők gazdag teliségű képje,
ért örömből, ért szomorúságból: a kalangya.
Észre se vett, amikor bejutottam a kerti utakra,
s elhajigált labdák, karikák tetemébe botolva
megkerülém a huzós kútat, mely az ócska szivattyún
messze suhant, kacajos tavaszát pityeregve siratta.
Tarka ebünk szunnyadt, hunyorogva, a lanyha garádics
vén düledék kövein. Az idő rohanása is állott.
Bűvös erővel vont befelé a szobába zarándok
áhitatom, mely célt mutatott valahol a sötétben.
Mentem utána megint, kanyarogva, fogyó türelemmel,
s túl, a kopár folyosó végén, remegőn benyitottam.
Itten a légbe kövér, guruló hahoták fakadoztak.
Régi hadastyánok poharazva pihentek az elmúlt
harcok után, a csaták szomorú diadalma szemükben
és öreges papok is, füsttől feketült fogaikkal,
ültek idilli-vigan, mélázva a renyhe melegben,
színtelenül, kicsikét megkopva a hosszú haláltól.
És nagyapám köztük magasult. Lobogó haja lengett.
Arca sugárzott még, a szakálla, szemöldje ezüstlött,
kék szeme mély-babonás fénnel ragyogott az időben,
mint matuzsálemi agg, a mulás avarában egy ősfá,
úgy tartotta fölém, kínálva szelíd terebélyét,
s én, valamint hajdan, kuporogva leültem eléje.
Nyomba reám nézett. De olyan szigorú figyelemmel,
mintha csodálná, hogy unokája a ködbe barangol
s koldusi mezbe keres vigaszt, a valótól elűzve.

Újra mesélt nekem ő.

Mély sebbel öreg koponyáján,
régi vörössipkás, a regényes idők daliája.
Cífra török piacon kanalizta, szegény, a piláfot,
ette fanyar kenyerét, hegyes és meredő mecsetek közt,
visszamerengve az ákácok suhogó levelére,
s édesapámra, ki még meg sem született. Nyomorogva,
számkivetetten járt, kocogott alacsony kalyibákon,
majd a Magas Portán dalt mondott álmos agáknak,
és a kegyes Szultán hallgatta az árva Emigránst.
Mennyi nehéz év jött. A beszélő elszomorodva
nézte lefolyt idejét, s a mesében a tengeri orkán
árnya sötétült föl, riadozva, vitorla, sirályok.
Vézna dereglye suhant. Recsegett-ropogott az alattság.
Kurjantgatva vigadt a habok keserű karavánja,
s vitte a célja felé, a pokolba, az égbe hajítva.
Ámerikába futott, menekülve a messze New-Yorkba,
mely makacsul késett a vizek dagadó magasában,
zöld viharok ködein, palaszürke egek moraján át.
Hogy zokogott aztán, amikor kikötött a hajója.
Angol szótárát szoritotta a partra kiszállva,

s szíve rokontanul dobogott a titáni falak közt,
négerék és yankeek ihogó-vihogó seregében.
Átfájt álmaimon fájdalom, mely úgy komorult rám,
mint az az égbetörő, roppant fellegetkaparó ház,
s én, ki figyeltem rá, elalélva, könnyekre fakadva
csókoltam kezeit, s a valóra riadva felültem.

Most a teám gőzöl, hogy a szenderemet tovahajtsa,
ámde kezem nem nyúl a kanálhoz. Ijedve tekintek
szerte a pesti szobán. Kinyiló szemeimbe lidércek
népe tusáz, amilyent nem lát az aludva-szorongó.
Látom alakjaimat, kik a végtelen éjbe bolyongva
feltűnedeztek a múlt raktárán, s onnan a mélyből
lesve figyelnek rám. Mit akartok a bús pihetőtől?
És mit akarsz nagyapám, ki könyekre tanítasz, mikor alszom,
úgy hogy a párnám sír. Mi sugallat üzött ide hozzám
mély-azonos búddal, már nem-fiatal unokádhoz,
aki a régi hazát a keservek egekre csapongó
torlatain keresi, s őrvjög a vizek sivatagján,
törpe Kolumbusz? Ezt példázza komor jelenésed?
Erre figyelmeztetsz? Nem szólsz, de szívem tefeléd zeng,
s hősi szavakra gyulok, robogó ütemekbe dalollok.
Megsiratom magamat, ki ma él, siratom ivadékom,
s téged, a példaadót, siratom mi örökletes átkunk,
bús kezedet, mi hamú, szemedet, mi sötét a sötétben,
arcodat is siratom, fejedet, szivedet s a ruhádat,
foszladozó gombod, mi a síri porokba gurult már.
Annyi idő múltán, új gond közepette siratlak.
Jaj, mi az ember. - - - -

Ó ifjuság, ha hozzátok megyek

Ó ifjuság, ha hozzátok megyek,
sötét közönybe takarom a gőgöm,
s egy sarokba mélyen eltűnődöm,
hogy vannak völgyek és vannak hegyek.

Az arcotok oly biztosan ragyog,
a hajatok nő burjánozva sűrűn.
Én a küszöbön lehúzó a gyűrűm,
hogy ne lássátok, mily szegény vagyok.

Mert gyűrű, lánc, pénz, óra már a kincsem,
a nagyvilágon más számomra nincsen,
a gazdag föld bőséges útjain.

Hadd üljek itt, én, koldus és tapasztalt
öreg apa, nem zavarom az asztalt.
Erős öcsém, szent-szent fiaim.

Szülőföldemnek bús határa

Szülőföldemnek bús határa, hajh,
elér-e még a bánat és sohaj?

Mert hozzád többé nem visz a vonat,
csak így emelhetem rád arcomat.

Gyermekkorom, áldott gyermekkorom,
te hontalan, hozzád kiáltozom.

Bölcsők, koporsók, temetői por
és templomok ormán az estbibor.

Kis iskolánk, amelybe a harang
oly édesen beszélt, akár a lant.

Lombok, virágok és színes kavics
a sínek mellett. Hullámos Palics.

Hold, nyári bál, rakéta, kéjes ég,
s a szélbe - karcsú lányok - jegenyék.

Szivembe húsz év gazdagsága s lágy,
édes-halálos méz: a vágy, a vágy.

Fejemre kulcsolom a két kezem,
és koravéneken rád emlékezem.

Vagyok szegény, ki semmit sem akar,
harmincnégy éves, elfáradt magyar.

S nem kérdezem, az ég ragyog-e még,
Azt sem kérdezem, hogy vagyok-e még?

Hattyú kutyám

Hattyú kutyám.

Ülj itt s vigyázz a házra,
te farkasok szelíd, fehér fia,
ős embergyülő, kinek a léptünk
álmatlan, éber neuraszténia.
Ne engedd, hogy istentelen lerontsák,
mit szívből, agyból raggatott a kéz.
Hadd álmodozzon pár évig a gazdád
a körbe, mely szűk és bezárt egész.
Kik messze vannak tőlem és ígémtől,
ne jöjjenek át soha a falon.
Ott túl úgyis az utca van, az utca,
rokontalan szívemnek borzalom.
Állj a határnál, híven, régi jelkép,
igaztalan világban az igaz,
tiltó szoborként nyúlj el a küszöbre,
fajtám őrzője, bölcs, magyar kuvasz.

Most jöjj ide.

Leckét adok tenéked.
Nyisd rám ködös, rövidlátó szemed,
amelybe jóság és örök gyanú van.
Őrizd a csöndet mindenek felett.
Mard el veszetten, aki megzavarja
s a semmiségről fájón zakatol,
mert énreám még hosszú-hosszu út vár,
s munkás kezembe hittel jár a toll.
Aztán ne haragudj a koldusokra,
kik bámulják, szegények, a kaput,
és a holdfényben állanak soványan,
hiszen azoknak annyi a bajuk.

Inkább figyeld talán az irodalmat,
s ha erre jár néhány sunyi utas,
és meghallod, hogy engemet ugatnak,
légy szíves, és reájuk te ugass.

Ordítsak-e?

Ordítsak-e? Hogy áll a buta kő is,
mely látta egykor győztes életem,
s a fém, a vas, az üveg, a por, ő is,
csak az suhant el, ami névtelen.

Mert itt tanyázott két hű, ifju orvos,
e kávé mérés füstfogott szögén,
s én velük együtt, akiket a kormos
éj fektetett le csöndesen mögém.

Boldog kövek! Buták! Ti mélyen alvók!
És emlékezni nem tudó ajtók!
Üvegharang! Te süket énekű!

Hogy hallgattok. A múltnak elkészönve
csak én zenélek itt, a mély közönybe,
fájó ideggel. Élő hegedű.

A pohár eltörik

A pohár eltörik
s kihull a fog.

A ruha szétszakad
s gyöngül a szem.

Elvész a kulcs, a gomb,
s fakul a kedv.

A gyertya fogyva-fogy
s lassúbb a vér.

A lámpa lezuhan
s a szív megáll.

Jaj, nékem és neked,
jaj, jaj nekünk.

Meztelenül

(1928)

Csomagold be mind

Csomagold be mind, ami volt, ami régen
volt, ami édes, mind csomagold be,
ami több, mint játék, szerelem, több, mint
élet is, a kincseim csomagold be,
régi szavam, az aranyt, kevélyen
csengő rímeim, melyekkel magasan
röpültem a többi fölött, s ékes igéim,
mind-mind csomagold e batyuba,
abba, amit hoztam, s hagyd az úton másnak,
hogy hősi-igazul járjak egyedül,
egyszerű ember az egyszerű földön,
s meztelenül legyek, amint megszülettem,
meztelenül legyek, amint meghalok.

Nyugtalanok az én reggeleim, és éjjel
hatalmas hang kiabál újra belőlem.
Ruhátlan és hústalan zúg el a lelkem,
nem illik hozzá az ifjúi parádé.
Úgyse soká tart már számomra e földi
vándorlás, tíz évig vagy húsz évig, aztán
elromlik a test, mely zárja hüvelyében
lelkemet, és egészen lélek leszek. Adj hát
vetkőzni most erőt, érezni e kevés
időre magamat s a világot, te nagy
igazság, szeretet s még nagyobb igazság,
fájdalom. Te adj a szemeimre könnyet,
mert könny nélkül én csak nem-látó, vak vagyok.

Vigyázz

Vigyázz.
Ez a nagy pillanat.
Egy ember jön feléd, bemutatkozik,
már tárja kezét, most lát legelőször,
rád néz,
és elviszi majd az arcod, a hangod,
s őrzi.

Lélek csak az ember a többi
emberek lelkében,
törékeny gondolatokból faragott,
száztitkú, halovány emlék,
mely néha a fellegekig magasul.
Légy méltó e testvér
áhitatos várakozására,
s remegjen által a tudat,
hogy most történhet valami,
ami még nem volt,
mióta áll a világ,
s Isten kezében se reszketett úgy

sáranyagod, mint most
az ő kezében,
ki megteremt igazán,
fényből, szeretetből,
Ő, a te rokonod,
Ő, a te Urad, Istened.

Nézz rá,
büszkén s alázatosan is,
mint aki megszületett és aki meghal.
Ne félj.
Röpítsd feléje a te életed
s egyedülvalóságod, mely neki
oly idegen,
hogyan beleborzong
és megért.
Légy őszinte, tiszta, bátor.
Adj példát.
Szemvillanás csak, s kész a bűn,
és az örökre tart,
örökre büntet,
öngyilkos haraggal,
és összetöri az emlékedet,
téged.
Ne hazudj.
Ne halj meg.
Élj benne.
Ez a nagy pillanat.
Vigyázz.

Szegények

Te elfelejtetted, hogy délben mit ettél,
kivel beszéltél tegnap, ki az ellenséged, barátod,
mert gazdag vagy s feledékeny.

Ugy elhagyod élményeid, mint kiolvasott
újságaid a gyorsvonatok hálófülkéiben,
s robogsz tovább,
köszönve ennek, mosolyogva emerre,
igen szórakozottan.

De a szegények még most is tudják,
mit mondtál te nekik öt évvel ezelőtt,
hogyan végimentél a budai utcán,
s megsimogattad szőke kisfiuk fejét,
ki azóta
ott porlad a tabáni temetőben.

Óvják ők azt, ami élet,
félreteszik, amit csak megérintett,
mint azt a siralmas bádogdobozt, amelyben
cigarettát tartottak valaha mások.

A szegények virrasztanak,
vigyáznak mindenre,
élnek tehelyetted is,
és nem felejtenek.

Az apa

Mily gyorsan távolodsz a nagy időben
tőlem, fiam.
Már idegesen kelsz föl az ebéd-től,
eltűnsz, szaladsz.
Újságot olvasol, amikor beszélek,
kurtán felelsz.
Barátaiddal vagy. Üres a szobád.
Üres a lelkem.
Nem látod arcomon botor szerelmem.
Nem veszel észre.
Csikorgó hangom iszonyú tenéked.
Nehéz a kezem.
Anyád lett megint egyetlen barátnőm.
Véle beszélek.
Halkan említem hancúzó korunkat.
Hogy meg ne halljad.
Így hagytam el egykor én is apámat.
Ő is így ment el.
Nehéz sóhajjal, büszkén, átkozottan,
vissza se nézve.
Ó e magány a régihez hasonló,
mikor még nem éltél.
A reggelek hamut szórnak fejemre,
szürkék a delek.
Este a kertben nézem az eget,
a fákat, a lombot,
s kérdelem magamtól, miért nem érti
gyümölcs a törzset?

Magánbeszéd

Az életet szerettem. Azt, ami lüktet,
azt, ami vágat a vér rohamán.
És szíveket gyűjtöttem. Elhanyatló,
kedves főket, jó aggok kékerű,
áldott kezét, kisgyermek csodás,
seprős-pillájú, bűvös szemeit.
Mostan természetesen kiabálok,
izgága dühvel csapdosom üres
kezem. Jaj, jaj, én eszelős
gyűjtő, felsült, rossz üzletember,
nagyralátó fajankó, mit műveltem?
Gyűjtöttem volna inkább szívtelen,

durva követ, goromba vasércet,
halomba rakva, mind-mind itt maradna
vigyázva elfogyó életem hideg
vigyorral, mint zsugorít az arany.
De megvesztem azért, mi elveszendő,
imádtam én a legtöbbet, mi széthull
s romlandóbb, mint a málna, vagy a hal.

Csöndes viszontlátás

Leszállva a vonatról azonnal elhajtattam öcsémhez,
ki orvos vidéken
s dolgozik hajnaltól napestig,
hogy megéljen feleségével és kislányával.

Nehéz volt a szívem.
Az ősz ragyogott köröttem, a késő
délután susogott, millió arany-levelével
s arany-dalával.

Egy éve nem láttam. Szaladtam a lépcsőn.
Ő a rendelőben ült,
háttal az ajtónak,
olvasott a csöndben,
mely az ő csöndje volt már, csak az övé.

Álltam a küszöbön soká, sokáig,
és néztem, hogy egy év alatt
egészen megöszült rövidrenyírt haja,
alázatosan s egyszerűen.

Mozogni kezdtem. Fölkelt meglepődve.
Mindketten mosolyogtunk, megcsókoltuk egymást.
Nem igen tudtunk beszélni,
mert észrevette ő is,
amit én észrevettem,
s megállapodtunk abban, hogy este együtt
vacsorázunk.

Aztán egyedül bandukoltam az utcán,
reá gondolva, kit távoli, pesti
éjeimen most is úgy érzek, karikával,
labdával, zöldbojtos szalmakalapban.
Magamra is gondoltam és a sarkon
egyszerre megláttam a nyugodt levegőben,
egy fal mögött,
a temető fáit.

Tanár az én apám

Tanár az én apám. Ha jár a vidéki
városban, gyermekek köszöntik ősz fejét,
kicsinyek és nagyok, régi tanítványok,

elmúlt életükre emlékezve, lassan
leveszik kalapjuk. Mint az alvajárók,
kik másfelé néznek. Hentesek, ügyvédek,
írnokok, katonák, s olykor egy országos
képviselő is. Mert nagy az én családom.
Nagy az én családom. Kelettől nyugatig,
nyugattól keletig. Nagy a mi családunk.
Mikor vele megyek, fogva öreg karját,
vezetve az úton, a szívem kitágul,
s szívek közt énekel elhagyatott szívem.
Az én édesapám az emberek apja,
s én az emberek testvére vagyok.

Rózsaszín lámpa

Minden fővárosban
lángol a ködből,
a harmadik vagy negyedik emeletről
egy rózsaszín lámpa.

Úgy ég a meredek
háztetők zavarában,
fönn a telefondrótok közt, a sötétben,
mint a mennyország,
mint gyermekkorom kis betlehemje,
mint az ismeretlen szerelem
elveszett paradicsoma.

Mily borzas hisztérika
tolláskodik alatta,
fejfájósan kavarva rumos teáját,
sűrű cigarettafüstben
olvasva egy
ponyvaregényt?

Mily elvált asszony cifrázza föl
az ócska, színes papírronggyal
elrontott életét?

Én nem tudom. De este, ha fázom
és céltalannak látszik az útam,
úgy nézek erre az ablakra,
mint egy kutya,
s ha fölmennék, talán
örökre ott maradnék.

Nők

Nem kamasz-szerelem kis hevületében
beszélek.
Az élet közepén, megkoszorúzva női karoktól
vallok,
nők, rokonaim.

Most már elmondhatom, hogy oly közel voltatok hozzám,
mint senki más,
s szeretlek is benneteket.

Zavarosak, mint én,
termékenyek, mint én,
zavaros források, melyekből aranyat mostam,
igazi aranyat.

Természet tündérei, szeszélyesek és kiszámíthatatlanok,
de igazabbak
a meddő gondolatnál,
a büszke hazugnál,
a csontos, ijesztő, gyilkos férfinál.
Hová is futhatnék én,
kócos fejemmel,
költészetemmel,
rettenetesen cikázó tétovasággal,
ha nem volnátok ti,
megértők, megbocsátók,
elvtelen szentek,
jámbor pogányok,
bizonytalan jók,
valóság hű sáfárjai.

Ha varrtok, vagy vaját mérték,
kirakatot szemlélték komolykodó szakértelemmel,
s hócipőben topogtok, kecsesen, de balogul is, mint az albatroszok,
fölkacagok az örömtől, hogy vagytok,
és én is vagyok mellettetek.

Hozzátok kötözött engem a végzet,
örökkévalóan,
köldökzsinórral, azután a vágyak
eleven kötelével,
hogy mélyetekben keressem az utat az élet felé,
s öletekbe ejtsem le terhes koponyámat.

Nem egy, hanem mindegyik.
Mindegyik leányom, mindegyik feleségem,
mindegyik barátnőm, rejtélyes kedvesem.
Mindegyik anyám.

Szerelem

Emlékszel-e még erre? Lángoló fejjel,
lángoló karral, lángoló lábbal
rohantál az éjszakába, kigyújtva az eget,
gyalog és kocsikon, a találka helyére,
sokkal előbb, mint ő jöhetett volna.
Mégis jobb volt ott. Égni, egyedül is,
mint eleven fáklya. Ott valami érzett
belőle, ígéret, az a jó jövőendő,

mely majd eljön oda, s a semmiség, üresség,
minden, mi körülvelt, az idegen világ is,
ő volt már. Ott volt már az ő távolléte.

Lankadt ibolya

Lankadt ibolya forró délelőttön
ez a lány. Szája keserű, fáradt.
Úgy mosolyog, hogy fáj, s régi álmok
kísértetei játszanak árnyas, nagy szeme körül,
halovány arcán pedig a múlt emlékezik,
mindenre, ami volt. Kopott és megdicsőült.
Szórakozottan megy az utcán. Otthon
sír. Nevetése zavart, mint a szegény
lányok, kik félnek, hogy megsértik,
vagy lenézik őket. Nyúlszőr-boáját is
azért viseli, hogy alkalomadtán
legyen mivel védekezni, formálni
fejét, s maga elé tarthassa, vagy belé-
harapjon. Sokat szenvedett nagyon.
Kevés öröme volt. Megcsalták, félrelökték.
Harminchárom éves. Mint Krisztus
abban az időben, mikor keresztre feszítették.

Pille

Te mindig hátratekintesz, vagy mindig előre
szomorú szemeiddel. Figyeld inkább e pillét,
mely most erre röpül, egymásra ájult,
örjögő fejeink közt, teleszívja magát
a méz örömével, szárnyait veregetve
ragyog a napban, s úgy táncol hátra-előre,
mint emlék, útravaló, el-nem-múló ajándék,
a múlta, jövőre, hogy szinte mozdulatlan,
és túl a bolond időn áll, mint az örökkévalóság.

Francia lány

Még meg se láthattál,
még észre se vehetted,
hogy észrevettelek,
Marcelle,
pincérlány, a rövid fekete selyemszoknyádban
s a fehér kötényeddel,
már az ajtóban azonnal tizenöt különböző kis mosoly
indult meg, habozva,
az orrodról, a homlokodról, a füledről,
a hajadról, az álladról,
a két halvány-rózsaszínre festett arcodról,
a szájad, a szájad,

a szájad felé:
s játszva remegtek, alig láthatóan,
türemkedve tusáztak egy darabig, majd hirtelen
egybefutottak, és te összefogtad
művészi kézzel,
egyetlen kecses, furcsa mosollyá,
és mikor odaértél a helyemhez,
mint egy kertésznő,
leejtetted elébem.

Repülő ifjúság

Mért mozdul meg bennem még egyszer ily zölden,
ily vad zokogással e homályos tavasz?
Mért hallok az ágyból a fiatal fákat suttogva beszélni, nyújtózva ropogni
minden éjszaka zárt ablakaim mögött,
mint lőporos tornyok vidám robbanását?
Mért látom a nőket, az alvó lányokat s a már rég-fölébredt, minden-tudó,
éber bölcsős és koporsós asszonyokat sovány
combjaikkal, boros kupáknál kacagni kétesen,
táncolni, cseresznyevirággal, virrasztó szemükkel és fehér
koszorúval, mézes mellükön egy hosszú harapással,
derengő erdőkön mosolyogva édes és szfinkszes bánattal, s az undok
találkahelyeken selyemsuhogással beszökni a tilos ajtókon, a kertes
kávéház lámpái alatt, ifjúságom,
s még egyszer a földet, egyszerre-egészen, kavarogva teljes csodás
zűrzavarral, felülről tekintve, oly roppant magasból és úgy közeledve,
mint a repülő, ki
már hull lefelé a gépből kiesve, egyedül a légben szélesen ívelő, kitárt karjaival,
hogy mikor lebukik, még egyszer ölelje a zuhanó búcsún, haló szerelemmel,
halhatatlan csókkal, holtában is élve, még egyszer ölelje
az egész világot?

Szeretet

Mennyi ember van,
akit szeretek.
Mennyi nő és férfi,
akit szeretek.
Rokonszenves boltileányok,
kereskedősegédek, régi és hű
cselédek, lapkihordók, csöndes,
munkás írók, kedves tanárok,
kik vesződnek a kisfiammal.
Találkozunk mi olykor-olykor,
meg-megállunk, szemünk összevillan,
s én még maradnék tétovázva,
talán hogy elmondjam ezt nekik.
Mégsem beszélek, mert csak a részeg
aggastyánok s pulyák fecsegnek.

Ilyesmiről szólni nem ízléses.
Meg aztán nincsen is időnk.
De hogyha majd meghalok egyszer,
s egy csillagon meglátom őket,
átintek nékik kiabálva,
hajrázva, mint egy gimnazista:
„Lásd, téged is szerettelek.”

Özvegy a villamosban

Ennek az özvegynek itt a villamosban
nem akar senki se
helyet adni.
Csak áll s lesi, hogy
hová
ülhetne le.
Szemében pedig ez van: Irgalom,
kegyelem, emberek.
Messziről jövök én,
gyermekszobákon és temetőkön
bukdácsoltam előre,
míg ide jutottam.
De elhalt az uram, nincs, aki védjen,
elhaltak fiaim,
leányaim, kedves vejeim is,
s most egyedül
teszem meg ezt az utat,
a végállomásig.
Mondjátok, emberek,
ha láttok itt, amíg dülöngök,
rendkívül-furcsa, kis fekete kalapomban,
rogyadozó térdemmel,
s a gyakor szüléstől
megroncsolt méhvel,
nem jut eszetekbe
az édesanyátok?

Gépírókisasszony

Ülsz.
Figyeled azt, amit hallasz, és a szavam
villámként cikázik át gyors agyadon,
s renddé tömörítve,
ragyogva szikráz ki ujjaid hegyén,
amint vered ezt a zakatoló, ezt az ördögi-keserves
acélzongorát.

Így múlik el a mi életünk.
Szakadatlanul munkában, éber figyelemben,
gépek közt,
kerepelve folytonosan,

csúnya robotban, bár a fejünkben
fény van és értelem, szivünkben a jóság.

Beszélni se tudsz már arról, ami érdekel,
vagy ami fáj még.

Akárcsak én.

Gondolatom felesége.

Lelkem hitvese.

Gépírókisasszony.

Egy rossz költő mily megindító

Egy rossz költő mily megindító. Már évekig
nem beszéltek felőle, azután lassan elfelejtették.
Megkopva és őszén bandukol most, szakadozott
kabátja gombja fityeg, s kiadatlan verseit fütyörészi
a téli szélnek. Mennyi gőg és erő. Az arcán
gyűlölet, irigység, mely messziről valami éteri
bánatnak látszik. Mellette a híresek,
kiket fizetett cikkek magasztalnak és ünnepelnek a vad
hangversenytermek tapsai, kalmárok, vagy szerencsevadászok.
Kopaszodó, büszke apostol-homlokára az élet
tette könnyes koszorúját, fölistenítve
ifjúkori álmát, melyben egyre jobban hisz.
Még a rossz táplálkozástól és tüdőbajából származó
soványsága is stílusos. Akár a könyvben.
Hiába beszéltek, kritika, irodalom.
Ő az idealizmus. Ő az igazi költő.

Kalauz

Mért érzem én azt oly gyakran
és egyre visszatérőn,
mindig világosabban,
hogy villamoskalauz is vagyok?

Dülöngve a kocsi ingó
talaján,
bőrtáska nyakamban,
állok.

Amint pedig megszímítom
homlokomat s a koplalástól
kis arcomat,
halavány emléke ég életemnek
az ujjaim hegyén
s emlékezem.

Aztán mikor vágat a kocsi,
hadonászom, magasba kinyúlva,
tépem kezeimmel
örjögve a bőrszíjt,

csöngetve indulást, újra megállót,
és rossz fogaim közt
szidom, ezt a komisz életet
s a komisz gazdagokat.

Úgy hogy már nem is ő,
hanem én,
a csontja, a teste,
a vére, a lelke,
egészen.

Mért érzem én ezt?

Beteg

Nyomorultul fekszik.
Szegény.
Mit tegyek?
Mit beszéljek hozzá?
Ugráljak-e cirkuszi célkarikákon,
mint a bohóc?
Pénzt adjak?
Muzsikáljak?
Csücsörítsem-e undok részvétre a szájam,
mikor övé a fájdalom,
a testi szenvedés,
a láz,
s nem közeledhetem, bárhogya akarnám,
hisz zárt világa
csak az övé.
Nincs itt más megoldás.
Csak egy.
Élni e rettenetes életet,
egészségesen.
Rettenetesebbnek lenni, mint az élet.
Kikacagni azt, aki
szenved.

Vidék nappal, éjszaka

Legelők vannak erre.
Legelők.
Ispánházak, kalyibák.
Pálinkamérés.
Pajták, istállók.
És újra legelők.

Aztán álmos, közönyös emberek.
Csirkék, tehenek, bivalyok.
Disznók.

Csak a fák szépek nappal,
mik mindenütt szépek.

Éjjel pedig a csillagok,
a világmindenség jelzőlámpái.

Aki itt szenved, mind fölfelé vágyik,
lengeti karjait, együtt a fákkal,
emeli arcát s nézi az eget,
fönn-fönn a Szíriuszt, az Aldebaránt.

Micsoda élet, micsoda fény és
micsoda díszlet, micsoda színház.
Mint egy operaház csilláros mennyezetje.
Mily gazdag. Mily közeli s tébolyítóan-szép.
Mily párizsi.

Régi dajkánk egyetlen öröme

Itt lakik a dajka, aki rokonom,
rokona a fiamnak,
rokona a feleségemnek,
mert hét évig szolgált nálunk és mi szerettük.

Azóta férjhez ment egy asztalossegédhez,
mellettünk, e sötét pincelakásban él,
mos rá, vasal és főz, mint nekünk azelőtt,
kedves és szelíd munkásasszony.

Ha kérdezem, hogy van, azt mondja: jól.
Ha kérdezem, mi baja, azt mondja: semmi.
Ha kérdezem, mit akar, azt mondja: semmit.

Nem volt gyermeke néki,
a gyermeke az én fiam volt,
s most gyermeke a gond.

A gond meg a szegénység.
A gond meg a nyomoruság.
A gond meg az árvaság.

Sötét az ablaka, ha arra megyek,
nem ég a lámpa, tűz se világít,
szemébe kapirgál, súrolja a padlót,
sóhajtva rakosgat és maga elé néz.
De egyszer meglestem: a falra mosolygott,
egyedül volt otthon s a falra mosolygott,
mert látta magát, amint egy este
fényes konyhánkban állt a gáz-sütőnél,
karonülő fiammal, nagyon-ifjan,
s dalolt.

Hetedhétország

Megettem a világot, s kiokádtam.
Az élet meglehetősen egyforma.
Országhatárokon, nyelvterületeken robogtam előre,
oly szemtelen gyorsasággal,
hogy magam is megijedtem.
Guten Morgen! mondták, de másnap már: *Bon jour!*
s egy furcsa délután
dalolva köszöntek: *Good afternoon!*
Népek hálósobáin füleltem, bekukucskáltam kulcslyukakon,
meglestem, mit csinálnak egészen magukban.
Egy anya szoptatta nyűgös csecsemőjét.
Tornyokra is másztam, múzeum és képtár anyagát
habzsoltam, áruházak örült
mozgólépcsőin zakatoltam.
Fönn az irodában négyszáz gépirólány
kopogott halványan.
Hallottam a nagyszerű gramofon-osztályok
négermuzsikáját,
vettem nikotinmentes pipát, nyakkendőt, rádióantennát,
csőpostán fizettem a fényes alagsor
száznolcvanhetedik pénztáránál,
s utána a tetőn ananászt ebédeltem.
Hideg- és melegvíz-szolgáltatás minden szállodában,
néhol éjfélkor is lehet borotválkozni,
könyvet vásárolni. Telefonhívásra
nyomban házhoz mennek. Ámde, bevallhatom,
végső benyomásom fölöttébb leverő.
Mert mikor vonatom száztíz kilométer
sebességgel lihegett e dicső városok
felé a füstben, a vékonyan csorgó
holdfényben, mindenütt láttam riadozva,
igen jelentősen
az ébren-alvó, népes temetőket.

Vágy eltévedni

Én már unom azt, hogy azért szeressenek, mert én vagyok.
Más az én vágyam. Eltévedni éjszaka a sivatagban,
mint a mesében. Menni a sűrű sötétben,
egy kis fényjel után, benyitni egy házba,
hol lámpavilág ég s vígan lakomáznak.
Várni, amíg kínálnak, letelepedni
rakott asztalukhoz, étlen és szomjan,
csak mint kósza vándor, ismeretlen senki,
valaki, kinek a saruja csupa por.
Azután vigyázni, hogy nézi a gazda
lassan-evő szájam, gyorsan-ivó torkom
kortyait, a kezem, mozgó kezem árnyát
s megrendülő arcomat, oly jó szeretettel
gyönyörködve bennem, mint egy kutyaiban.

Költő

Mint a mozdonyvezető,
ki szemével a messzeségben a kazán előtt évtizedekig áll,
anélkül, hogy gondolna arra, miként került oda,
s nem gondol erre akkor sem, mikor szakadékok mellett röpül el, cepelve magával tulajdon
életét és mások életét,
s akkor se gondol erre, mikor dübörögnek a mélységek alatta, s izgalmas pillanatokban a
kormánykerékkel zabolázza a veszélyt,
és látja a tüzet,
de talán eszébe jut, hogy miért mozdonyvezető, és hosszan eltöpreng azon, hogy miért lett
mozdonyvezető,
ha karácsony éjszakáján a völgyben szétszórt falvak ünnepi gyertyavilágát pillantja meg:
úgy engem is
ennek az estnek lámpafénye hív komoly elmélkedésre,
s megkérdem magamtól, hogy miért vagyok.

Lehet-e csendesen beszélnem,
oly őszintén, mint enmagamhoz a sötét szobában,
mielőtt meggyújtanám a villanyt,
s a nap végeztén magamba tekintvén számot vetnék magammal,
itt az emberek előtt?
Hisz ők is egyedül vannak,
és az ember miért ne értené meg az embert?
Most emlékezem az út kezdetére,
melynek kanyargóján rejtélyesen idejutottam,
s kutatom fürkészve azt a gyermeket,
kinek fejében még rendezetlenül hevernek össze-vissza a képek,
a célok, okok és szándékok.
Mily zűrzavaros az élet ilyenkor
s milyen sötét.
Láttam feketét, fehéret,
éreztem keserűt, édeset,
s nem tudtam menni se jobbra se balra.
De olykor, ha este kongott a harang,
vagy az inga-óra dallamos, komoly emberszavával
elverte a tízet,
s a lámpa alatt ültek kedveseim,
talpig aranyban,
szerettem volna, hogy ez ne múljon el,
hanem maradjon meg,
nem úgy, mint a festmény, melyet képíró alkot,
egymás mellé téve világost, sötétet,
de úgy, amint van,
változva csodásan, mozogva az időben,
s élve egészen.

Azt hittem, hogy csak én estem így a világra,
élet halál közé,
és senki más nem érzi azt, mit én érzek.

Sajnáltam magamat, az embereket és az
állatokat is, melyek velünk együtt haladnak.
Játszottam én ekkor ezer játékot,
olyan kimondhatatlant, hogy most mondom ki először.
Csalóka bújósdit titáni erőkkal,
ravaszul ügyelve, hogy rajt ne kapjanak.
Falinaptárunkat orvul föllapoztam,
s ezt írtam egy lapjára, magamat ijesztve:
„Mit gondolsz te felőlem, ki ezt ide írtam,
messze barátom?” És hogy odaértem,
hónapok múlva, mint egy légyottra a jövőben,
néztem az írásom, s gondoltam a messze barátira,
ki azt odaírta. Hallgatom a szívem.
Próbáltam lejegyezni minden kardiogrammot.
Orvos akartam lenni, gyógyítója magamnak
és az embereknek. De ez se segített.
Akkor daloltam, mint az eső-bűvölő pap,
aki az őskorban karjait kitérte: „Felhők,
minden felhők, szeressétek a mezőket,
minden villámok, mennydörgések, szivárványok és fellelgnépek,
jöjjetek és dolgozzatok miértünk.”

Így értem én erre az útra,
melyen járok azóta.
A félelem vezetett,
mert féltem nagyon, hogy meghalok, s a sötétben kiabáltam
követelőzve, hogy a többiek rám figyeljenek,
szánjanak meg és szeressenek.
Megszántak engem ők,
szerettek is, s én is szántam és szerettem őket.
Egyik kezemben a félelem, másikkban a részvét,
ballagtam előre,
s közben elmúlt fél életem.

Most ezt vallom utolszor: csak a betű, csak a tinta,
nincs semmi más, csak a szó, mely elzeng
s visszhangot ver az időben, csak a szó, mely
példázza az időt, s úgy múlik el, hogyha beszéljük,
mint ütőereink gyors kopogása, s ha látjuk,
olvasva szemünkkel, akkép tűnik tova, mint az
emlékeink az élet ütemére.
De belőle ébred meg minden, ami elmúlt,
ő rakja egészbe azt, ami csonka,
föltámasztva a holtakat, egybefűzve őket, akik élnek.
Légy is mellettem, örökre, te csodák csodája,
aki azt műveled, hogy az életem
másoké, és másoknak élete az enyém,
és kézről-kézre forog a titkos ajándék,
örök cserében, az enyém a tiédde,
s te tarts meg erősen, mindig, eleven lánc.

Intés az öregebbek tiszteletére

Bizony hajoljatok meg az öregebbek előtt,
akár utcaseprők, akár miniszterek.
Nem oly tiszteletet prédikálok én tinektek,
mint a papok s az iskolai olvasókönyvek.
De vegyétek számba, mily nehezen mentitek át ti is
évek veszedelmén törekeny szívveréseket
ezen az embernek ellenséges földgolyón,
s ők, kik negyven, ötven, hatvan évet éltek,
hány téli reggelen, hány tüdőgyulladás
gázoltak át, hány folyó mellett haladtak el éjjel,
s hány gépkocsitól ugrottak el az utcasarkokon,
míg váratlanul éltetek állanak, időtől koszorúzva,
mint a csodák, mint akik háborúból jönnek,
egyenesen, mint a zászlórúdak, s egyszerre kibontják,
hogyan ámuljatok, vihar-csapott, de visszahozott életüknek
méltóságosan lebegő, békét hirdető, diadalmi lobogóját.

Boldog, ihletes napjaim

Az órák homloka lüktet.
lázaz az idő.

Nem is tudom, mi van velem.
Látom az órát.
Minden órát a világon,
azt, amely siet, azt, amely késik.
Hallom az óraütést és a harangot,
álmban is.
Érzem a percet.
Észreveszem a csendes ebédlőn
villa, kanál közt a kést, az ölü kést,
mely sorsokat bont meg, kettévág mindent,
a szájon a jelt, mely egy életet tár föl,
a szóban a kardot.

Az órák homloka lüktet:
lázaz az idő.

Bekötött szemmel

Mint akinek bekötötték szemét
s elvitték a rablók egy éjjeli autón
a szörnyű szobába
a véstörvényszék elé,
hol gyertyavilágnál vallatták zsiványok,
aztán szemét bekötve, újra bekötve
cepelték az éjben,
rosszvégi kalandra,
ordítóan-iszonyú
sorsa felé:

úgy jöttem én is e furcsa világra,
bekötött szemmel,
s úgy megyek el innen,
bekötött szemmel,
nem tudva honnan, nem tudva hová.
Csak téptem a kendőt síró szememről,
örökre csak téptem. De a végső percben,
ha leszek s nem-leszek, ugye, majd föloldod,
Isten?

Piac

Hadd mondjalak el, te piac,
piac te, kit megvet az ünnepi szónok
s a nyavalyás költő,
mily szép vagy a fényben, milyen diadalmas.
Lüktetve zsibongasz. Az élet ütemére
pezsgesz előttem,
roppant-teli szaggal, a túró, a tejföl
savanykás szagával, a sajtok kövérlő,
sárga illatával,
vanília ízzel, bűzzel és szeméttel,
gyermeki forgók papír-viharával,
vartyogva a vidám
kofák kacajától.

Micsoda hatalmas, isteni színház,
együtt az ételek és a virágok,
minden, ami jó, szép, a szájnak, a szemnek,
kánaáni bőség.

Eleven tojások rózsaszínű héjjal,
hóvirág a parasztkendők csücskén,
jácintok kék feje, halavány kelvirág,
arany sárgarépa.

Fémtisztító porok rozsdaszín rakása,
fekete-retkeknek szomorú kis dombja,
mint valami sírdomb,
s fölötte viola, mintha rajta nőne,
gyászolva valakit.

Ordító paprika,
paprika-füzérek, mint a vörös orrok,
fokhagyma-gerezdek, torma, fehér torma,
lila karalábé,
s halvány-zöld selyemben, fényes viganóban
a büszke saláta.

Azután narancsok, gyermeki mennyország,
sötétsárga labdák, óriási halomban,
játszani és enni, enni, édes labdák,
narancsszín narancsok,
s dió is, dió is az öblös kosárban,
szilfa-garabóban, merre csörög, mondsza,
dió is, karácsony, karácsonyi lárma.

De látod-e ottan, mily véres a bódé,
és látod-e ottan a húst, a vörös húst,
a rózsálló tüdőt és a barna májat,
a szívet, a csontot?
S ott a halasnál, a gömbölyű kádban
úszik a tükörponty
mártír-testvérei vérétől pirosuló
zavaros vizében,
s már fogja az ember, két szemét benyomja,
élve megvakítja,
kaparja keményen gazdag pikkelyeit,
és meghal a hal most
vakon és véresen, ezüst páncél-ingben,
akár egy katona,
csodálatos, szörnyű, csodálatos, szörnyű,
hős-néma halállal.
S a késes is itt jár, itt jár körülöttünk,
ármánykodó képpel, drámai mosollyal,
shakespeare-i orgyilkos, egyszerre élénk lép,
beleság fülünkbe, háta mögül gyorsan
kirántja a pengét, kínálja a kését
gyilkolni meg ölni.

Mégis gyönyörű ez, mégis ez az élet,
s hallgatom, hogy dalol keserűt, édeset.
Hallom én a dalát: „alma és ibolya”.
Egy falusi kislány árulja áruját,
véletlen áruját: „alma és ibolya”.
Népszínmű szoknyáját aszfaltra terítve
kiabál az égbe szoprán nevetéssel:
„alma és ibolya”.
Mint mikor a költő véletlen szavait
összezendíti a szeszélyes szerencse,
csodás találkozón, a szívben, az agyban,
én is kiabálok: „alma és ibolya”.
Ibolya és alma. Alma és ibolya.

Krúdy Gyula

Rómában egy éjjel, rettenetes erővel
láttalak téged:
ívlámpák, babérfák közt, egy diadalív
árnyán remegtél föl,
deresedő, tékoz, mámoros, nábobi,
ábrándozó, részeg, zokogó cimbalmos,
borba és könnybe fúlt régi lakodalmon,
mindig folytatódó ősi lakodalmon,
apám lakodalmán, fiam lakodalmán,
nagyapám lakodalmán, unokám lakodalmán
muzsikálsz nekünk ősrégi bánatod
duhajul és halkan, nekikeseredve,

bortól csorgó arccal, könnytől csorgó arccal,
szivarhamus arccal nézed a dáridót, -
magyar-bucsúztató, testvéri magyar te,
süllyedő világban utolsó, legelső
cigány.

Nagy a reggel

Nagy a reggel is. Operett-írók,
bohémek, napi harminc
cigaretátok keserű abrakjával,
éjszaka hivatalnokai,
nézzétek, hogy indul a hegyek mögül
az ismeretlen ifjú.

Gyermek vagyok én is ilyenkor,
csupa kezdés,
nyugtalan szívdobogás.

Találgatok, mit hoz nekem,
hiszek benne, ki hisz még,
vele hancúrozom,
rigóival füttyörésem.
Úszunk fiammal az üvegöld vízben,
fényes nyilallással,
mint a halak,
majd a fáradságtól boldogan lihegve
partra rogyunk, és akkor
vizes hajunk a homlokunkba csapzik,
minthogyha sírnánk
a reggeli láztól,
s meztelenül,
kurjantva kanalazzuk
az aludttejet.

Minden nap újra csalódom,
mint mindenki.
Tíz órakor unottan ásítok,
délben fáj a fejem,
délután a telefon kagylója
szavak moslékját hömpölygeti felém,
de a reggelt, a reggelt mégse felejtem.
Emlékezem rá akkor is,
mikor este mindketten megöregedtünk,
s én fekszem az ágyban,
ő meg hitetlenül,
vénemberként csoszog az utcán,
sötét papucsában,
árnyék-üstökével,
s beszórja ablakomat
fekete szemetével,
hideg, kiégett pörnyéjével
a napnak.

Ha játszanak a gyermekek...

Ha játszanak a gyermekek, órákig készülődnek,
rakosgatnak, tanácskoznak, majd hirtelen
végeszakad az egésznek. Nincs ennek közepe,
csak eleje és vége. Mondd, nem ilyen-e éppen
az ember élete is, mely elkezdődik,
aztán gyorsan befejeződik? S a közepe, mint a semmi.

Tömeg

Kik másznak amott a hegy peremén, föl az égbe, oly közel már hozzá, hogy nemsokára
tenyerükkel érintik,
mit akar ez az emberi förgeteg, e sok szív, e sok agyvelő az ordas sziklától és bolyhos
pagonytól, mellyel úgy összeolvad,
hogymár dobog a kő is és gondolkodik az erdő?

Jaj, mennyien vannak. Szinte megzavarodom, hogy nem tudom összefogni őket, egy szóba,
egy kézbe, úgy, mint látom és érzem,
s fősorakoztatni a haladás roppant ütemében, jobbra és balra, fehérén, kéken, megmutogatni
mind együtt, e sok egyet, e domború szirtek
és mély völgyek lombos meredekjén.

Emberek ők mind, nincs egy se, ki ne volna érdekes, vagy nevezetes, kijöttek ide, a
természetre ráfeküdt a város,
az óriás, a másik természet, elhozva elébe azt, ami fáj, ami él, a halott természet mellé, a vágyat,
éltetve a földet és vizeket.

Lélezkzik az erdő titáni zöld tüdejével. Mellette, alatta, fölötte pedig lüktet az ember,
csont-törzsével, karjai ágával és idegei finom hajszálgökökkel,
mozogva a napban, a porban. Gyerekek, dajkák, katonák, cselédek és családok, melyek örökre
egyek.

Gépírókisasszonyok a padon bámulva ünnepi kezeiket, melyeket ölükbe fektettek, mint beteg
csecsemőket,
s munkásujjaikból még egyre bizseregnek a meg-nem-írt betűk.

Úrifüú sétál, előkelően, leverve cigarettája hamvát,
nyírt körme ragyog, sápadt-gonosz arca
görbén mosolyog a titkán, melyet senkise tud még,
de pár nap múltán a képeslapban látjuk tán, számmal a nyakában,
mint többszörös rablógyilkost, vagy mint enyheshívű sikkasztót,
goromba bilincsekkel vékony, vajsínű csuklóján.

Ó, mily vad lihegés. Mily ájulata a sok törtető élet-akaratnak,
s mily zenebona a nyár ünnepén. Lábatlan katona fönn a gyöpön, szinte lógva az égben,
cimbalmot üt, vattás, beteg cimbalomverővel,
mely halovány, jodoformszagú, kórházi bánatot permetez szét, megvallva egy dalban, ami
neki minden,
de a nép csak táncol és hahotáz, izzadt örömmel.

Messze az alkonyi erdő mélyén szerelmes
cigaretta-pontok égnek pirosan, s köztük a lány pipacskoszorúval
örjöngő haján, s tépik szájáról a csókot, mint korai, fanyar vadcseresznyét.
Lámpavilág gyúl a nyári vendéglőkben, melyek odaragasztott
fészek gyanánt himbálózna a szakadékon, és hegedű rí,
végtelenül bús csimpolyaszó, bőföges dudával feleselve.
Itt letelepülnek falni az ezrek, az apák, az anyák,
részegek és szerelmesek, csapzott hajjal, elszántan, mint valami táborozó hadsereg,
zsírt, vaját, cukrot s kenyeret, sok kenyeret, és kortyolni a tejet mintegy anyamellből.
Kimenős, beteg pincér pihen mint vendég, vörösabroszos asztal mellett,
gyermekének sajtot rendelve, s lesi unottan, de bizonyos szakértelemmel is, hogy szolgálja ki
a szaktárs,
ki meredező fejek fölött röpül, asztalkendője sirályszárnyán, a tömeg e bús viharában,
kezében tizenöt tányérral s tizenöt söröskorsóval, hogy a falánk gyomornak legyen mit enni és
inni.

Aztán a villamosok rohama, mikor a fehér cipők feketére mocskolódtak,
és rohanó hadioszlopok vágatnak a célhoz,
gyenge leányokat, özvegy anyákat a földre tiporva,
kik visító kisfiúkat eleinte magasra tartva küzdenek, majd a porba lerogyva,
színpadi hősnőkként hevernek, csókolva árva porontyukat, és nyafogva szidják az életet,
és hátratekintenek, hogy nincs-e ki védje őket, hogy nincs-e mögöttük a férjük,
ki régen föld már a temetőben.
Nincs senkise itt. Nincs senki, csupán az éj meg a harc meg a pénz meg az ököl,
az ifjúság, mely előre szágul, vak diadallal. Hallani vad szívdobogását.
Látni százezer koponyát, melyre közöny borul, sok ragadozó körmöt,
egy jámbor urat, ki fekete szalmakalappal áll, s egykori jóléte minden maradékával, három
aranyfogával
és pityókos orral, bortól hályogos szemmel köszönti az ünnepi estét, kövér felesége karján.

Tömeg, egyforma mindig, bárhogyan nevezzenek,
te, ki törvényt látsz és ítélsz s életet ordítsz, vagy halált,
és erre meg arra rángat a kor zivatarja,
májusi lombbal, dallal az ajkadon, ifjú virággal
mily rettenetes vagy.
Álmomban is hallom a hangod az éjfél süket partján, s látom
hatalmas bálvány-arcodat, tétova-gyors mozdulataid,
rémítve magányom, melybe csupán az én szívem templomi csengője csenget,
és megtelek keserű, kiabáló kétségbeeséssel,
mert teveled múlik el s teveled dübörög tova a céltalan élet.

Aki ma meghalt

Aki ma meghalt,
csak egy órával ezelőtt,
az olyan régi énnekem,
mint Nagy Sándor, vagy Xerxes katonái.
Fülében csönd van,
szájában por és némaság.
Ha emlegetik régi szobánkat
régi barátok,

ólomnehéz fővel próbálok
emlékezni reája.
De már nem értem, idegen.
Csodálkozásom tettetett.
Én a felejtés hosszú-hosszú
zászlójával takarom őt le,
rongyos közönnyel, hallgatással,
mert úgysem érem el soha,
és messze van,
mint Nagy Sándor, vagy Xerxes katonái.

Temetők

Nézd a temetőket,
mily roppant kövérek,
milyen virágosak,
legyektől, lepkéktől
hogyan zengenek, és milyen
vidámak a fényben.
Jaj, pedig mit ettek?
Csontot, húst, agyvelőt,
anyákat, apákat,
apró gyermekeket.
Mégis mosolyognak.
Repedő bendővel,
torkig jóllakottan,
zsírosan, pogányul
mégis hogyan nevetnek.
Mint mindent túlélő,
komisz aggastyánok,
kik már mindent tudnak,
kik már mindent ettek,
és bő ebéd végén,
szörnyű élet után
bölcsen adomáznak.

Vendégség közben

Még ég a lámpa is,
még bort is töltenek,
még meleg a szoba,
de én már elmennék.
Derék mulatság volt,
vér folyt és könny is folyt,
édes vér és sós könny,
s most csak ismétlődnek.
Kit csókoltam meg itt,
kire haragudtam?
Mindent elborít most
cigarettánk füstje.

Ismerem az ízét,
a színét, a szagát,
a sok tapasztalás
gazdag koldussá tett.

A tavasz: zöld festék.
A nyár: forró higany.
Az ősz: esőköpeny.
A tél: fagy és fűtés.

Nem mondom, nem lenne
unalmas se talán.
De minek maradjak,
hisz láttam a javát?

Bocsássatok meg ti,
kik még tartóztattok.
Nekem már elég volt,
lassan hazamennék.

Utolsó kiáltás

Én nem hiszek semmiben.
Ha meghalok, a semmi leszek,
mint annak előtte, hogy
e földre születtem. Szörnyű.
Hozzád kiáltok majd utólszor.
Légy jó anyám, örök sötétség.

Zászló

Csak bot és vászon,
de nem bot és vászon,
hanem zászló.

Mindíg beszél.
Mindíg lobog.
Mindíg lázas.
Mindíg önkívületben van
az utca fölött,
föllengő magasan
egész az égben,
s hirdet valamit
rajongva.
Ha már megszokták és rá se figyelnek,
ha alszanak is,
éjjel és nappal,
úgy hogy egészen lesoványodott,
s áll, mint egy vézna, apostoli szónok
a háztető ormán,
egyedül,
birkózva a csönddel és a viharral,

haszontalanul és egyre fönségesebben,
lobog,
beszél.

Lelkem, te is, te is -
ne bot és vászon -
légy zászló.

Régi pajtás szemüveggel

Galambösz lettél, gyerekkori pajtás.
Jaj, merre jártál,
milyen malomban, hombárban aludtál,
te lisztes molnár?
Tízperceink bohóca, szemtelen kis
csörgő szarkája,
sehogyse illik hozzád e paróka
meg a komolyság.
Virgonc szemedben is üveg van, vékony
jégvártya rajta,
alóla bámulsz, ümmögsz, hogy „Dezsőkém,
édes Dezsőkém.”
Én nézem egyre, nézem a szemed most,
az ismerős, víg,
rég szemed, befagyva ott a jégben,
a jég alatt lenni.
Milyen nyugodt és távoli, milyen bölcs,
majdnem hideg már.
De az enyém az forró, cimborám, lásd,
csorog a könnytől.

Anyá

Megláncoltál megint a karjaiddal,
anyám, anyám.
Reám raktad a gyöngeséged mázsás
bilincseit.
Most hordalak fájó lelkemben téged,
amint te hordtál.
Rád gondolok, kávédra, könnyeidre,
özvegyi földre.
Veszekszem én veled és gondjaiddal,
foggal-körömmel.
Ha vidáman ballagnék egymagamban,
mellettem lépkedsz.
Első nő rég-elveszett édenemből,
Éva leánya.
Gyötörsz te is, áldott, s én mint gavallér,
sírva szeretlek.

Színésznő

Kékkel-sárgával burkolja magát,
félarca maszk, a másik meztelen,
valamitől állandóan részeg
s kancsít.

A könnye glicerin,
fiatal mellén hét tördöfés,
méreg az ajkán.
Minden este meghal,
aztán vacsorázik.

Miért sikoltoz?
Miért rántja le a csillagokat?
Miért gyújtja föl a szobát?
Miért hazudja azt, ami nincsen?

Lángot evett
s ábrándokkal vajúdik.
Tombolva, kacagva
vérben szüli meg a sorsod, a sorsom.
Szent kettősség titkos csodája,
szeretők, anyánk.

Egy hang

Tudod, ki vagyok én?
Meggyújtom a hajam, lobogva vágatok,
mint eleven fáklya,
rézkampóval vájom ki átkozott szemem,
fölvágom ereim, s az égre szökik föl
piros csobogással
a szörnyű szökőkút.
Népkertbe ha méléz, tejjel az emleje
bimbóján a dajka,
alvó csecsemőjét megfojtom a bölcsőn,
játszódva-kötődve, kandi unalomból.
Aztán, ha kedvem van, roppant gyülekezet
megriadt fülébe
oly szót susogok én, hogy rá babonásan
bőgne a tömegek, s tekézve vetik le
poklokra a csontom.
Mert rontanak engem szüntelen a tolvaj
évek, s feneketlen rontás vagyok én is.
Nem lanyha aludttej, nem egy iktatószám,
hanem az esztelen, mennydörgő istenek
egyrangú bolondja.
Tudod, ki vagyok én?

Indulatszavak

Őrült pillanat gyermeke: ember,
emléke a láznak,
melyben az ajkak egymásba harapnak
vágyak forradalmán,
és a fogak ezüst ragyogásával
összekocódnak.
Mért feleled, hogy mindenki királyi
ágyban született meg,
a vér bíborában?
Mért félsz szakadatlan, gyáva, mi érhet?
Mért szorítod hideglelős kézzel
azt a kilincset,
s mért állasz az utcán, mint egy számológép
porlepte közönnyel,
dupla szemüveggel, vonva a vállad,
mint kit egy ásítás langyos unalma
lökött ki a földre?
Vidd a szerelmet.
Ragadd meg a tébolyt, melybe fogantál,
csillagok testvére, előre a pályán,
cikázva garázdán, öncélú szeszéllyel.
Véletlen hercege, égi kalandor.
Ember.

Elégia

Mint zenekarokban a klarinétok legélesebb hangjai,
melyek túlrikoltanak mindent, úgy szól az én kétségbeesésem.
Ki mondja, hogy rövid az élet? Hosszú az, nagyon hosszú,
ki-nem-várható utazás, egyik helyről a másra,
hánykódás a zavarban, melynek nincs soha vége.
Elhagynak, akiket szerettünk, elhagyjuk, akik szeretnek,
elhagynak a barátok, elhagynak a remények,
csak mi maradunk itten, a tenger időben,
ébredve, elaludva, munkálkodó szívünkkel,
gondolkodó velőnkkel, folytatva robotunkat.
Miénk az izmok acélja, a pénz, az egészség,
csupán az élet nem, mert már sokat éltünk,
s ismétlés az egész, ismétlés lomha unalma.
Lélektelen kézzel kanalazzuk az ételt,
hörpintjük poharunkat. Ismerjük az ízek özönjét,
a nők száját is, kik fényes selyemingben,
mint gyors, tétova lángok lobognak a homályban,
és sírnak megkoszorúzva karjukkal az ágyat,
hogy hajnalban keserves válásra üt az óra.
Ismerjük ami volt s lesz, kérdésre tudjuk a választ,
tudjuk előre a tavaszt, a nyár ragyogását,
s azt a pillanatot, hogy koradélutánon
végigfut a körúton az ősz és tépi a ponyvát,

s gyászbaborul a zúgó kávéház körülöttünk.
Máskor ilyenkor vártuk, kavarva feketénket,
a szent, ritka vadat, a sorsot, a nagyszerű sorsot.
Ám most nincs csoda már. Csak a régi van, csak a régvolt,
csak a bánat van, s az higgadtan, de keményen
fújja goromba dalát. Dicsérd azt a parancsot,
mely idején golyót küld ifjú szivedbe,
s átkozd, százszor-ezerszer átkozd meg a sebész-kést,
mely elránt a haláltól s itthagyt hosszan a földön,
lábbadva, halaványon, hegesedő reménnyel.
Mint zenekarokban a klarinétok legélesebb hangjai,
melyek túlrikoltanak mindent, úgy szól az én kétségbeesésem.

ZSIVAJGÓ TERMÉSZET

(1930)

Fák beszéde

Pálma

- Versben beszélek, és verssel köszöntsék
nagy, mozdulatlan legyezőimet
s nagy csöndemet is. Én vagyok a Fönség.

Hárs

- Szülőházában a vén udvaron
hová gurultak labdáid, szegény?
Hová repült a sárkányod vajon,
s kedved, hited az életed felén,
És merre szálltak, merre tűntek el
viháncoló, víg gyermektársaid?
Ezt kérdezed, de senki sem felel,
csupán mi zúgunk, régi hársak itt.

Nyírfa

- Héjam fehér, mint a papír.
Megbabonázza azt, ki ír,
és hogyha elrontott a hír,
nevem álmodba viaszasír.
Izen neked a nyír.

Almafa

- Bő, zöld szoknyában, széles terebélyel
mesékről álmodom, ha jó az éjjel.
A lombjaim közt almák aranya.
Mindig csak adnék, én, örök anya.

Eperfa

- Itt lakmároztaál egykor, az eperfán,
jaj, hogy szeretted. Majd ha por leszel,
egy nyári szellő még felém seper tán.

Nyárfa

- Mily szép nevem van. Hallod? Nyárfa, nyárfa.
Karcsún, fehérén állok a határba.
Úgy reszketek és sírok, mint egy árva.
S minden széllel zenélek, mint a hárfa...

Állatok beszéde

Medve

- Mindig ölelnék, mindent, a világot,
a fát, a sziklát, a kisgyerekeket,
vagyok a lompos és otromba jószág,
a láncravert, esetlen szeretet...

Vadkan

- Zrinyi Miklósnak aljas gyilkosa.
Röfögve száz alakot öltök,
s amint elbántam a dicső magyarral,
ármánykodással vagy kemény agyarral
irtok a földön mindenféle költőt.

Víziló

- Csak azt tudom, hogy lenni, enni jó!
Leírni szörnyepofám nincs semmi szó!
Iszonyú száj, hús-poklokhoz nyiló!
Négyszögletes tömb, kétezer kiló!
Grammban kimondva ép két millió!
Egyiptom álma! Roppant vízió!
Lidércnyomás! Húszmázsás víziló!

Nyúl

- Bátor vadász, ki átlövöd acéllal
alázatos és tiszta szívemet,
tiszteld az én százszor-szent gyávaságom,
ki meghalok, az életért zokogva,
mint az egyéves, síró kisgyerek.

Madarak beszéde

Hattyú

- Hogy énekelnek mindenféle fattyúk,
pimasz veréb, csicsörke, banka, vadtyúk,
mi hallgatunk a zűrzavarba, hagyjuk,
csivogjanak, legyen meg akaratjuk.
Csodásan úszunk a csodás halálba,
de ottan az igaz dalt megtalálva
az égre sírunk, gőgös, néma hattyúk.

Holló

- Rég dalolt meg engemet már híres versében Poe Edgár,
és habár a század eljár, nem múlt el egy sora sem.
Most is itt ülök s előre káromok, miként a dőre
pusztulás vad hirdetője, a zord rímet keresem.
Gyászruhámban, kárvallottan a bús rímet keresem,
s azt üvöltöm: „Sohasem!”

Sirály

- Dac és düh, mely felhők közül kiszáll!
S bírál!
Vészben-viharban víjjogó király!
Sirály!

Kolibri

- Kincs voltam, el-nem-múló, fényes ékszer,
de szárnyra keltem, élni, csélcsap ésszel.
Bolond is vagy, ha hírrel megelégszel.
Csókolni itten nem lehet elégszer.
Őrjöngj, röpj, s örülj, ha lázban égsz el.

Rovarok beszéde

Hangya

- Földművelő a hangya.
A szorgalom a kenyere s kalandja.
Ha langy a
nyár, nézi, hogy nő télre a kalangya.

Darázs

- Feketesárga gyilkos, tör kezében:
darázs!
Izgága röpte, ideges zugás:
varázs!
A seb, melyet döf, izzó, lángoló-vad:
parázs!

Lepkék beszéde

Galathéa

- A madarak zenészek.
Én nem tudok dalolni, ámde nézek.
Ha színeket rakétáz a tenyészet,
úgyis megértem a dicső Egészet.
Fészek
nélkül csapongok így a feslő
virágra, részeg,
bohém és néma festő.

Ásványok beszéde

Ezüst

- Én, az arany szegény testvére, fáradt
lelkemből a múlt halvány fénye árad.
Olyan vagyok, mint ég késői ősszel,
mint könny a csipkén, a holdfény s az ősz fej.
Emlékezem csupán, de már nem élek.
Ezért zenélek.

Drágakövek beszéde

Smaragd

- Mi illik a te szép, vad kedvesedhez?
Mi hűti forró lázát? A smaragd.
Tedd gyűrűjébe e zöld, lanyha békét,
s hogy meg ne unja hűvös, tiszta ékét,
művész, kemény, fényes lánggá faragd.

SZÁMADÁS

(1935)

Számadás

1

Most már elég, ne szépítgesd, te gyáva,
nem szégyen ez, vallj - úgyis vége van -
boldog akartál lenni és hiába,
hát légy, mi vagy: végképp boldogtalan,
inkább egészen és kínzó-csigába,
mint félig így, alkudva oktalan,
ne félj, számár, ki szenved, nincs magába,
vagytok ti itt a földgolyón sokan.
Térdelve, föltárt hassal, láncra kötve,
templomba, kórházakba, börtönökbe
lassan vonul a roppant karaván,
siess te is oda, igaz körödbe
s - égő kanóc - lobogj velük örökre
elégedetlenség szent olaján.

2

Nem vagy magad - jobb néked erre, hidd el,
sok furcsa ember néz bámulva rád,
nem üdvözöl téged, nem istenít fel,
nem göngyöli a lelkét sem alád,
csak rád tekint fásulva, tompa hittel,
rokon közönnyel, s néha kezet ad,
de ha ezekkel a testvéreiddel
élsz majd, elámulsz. Nagy ez a család.
Családtalanok óriási családja,
mely a többség törvényét túlkiáltja,
komor kisebbség, szívós és kemény,
elégedettek hangos lelki vádja,
íratlan, láthatatlan bírói tábla,
örök, hatalmas ellenvélemény.

3

Kellessz te még, vijjogni, mint a vércse,
nem kérdezni, szabad-e, nem szabad,
sosem kimélni a könnyet se, vért se,
a semmibe rikoltani szavad,
nem hallanak tán, ám ne menj azért se,
számodra itt még munka is akad,
mindig kell valaki, aki megértse
az utcalányt s a tébolyultakat.

Ülj egy sarokba, vagy állj félre, nézz szét,
szemedben éles fény legyen a részvét,
úgy közeledj a szenvedők felé,
s ne a törtet tekintsd és csonka részét,
de az egész nem-osztható egészét:
ki senkié sem, az mindenkié.

4

Ki adna másképp inni a betegnek,
ha nem mi, kik álmatlanul ülünk,
támadna hívó, vértanú, eretnek,
ki egy rögeszmén részegülve csüng,

látnák-e a vénlányt, kit félrevetnek,
ki sírna, ha nem hallaná fülünk,
s élnének-e ők is, kiket szeretnek,
mi lenne a világ minélkülünk?

Mi lenne másképp a világ s ki lenne
az állatok irgalmas társa benne,
ki lenne hűség és mi lenne ír,

s ki lenne az, ki száguld éjjelente
a lámpa fényénél a végtelenbe,
csodák között s Nirvána-ködben ír?

5

Borús e táj. Borzaszt a forradalmár,
kinek a falba koppan szelleme,
s fia holttestén az anya, ki barbár
jaját okádja - iszonyú zene -,

aztán mit írsz, ha sorsuk írva van már,
hol tiltakozhatsz és hogy ellene?
de hát hova mehetnél? mit akarnál?
mi érdekelne még, mi kellene?

Sok pénz talán? kenyér zsíros karéja?
egy mozicsillag rossz szalag-paréja?
vagy gépkocsi? kaland? mily nyomorék,
pezsgős ricsaj? cicázó, éji réja?
az ócska élet mily rongy kabaréja,
melytől a fő zúg és a gyomor ég?

6

No lásd, maradj, árvák között az árva,
maradj közöttük, állj meg végre itt,
nem kérve semmit és semmit se várva:
ezek a te igaz testvéreid,

idézd fel őket dolgozószobádba,
adj villamosabb életet nekik,
s ha majd megéled a sok néma lárva,
a te szavad ők még megérthetik.

Megértenek téged s őket megérted,
kiket sirattál, sírni fognak érted,
hisz végzetük egy nekik és nekünk,

kik eldobáltunk minden harci vértet,
nem veszhetünk el, minket kard se sérthet,
nincs semmi sem, amit elveszthetünk.

7

Igen, kiáltsd ezt: gyáva az, ki boldog,
kis gyáva sunnyogó, mindent bezár,
bezárja életét is, mint a boltot,
mert benne van a csillogó bazár,

és félti kincsét, a sok cifra foltot,
a lelke szűk, kucorgó és sivár,
rablót neszel, mihelyt gyerek sikoltott,
örökre reszket és örökre vár.

Hazája ház, barátja az erős,
hitvány rokonja az ki ismerős,
határa kertfal, tyúkól, pincegátor,

de a boldogtalan tanyája sátor,
zászlója felleg, ő, csak ő a bátor
s a jó, csak a boldogtalan a hős.

Fényes koszorú

Megsértették az én édesanyámat,
azt mondják róla, hogy már öregasszony,
ráncos a homloka, napja mulóban,
s ily korba bizony látása homályos.

Ó jaj, be megértik a bölcsek a végzet
otromba parancsát, ó jaj, beh tudósok.
De én, a tudatlan nem érthetem ezt meg.
Hát ismeritek ti, hogy szólni merészel
izgága szátok a hű szeretetről?
Láttátok-e arcát és kék szeme tündér-
fényét a sötétbe, ha rémeket űzve
hozzám suhogott a gyermekszoba mélyén,
s ágyamra hajolva körülötte csönd lett,
fény lett körülötte? Láttátok-e aztán,
hogy tűnt tova lassan, visszatekintve,
az éjt aranyozva, rám hagyva a békét?

Tudjátok-e, hogy nekem ő az egyetlen,
és nem fiatal nekem ő, nem is agg ő, -
csak édesanyám, akit angyali szó hív
Szépen-csevegőnek, Euláliának.

Nem hagylak el én, lásd, nem hagylak el, áldott
s mint egykor a gyermek, kis lovagod már
öklét mutogatta, ha bántani mertek,
úgy zördülök én most a vadkani-aljas
életre, mi megtép disznó-agyarával
a porba alázva téged, te magasztos.
Nem hagylak el sohasem te legelső
asszony a földön, a gyermeked itt van,
hogy védjen örökre és az időn túl
fölrakja fejedre fényes koszorúdat.

Életre-halálra

Mint aki búcsúzik, beszélni
akarok.

Itt éltem én, vér véretekéből,
magyarok.

Mint akit égő szókra gyújt föl
a halál.

Szájam kigyulladt víziókat
kiabál.

Együtt örökre, együtt, együtt
veletek.

Kuckóba, sáncba, rongyba, harcos
feletek.

Mi volt ez? A szívembe harsog
az egész.

Láng és korom, megtébolyul, ki
belenéz.

Sírtam miatta én is, én is,
beh korán.

Én is zokogtam hosszú, véres
lakomán.

Éreztem a semmit, a szégyen-
maratást.

De láttam egykor kánaáni
aratást.

Kerek eget, mely egy családot
ölel át.

Parasztleányok hercegnői
derekát.

Bő dáridót, mely könnyeinkbe
belefül.

Ifjú erőt, bűnt tékozolni
pazarul.

Mégis mindent, ami tiétek,
szeretek.

Vén bajszotok, puffadt, lilás-kék
eretek.

Úr-kedvetek, amelynek párja
nem akad.

Öreg, nehézkes, régi-ízű
szavakat.

Ábrándomat, mely életemre
sebet üt.

Hajnal felé a múltba rívó
hegedűt.

A délibáb vizében úszó
gabonát.

Tükröztetett kastélyt, ezüstlő
habon át.

Halottjaim csontját a földben,
halavány,

matróna-arccal, mélyen alvó
nagyanyám.

Rokontalan, sívó magányom
egyedül.

A hosszú őszt, mely visszanézve
menekül.

Jaj, életem engem bilincsbe
veretett.

Élő bilincs, forró bilincs, te
szeretet.

Bilincsbe jár mindig a tiszta
szerelem.

Ember-jussom testvér-bilincsben
perelem.

Haraptam ezt és kincsre vágytam,
ami nincs.

Csókoltam is, mert álom, áldás
e bilincs.

Lelkem ha kérte, amit a sors
nem adott,

Arany János bűvös szavával
mulatott.

Itt és csak itt, nem, ezt nem és nem
feledem.

Holtomban is csak erre járok,
keleten.

Izzóbb a bú itt és szívig döf
az öröm.

De szép, vidám, vad áldomás volt
köszönöm.

Európa

Európa, hozzád,
feléd, tefeléd száll szózatom a század
vak zűrzavarában,
s míg mások az éjbe kongatva temetnek,
harsány dithyrambba én terád víg,
jó reggelt köszöntök.

Ó ősi világrész,
te régi, te rücskös, te szent, te magasztos,
lelkek nevelője, illatokat és ízt
szűrő, csodatévő, nagyhomloku, könyves,
vén Európa.

Ha mostoha is vagy, viaskodom érted
és verlek a számmal és csókkal ígérek
és szókkal igazlak, hogy végre szeress meg.

Ki téphet el innen,
ki téphet el engem a te kebeledről?
Nem voltam-e mindig hű, tiszta fiad tán?
Kölyökkorom óta nem ültem-e éjjel
lámpám sugaránál tanulva a leckéd,
vigyázva, csodálva száznyelvű beszéded,
hogy minden ígéje szívembe lopódzott?

Már értik azóta az én gügyögésem,
bármerre vetődjem, sokszáz rokonom van,
bármerre szakadjak, testvérem ezer van.
Nem láttam-e Kölnben a német anyókat
esőbe csoszogni, Párizsba a tündér
francia leányok könnyű szökelését,
Londonban a lordok hajának ezüstjét,
s nem ettem-e, ittam munkásnegyedekben,
családi szobákba lármás olaszokkal?

Nem fáj-e velőmig a szlávok, a sápadt
szlávok unalma, a bánat aranyszín
fáradt ragyogása?
Mind édes-enyémek a népek e földön,
kitágul a szívem, beleférnek együtt.

Fogadjatok engem
ti is szívetekbe,
s ti távoli népek
kürtösei, költők,
pereljetelek értünk otthon a mivélünk
perlőkkel, anyánkért, s mi tiértetek majd
itthon perelünk, hogy élhessen anyátok.
Kiáltsatok együtt,
Európa bátor szellemei, költők,
hogy gyáva vadállat bújjon el a vackán
és vaksi vakondok fúr alagútat.
Daloljatok együtt,
fények, fejedelmek, szellem-fejedelmek,
hogy lélek a várunk, légvár a mi várunk,
ezt rakjuk az égig, kemény szeretetből
és légi szavakból.
Kezddjetelek előlről építeni, költők,
légvár katonái.

Szeptember elején

A hoszú, néma, mozdulatlan ősz
aranyköpenybe fekszik nyári, dús
játékai közt, megvert Dárius,
és nem reméli már, hogy újra győz.

Köröskörül bíbor gyümölcse ég,
s nem várja, hogy a kedvét töltse még,
a csönd, a szél, a fázó-zöldes ég,
fülébe súg, elég volt már, elég,
s ő bólogat, mert tudja-tudja rég,
hogy ez az élet, a kezdet s a vég.

Nekem se fáj, hogy mindent, ami szép,
el kell veszítenem. A bölcsesség
nehéz aranymezébe öltözöm,
s minden szavam mosolygás és közöny.

Költő a huszadik században

Az önimádat büszke heverőjén
fekszem nyugodtan, s a paplanomra sárgán
hull éji villany, nappali verőfény.
Füst és kávé között henyélek,
mivel a dolgom, végzetem csak annyi,
hogy élek.

Csak annyit érünk, amennyit magunkba,
mit nékem a hazugság glóriája,
a munka.
Mit a csaló próféták csácsogása,
nem alkuszom én semmiféle rúttal,
se a labdákért ordító tömeggel,
se számarányokkal, se Hollywood-dal.
Tőlem locsoghat megváltó igéket
s unalmas örültségeket az ép ész,
nem az enyém a század rongy bohóca,
se a felhőkbe zörgő, bamba gépész.
Nem kell hatalmasoknak úri konca,
s a millióktól olcsó-ócska kegy.
Azt hirdetem, barátim, sok a kettő,
de több az egy.
Recsegjen a múlt s a bárgyú jövő is,
nekem magasabb kincset kell megónom.
Uralkodom tűzhányó kráterén is,
még áll a trónom.
És önmagamát önmagammal
mérem.
Szavam ha hull, tömör aranyból
érem.
Mindegyiken képmásom, mint királyé,
s a peremén
a gögös írás:
én.

Beszélő boldogság

Beszélni kell most énnekem. Szeretnek.
Szeretnek engem, boldogság, hogy élek.
Beszélni kell mindig, s nem embereknek,
hogy vége már, eltűntek a veszélyek.

Beszélni égnek, fáknak és ereknek,
neked, ki nagy vagy, mint az úr, te lélek,
s nincsen füled sem, látod, én eretnek,
csupán neked, a semminek beszélek.

S ki hajdanán lettél a fájdalomból,
mely a vadember mellkasába tombol
és a halál vas-ajtain dörömböl,

most megszületsz belőlem és dalomból,
minthogy kitörve rég bezárt körömből,
ujjongva megteremtelek örömből.

Szerelmesek

A fejüket a tenyerükbe véve
úgy nézik egymást,
mint akik nem látták már ezer éve,
dajkálva lassan, elringatva gyöngéd,
szép mozdulattal
testük csodásan-égő drágagyöngyét,
majd szájukat a csókhoz igazítják,
keresve átkozott-zárt életüknek
a nyitját,
de tétováznak még, várnak sokáig,
eltávolodnak, úgy tekintenek föl
a messze mámor ködbe fúlt fokáig
boldogtalan szemük széjjelmeresztett,
nagy csillagával, hogy magukra öltsek
a könnyű vágyat, mint nehéz keresztet,
és szájuk és szemük és benn a lelkük
reszket.

Énekek éneke

Nem hagysz nekem eleget inni
mannás szájadból sohasem,
hogyan megtaníts örökre lenni,
lángként lobogni, éhesen.

Nem hagysz nekem sohasem inni
áldott melledből eleget,
hogyan tudjak a szomjamban hinni,
s úgy nézni téged, mint eget.

Az asztalodhoz hívsz naponta,
és mintha rútul játszanál,
a dús teríték csupa pompa,
de üres a pohár, a tál.

Én, férfi, ennék, egyre innék,
s te a mulót megfékezted,
ígérve mindig, tiltva mindig
mint papnő emeled kezéd.

Mint szájha kínálsz csók ízével,
és körmeidnek éle metsz,
itatsz a könnyeim vizével,
kongó reményekkel etetsz.

A te kegyed áldása megvert,
a te oldásod megkötött,
s lihegve tartasz engem embert,
az isten és állat között.

Így váltod a múltat jelenné,
    hogy itt se légy és megmaradj,
a végeset is végtelenné,
    és bárhová nézek, te vagy.

Te vagy, mi van, te vagy az emlék,
    te vagy, ki küld és hívogat
futnék tetőled s visszamennék,
    dajkáld el az én kínomat.

Lásd, én tudom, mi e bujócska,
    tudom mi itt e lakoma,
ó folyton-új és folyton-ócska
    természet ősi cinkosa.

De mondd, miért e gyatra-elvű
    földön nevelni ily hitet,
miért e fájdalmas remekmű,
    bennem mi végre épited?

Titokzatos, örök művésznő,
    ki ezt a sorsot rótta rám,
boldogtalan játékra készítő,
    csodára nevelő anyám.

Litánia

Az én koromban:
zörgött az egekben a gépek acélja.

Az én koromban:
nem tudta az emberiség, mi a célja.

Az én koromban:
beszéltek a falban a drótok, a lelkek.

Az én koromban:
vad, bábeli nyelvzavarok feleseltek.

Az én koromban:
öngyilkosok ezrei földre borultak.

Az én koromban:
méreggel aludtak el a nyomorultak.

Az én koromban:
kínpadra feküdtek az árva, beteg nők.

Az én koromban:
lélekbe kutattak a lélekelemzők.

Az én koromban:
mint koldusok álltak a sarkon az épek.

Az én koromban:
recsegték a trónok, a bankok, a népek.

Az én koromban:
mily dalt remegett a velőig üvöltő.
Az én koromban:
prózára szerelte a verset a költő.
Az én koromban:
mindannyian ó de magunkra maradtunk.
Az én koromban:
sírtunk, amikor kenyerünkbe haraptunk.
Az én koromban:
nem volt, ki szegény sziveket melegítsen.
Az én koromban:
álmatlanul ült arany-ágyon az Isten.

Három szatíra

Közéleti kitűnőség

Évente elmegy tíz-husz temetésre
s harminc bankettre. Részvétlevelet,
üdvözlőürgönyt diktál gyorsírásba
kisasszonyának vagy a diktafonba.
A gazdasági válság „őt se hagyja
közönyösen”. Sopánkodik miatta.
Közben meghízik és fölös kilóit
Marienbadban adja le nyaranként,
oly összegért, melyből megélne könnyen
néhány család egy évig. Reggel angol
tanárjával boxol, hogy friss maradjon.
Ha dolgozik, több ízben is alá-
firkantja a nevét - személyesen - s ilyenkor
nagyon soká fáradtan néz az ablak
fényébe, és ködös lesz a szeme.
Viselni kell ezt a tengernyi munkát,
helyén maradni a köz érdekében,
hiába intik, hogy talán megárt,
mert e nehéz időkben néki sem
szabad pihenni, s jelszava: a „munka”.
A vérnyomása nagy. Nyugalmat és
mérsékletet rendeltek el a híres,
német professzorok, s ezért azóta
nikotinmentes cigarettákat szív
hosszú szipkából, hetvenet naponta.
Olvasgat is. Főképp miniszterek
és bárgyú hadvezérek vallomását,
sosem regényt, vagy verseket, csak azt,
ami „komoly” és magvas. Éjszaka
fejhallgatóval megvasalja szörnyű,
dagadt fejét, s úgy alszik el az ágyban,
hogy a fülébe zeng egy bécsi jazz-band.

Beszél magyarul, németül s kicsit
angolul is, de minden nyelveken
csak rothadt frázist. Ez az anyanyelve.
Hétszázézerszer mondta: „van szerencsém”,
mikor nem is volt szerencséje. Halvány
emlékezetje bágyadt. Izgatott
napokon azt se tudja, hogy ki volt
az apja-anyja, és keresztnevükre
csak néha emlékszik. Helyükbe más van,
pár telefonszám, akta, rossz vezércikk.
Lelketlen arca földszínű. Megérett
a földre már. Nem értem, mire vártok?
A földbe véle. Temessétek el.

Úriasszony

Negyven kiló s nagyon boldogtalan.
Szemöldökét finom acél-csipesszel
a társaságban irtja, hátravetve
sovány fejét, s a rúzsával piros
pilléket ír az ajkai fölé,
míg kezítükrében figyel magára.
Pár év előtt az emlőit akarta
eltávolítani egy divatos
sebésszel, ámde erről lebeszéltek.
Csak vakbelét vetette ki, előre,
ezenkívül néhány haszontalan
fölösleges szervét, hogy ezzel is
könnyebb legyen. Ma már tehát egészen
üres, akár egy kipakolt bőrönd,
vagy egy Dekobra-könyv. Úszik, repül
és ritmikus tornára jár. Römiz
és bridzsezik. Csupán a jobb körökben.
Leánykorában zongorázgatott is,
de abbahagyta. Mindent abbahagy.
Sétálni viszi a tragédiáját
s szánják nagyon. Ő a bús úriasszony.
Ha - néha - föl van öltöztetve, fázik.
Ebéd után éhes. „Nem értik őt”.
A férje sem „ez a derék fiú” -
így hívja - aki kenyeret keres rá,
de ő kenyeret nem eszik soha,
csak aszpikot, grapefruit-ot, káviárt,
s így tőle független. Beteg szegény.
Nagyon beteg. Hús toalettje van,
harminc szerelme s több „komplexuma”.
Mindig halálosan fáradt. A hangja
személytelen és gépi, mint a hangos
filmek beszéde, mely közelbe-távol
egyforma és így senkihez se szól.

Ó Éva, Éva, régi, édes Éva,
hányszor eszembe jutsz, ha látom őt,
hosszú sörényed, langyos-lusta combod,
mannás meleg melled, tejízű csókod,
amint heversz, mindnyájunk édesanyja,
a paradicsomban, virágok és
kígyók között, hajad szép sátorában.
Ő körmeit mutatja énnekem,
bíborra festett, görbe körmeit,
mint amazon, és azt ígéreti,
hogyan összetép. De ez nem érdekel.
A szobalánya inkább. Hogyha olykor
teára hív, künn az előszobában
megcsókolom a szobalánya száját,
és elmenőben is mindenkoron
a szobalánynak csókolok kezét.

Forradalmár

Itt jár közöttünk. Áldott, szende lélek.
Nagyon szelíd. Krisztus-szakállá rojtos
gubancba lóg. Véres, meleg szívét
künn a kabátján hordja, láthatólag,
mint futtatáson lóverseny-jegyet.
Fáj neki ez a „szörnyű Ázsia”,
e „drága ország”, melyet tönkretesznek
s nem engedik, hogy ő tehesse tönkre.
Ifjúkorában elvett egy csunya,
kicsiny leányt s egy szép nagy bankbetétet.
Azóta ez kitartja s ő egészen
„eszméinek élhet”. De mégse boldog.
A természetét kissé rövidre szabták,
orrát pizsére, szűkre homlokát.
Egyenlőséget kíván mindenütt,
egy nagy fölosztást, abban a reményben,
hogy neki is jut ekkor egy derék,
délceg gerinc, egy főúri sasorr,
s az agy-tökésektől egy kis velőcske.
A célja nem kisebb és nem nagyobb, mint:
az Emberiséget megváltani.
Csak ezt imádja. Mit neki család,
mit gyermek és mit árva asszonya,
olyan goromba véle, mint a pokróc
s az anyja is padlásszobába kuksol,
míg ő utazgat és habot zabál.
Az Emberiség szent barátja ő.
Ha hallja, hogy egy konferencián
az Emberiség tyúkszemére hágtak,
vagy egy kicsit náthás, szívére gyászt köt
s nem bír aludni, olyan izgatott.

Úgy látszik, ők ketten megértik egymást.
Az Emberiség végtelen szerény,
nem nyit be hozzá, nem kér tőle pénzt,
cipőt, meleg ruhát, mint Péter és Pál,
s így véle ő békésen éldegél.
Örök szerelme nem is fogy soha.
A koldusoknak, kik feléje nyújtják
sovány kezük, sosem ad alamizsnát,
de mindegyikkel szívesen kezét fog,
mint ember az emberrel. Ez az elve.
És közbe készül a leszámolásra.
Mikor vasárnap lengenek a burzsuj
erdők s virulnak a burzsuj virágok
és hektikás, kis dijnokok söröznek
és nénikék, nyugdíjas özvegyek,
akik egész héten padlót suoltak,
kávéjukat kevergetik s fiucskák
és kisleányok ünnepi ruhában
sóskifliket rágcsálnak és az úton
léggömböket eregetnek kacagva,
ő zordonan szemléli dőzsölésük
és a barátját meglökve így szól:
„Itt vér fog folyni nemsokára, vér”.
Mert amikép ábrándozol te arról,
hogymikor a saját szőlődben ülsz,
vagy olvasol egy csendes este, ő úgy
játszik magában vérrel, lámpavassal,
parasztkaszákkal, rémekkel, halálos
társasjátékot és feketelistát
vezet, amelybe mindenkit beír,
hullát szagol és csendesen akasztat.
Nem gyűlöletből, ám, „történeti
szükségességből.” Közveszélyes örült.
Nem önveszélyes. Hisz magának ő
sohasem árt. Ez minden érdeme.
Máskép vele a fene se törődik
és ez dühíti egyre jobban. Egyszer
volt boldog. A korzón utánament
szelíden egy angyali detektív,
mint ápoló a mániás után,
hogymikor egy kicsit vigyázzon életére,
hogymikor ne üsse oktalan fejét.
Ekkor kitört, tombolva hátrafordult,
botrányt csapott és Isten, emberek
előtt a művelt és szabad világhoz,
a csillagokhoz föllebezve vérben
forgó szemekkel és tág orrlíkakkal
ekképp kiáltott: „Ez reakció!”

Harsány kiáltások tavaszi reggel

Élni először itt e világon
s élni utolszor.
Látni a földet, látni csak egyszer
és soha többé.
Állni a fényben, inni meg enni,
csókba fürödni.
Nézni a kék nefelejcsét a szélben,
barna göröngyön.
Érezni a gondolatok ragyogását
barna fejemben.
Menni a hegyre az éter elébe,
völgybe leszállni.
Lélekzeni, fölkiabálni rajongva
az égre, napra.
Aztán egyszerre vad zuhanással
összeomolni.

Ilona

Lenge lány,
aki sző,
holdvilág
mosolya:
ezt mondja
a neved,
Ilona,
Ilona.

Lelkembe
hallgatag
dalolom,
lallala,
dajkálom
a neved
lallázva,
Ilona.

Minthogyha
a fülem
szellőket
hallana,
sellőket,
lelkeket
lengeni,
Ilona.

Müezzin
zümmög így:
„La illah
il’ Allah”,

mint ahogy
zengem én,
Ilona,
Ilona.

Arra, hol
feltűn és
eltűn a
fény hona,
fény felé,
éj felé,
Ilona,
Ilona.

Balgatag
álmaim
elzilált
lim-loma,
távoli,
szellemi
lant-zene,
Ilona.

Ó az *i*
kelleme,
ó az *l*
dallama,
mint ódon
ballada,
úgy sóhajt,
Ilona.

Csupa *l*,
csupa *i*,
csupa *o*,
csupa *a*,
csupa tej,
csupa kéj,
csupa jaj,
Ilona.

És nekem
szín is ez,
halovány
kék-lila,
halovány
anilin
ibolya,
Ilona.

Vigasság,
fájdalom,
nem múlik
el soha,

s balzsam is
mennyei
lanolin,
Ilona.

Elmúló
életem
hajnala,
alkonya,
halkuló,
nem múló
hallali,
Ilona.

Lankatag
angyalok
aléló
sikolya.
Ilona,
Ilona,
Ilona,
Ilona.

Ha negyvenéves...

Ha negyvenéves elmúltál, egy éjjel,
egyszer fölébredsz és aztán sokáig
nem bírsz aludni. Nézed a szobádat
ott a sötétben. Lassan eltűnődöl
ezen-azon. Fekszel, nyitott szemekkel,
mint majd a sírban. Ez a forduló az,
mikor az életed új útra tér.
Csodálkozol, hogy föld és csillagok közt
éltél. Eszedbe jut egy semmiség is.
Babrálsz vele. Megúnod és elejted.
Olykor egy-egy zajt hallasz künn az utcán.
Minden zajról tudod, hogy mit jelent.
Még bús se vagy. Csak józan és figyelmes.
Majdnem nyugodt. Egyszerre fölsóhajtasz.
A fal felé fordulsz. Megint elalszol.

Szavak a társaságban

Az emberek beszélnek:
hogy nyáron a hegyekben epret ettek
és este a sötét szobákba félnek
és egy színészen mekkorát nevettek
tíz éve, s anyjuk, ki a sírba régen,
egyszer milyen sápadt volt és mily éhes
és hogy röpiült a sárkányuk az égen
és a kertjükbe volt egy régi méhes.

Mint örültek tébolydák udvarába,
látják az illót, ami semmivé lett,
s nincs már, fejükbe csöngetyűz a kába
emlékezet és a tünékeny élet.
Csak én vigyázok réveteg szemekkel,
amíg e tarka zsidvásárt csodálom,
s a homlokom dörzsölve rezzenek fel.
mi ez az álom?

Vörös hervadás

Erdő,
dércsípte lombod ájultan vonaglik.
Meghalsz,
reád lehellet a vörös hervadás.
De mért e vidám pompa? Mért
öltözködöl halál előtt a fényes
bíbornokoknak, részeg szeretőknek,
ifjú dühnek, kigyulladt lázadásnak
harsány színébe?
Oly ünnep-e zsidbadni, elfeledni
lármás kirándulókat és rigókat,
vizek zaját,
az élet édes-olcsó csengetyűit?
Olyan jó nem élni?
Örülsz?

Őszi reggeli

Ezt hozta az ősz. Hús gyümölcsöket
üvegtálon. Nehéz, sötét-smaragd
szőlőt, hatalmas, jáspisfényű körtét,
megannyi dús, tündöklő ékszerét.
Vízcsöpp iramlík egy kövér bogyról,
és elgurul, akár a briliáns.
A pompa ez, részvéttelen, derült,
magába-forduló tökéletesség.
Jobb volna élni. Ámde túl a fák már
aranykezükkel intenek nekem.

Azokról, akik eltűntek

A haldoklókkal csókolóztam,
az elmenőkkel cimboráltam,
izzadt hajuk simítva hosszan
ágyukhoz álltam.
Marasztaló ígéket
súgtam fülükbe, mint az élet,
de hívta őket a nagy út,
és én kötöttem nekik a halálban
batyut.

A távozók
elvitték a lelkem darabjait,
csak én maradtam itt,
és most a hit
porukkal egy lett, mint avitt
ruhájuk, és széthulltak ama szók
és szájukon is megrohadt, amit
adtam nekik, a csók.

Nincs semmim. Ámde mindez oly csodás.
Gazdag vagyok, mint a vén uzsorás,
ki rongyba jár és vigyorog, ha szánják,
mert mindenét, mi volt, a kincs, arany,
elásta, és most a határtalan,
mély földbe van,
s ő tudja ezt a biztos, ősi bányát.

Barátaim,
halványodik énnékem itt a szín,
hogyan szóljak erről-arról, nincsen ok,
gyakran mosolygok, többször hallgatok.
De érzem egyre, vár rám sok erős,
jó ismerős,
hűségesen vetik az ágyam ők lenni.
Ezért oly csöndes bennem már a lélek
s éjjel, ha járok künn a temetőben,
nem félek.

Esti Kornél éneke

Indulj dalom,
bátor dalom,
sápadva nézze röptöd,
aki nyomodba köpköd:
a fájdalom.

Az életen, a szinten,
a fénybe kell kerengni,
légy mint a minden,
te semmi.

Ne mondd te ezt se, azt se,
hamist se és igazt se,
ne mondd, mi fáj tenéked,
ne kérj vigaszt se.

Légy mint a fű-fa, élő,
csoda és megcsodáló,
titkát ki-nem-beszélő,
röpülő, meg-nem-álló.

Légy az, ami a bölcs kéz
fölhámja, a gyümölcshéj
remek ruhája, zöld szín
fán, tengeren a fölszín:
mélységek látszata.

No fuss a kerge széllel,
cikázva, szerteszéjjel,
ki és be, nappal-éjjel,
s mindent, mi villan és van,
érj el.

Tárgyalj bolond szeszéllyel,
komázz halál-veszéllyel,
s kacagd ki azt a buzgót,
kinek a mély kell.

Mit hoz neked a bűvár,
ha fölbukik a habból?
Kezében szomorú sár,
ezt hozza néked abból.

Semmit se lát, ha táncol
fényes vizek varázsa,
lenn nyög, botol a lánctól,
kesztyűje, mint a mázsa,
fontoskodó-komoly fagy
dagadt üvegszemébe.
Minden bűvárnak oly nagy
a képe.

Jaj, mily sekély a mélység
és mily mély a sekélység
és mily tömör a hígság
és mily komor a vígság.
Tudjuk mi rég, mily könnyű
mit mondanak nehéznek,
és mily nehéz a könnyű,
mit a medvék lenéznek.
Ó szent bohóc-üresség,
szíven a hetyke festék,
hogya a sebet nevéssék,
mikor vérző-heges még
ó hős, kit a halál-arc
rémétől elföd egy víg
álarc,
ó jó zene a hörgő
kínokra egy kalandor
csörgő,
mely zsongít, úgy csitít el,
tréfázva mímél,
s a jajra csap a legszebb
rímmel.

A céda életet fessd,
azt, ami vagy te, tettesd,
királyi ösztönöddel
ismersz-e még felettest?
Az únt anyag meredt-rest
súlyát nevetve lökd el,

s a béna, megvetett test
bukásait a szellem
tornáival feledtesd.

Hát légy üres te s könnyű,
könnyű, örökre-játszó,
látó, de messze-látszó,
tarkán lobogva száz szó
selymével, mint a zászló,
vagy szappanbuborék fenn,
szelek között, az égben,
s élj addig, míg a lélek,
szépség, vagy a szeszélyek,
mert - isten engem - én is,
én is csak addig élek.

Menj mély fölé derengni,
burkolva, játszi színben,
légy mint a semmi,
te minden.

Negyven pillanatkép

1. Vers

Sár és virág, kavargó semmiség,
de hirtelen, mint villám, hogyha lobban -
két sor között - kinyíl nekünk az Ég.

2. Költők

Mint árva rokkant, aki cigarettát
koldul a hídon, úgy esdünk hitet mi.
Európa költői, kik ma élünk,
s szeretnénk szebb sziget felé vitetni.

3. Mézes kenyér

Külvárosi kapuban kisgyerek
száraz kenyeret majszol, ám - ígézet -
az édes, ikrás napfény rápereg,
s ő nyalni kezdi ezt az égi mézet.

4. Nyár

Mondd, láttad-e a pusztát nyári délből,
mikor kövéren sárgállik nyugalma,
és sárga minden, mily hideg-fehéren
villant ezüst-szikrát a sárga szalma?

5. Utcanők rekkenő délben

Az utcanők fényes ruhában
akárcsak az olcsó selyemcukorkák,
s fülembe súgnak, a szélnél puhábban.

6. Ember 1930-ban

Fejében az anyagi gond
csörögve ébred, és megöblösödve,
halálosan zúg, mint a gong.

7. Asszony-arckép

Csodálatosan érett, mint a kajszín-
barack, s mosolya úgy csorog le dúsan,
mint cukrozott gyümölcsre sűrű tejszín.

8. Magyarosan

Ó dáridós hajnalban borban úszó,
ősz bajszok és könnyes-vad rikkanások,
lassú halált kísérő hegedűszó.

9. Váratlan vendég

Beszélgetünk szobánkban még a csacska
nyár hancúzásáról, s te, csöndes ősz,
oly észrevétlen-lopva, mint a macska,
bejössz.

10. Toll

Végtelen napjaim
menete.
Bámulom, elborult
remete.
Várni még, élni még
lehet-e?
Fönn az ég, lenn a föld
fekete.
Szánts tollam, villogó
eke te.

11. Lengyel táncosnő

Ó nő, te drága lengyel,
olyan vagy, mint az angyal.
Szépséged égi rendjel.
E csókkal, puha-langgyal,
kérlek, hogy ne feledj el,

és érd be a kalanddal,
e bús-egyetleneggyel,
és légy nekem a bandzsál
önkívület, mely kengyel
nélkül az égbe nyargal.

12. Rádió

Beh titkos is volt a másik szobából
egykor a kedves „messze” hangja.
Most nincs titok és messzeség, lejárt már
a régi ábránd úri rangja.
Mily józanul kong pesti rádiómba
a *Westminster Abbey* harangja.

13. Hasonlat

Mint régi, szent apáca, úgy vágyja már a mennyet,
hogy csak bélpoklost ápol, s mert a sebet utálja,
magát megbüntető felszűrőcsőli a gennyet:
úgy én dühös rajongó, aki e korba senyved,
s homályban, állatok közt a tiszta fényt csudálja,
dacból sarat zabálok és kortyolom a szennyet.

14. Harmadosztály

Egy asszony is van itt, rekedt.
Ölel egy halvány gyermeket.
Az élet, élet verte meg.
Azért remeg.
Sóhajtva néz a földre le.
Szeme sós könnyel van tele.
Batyuja sincs. Nincs más vele
csak élete.

15. Októberi táj

Piros levéltől vérző venyigék.
A sárga csöndben lázas vallomások.
Szavak. Kiáltó, lángoló igék.

16. Házi bál

Kis, furcsa lányok, édesek,
hová repült a régi kedvem?
Minden, mi szép volt, szétesett.
Jaj, jöjjetek és súgjatok még
nekem valami kéteset.

17. Vidék

Mióta vágyakoztam már reátok,
s most végre-végre visszatértem ím.
Cigányzene, holdfény, bor, régi átok,
ábrándozó lányok, nyájas családok,
ti mérgeim.

18. Apám

Két pár cipője volt és két ruhája.
Zord volt. Nem is mertünk fölnézni rája.
De néha este ellágyult, megolvadt,
nyitotta nekünk az ablak kilincsét,
és megmutatta mesebeli kincsét,
az őszi égbolton a tiszta holdat.

19. Késő ős a ludasi pusztán

A pitvaron a tengeri
nevet a nap piros tűzére,
de sárga árnyát elveri
a paprikák piros füzére.
Száll-száll a lelkem kergetőzve
a mustszagú, világos őszbe,
mint szélbe csörgő papiros,
fölötte a halál és élet
a sárga és piros.

20. Gyerekkor

Jaj, a gyerekkor mily tündéri kor volt:
egy ködbe olvadt álom és való,
ha hullt a hó az égből, porcukor volt,
s a porcukor az abroszon a hó.

21. Kiáltás

Mi ez a vágy, mely vérem megrohanja?
Nő, légy velem most, alkoss, szülj meg újra,
boldogságom rejtélyes édesanyja.

22. Új népiesség

Paraszi múzsa,
ki hajdanán oly üde voltál,
akár a rúzs,
fested magad, s kopik az arcod
gyógytári rúzs-a.

23. Utókor

Utókor?

Megyünk az úton s elfödi nyomunk a futó por.

24. Jégzajlás a Dunán

Jaj, hogy csörömpöl, zajlik a dagadt ár,
ropog a jég és elreped fönn és lenn,
minthogyha csillárt, tükröt törne barbár
dühébe sokszáz örült forradalmár
egy óriás üvegkereskedésben.

25. Délutáni szundítás

Egy könyvvvel elaludtam, elfeledtem
kitenni a kezemből, nyomta mellem,
fölébredtem reá és elvetettem.
Ó, nemsokára csöndesen, meredten
nyugszom a földbe és föld lesz felettem.
Azt el fogom majd bírni? Lehetetlen.

26. Rím a földi igazságszolgáltatásra

Itt az ítélet pusztán alaki,
mindíg kell a börtönbe valaki.

27. Érzelmes leány-arckép

Zöld lepelben állsz, mint karcsú, könnyű,
lenge fűz.
Nézlek és átélem életed most,
gyenge szűz.
Szived a melled kis templomában
csengetyűz.

28. Kancsal rímek

Egy pillanatra láttam csak zafir-
szemed s csodásan ellebegtél,
mint a zefír.
Azóta lelkem őrzi képed,
olyan szilárdul, mint a gránit,
s enyém a bánat.

29. Naptalan decemberi délután

Bosszús
dühvel harapja ablakom az orkán,
s brummog sötéten, mint egy síri és mély
basszus.

Félhat.
Köd és magány, halálos elhagyottság.
Ki egyedül van egy hotelszobában,
félhet.

30. Fényes arc a sötétben

Kerestelek,
majd jöttek a deres telek
és este lett,
csak bódorogtam, mint a vak,
nem is találtalak. -
Szétváltunk, mint peres felek,
de most, tündökletes alak,
magányomban börtönfalak
éjére festelek.

31. Emlékezet

(Lélektani meghatározás)

Emlékezet,
most azt hiszed, volt, most meg azt hiszed, hogy
nem létezett.

(Ez talán inkább bölcséleti)

Emlékezet,
tebenned él és van, de hogyha meghalsz,
elvész veled.

(Regényes és ábrándos)

Emlékezet,
ledőlt tanyák, romok és régi sírok
mellé vezet.

(Alázatos, szomorú fohászkodás)

Emlékezet,
rokkant barát, nyújtsd a világtalannak
szent félkezed.

32. Rajz halott apám fejről

Megjöttem éjjel a vonattal.
Tél volt, setét.
Anyám otthon úgy jött elém, mint
a múltba rég.
Reám borult. Én nem akartam
megnézni még.
De ő mutatta, hogy amott túl
két gyertya ég,
s ekkor a régi üvegajtón
már láttam végtelenül-ismert
halott fejét.

33. Kiáltás

Hol vagy, apám,
hol vagy, te nagy.
Nem vagy sehol,
de vagy, de vagy.
Valami rejt,
valami zár.
Mi ez a csönd?
Mi ez a vár?

34. Ötven felé

Ötven felé kivetjük önmagunkból
mindazt, ami cifra s szedett-vedett lom,
s olyan komor, fönséges lesz a lelkünk,
olyan hideg és kongó, mint a templom.

35. Február

Halvány ezüsfüst futja be a fákat.
A téli reggel éles, zúzmarás.
Olykor, mikor lehúzzuk téli kesztyűnk,
belénkharap a fagy, s mi sírni kezdünk,
mert fáj a seb, mint a farkasmarás.

36. Csöndélet a kórházban

Egy hang kiált belőlem: élni, élni,
s egy másik is: a semmibe alélni,
már látom a partját csillámlani.

Elülnek a gyötrelmek és a láznak
rémképei, s fejembe fölcikáznak
a morfium arany villámai.

37. Daltalan fa

Rég elröpült már kisfiam kacajja,
állok magam.
A múltba nézek és előre, várom,
mi hátra van.

Örömtelenség, hó és csönd köröttem,
határtalan.
Olyan vagyok, mint téli fa az erdőn,
madártalan.

38. Sóhaj

Borul a hívő, friss gyerekszem,
tündért se látok, nem verekszem.

Jobb volna elkészönni: jó éjt,
s eldobni ezt a nagy világot,
mint egy dióhéjt.

39. Magányom

Mint telefon az elhagyott lakásban,
mely éjidön reménytelen csörömpöl,
úgy jajveszékel itt hiába lelkem,
oly messze az élettől és örömtől.

40. Anyám

Ki a halált legyőzted hajdanán,
te életet adó, legtitkosabb nő,
a Semmi partján majd erős neveddel
köszöntöm a kemény halált, anyám.

Marcus Aurelius

Sárgán hever itt a középkori Róma,
de lángol az alkony,
mint véres oroszlán,
s te fönn lovagolsz még
a Capitolium ősi tetőjén,
Marcus Aurelius.

Bronzfejű cészár,
aranyszakállú,
vak ragyogásu szoborszemeiddel
örködve vigyázol,
s én állok előtted.

Császári felség,
emberi nagyság,
roppant pogányság
örök igazza,
bamba tömegből visszahúzódó,
trón magasában egyedül élő,
koldus imperátor.

Nem kancsal apostol,
nem zagyva keletnek elmebetegje,
fönséges író társ,
együtt a szív és fő,
fájdalom és bölcs messzetekintés,
elhagyatott e sanyarú földön,
az, aki él és az, aki fél és
látja a törvényt, reszketve, de higgadt
lépttel megy a sírhoz, az értelem égő
lámpája kezében,
megvetve, mi barbár
mindazt, mi hazugság.

Semmi, ami barbár
nem kell soha nékem, semmi, ami bárgyú.
Nem kellenek ők se, kik titkon az éggel
rádión beszélnek, a jósok, a boncok,
a ferde vajákos, ki cifra regéknek
gőzébe botorkál, csürhe-silányok,
kik csalva, csalatva egy jelre lehullnak,
s úgy fintorog arcuk,
mint a bolondé.

Csak a bátor, büszke, az kell nekem, ő kell,
őt szeretem, ki érzi a földet,
tapintja merészen a görcsös, a szörnyű
Medúza-valóság kő-iszonyatját,
s szól: „ez van”, „ez nincsen”,
„ez itt az igazság”, „ez itt a hamisság”,
s végül odadobja férgeknek a testét.
Hős kell nekem, ő, ki
déli verőben nézi a rémet,
hull könnye a fényben
és koszorúja
izzó szomorúság.

Messze vagyok már, messze röptem,
messze az olcsó, híg dudaszótól,
dél és nyugat között csapong az én lelkem,
mindig szabadabban.
Álarcomat itten elvetem, aztán
újra felöltöm,
s járok mosolyogva,
tanulva a tűrést,
a hosszú alázat gögös erényét,
szenvetve a mocskot, rejtve riadtan
rongyokra szakított, császári palástom.

Hadd emelem föl,
hadd emelem hát tiszta, hitetlen,
kétkedve cikázó, emberi pára-
lelkem tefeléd most,
ki jöttem a pannón
halmok alól, s élek a barna Dunának,
a szőke Tiszának partjai közt. Jaj,
hadd emelem föl még egyszer a szívem
testvéri szivedhez,
Marcus Aurelius.

Róma

Osvát Ernő a halottaságyon

Csak sárga volt, ezüst volt és piros volt:
e három együtt: sárga és ezüst
s piros, amikor a kórházi ágyon

mezítelen, sovány testét övig
a szolga föltakarta lassan. Arca
nagy sárgasága. Szép ezüstfeje,
gazdag díszében, régi kincseinknek
ezüstbányája. És a szív piros.
Még csöppeket sírt a tapasz alatt is.
Egy falikarra nézett a szeme,
üvegesen, mint Rippl-Rónai
képén, a furcsa fölfelé-tekintés
igaz pózában. Ezt figyeltem én,
kiváncsian, nyakam előrenyújtva,
mint a tanítvány, ahogy ő szerette:
szemrebbenés nélkül és komolyan,
hogy majd lerajzoljam magamnak egyszer,
s másoknak is hitet tegyek felőle.
De oly sokáig néztem azt a villanyt,
oly mozdulatlan, hogy mozogni kezdtem,
belefáradtam s csendesen kimentem
az őszi éjbe. Ott az ég alatt
vad vágy fogott el, hogy megint legyen,
és úgy akartam ezt, de úgy akartam,
amint akarta anyja hajdanában,
ki kínban-vérben a világra szülte.
És mint az anyjának fájt egykoron,
hogy szétnyíló öléből földre jött,
úgy fájt, hogy a lelkemből kiszakadva
eltávozott és nincs és sohasem lesz.

Játék első szemüvegemmel

Messze
lát már szemem, áldott ködökbe veszve.

Tükrén
csak tengerekről, ormokról vetül fény.

Távol
nap tündököl neki és hold világol.

Hegység
hűs tisztasága, csillagos, nagy egység.

Nem mer
közelbe nézni, rút a föld, az ember.

Fájóbb
ami valóság, mint e vaksi hályog.

Ottan
fut a világ. Vagy tőle én futottam?

Lencsém,
mondd, megleled-e messze-szállt szerencsém?

Tiszta
gyermekkorom reggeljét hozd te vissza.
Kristály
gyémánt-havat, melytől gyöngyös a friss táj.
Békét,
anyám szemének túlvilági kékét.
Rendet,
apám kezét, ki engem el nem enged.
Ámbra
zsarátnokot, mely rádereng szobámra.
Lássam
a régi képet rajtad égi másban.
Ablak,
mutasd nekem, hol az a boldogabb lak?

Éjjel az alvó mellett

Éjjel, ha alszol, s hallom, hogy lehelsz,
megrémülök: ez az, mit szeretek?
Ezt a ziháló, gyarló gépkazánt,
ezt a szegény, kis árva keletet?
És hallgatom, hogy lopja életét
a semmiből a gyöngye fűjtató,
amellyel együtt reszket életem
isten kezébe, s földre sújtható.
Te, mindenem, rejtélyes szerkezet,
esetleges váz, élő gőztűlök,
ki hogyha gyorsulsz, lassulsz vagy megállsz,
Dunába ugrom és megőrülök.
Jaj, én bolond, hogy erre építetek,
nagyobb bolond énnálam nincsen itt,
bölcsebb a züllött kártyás, a hajós,
ki a viharra bízta kincseit.
Letérdelek, fölugrom, jajgatok,
szemembe félelem és éji láz,
s mint nyafka agg, gyáván sopánkodom:
„Vigyázz, vigyázz.”

Kivégzés

„Fog fájni?” - ezt kérdezte a pribéktől,
olyan szakértőn, mint mi a fogorvost
húzás előtt. De erre nem feleltek.
Jobb karját a bal combjához kötözték,
úgy hogy belégörnyedt, s máris vezették.
Viharosan emelték a bitóra,
föl-föl a magasba. Várta már a hóhér,

hátral a létrán, óriás-fehér
zsebkendőjét kibontva, hogy halálos
verejtékcsoportjeit vele itassa.
Nyakát betette a hurokba, s hagyta,
hogy ennen-teste súlya ölje meg,
a test, melyet kínnal szült édesanyja.
Dolgoztak a serény, ügyes legények,
sebes csigákkal. Halvány arca mostan
egyszerre elpirult, sötétvörös lett,
mint hogyha a fülébe holmi trágár
viccet susogott volna fönn a hóhér,
s ő szégyelné ezt és azt, ami történt.

Ének a fiatalokról

Ámulnak ők és fölnevetnek,
előre néznek, hátra néznek,
és visszafordulnak tünődve,
mert még nem értik az egészet.
Mostan lepődnek meg először,
magasba vont, sovár szemöldökkel,
föl-föltekintenek az égre,
ahol a hold tányérja zöldel
és a nap vöröslök a zeníten
és csillagok szelíden ülnek,
szemükben eleven görögtűz,
hétköznapon is örök ünnep.
Úgy járnak itt e gyatra földön,
melyen csupán por és kopás van,
úgy járnak itt e vén világon,
mint egy frissen-festett lakásban.
Nézd, hogy figyelnek, hogy rajongnak,
mikor eszed már unva fontol,
csodát remélnék egy levéltől,
egy hírtől és egy telefontól.
Mondd ezt velem: tudatlan árvák,
mondd: lelkük új és tiszta-hős még,
mondd ezt velem: szegény bolondok,
glória nekik és dicsőség.

Útirajzok

Róma

És mind elém jön, aki meghalt,
a rozoga kis templomajtón.
Hétszáz sovány fej integet be,
hétszáz szikár kis öregasszony.
Mind ükanyáim. Egykor ők is
jártak homályos templomokba,

szentelt vizet hánytak magukra,
keresztet csókoltak zokogva.
A szentmiséken sírdogáltak,
az oltárok elé omoltak,
s mostan fehér váz-ujjaikkal
meg-megfenyítenek a holtak.
Megrészegülök az örömtől,
kinyíl a menny és újra látok:
gyónószékek homályos öble,
meggyszínű, ibolya talárok,
térdtől kopott, süppedt kövek ti,
hosszú imák és örökélet,
fehér, piros, lila papocskák,
halvány mártírok, néma mécsek,
ó tömjénfüst, ó tiszta mámor,
aranykehely aranyborából,
ó régi rózsza, lágy aróma,
ó Róma, Róma, Róma, Róma.

Bologna

Rómából jöttem meg éjjel
Bolognába és kiszálltam.
Rekkenő-nehéz meleg volt
a szállóban. Túrhetetlen
vágy fogott el, hogy szaladjak,
kóboroljak, megfürödjek,
elmerüljek, elterüljek,
az idegen életekben.
Már futottam is a lépcsőn
a városba, boltivek közt,
Petronio templomához,
a titkos találkozóóra.
Mindenünnen fény kiáltott,
fény sikoltott rám az úton,
mint egy emlék, mint a múltból,
fény kiáltott, hogy megálljak,
fény kiáltott, hogy maradjak.
Nem tudott az éj aludni.
Annyi fény volt, annyi ember,
annyi lány és annyi ifjú,
ismeretlen ismerősök.
Sápadt és komoly diákok,
sűrű-nagy latin hajakkal,
és az éj kávészagú volt,
jégszagú volt, mert a tündér,
apró boltocskákba sorra
forrt a kávé, bugyborékkolt,
s a pohárba tejszínűen
csorrant a darált jegekre
a kókuszdió nedűje.

Folyt az élet, mint a színház.
S én leültem itt közékük,
nem mint néző, mint a színész,
az arcomra rászorítva
útiálarcom keményen,
mintha mindig köztük élnék,
titkaik, emlékeik közt.
És mímeltem a beszédük.
Caffe nero, signorina!
Élet, élet, drága játék.
Agua fresca con ghiaccio!
Játék, játék, drága élet.
És beszélgettem: *Me dice?*
És legyintettem: *Niente!*
És sohajtottam magamban
rég szívéhez: *Gioventù!*
Giovinezza, giovinezza!
Dov' è, dov' è signorina?
Így dobáltam el, mi pénz volt
a zsebemben, az ezüstöt,
így dobáltam el, mi szó volt
a szájamban, a fejemben.
Hajnalig csak üldögéltem,
elfeledtem, hol születtem,
eltemettem azt, ki voltam
s játszottam, hogy én is élek.

Stralsund

Egy vézna kisfiú arcomba bámul,
amint kinézek fülkém ablakából.
Az elvirágzott őszi kertben ül,
s tollászkodik unottan, egyedül.
Nyilván ez az ő lusta délutánja,
mikor a roppant ábrándot kívánja,
az életébe nem volt soha semmi,
mostan szeretne a helyembe lenni,
s úgy láthat engem itt, mint úri mennyben,
párnák között fehér útiköpenyben,
Jaj, kisfiam a vonatok rohannak,
fut az idő, lelkembe ne kutass,
lásd én gyerek szeretnék lenni, mint te,
nem fáradt, elsőosztályos utas.

Sassnitz és Trälleborg között

Bámuljuk a kristályos éjszakát,
tüdőnkre szívjuk a víz mély szagát.
A hold a felhők függőnye mögé bújt,
és a zsinórpadról nesztelen,

mint láthatatlan fényforrás világít
a lüktető-türemelő tengeren.
Tallérokát dobál le, gyöngy kösöntyűt,
ezüsttel hímezi a vízmezőt.
Az utasok a korlátokra dőlve
dicsérgetik az elmés rendezőt.

Malmö

Malmö.

Fölszáll egy úr, egy fiatal nő,
egy főkötős dadus, néhány
bőrönddel, meg egy kisleány.
Sigrid. Vízszőke, lenge hajjal.
Csöpp, kárminarcú, dundi angyal.
Vajszín köpeny borul reája.
Van néki egy nagy-nagy babája,
oly szőszke, oly kéken tekintő,
mint ő.
Sigrid, aki
fegyelmezett kis északi,
mértéktartó, de víg,
s megvárja, míg
az ételét eléteszik,
akkor eszik,
aztán, hogy elviszik,
iszik
piros gyümölcslevet
s nevet,
fut és cikáz és száll vigan
az óriási termeskocsiban,
akár a villik,
de mindig úgy csak, ahogy illik,
evez, libeg, táncol, uszik,
majd álmos és elaluszik,
röpül az álmai egében,
mint egy regében,
és nézik a körül ülők,
a mosolygó, szerény szülők,
de a szemük titkon ragyog,
lehet-e boldogság nagyobb?
Lehet bizony. Stockholm felé
Sigrid fölébred és - hahó -
ki áll a pályaudvaron? -
a nagyapó, a nagyanyó,
két még nagyobb babát mutatnak,
és sírnak, ősz hajuk lobog.
Sigrid kacag és mind kacagnak.
Én is kacagok, hogy oly boldogok.

Skeppsborn

Itten lakom én, messze Dél fia.
Az asztalon két könyv hever előttem:
a telefonkönyv és a biblia.
Lassan barátja lettem a közönynek.
De a szobám már ismer, s a falak,
mihelyt belépek, halkán már köszönnek.

Stockholm

Dalol a gőzfűtés, lángok lobognak,
a porcukorban kis aranykanál van,
s valami titkos, gyermekkori emlék
bujkál a barna és langyos homályban.
Ott künn eső zuhog. Családi
és idegen nekem e régi kép.
Arany-ősz konttyal bólognak köröttem
a bóbitás, kedves svéd nénikék.
Az ingaóra lassan üt. Teázunk,
s amíg ropogtatom velük a kékszem,
az őszi ködből, mint egy nyári égbolt,
tekint reám sok nyájas-enyhe kék szem.
Hallgatnak ők is, én is hallgatok,
de csöndjeink nem érnek össze végül,
mivelhogy én magyarul hallgatok,
s ők svédül.

Öreg fa a Hyde parkban

Aggastyán bölcs, csak áll majd ezer éve,
mint egy fakír, lélegzetet se véve.
Nem is mozdul már rajta a levél,
nem is beszél a többi fákhöz itt.
Él.
Gondolkozik.

Halottak

Volt emberek.
Ha nincsenek is, vannak még. Csodák.
Nem téve semmit, nem akarva semmit,
hatnak tovább.
Futók között titokzatos megállók.
A mély sötét vizekbe néma, lassú
hálók.
Képek,
már megmeredtek és örökre
szépek.

Nem-élők,
mindent felejtő, mindent porba ejtő
henyélők,
kiknek kezéből a haraszt alatt
lassan kihullt a dús tapasztalat.
Nem tudja itt Newton az egyszeregyet,
fejére tompa éjszaka borul,
Kleopatra a csókokat feledte,
és Shakespeare elfelejtett angolul.
Nem ismeri meg itt anya a lányát,
sem a tudós ezer bogos talányát.
Ábrándok ők, kiket valóra bűvöl
az áhitat, az ima és a csók.
Idézetek egy régi-régi műből,
kilobbant sejtsomók.

Ébredés

Reggel, ha ébredsz, s harsonáz feletted
ez a mindennapos föltámadás,
már megtudod, nem él sok-sok szeretted,
ki éjjel élt, s szivedbe bánat ás,

de mert álmodba mindezt elfeledted,
oly frissen-új ködös a számadás,
hogy percekig nem fáj, mit régi heg fed,
s nézed magad, minthogyha volna más,

üres közönnyel. Még kacagni is mersz,
min sirni szoktál, majd mindent megismersz,
hogy ez tiéd, eldobni nem lehet,

és - mit tehetsz? - mint szennyes únt ruhádat,
magadra öltöd csöndesen a bánat
bilincseit, s viszed a végzetet.

Otthon

Régen
kószáltam én a földön-égen,
köd volt előttem, köd megettem,
fricskával és füttel fizettem
a szélnek, s az utcát tapostam.

Mostan
nehéz a lelkem, mint a mázsa.
Jaj, ez az élet áldomása,
nincs semmi már, mi lángra gyújtson.
Nézd, itt a portám, itt a kulcsom,
itt asztalom és itt az ágyam.

Vágyam,
a szajha, összevissza-párazott,
vemhet vetett ki és bogárazott,
és rémet-szörnyet kölykezett.

Ezek
a fattyaim mind énbelőlem,
pocsolnak a vérben, velőben,
övék vagyok, enyémeik ők,
a vérem isszák, vért, velőt
gyilkos szeszéllyel.

Éjjel
a zongora, mint barna medve,
fogat vicsorgat fenekedve,
mint krokodil lapul a díván,
párduc a karszék, enni kíván,
kihív a harcra, beleránt,
a szekrény lomha elefánt,
s a kályha az arcomba horkol.

Olykor
állok közöttük én, komoly-bús
és tiszta szívű, régi koldus,
nemzője e garázda népnek,
és reszketek, hogy összetépnek.

A mi házunk

Az ablakunk egy más világra nyílik,
nincs benne nappal és nincs benne éj.
Ajtót nyitunk, s egyszerre ott az örvény,
lábunk alatt tízölnyi meredély.

Egyik szobából a másikba bolygunk,
hallunk beszédet, hallunk egy sikolyt,
hallunk kacajt is és meredten állunk -
dobog a szívünk - nem tudjuk, mi volt.

A nevetésnek rég nem örülünk már,
és a síráson sírnunk nem szabad.
Olykor, mikor nagyon fáj, félrenézünk,
szájunkon higgadt, betanult szavak.

Nálunk a tükrök mind-mind kancsalítnak,
fonákra fordult mindegyik kilincs.
Elment az élet innen - mit keressük? -
nincs, ami van és van az, ami nincs.

Más szenved attól, ami tépi-szúrja
s megfogja, ami ledöfi, a kést.
Nekünk a sorsunk ködből, gondolatból
szótt bírhatatlan, barbár szenvedést.

Ritkán beszélünk róla, úgy utáljuk
megvastagult vartól dagadt sebünk.
Ki tudja, hogy milyen ház a mi házunk,
ki tartja számon, hogy mit szenvedünk?

Kétségbeesés

Várom, hogy asztalunkat megterítsék
s leszedjék.
Várom, hogy érkezzenek s elmenjen innen
a vendég.
Egy tárgyat figyelek, egy furcsa, nem-várt
ajtónyitást, egy gombot, vagy egy szempárt.
Ezer darabra törtelek, te tág,
elbírhatatlanul-zavart világ.
Jobb is nekem nem nézni az egészbe,
beléfogózni egy-egy csonka részbe,
és állni ottan,
jéggé fagyottan.
Mert idegen és örült az egész,
de nyájas és rokon velem a rész.

A vad kovács

A vad kovács, a szenvedés,
sötét pöröllyel döngöl engem,
szikrázva visszanézek, és
kormos dalát övéle zengem,
Beh jó nekem, hogy nem kell élni,
csak az üllőre ráalélni,
engedni szépen, mit se tenni,
csak fájni így és várni, lenni.
Verj, vad kovács, világfutóvá,
érezstelenné és meredtté,
tökéletessé és tudóvá,
kemény, fájdalmas műremekké.

Februári óda

Jaj, mily gödörbe buktat e február,
mily mély homályba? Csillagaim hunyó
világa hamvad. Földre ver le
szörnyű betegség.

Sorsom, mely eddig tétova ködbe búj
egyszerre itt van, szőnyeges és meleg
szobámba sétál, mint a farkas,
rám vicsorogva.

Ijedve futnék, ámde hová lehet?
Nincsen menekvés, zörgetek esztelen,
kemény kilincsen és vasajtón
koppan a szándék.

Csupán te állsz itt, kedvesem, árny gyanánt,
távolba mosva, sápatag és merőn,
már mint az özvegy, kit halott férj
hűtlenül elhagy.

Még sincs üres szó ajkadon, és hazug
vigaszt se súgsz te. Mint a csodálatos
józan való vagy, és a hűség
s mint a halál nagy.

El is felejttem a szanatórium
pálmáit és a téli-sötét delet,
s a mélyből a fényes magasba
fölkiabálok.

Jó volt tevéled járni a sárgolyó
üröm-vidékét, a keserű mezőt,
ó boldogságom édesanyja,
társam a rosszban.

Én nem szerettem önmagamot soha.
De te szerettél. Egyszerű és igaz
jószágod oly gyors, lángoló volt,
hogyan utolértél.

Ha fújt a szél, még át se cikázhatott
a gondolat, hogy „meghülök”, amikor
önzése is előzve: „meghúlsz”,
már te kimondtad.

Lásd, így dicsérlek szakszerű, tárgyias,
pontos szavakkal, úgy, ahogy illet ez,
mert köznapi voltál te mindég,
mint a verőfény.

Kések között, a végzet a vállamon,
téged dalolok, még nyomorékul is,
száj nélkül is, szájamba sebbel,
emberi nagyság.

Száz sor a testi szenvedésről

Együgyű dal
az én dalom,
ő fújja ezt:
a fájdalmam.

Azt fújja: jaj,
azt súgja: fáj,
a fej, a fog,
a szív, a száj.

Metsz, mint a kés,
szúr, mint a tű,
oly iszonyú,
oly egyszerű.

Csöpp cérnahang,
nyápic zene,
de mintha ég-
föld zengene.

Sír, mint a víz
rí, mint a tűz,
trilláz, sziszeg
és csengetyűz.

Azt hirdeti,
hogy ő is él,
és kornyikál,
és gőgicsél.

Nő és dagad,
ha csenevész,
s apad, tűnik,
sosem enyész.

Most gőztülők,
éppúgy sivít,
most csak csipog,
mint citri síp.

Nem hagyja el,
bármit teszel,
vág, kalapál,
fúr, vés, reszel.

Bömböl, huhog,
dörög, recseg,
folyton beszél,
locsog, fecseg.

Alig virrad,
már belekezd,
és hajnalig
nem unja ezt.

Nem unja el,
én sem unom,
megyek sötét,
nem-járt uton.

Ki ő, mi ő,
nem ismerem,
szólítani
nem is merem.

Nem fekhetem,
nem alhatom.
Mást mit tegyek?
Hát hallgatom.

Az életem
lejtős felén
így mulatunk
mi, ő meg én.

Állok vele,
hanyatt esem,
forгат tovább
vad-rémesen.

Meggyűlölöm,
elátkozom,
lassan, szépen
barátkozom.

Nem tördelem
a két kezem,
hog्य mit jelent,
nem kérdezem.

Nem kérdezem,
mi végre kell,
csak figyelem,
csak érdekel.

Nótája csúf,
de nem sekély,
bár bamba is,
a mélye mély.

A mélye mély,
mert mélybe vet,
készítgeti
a végemet.

Ép testemet
vetkőzteti,
hiába van,
nem kell neki.

Rohan, cikáz
az idegen,
bőszén betör,
s nem idegen.

Már várom is,
mihelyt kiállt,
ő benne most
lelkem kiált.

Halál-hívó
vérem gagyog,
nem ő a rossz,
én, én vagyok.

Fejtörő felnőtteknek

Tudod-e, ez mi?
Jó torna eszednek:
asztalt terítenek,
asztalt leszednek.

Haladnak az utcán,
feküsznek az ágyon,
mint pille cikázik
fejükben az álom.

Karjuk követ, ércet
izzadva vonszol,
sürgöny fut az éjben,
vad telefon szól.

És csönget az ajtón
az orvos, a lázas
szerelmes, a postás,
a koldus, a gázás.

Fejjel nekimennek
a hetyke tavasznak,
harcolnak azértis,
ordítva szavaznak.

Bölcsőt tologatnak,
megcsendül egy ének,
már vége a dalnak,
bámulnak a vénék.

Csókok ligetében
örvény köde nyildos,
és ölnek, ölelnek,
te drága, te gyilkos.

Nem látni a végét
a hosszú menetnek.
Kacagnak-e ottan,
vagy talán temetnek?

Egy kis vidámság,
sok-sok sohajtás.
Sejted-e már mi,
pedzed-e, pajtás?

Nincs nála nagyobb jó,
mert ez a kincs.
Úgy hívják: élet.
Értelme nincs.

Szellemidézés a New York-kávéházban

A kávé göze illan át forogva
a téli reggel füstjén szerteszét,
s ott, hol zabáltunk hajdan éhgyomorral
dicsőséget, dohányt és feketét,
nők, villanyok között, tombolva nyersen,
a lehetetlent érzem én magát,
szeszélyt, kalandot, sok-sok régi versem
és ifjúságom vad aether-szagát.
Lásd, most jöhetnél, Osvát. A halál tán
el is bocsát, jelenj meg e találkán,
ragyogj föl a barok oszlop megett,
hadd lássam egyszer még, örökre sértett
gyászomba, rég eltűnt, fényes kísértet,
vezérkedő, roppant szemüveged.

Könyörgés az ittmaradókhoz

Ha meghalok majd, mélyre ássatok
gyarló valómban meg ne lássatok,
ködként inogjon eltűnt társatok,
s nekem, szegénynek, megbocsássatok.

Ne nézzétek karomat-térdemet,
csak szándokom és ne az érdemet,
mi vérzik és fáj most mellem megett,
azon lehet akkor megmérnetek.

Önváddal és mérgekkel olykoron
vertem magam füstös-boros toron,
mindig a kín volt ölmos ostorom,
mindig magány a mély monostorom.

Vétkeztem itt s vétkeztek ellenem,
bár senki úgy, mint lázadt szellemem,
az sarkantyúzott szünös-szüntelen,
s ezért vagyok én bűnös-büntelen.

De a komor szemet el nem birom,
örök gyehenna lesz attól sirom,
nézd, fél a lelkem, mint hulló szírom,
legyen az irgalom az én biróm.

Azzal, mi biztos és szilárd-igaz,
holtomban új halálba taszítasz,
aki halandó, folyvást botlik az,
számomra csak a kétes a vigasz.

A kancsal emlék szépítsen tovább,
mint hold, mely a felhőkön oson át,
s széthordva megbocsátó mosolyát,
ezüstté büvöl minden pocsolyát.

Már megtanultam

Már megtanultam nem beszélni,
egy ágyba hálni a közönnyel,
dermedten, élet nélkül élni,
nevetni két szemembe könnyel.

Tudok köszönni ostobáknak,
bókolni is, őrvöngve dúltan,
hajrázni, ha fejemre hágnak.
Az életet én megtanultam.

Csak oly unott ne volna minden,
a jó, a rossz, amit a sors hoz.
Ennen-sebem is úgy tekintem,
akár egy esetét az orvos.

Mindazt, mi fáj és van, megértem.
Nekem jutalmat hát ki adhat?
Nem zöld kölyök vagyok. Megértem:
Halál, fogadj el a fiadnak.

Halotti beszéd

Látjátok feleim, egyszerre meghalt
és itt hagyott minket magunkra. Megcsalt.
Ismertük őt. Nem volt nagy és kiváló,
csak szív, a mi szívünkhöz közel álló.
De nincs már.
Akár a föld.
Jaj, összedőlt
a kincstár.

Okuljátok mindannyian e példán.
Ilyen az ember. Egyedüli példány.
Nem élt belőle több és most sem él,
s mint fán se nő egyforma két levél,
a nagy időn se lesz hozzá hasonló.

Nézzétek e főt, ez összeomló,
kedves szemet. Nézzétek, itt e kéz,
mely a kimondhatatlan ködbe vész
kővé meredve,
mint egy ereklýe,
s rá ékírással van karcolva ritka,
egyetlen életének ősi titka.

Akárki is volt ő, de fény, de hő volt.
Mindenki tudta és hirdette: ő volt.
Ahogy szerette ezt vagy azt az ételt,
s szólt, ajka melyet mostan lepecsételt
a csönd, s ahogy zengett fülünkbe hangja,

mint vízbe süllyedt templomok harangja
a mélybe lenn, s ahogy azt mondta nemrég:
„Édes fiacskám, egy kis sajtot ennék”,
vagy bort ivott és boldogan meredt a
kezében égő, olcsó cigaretta
füstjére, és futott, telefonált,
és szőtte álmát, mint színes fonált:
a homlokán feltündökölt a jegy,
hogymilliók közt az egyetlenegy.

Keresheted őt, nem leled, hiába,
se itt, se Fokföldön, se Ázsiába,
a múltba sem és a gazdag jövőben
akárki megszülethet már, csak ő nem.
Többé soha
nem gyúl ki halvány-furcsa mosolya.
Szegény a forgandó tündér szerencse,
hogymegcsodát újólag megteremtse.

Édes barátaim, olyan ez éppen,
mint az az ember ottan a mesében.
Az élet egyszer csak őrája gondolt,
mi meg mesélni kezdtünk róla: „Hol volt...”,
majd rázuhant a mázsás, szörnyű mennybolt,
s mi ezt meséljük róla sírva: „Nem volt...”,
Úgy fekszik ő, ki küzdve tört a jobbra,
mint önmagának dermedt-néma szobra.
Nem kelti föl se könny, se szó, se vegyszer.
Hol volt, hol nem volt a világon egyszer.

Hajnali részegség

Elmondanám ezt néked. Ha nem unnád.
Múlt éjszaka - háromkor - abbahagytam
a munkát.
Le is feküdtem. Ám a gép az agyban
zörgött tovább, kattogva-zúgva nagyban,
csak forgolódtam dühösen az ágyon,
nem jött az álom.
Hívtam pedig, így és úgy, balga szókkal,
százig olvasva, s mérges altatókkal.
Az, amit írtam, lázasan meredt rám.
Izgatta szívem negyven cigarettám.
Meg más egyéb is. A fekete. Minden.
Hát fölkelek, nem bánom az egészet,
sétálgatok szobámba, le-föl, ingben,
köröttem a családi fészek,
a szájakon lágy, álombeli mézek,
s amint botorkálok itt, mint a részeg,
az ablakon kinézek.

Várj csak, hogy is kezdjem, hogy magyarázzam?

Te ismered a házam,
s ha emlékezni tudsz a
hálószobámra, azt is tudhatod,
milyen szegényes, elhagyott
ilyenkor innen a Logodi-utca,
ahol lakom.

Tárt otthonokba látsz az ablakon.
Az emberek feldöntve és vakon,
vízszintesen fekszenek,
s megforduló szemük kacsintva néz szét
ködébe csalfán csillogó eszüknek,
mert a mindennapos agyvérzszegénység
borult reájuk.

Mellettük a cipőjük, a ruhájuk,
s ők a szobába zárva, mint dobozba,
melyet ébren szépítnek álmodozva,
de - mondhatom - ha így reá meredhetsz,
minden lakás olyan, akár a ketrec.
Egy keltőóra átketyeg a csöndből,
sántítva baktat, nyomban felcsörömpöl,
és az alvóra szól a
harsány riasztó: „ébredj a valóra”.

A ház is alszik, holtan és bután,
mint majd százév után,
ha összeomlik, gyom virít alóla,
s nem sejti senki róla,
hogyan volt-e vagy állat óla.

De fönny, barátom, ott fönny a derűs ég,
valami tiszta, fényes nagyszerűség,
reszketve és szilárdul, mint a hűség.
Az égbolt,
egészen úgy, mint hajdanában rég volt,
mint az anyám paplanja, az a kék folt,
mint a vízfesték, mely irkámra szétfolyt,
s a csillagok
lélekző lelke csöndesen ragyog
a langyos őszi
éjjelbe, mely a hideget előzi,
kimondhatatlan messze s odaát,
ők akik nézték Hannibál hadát
s most néznek engem, aki ide estem
és állok egy ablakba, Budapesten.

Én nem tudom, mi történt vélem akkor,
de úgy rémlett, egy szárny suhant felettem,
s felém hajolt az, amit eltemettem
rég, a gyerekkor.

Olyan sokáig
bámultam az égbolt gazdag csodáit,
hogy már pirkadt is keleten, s a szélben
a csillagok szikrázva, észrevétlen
meg-meglibegtek, és távolba roppant
fénycsóva lobbant,
egy mennyei kastély kapuja tárult,
körötte láng gyúlt,
valami rebbent,
oszolni kezdett a vendégsereg fent,
a hajnali homály mély
árnyékai közé lengett a báléj,
künn az előcsarnok fényárban úszott,
a házigazda a lépcsőn bucsúzott,
előkelő úr, az ég óriása,
a bálterem hatalmas glóriása,
s mozgás, riadt csilingelés, csodás,
halk női suttogás,
mint amikor már vége van a bálnak,
s a kapusok kocsikért kiabálnak.

Egy csipkefátyol
látszott, amint a távol
homályból
gyémántosan aláfolly,
egy messze kéklő,
pazar belépő,
melyet magára ölt egy drága, szép nő,
és rajt egy ékkő
behintve fénnel ezt a tiszta békét,
a halovány ég túlvilági kékét,
vagy tán egy angyal, aki szúzi
szép mozdulattal csillogó fejékét
hajába tűzi,
és az álomnál csendesebben
egy arra ringó
könnyűcske hintó
mélyébe lebben,
s tovább robog kacér mosollyal ebben,
aztán amíg vad paripái futnak
a farsangosan lángoló Tejutnak,
arany konfetti-záporába sok száz
batár között, patkójuk fölsziporkáz.

Szájtátva álltam,
s a boldogságtól föl-fölkiabáltam,
az égbe bál van, minden este bál van,
és most világolt föl értelme ennek
a régi nagy titoknak, hogy a mennynek
tündérei hajnalba hazamennek
fényes körútjain a végtelennek.

Virradatig
maradtam így és csak bámultam addig.
Egyszerre szóltam: hát te mit kerestél
ezen a földön, mily kopott regéket,
miféle ringyók rabságába estél,
mily kézirat volt fontosabb tenéked,
hogy annyi nyár múlt, annyi sok deres tél
és annyi rest éj,
s csak most tűnik szemedbe ez az estély?

Ötven,
jaj, ötven éve - szívem visszadöbben -
halottjaim is itt-ott egyre többen -
már ötven éve tündököl fölöttem
ez a sok élő, fényes égi szomszéd,
ki látja, hogy könnyem mint morzsolom szét.
Szóval bevallom néked, megtörötten
földig hajoltam, s mindezt megköszöntem.

Nézd csak, tudom, hogy nincsen mibe hinnem,
s azt is tudom, hogy el kell mennem innen,
de pattanó szívem feszítve húrnak
dalolni kezdtem ekkor az azúrnak,
annak, kiről nem tudja senki, hol van,
annak, kit nem lelek se most, se holtan.
Bizony ma már, hogy izmaim lazulnak,
úgy érzem én, barátom, hogy a porban,
hol lelkek és göröngyök közt botoltam,
mégis csak egy nagy ismeretlen Úrnak
vendége voltam.

Ének a semmiről

Amit ma tartok, azt elejtem,
amit ma tudtam, elfelejtem,
az arcomat kezembe rejtem,
s elnyúlok az üres sötétben,
a mélyen-áramló delejben.

Annál mi van, a semmi ősebb,
még énnekem is ismerősebb,
rossz sem lehet, mivel erősebb
és tartósabb is, mint az élet,
mely vérrel ázott és merő seb.

Szokatlan-új itt ez a köntös,
pár évre szóló, szűk, de göncös,
rossz gúnya, melyet a könny öntöz,
beh otthonos lesz majd a régi,
a végtelen, a bő, közömbös.

Én is öröktől ebbe voltam,
a semmiségre ráomoltam,
míg nem javultam és romoltam,
tanulni sem kell, tudjuk ezt rég:
eltűnni és feküdni holtan.

Ha félsz, a másvilágba írd át,
verd a halottak néma sírját,
tudd meg konok nyugalmauk ídját,
de nem felelnek, úgy felelnek,
bírnak mi is, ha ők kibírják.

Pajtás, dalold hát, mondd utánam:
Mi volt a mi bajunk korábban,
hogyan nem jártunk a föld porában?
Mi fájt szivednek és szívemnek
Caesar, Napoleon korában?

HÁTRAHAGYOTT VERSEK

(1906-1935)

A múlt dalaiból

1

Kék ibolyát kerestem,
még fenn se volt a hajnal,
aztán csokorba fűztem
vágyó tüzes sohajjal.

Megindulék a réten,
s a kedvesem kerestem,
a gyenge szép virág meg
elhervadt kezemben.

Most a fejük lehajtják,
s mind bánatosan esdik:
„Temess el, reggel éltünk,
s meghaltunk, íme estig.”

2

Nem, nem te vagy a gyenge s bűnös,
búmnak magam vagyok oka,
én büszke voltam, ámde szent te,
te nem hagyhattál el soha.

Száguld a föld, s elhagyja hűtlen
az életosztó fény-napot,
és azt hiszi, a nap hagyá el,
ha rája gyengébben ragyog.

1906

Vallomás

Teljes világi életemben
szelíd a-mollban udvaroltam;
nem volt sosem merész frivolság,
pajzán enyelgés a dalomban.

A jourokon nem egy koros szűz
érzelmesen szólott szívemhez,
bízgatva egyre, hogy maradjak
továbbra is jó, illedelmes.

Az ablakon át csókolóztam,
de akkor is nagyon szerényen:
álom-reményt, képzelt szerelmet
szívtam magamba holdas éjen.

Az ideál arany hajára
költői lázban verset írtam,
s más csókolgatta hamvas arcát,
míg ünnepeltem dalaimban.

Sóhajtozó nagy mélabúmért
a lánynép oldalára pártolt;
dícsért is sok, de a szívében
azt mondta mind: „De nagy számár volt!”

1906

Válás

Ó, a válás tőled, édes,
nékem elviselhetetlen.
Most is érzem azt a bút, mit
reggel, ahogy útra keltem.

A perron körül setéten,
álmos arcú fickók ültek,
némán néztek a borukra,
s ettek marha- s borjúsültet.

Mások víg arccal, mosolygva
a friss hajnalt üdvözölték,
az utasnép a kupékba
tolta útrakész bőröndjét.

Én még álltam mélabúsan
hosszú nagy szalonkabátba,
a fejem fölött füstölve
haldoklott az éji lámpa.

A pénztárnál a kisasszony
elmerengett, szembe vélem,
bú honolt festékes arcán,
tükröztetve dúlt kedélyem.

„Ó, kisasszony, ó, kisasszony!”...
szóltam és felsóhajtottam,
sőt szerettem volna sírva,
némán ráborulni ottan.

„Ó, kisasszony, ó, kisasszony
bánatomban Ön megértett,
tudja, elhagyom a kedvest,
őt, a szőkét, őt, a szépet.”

És a pénztáros kisasszony
chartreuse-t és cointreau-t öntött,
s megjegyezte, hogy e szesz már
meggyógyított több bús költőt.

S én könnyezve válaszoltam:
„Ó, kisasszony, szörnyű bú nyom,
s ez - Horatiust idézem -
üldöz a hajón s vasúton”.

E találó fordulattal
számlám gyors úton rendezvén,
megható és könnyű pózzal
felhajtottam azt a szeszt én.

Ámde fütttyentett a gőzös;
s sírva mentem a vasútra,
én tudtam csak, kit hagyék el...
Meg tán a kisasszony tudta.

És robogva tünt el aztán,
a perron, gépgyár, hegyoldal,
s vágtattunk a sűrű ködben
a fehér bús téli holddal...

1906

Demosthenes

Hajnalban kel már és izzadva, küzdve,
dadogva és hebegve szónokol,
nagy lelke hánykolódik lázba, tűzbe,
s úgy áll a parton, mint egy kőszobor.

Olyan az egyik napja, mint a másik,
lassan halad, de fáradatlanul;
pilkát köt a nyelvére, szirtre mászik,
s a lángszívű tudó - tanul, tanul.

A messzeségbe bámul méla szemmel,
és lelke háborog, miként a tenger,
mely forradalmasan buzog előtte.

Vár... s lassan véle is versenyre kél,
s már félve hallja a hab, mint beszél
az óceán zúgását túldörögve.

1906

Tavaszelő

Maradj, maradj, bús téli alkony,
ne vond még vissza sugarad!
Ha lábadozva elsötétülsz,
szerelmes szívem megszakad.

A lég oly enyhe, oly fuvalmas,
a nap vígan bukik elő,
tavaszruhában andalog már
az álmodó járó-kelő.

A síma, langyos fuvalomra
kinyílnak az ablakok,
a halk, búcsúzó sárga fényben
sok régi utca s ház ragyog.

Száz édes emlék ébred újra:
a drága múlt, az ifjuság,
gyermekszerelmünk, szűzi álmunk,
a lázas és dicső tusák.

Mind búsan elmerengve járunk,
szívünk sok emléktől nehéz;
ami szemünkbe forr s cikázik,
a sejtelem ködébe vész.

A jég ropog, s alóla zúgva
ezüst kacajjal jő a víz,
tavasz lesz, úgy mint régen egykor,
s e szó a múlt honába visz.

Szemünk meredt, a múltba réved,
ragyog a kék-sugáros ég,
a sárga hóvizen lebegve
szétpattan egy-egy búborék.

A szél fú s érzi méla lelkünk,
a kikelet fuvalma az...
És nézzük összetett kezekkel,
hogyan érkezik meg a tavasz.

1906

Budapest

Itt egy arany táblájú gyógytár:
a polcokon sok vén doboz;
karszéke régi és kopott már,
de oly hívó és otthonos.
A nagy üveg-ajtón ki is hat
a furcsa, gyógyszerári friss szag. -
Ott újra más újság akad:
egy drágalátos kirakat.
Előtte búsan elborongok:
új bonbonok, sajt - frissike, -
aszalt gyümölcsök, friss csibe,
s elhagynak újra mind a gondok;
mert minden mélabút leront
egy - jól pirított csirkecomb.

Imádott Pest, bármerre járok,
néped, piperkőc dandy-id,
sőt gyilkosod, s aszfaltbetyárod,
de főleg egy, mi felvidít,
és ez az egy tar, elfogódott,
gomboltkabátú ősz tudósod,
ki egy betű, hangjel miatt
a síkra száll és felriad,
nagy zajt kavarván a piarcon...

Ha egykor bosszantott nagyon,
de most babérjuk meghagyom,
hüvös galyáért nem tusakszom -
Őket mindenki megszoká:
hát éljenek mind, mind soká!

1906

Fekete farsang

A messze éjbe halk világ gyúl
s hegedű-zajba földre száll
bíbordíszes, foltos köpenyben
a csörgősipkás Karnevál.

Párolg a puncsgőz, cseng a tányér,
a gondtalan tömeg zsibong,
de engemet megüt ködével
és fojtogat az éji gond.

Miért e széles dáridó most,
kedvedbe hát mi sem zavar?
El sem temetted a halottad,
s halotti tort ülsz, ó magyar.

Miért e furcsa, bőszen vidámság,
e rézdobok, e rőt színek?
Azt véltétek, a nagy halottat
ezzel talán felkeltétek?

Nem érzitek, hogy síri lámpák,
mik rátok úgy világlanak?
S ti táncra perdültök e fényben,
dalolva dühhel balgatatag?

A régi oltárok tűzénél
kacagva gyújtotok pipát,
s főtök díszelgve ékesíti
a hőssíron nyílt virág.

Az éjszakába körmenet jár,
vad, rémületes, furcsa boly;
a harlekin sírva halódik,
s könnye a nagy patakba foly'.

Egy álarcos rohan előtte,
s nyomába tompán döng a dob,
vár, majd letépi céda rongyát,
és arca - még irtóztatóbb.

Véres vonaglás és harag dúl
széjjelfeszült arcizmain,
és villogó tekintetére
fehér lesz arcunkon a szín.

Azután jön görnyedt gerinccel
a megszelídített Petúr,
érdemkereszt fityeg nyakában,
ma már okos s kegyelmes úr.

A zagyva zajban egy ledér lány
mártírokkal ölelkezik,
hitvány hülyék gúnyból szavalják
Petőfi fenkölt verseit.

Mókázik a menet bolondja,
szemén hazug könnyek nyoma,
fejébe félrecsapva táncol
a szent, az ősi korona.

Ökrendezés, halk nyávogás közt
mind kába dalba kezdenek,
a hősök szobrát földre döntik,
és sírnak fönn az istenek.

Csillagkönnyet hullajt az égbolt,
harmatkönyűket ejt a föld.
S gondolkozom: való-e ez, vagy
álom, mit az agy láza költ?

A nép vigad kopár röhejjel,
s énrajtam a felhő borong -
Mondjátok ó, mindenki örült,
vagy csak magam vagyok bolond?...

1906

Zeneszónál

Te vaslovag!
Jöjj és tusázva,
kacagva, lökve
taszíts a táncba,
te vaslovag!
Csodás lovag!
A szőke haj
lobogva lendül,
szívem dobog
a szerelemtül,
te vaslovag!
Te tánclovag,
nyújtsd vaskezed te,
s röpíts szalag-
s hajförgetegbe,
te vaslovag,
te csókllovag,
lobogva lángol
szemem golyója
az ifjúságtól,
te szent lovag!

Te szívlovag!
megejt az álom,
készítsd a táncban
tüzes halálom,
ó, vaslovag,
ó, vaslovag!

1906

Új évkor

A téli éjbe fergeteg dörömböl,
hahó, hahó, a fergeteg vagyok!
Száguldva rontok ki szoros körömből,
s szétszórom a gyöngyös, hideg fagyot.

Nehéz melegség szállt a vén világra,
mindenki félt kuckószögletbe rég.
Siessetek nagy melletek kitarva,
élvezzük a fagy vészes éjjelét!

Hadd tépje a szélvész nagy üstökünket,
hadd rázza széjjel ami szertedül,
elmúlt a tegnap, holnap lesz az ünnep,
a fergeteg járjon vadul elül.

Söpörje a pokolba régi házunk,
és döntse szét a régi ormokat.
Mi e jeges, napos honban tanyázunk,
és mindenünk az izmos gondolat.

Omoljon egybe, amit összeróttak
múlt századoknak satnya bölcsei,
s a száradott lelkű, puhult bigót had -
lelkünket is vihar söpörje ki.

És jöjjenek seregbe mind a pörék,
a száműzött, kiátkozott nagyok,
s menjünk vihar lépéssel még előrébb -
hahó, hahó, a fergeteg vagyok!

1906

Emilia

1

Én nem tudom, hogy mért, de mostan
egy ismeretlen vágy gyötör,
járlállok a rózsás tilosban,
hol a könny, seb merő gyönyör.

Én nem tudom, hogy mért, de csendbe
eszembe jut az ifjuság,
és én fonom, szövöm, merengve
a szűzi vágy hó-mirtusát.

Én nem tudom, hogy mért, de félek,
távolba halkán szól a dal,
könnyezve látom, szép az élet,
és hogy szívem még fiatal.

Én nem tudom mért, s úgy örülnék,
lelkembe búgnak a dalok,
átérezem az üdvök üdvét,
és azt hiszem, hogy meghalok...

2

Legyen tiétek a valóság
itt e világon,
enyémek a bús, néma rózsák,
a lázas álom.

A lánytestek fehér parázsa,
a csók tiétek,
nekem elég, ha őt imádva
árnyába lépek.

Titőletek egy perc, egy óra
már elrabolja,
de én birom, s egy röpke szóra
kiszáll karomba.

S ekkor tejarca fénybe reszket,
szemébe fény gyúl,
s még szebb a rózsás képzeletnek
aranykódétül.

Hagyjátok hát meg búm továbbra
édes vigasznak,
és hadd legyek ily koldus-árva
s ily szörnyű gazdag!

1906

Epigramma

1

Ó, hogy gyűlölném én a nőket,
mert ellenem cselt cselre szöttek,
de él egy nő, kitől baj, átok
nem szállt reám, akit szerettem,
aki szeret most is szünetlen:
érette mindnek megbocsájtok,
s a vétkezőt is áldanám;
e nő: anyám.

2

Nem egy szememre hányja nékem,
hogyan változik a véleményem,
s gunyolva szól: „Te gyöngé bolygó,
te könnyű, csélcsep napraforgó.”
Szólok: „Szapuljatok ti, hajrá.”
Úgyis csupán a balga hajt rá,
én azt felelem, jó bolondok,
forgok, de csak a napra forgok.

1906

Utóhang

1

Az én tragédiám rövid volt,
szenvettem, álmodtam sokat;
hová tekinték, tárt karokkal,
márványhideg kebel fogadt.

Egy gúnymosoly lecsillapítja
lázongó érzeményimet,
és most szívem, mint befagyott tó,
hullámtalan, nyugodt, hideg...

2

Te, aki folyton lázban égtél,
s körülvelt taps, parfüm, kacaj,
halvány, fehér, hideg leányzó -
tudod-e, mi a jaj?

Te, akit oly dörén magasztal
a tettető, mázos-szavú,
érezed, mi sok szív vérzik érted -
tudod-e, mi a bú?

Te, ki sosem voltál magadban,
ha a sötét éj árnya jön,
vonaglasz-e a hósín ágyon -
tudod-e, mi a könny?

1906

Notturmo

Világoskék az éj...
A röpke, zúgó fénybogár
a lámpalánggra szálldogál,
a suttogó lombok felett
egy-egy arany csillag nevet.

- A fáknak árnya mély,
világoskék az éj.

1906

Vizek, vizek...

Vizek, vizek:
zengjétek szörnyű bánatom,
vigyétek a gyászhiért tovább csak,
a mormoló nagy óceánnak,
hogyan éget a könny, fájdalom...
vizek, örök vizek!

Hegyek, hegyek:
ti büszke sziklapaloták,
kecsegyen az erdők orma
nagy bűm alatt, szörnyen csikorgva,
míg sorvadok magam tovább...
Hegyek, örök hegyek!

Tüzek, tüzek:
kerengő gömbök, lángfolyók,
szikrázzatok, s a kormos ürbe
írjátok a búmat letűnve,
mert eltűnök, mint a homok...
Tüzek, örök tüzek!

1906

Hazafiság

Ma szikratűz csak egy külön szívébe,
holnapra már nagy testvérérzelem,
mely a viharba is lobogva, égve
uralkodik büszkén százazreken.

Ma szikra, holnap láng, majd egy tüzerdő,
mely bíborával az égig lobog,
hiába tiprod el, mindég növekvő,
s ha szunnyad is, nem oltják el korok.

A fáradott ük, haldokolva még
nagy honszerelme égő fáklyalángját
átadja, s minden az utódra száll át.

Meggyújtja ő, s a tűzár szerteárad,
átadja gyermekének, ez fiának,
aztán tovább, tovább... S a fáklya ég!

1906

Álom a szőkékről

Reám hajolt a szőke Szomorúság,
és rámvetette rózsakoszorúját,
bús szőke asszonyok néztek szemembe,
és biztatgattak csendesen merengve:

„Véres játéka voltál a gonosznak,
mindíg fekete ördögök kinoztak,
éjfélhajú, éjfél szemű leányok,
de eljövünk mi, s elcsitul az átok.
Egy szőke ősszel, szőke naplementnél
elaltatunk, bár minket nem szeretted,
halvány fejünk hülő melledre görnyed,
aranyhajunk letörli néma könnyed,
s fehér rózsákkal, hósín szemfedéllel
borítunk be, ha jó a barna éjjel,
de nem tud akkor rólad senki, senki...
Bús szőke nők fognak majd eltemetni!”

1906

Búcsú

A holdsugárban... a holdsugárban
a lábnyomát megcsókolám.
S izzó fejem a földre nyomva
zokogtam az útnak porán
a holdsugárban.

A napsugárban, a napsugárban
könnyű lesz válni már nekem.
Meghajlok kesztyűsen előtte,
s megyek vidáman, hidegen,
a napsugárban.

1906

Gyógyulás

A kórteremből a sápadt kicsinykét,
a gyógyuló, bús, halvány gyermeket
a nagy fehér üvegszobába vitték,
s a kápra fénytől szinte reszketett.

Az orvosok leoldták várva, félve
a szűzfehér, szagos kötő-gomolyt.
Reátapintottak rózsás sebére,
s látták, a gyermek arca már mosolyg.

Aztán felugrott, ment tovább az ágyig,
s úgy érezé, már-már repülni vágyik,
és ő az élet és a fény maga.

Kitárta gyenge karját a kicsinyke,
és látta, mint repül feléje intve
a gyógyulásnak halvány angyala?...

1906

Ének a szívemhez

Verj, verj szívem, te gyáva lázadó
saját véredbe fuldokolva, égve,
a természet zavart hangversenyébe
légy egy picinyke, fáradt, lomha szó.

Zenédre lejt az ünnepi menet,
meleg szavadra perceg minden óra,
verj indulót csókos találkozóra
s a temetéshez gyászos éneket.

Az égen ott az alkonyati fátyol,
szegény, szegény szívem, aludni vágyol,
te, ki zajongni nem tudsz semmiért?

Ne még, ne még; ordító viharokba
és néma csendbe fátylasan zokogva
verj bús szívem, s ne kérdd, ne kérdd - miért?

1906

Ki tudja...

Ki tudja?... Mostan is gyakorta
úgy tűn fel, mint egy költemény
az én sirásos nyári éjem,
az én könnyes álom-regém.

Olyan, mint egy ezüstös álom,
mely ifjan hull a sírba le,
s ma sem tudom, hogy az az ifjú
én voltam-e?

1906

Ének a tavasz elé

Kelj bársonylombú, halk lehelletű,
borús tavasz a völgyön és hegyen,
hogy majd ha eljön az idő, legyen
a sebre fű.

Tavaszi erdő, jó szorosra fond
sűrű, sötét lombod hálózata,
hogy majd ha éjjel elbúvunk alád,
födjön a lomb.

Kegyes Természet, szánd meg a magyart,
adj néki ágyat, sátoros vadont,
nőjön a sebre ír, a búra lomb,
s a sírra hant...

1906

Bús távolok

Mily messze rezgenek a néma nyárfák.
A csillagok mi messze lengenek,
mi messze zúgnak a fény-tengerek!

Mily messze rezgenek a méla hárfák.
Én vérpiros rózsám, mi messze vagy,
izzó lehelleted is büszke fagy!

Az élet-szirmok keblüket bezárják...
Ó, tiszta puszták, átkos messzeségek,
hűs hold fagyából szőtt jég-korona.

A fagybimbók szűz kelyhüket kitarják...
Álomvilág, kővé meredt köd-élet,
bús távoloknak hűvös pátosza.

1907

Fekete Vénusz

1

Zsoltár

Zord középkornak vajudásos éje
szállt szívemre éjszínű denevérként,
s kárhozott vággyal dalolok tenéked,
Fekete Vénusz.

Gyertyaláng lobog, piros árny suhan ránk,
asszonyok gyűlnek fekete misére,
a papod vagyok s te az éjkirálynő.
Fekete Vénusz.

Bánatom nehéz miseköntösében
hódolok neked szomorú szavakkal,
illatos tömjén hizelegve bódít,
Fekete Vénusz.

Régi oltárok süllyedő kövén át
új szerelmeknek diadalma zendül,
s véres ujjakkal verem egyre lantom,
Fekete Vénusz.

Táncok éjszakája

Rogyó inakkal táncolunk az éjben,
 ily lázas álom nem gyötört soha,
 Bús áldozattal hull könnyünk a porba,
 gázolva testünk, lelkünket tiporva
 uralkodik az éj úrasszonya.

Imádjuk őt mind titkos iszonyattal,
 láttára elsápadnak a szivek.
 A kereveten ül, kezébe korbács,
 csípője lágy, szelíd bokája formás,
 szemébe hűs és forraló hideg.

A részeg éj sápadva tántorog künn,
 kéjes gyönyörtől hervad a virág.
 Az asztalon vágy-éhes tearózsa,
 a levegőben égve száll a csókja,
 s dacolva dallal húzzuk az igát.

Bősz láncba fogva vágatunk előre,
 mi, rettegő komor bohócai.
 Szájunkba vértől tajtékzik a zabla,
 gyeplőnk kaján mosollyal tartja-tartja,
 és nincs erőnk széjjelszakítani.

Tekintetét, mit olykor porba hullat,
 felvesszük, mint a gyöngyöt az arab,
 szemünkbe gyászos vágy, sötét nyomor forr.
 Meg-megbicsaklunk, ám suhint az ostor,
 és táncolunk, loholva, balgatag.

S én, a bolondok közt a legbolondabb
 a trónja talpát rázom mérgesen.
 S búsult tüzével a hült üstökösnek
 feltépem a szívem - egy nagy, vörös seb -
 s eléje vágom maradék-eszem.

1907

Nem kellesz, élet!

Nem kellesz, élet. Szenny! Butult szilajság!
 Cenk dáridón nem szürcsölöm borom,
 piros garázda lányaidnak ajkát
 rab szenvedéllyel sose csókolom.

Tiéd a vérem, nagy komoly művészet,
 gyászos gyönyör, örömtelen öröm!
 Csóvát vetek az otthonomba érted,
 s a kedvesem, a szentet megölöm.

Lelkembe tűnő, fátylas fellegárnyak...
Ezért olyan bús, túlvilági, sápadt
nagy homlokom, a tiszta glóriás.

Ezért veszek el egykor szeretetlen
az út porán - vésővel a kezemben -
mint egy komor reneszánsz-óriás.

1907

A hegy leányai

Élnek magasba, fenn a zord hegyekben
a víg leányok, a vad hegy-leányok
s szívünk beteg részegségtől sóvárog.

Élnek bitangul fenn, fenn ismeretlen,
szűz testüket nem látta senki még,
kő-arcuk átok, szépségük betegség.

Egy régi vaskút rozsdamarta csővén
mosakszanak, ha sápad a verőfény,
s fehér mellük fehér vízködbe vész el.

Egy este, s nem tudom, való-e, álom?
de táncukat még most is egyre látom,
elém lebegtek vészes szenvedéllyel.

Kinoztak égő, szűz-gonosz kezükkel,
halálra csiklandtak, agyonszerettek,
vadul kiszívták húsomból a lelket.

Aztán a testük tündökölve tűnt el,
érdes hajuk farkocsba volt befonva,
s vidám csikókként bújtak a bokorba.

1907

Véres madarak

Én vágyaim, ti véres madarak!
Meddig repültök, merre-merre szálltok,
mikor pihen meg kósza szárnyalástok?

Vágytok leszállni nagy, királyi nőkre,
mikor szemükbe rontva és bűvölve,
tűzrózsafényt vet az ősz hallgatag.

Vágytok repülni szállva, messze szállva
alvó leányok jégszínű nyakára,
szűz csókukon keresve hús vigaszt.

S szálltok tovább, valami elriaszt,
visítottok a sivalkodó szelekkel,
fölöttetek az ég, alatt a tenger.

1907

Fekete tornyok

Félek titőletek,
amíg az éjbe bolyongok,
fekete tornyok!
Oly gyászosan meredtek
az égre fölfele,
mint eltűnt isteneknek
kormos szövétneke.

Kihűlt halotti fáklyák,
ti átkos csillag-oltók,
ti régi, lomha tornyok,
a rémes éjszakán át
miért kísértetek?

Gyülöllek titeket,
ti néma, éji szomorgók,
fekete tornyok!

Pihelve nyög a város,
s az álma iszonyú.

Mellén ül a halálos,
köd-felleges ború.

Ti gubbasztgattok ottan,
ti rozzant, ócska tornyok,
ősrégi csillag-oltók,
vak göggel, elhagyottan,
merengve, szomorún.

Bezúzlak titeket,
szentélyetekbe berontok,
fekete tornyok!

Bár az éj egyre széled,
és sápadoz a hold,
szivembe új zenének
harangmoraja kong.

Azt zúgja, virrad egyszer,
s épülnek ifju tornyok,
szabad napon piroslók,
miken a bús rabember
tűzglóriában áll.

1907

Az öngyilkosokhoz

Ti ércerők! Bámulunk csüggedéssel,
előttetek meging a gyenge fő,
s nézünk, mint Dante ércmására néz fel
a nyegle, nyápic tolvajverselő.

Belátva, hogy az élet puszta átok,
nem vonszoltátok terheit tovább,
s a terpedő trón-zsámolyhoz dobátok
a színes isten rongyajándokát.

Mi vérezünk csak haldokolva árván,
ércce meredt sírszobrotoknak árnyán.
Pulyán szövünk öngyilkos álmokat.

Agyunk kihűl, gerincünk összeroppan,
míg végre elnyűtten, megrothadottan
visz el egy este a jó csont-lovag.

1907

A hét lusták éneke

Minden átok, minden álom.
Öleljük kemence-odvunk,
s víg pocakkal pelyhes ágyon
csendesen, bölcsen mosolygunk.

A tüzes tető loboghat,
szikralángban éghet ágyunk,
nyujtozó élőhalottak
mért szaladjunk, mire vágyjunk?

A halál köd-ülte partján,
míg lihegtek sírva, balgán
lomha szentek, mi henyélünk.

Óh, tigris, hiéna-ember,
mikor érted meg te egyszer
a mi lajhár-bölcsességünk?

1907

Kórházból

1

Nyolc óra tájt

Napzápor hull a tiszta folyosóra,
ezüstfehér a szűz betegszoba.
Komoly, merengő hangon üt az óra,
némán kihúny a lámpák lángsora.

Halvány apácák, mint a vézna szentek,
csendben tipegnek elsuhanva túl,
és sápatag szemmel reánk merengnek,
feszés, fehérülő főköttők alul.

Az ébredő kert harmattól vizes.
Veréb csiripel a szemét fölött,
alatta rongyos, véres sebkötők.

S a szűk lépcsőn, hová a sok beteg
remegve vet sötét tekintetet,
a hajnali árnyban valaki les.

A gyógyulók

Minden fehér. A nagy üvegterembe
ülnek szegény, feltámadt Krisztusok.
És gyenge hangjuk álmosan remegve
mint túlvilági muzsika susog.

Halkan leoldják rózsálló sebükről
a hófehér, szagos kötő-gomolyt.
Szemükben gyermekvágyak fénye tűn föl,
és sóhajos ajkuk búsan mosolyg.

A délutáni napsugárba járnak,
világos, áttetsző, magányos árnyak,
s már nem félnek, ha jő az éjszaka.

Belémerengnek a kékfényű ürbe,
karjuk kitárják, várva mint repül le
a gyógyulásnak halvány angyala.

1907

Tivornya hajnalán

Ó, hogyha látnál!... Arcom oly fehér
és egyre hívlak vacogó ajakkal.
Szobám dereng már, itt talál a hajnal,
és a szívem csupa fekete vér.

Hiába nyílt ki a bűvös kehely,
az éj virága csendesen lehervad,
mint egy sötét, nagy rózsza... A meleg nap
parázsa hervasztón reá lehel.

Óh, hogyha látnál!... Most is itt ülök,
és nézem, mint foszol a könnyű köd
nehéz pillákkal, lázgyötört szemekkel.

Sápadva haldokol a lámpaláng.
Ott áll az ágyam koporsó gyanánt,
s az ablakomba rózsát rak a reggel.

1907

Üres órákban

Alkonytalan, homályos nappalok!
Hajnaltalan, világos éjszakák!
A fáradott perc lomhán andalog,
s a végtelen időbe olvad át.

Üres vagyok. Átfog a semmiség.
A szürke ég kódébe bámulok.
Farsangi éjek, fekete misék
lelkembe hintik hulló hamujok.

Üres szobákat látok szerteszét,
és hallgatom az elmúlás neszét.

Borús e zaj, rejtelmes és csodás,
nyögés, sikoly, vad ajtócsapkodás.

Távolban egy borfoltos asztal áll,
ott lakomázik a sötét halál.

S kisérteti gyászfüggönyök megett
egy megvetetlen ág reám mered.

Érzem, nem alszom benne már soha...
Óh jaj, a lelkem ez üres szoba!

1907

Naenia

Most semmi sincsen. Elmúlt a líra.
És rendbe látom életem sorát.
Úgy éldegélek, mint a többiek,
szivarra gyújtok, rémregényt falok,
s nem bánt a szent, a százszor szent betegség,
mely bennem élt. De beteg a világ.

De érzem a görcsös tárgyakat,
amint sebeznek durva széleikkel,
de érzem a terhet és a súlyt,
fullad tüdőm és vérzik a szemem,
de viselem most az egész világot,
az égtől, földtől vagyok viselő, s
de tartom az erdőt, a házakat,
a dolgokat, mint Atlasz, sírva tartom,
és lelkem mint a föld.

1907

Vándorúton

A percek, a napok rohannak,
ez az örök alkonytalan nap,
nincs vágya, árnya, nincs reménye,
vakul rohan, s tart mégis egyre
sötét a fénye.

Megyünk, megyünk, nem tudva merre,
habozva, sírva, égve, merve,
s fehéren és holtig gyötörve
belébukunk egy hús gödörbe.

1907

Nyárutó

Mint egy szegény, sebesült katona,
a piszkos ősz járkál a mély aranyban,
a sebkötőit is letépi halkan,
s csorogni kezd a vére bíbora.

Olyan alélt, hogy semmit se akar,
a napba bámul búsan és fehéren,
mellén a sok-sok vitézségi érem,
rég kialudt, halott szívet takar.

Egy kőre dől, s már-már aludni vágyna
álomtalan álmot egy régi ágyba,
de nincsen út, mely arra vinne már,

szívében kínok és fájdalom üszke,
s még hallja, amint fujja-fujja büszke
aranykürtjét a nyár, a messze nyár.

1907

Hajnali csók

Mikor a gyertyánk üszkösen ég már,
s sóhajba halnak az éjjeli szók,
vacogva vonaglik egybe az ajkunk,
s fáradt remegéssel újra sohajtunk,
leszáll a csók,
a hajnali csók.

Oly édes e jégcsók. Álomba didergő
fázó derű, hajnali kósza titok.
Bús ködbe nyíló jéggharmatu rózsza,
fáradt gyönyöröknek lánggrasztója
a csók, a csók,
a hajnali csók.

1908

A nyílvessző dala

Én könnyű, metsző
íjj-lőtte vessző
a barna éjt áthatítom,
füttyel, sívítva
futok a sírba
a réten, a völgyön, a síkon.
Miért, miért nem?
Hiába kérdelem,
köröttem éjsötét lepel,
szavamra száz kérdés felel.

Szállok, kilöttek,
s már soha többet
nem apad el e bösz futam.
Hiába késem,
kudarc merésem,
vadul sodor tovább utam.
Vágyom sietni,
de les a semmi,
ha állok - elkap a hurok,
ha szállok - a sírhoz futok.

Az Ismeretlen
lökött ki engem,
s az Ismeretlen méhe vár.
Röptöm kavarja
a perc viharja,
számomra nincsen béke már.
Akár a csúcsra
visz a magasba,
akár a tűz, az ón-golyó
futok, s a pályám szétfolyó.

Ragad az élet
és élek, élek,
mert a halálba törtetek.
Bölcsőm koporsó,
mely kivet olcsó
gyönyör-csatára engemet.
Érc öklű végzet
repülni késztet,
s csak kérdezem az éjtől én,
mért nem vagyok puzdrám ölen?

De most köd-ülten
sziszeg körültem
a vak, napfényes éjszaka.
És este-reggel
a bús szelekkel
süvölt a pengém érc-zaja.
Szállok serényen,
míg egy rút éjen
síromhoz érve csendesen
az éjszakába lesem.

1908

Prológ

*A szabadkai filharmónikusok első hangversenyére
(A prológus beszélni kezd, s a nézőtér lassan sötétedik:
a második strófa végén már intim félhomály)*

Legyen sötét!... Aludjon el a pompa
a tarkuló tavaszi páholyokba!
Te tarka kép, te kikeleti álom,
borulj el a derengő félhomályon,
mint hogyha jó a hamvas alkonyat
s elszürkíti a fényes parkokat.

A szellemóra ez. A néma csendben
a fátylas istennő körünkbe rebben.
Fehér köpenybe húros, hosszú lanttal
leszáll az éjbe lépegetve, halkkal,
és hangot üt a rezgő lelkeken -
Félig csak álom - félig sejtelem.

Halljátok-e? Minthogyha este tűznél
magadba rogyva, álmodozva ülnél,
és hallanád a szellők fuvoláit,
míg a panasz dalos ütemre válik,
s ajkadra rebben egy szelíd mosoly,
és dalt hallasz, pedig csak álmodol.

Csak álmodol. S álmodban újra látod
a tűnt szerelmet, a tűnt ifjúságot,
hallod Schubert zenéjét, ezt a lírát,
amin a válás fájó kínja sír át,
s arcodba sajgó, édes bú fuvall,
sóhajba tördelt, fáradt hattyudal.

Halljátok-e? A nyugtalan húrokban
valami kél, a hangszer összedobban,
holt óriások örök szenvedélye
harsogva, sírva költözik beléje.
Örök derű, csapongó szenvedély,
királyi nyugalom: Mozart beszél.

S halljátok ott? Hogy tornyosul kavargva
a lázadó hangok pogány viharja,
a trombiták kövér, aranyló torkán
egekbe zengő beethoveni orkán,
az arcokon tűz, isteni harag
és az egész egy álom álma csak.

Itt köd, ború, fenséges zenelárma.
Norvég mezőn jégtömbök roppanása.
És a sötétlő, tompa csenden által
egy véres szív dobog szomorú vággyal.
Halljátok-e, mint súg az éjszaka?
Ez a ködön kesergő Grieg dala.

De csend. Ne hangozzék még rezzenés se.
Legyen ez a királyok érkezése,
akik előtt térdeplő áhitatban
hódol a nép, a porba rogyva, halkan.

Jön a *Zene*. Ébrednek a húrok...
Szegény herold, én is elnémulok.

1908

Zongora-dal

Óh, zongora, te néma zongora,
ébredj a csendes, alvó lány-szobán,
dallal, holdfénnel keltsd fel őt szelíden,
és mondd el, hogy az én szomorú szívem
s holdfényes arcom érte halovány.
ébredj a csendes, alvó lány-szobán.

Ó, zongora, te síró zongora,
ha a szobákba' már mind alszanak,
riaszd fel őt, hogy mindig ott lebegjen
az én komor, éjfélsötét szerelmem,
és lássa sápadt, vézna árnyamat,
ha a szobákba' már mind alszanak.

Ó, zongora, te zengő zongora,
süvölts az éjbe, lelkem hangszere,
és háborogjon vészesen, mogorván
lelkedben a pihenő zene-orkán,
tengermorajjal, csókokkal tele
süvölts az éjbe, lelkem hangszere.

Ó, zongora, te dörgő zongora,
tüzes szerelmek gyötrő éjjelén,
ijeszd sötét halálmelódiákkal,
hogy gyermeklelke félve zengjen által,
és sírva, nyögve boruljon elém
tüzes szerelmek gyötrő éjjelén.

Ó, zongora, te fekete madár,
tárd szét viharvert, szörnyű szárnyaid,
dúld össze párnáját, tépd szét az ágát,
s hozd el nekem a lázas éjszakán át,
leányrabló, hatalmas, buja griff,
tárd szét viharvert, szörnyű szárnyaid.

1908

Húsvéti himnusz

Óh, szellőlengető
Igazság!
Szállj, szállj, riaszd a téli álmot,
némítsd el, ami gyenge, álnok,
akassz a fákra lágy ezüst csipkét, tűzszínű bimbót,
lengő fehér csipkét, lángolva nyíló ifju bimbót,
szirmot, mosolygva ringót,
suhanj elő,

ó, szellőlengető
Igazság!

Ó, könnytől éledő
Igazság!

Lebegj be a kunyhókba lágyan,
mint balzsamos, sugáros áram,
fess rózsaszín álmot a barna, ócska nyoszolyára,
az elhagyott, szegény, álmokra váró nyoszolyára,
hol érted sír az árva,
lebegj elő
óh, könnytől éledő
Igazság!

Ó, újra-születő
Igazság!
Eljössz ma is és összejárod
az enyhe, álmodó világot.
Jer s fújd meg az ünnep rivalgó, büszke harsonáit,
fújjad az ünnep szent, aranyos, néma harsonáit,
s minden valóra válik.
Rohanj elő,
óh, újra-születő
Igazság!

Ó, harangdörgető
Igazság!
Zúgj át az alvó, lomha földön,
s légy úr felette mindörökkön.
A vérkönnyes, síró sebet ferd szépre, aranyosra,
csókold a sok sebet tüzes-fényesre, aranyosra
tözöld lágyan susogva.
Dörögj elő,
óh, harangdörgető
Igazság!

Ó, vérben ébredő
Igazság!
Ne várakozz, ujjongva törj ki
sötétedő sírbörtönödből,
és lángoló piros betűid, hogyha elfakultak,
ha a poros, kopott múlt gyászos árnyai elfakultak,
gyűjtsd föl tüzését a múltnak!
Robogj elő,
óh, vérben ébredő
Igazság!

Ó, szikladörgető
Igazság!
Ujjongva, lázadozva, zajgva
verj indulót új diadalra,
repeszd a jégpáncélt, s a harsogó husvéti kedvtől,
a tavaszos, zenés ítélkező husvéti kedvtől

a nép is összezendül,
vágtsass elő
óh, szikladörgető
Igazság!

1908

Piros

Piros fátyollal kösd be a szemem,
piros bort önts, piros a mámor,
piros ajkaddal csókolj esztelen.

Legyen miénk e véres, édes óra,
izzék a testünk vérvörös ruháktól,
ma én leszek a bánatok bakója.

Szálljunk a lángoló, piros ködön,
ha lábunk a halálba táncol,
oly örjítő lesz piros öröm.

1908

Szellők zenéje

Szellők kísérnek mostanában engem,
szellők szavára száll az alkonyat.
Szellők zenélnek, túlvilági hárfák,
szellők nevetnek ezüst éjszakán át,
s csiklandva fricskázzák az arcomat.
Honnan repülnek? A hajam kibontják,
hozzám tipegnek észrevétlenül,
s egyszerre lelkem egy fekete, halvány
szerelmes arcú szellőlányka karján
száll, száll, tovább repül.

Mind pajkosak, betyárok és enyelgők,
kitépik a párnát fejem alól.
Nyakamba fújva rántják ingemet le,
szikrát, tüzes port hintenek szemembe,
s kacagnak, hogyha könnyem árja foly.
A messzeségbe, szellők tengerére
űz olykor egy ravaszdi szélkalóz,
és hogyha jázminos az este s holdas,
egy széltündérke ül könyvemhez - olvas -
s halkan tovább lapoz.

Minden helyütt szél, szél, szelek zenéje,
lágý, altató, halk temetői dal.
Szellő a szerelem, szellő az élet,
a csók, a tűz szeles magasba réved,
s a szende szél már szendergő vihar.
Üres levegő, kék ábránd a vágyam,
üres levegő szellőpalotám.

Én hallgatom e dalt. Szememben éjfél.
Virrasztva vacogok a kósza szélnél,
s búcsúzó arcom halovány.

1908

A vér és tűz dala

A fiatal, viharos hajnalon
egyszerre meghal minden fájdalom.

Acél-szárnyú, betyár tavasz-szelek
riognak az alvó világ felett.

Reánk kacag a vérvörös tavasz,
az orgonás, a zengő sugaras.

Itt jár közöttünk, csendbe gyujtogat,
vérnél vörösebb véres álmokat.

A napszekér is dörgő ködbe jó,
és harsonáz a vörös levegő.

Minden sötétbibor tűzben ragyog,
a vér, a láng, az élet, és a csók.

Tüzes káprázat fekete odunk,
és tűz a párna, melyen álmodunk.

Tűzláng a hajnal, vér az éjszaka...
Vegyétek: ez a vér és tűz dala!

*

Igen, ma lázadozva dörgöm én:
királyok vagytok pincék börtönén.

És látom a kaján homályon át
bús főtökön az arany koronát.

Koldús, kirugdalt, rongyos, halavány,
s királypalást leng mindnek oldalán.

Fegyvertelen bár, fegyveres a kar,
a gyenge szó is mennydörgést kavar.

Szemünkben az egész tavasz lobog,
szívünkben új pünkösdi mámorok.

Az élet csókolózik most velünk,
orgona-királynő a kedvesünk.

S virágos templom a nyomortanya...
Vegyétek: ez a vér és tűz dala!

*

Ma pap vagyok, s a szent ígéretet
közétek harsogom: Ne féljete!

Tüzem, mi úgy égett oltárokon,
testvéri kézzel mind nektek dobom.

Testvéri kéz és forradalmi csók:
egy ércgyűrűbe fornak milliók.

Mezítlen testünk fénybe tündököl,
és égre lázad a kemény ököl.

Ki szolga volt, ma fényes glóriás,
ki törpe és rab, bátor, óriás.

Amerre mentek - zengő kürt szavam -
falak lerogynak, s győztök untalan.

Úzhet rabostor, sápadtarcu kín,
urak lesztek ti poklok kapuin.

A lelkem küldöm csatasorba ma...
Vegyétek: ez a vér és tűz dala!

1908

Fehér temetés

Ezen a szürke téli reggelen
hahotázó hózivatarba, ködbe,
gyászfüstölőt lógázva, összetörve,
halott szerelmem sírva temetem.

Szelek dalolnak gyászmelódiát,
sikoltva egy leány előtt vezeklek,
hamu gyanánt hullnak reám a pelyhek,
s a lelkem is csupa fagyos virág.

Holt asszonyok, holt lányok kelnek útra,
s tüzes szivekkel búcsuzunk mi tőlük,
ezer fehér csókunk a szemfedőjük.

És bámulunk könnyezve, lángragyúlva...
Olyan gyötrelmesédes, oly mesés
ez a fehér, mosolygó temetés.

1908

Kabaré nagyhete

Kopott ruhába, lomha kedvvel
fekete ünnepet ülünk.

A getsemáni kertben éj van...
S a budapesti kabaréban
szivarfüst szállong körülünk.

A szenvedések kelyhe megtelt,
a kabaré oly szomorú.
Fáradt szánk fanyar élcre torzul,
olykor kortyintunk még a borból.
Sebez a rózsakoszorú.

A nagyhét bortócsába fulladt:
hétfőn tüzelt tilos öröm;
kedden megöltük, kit szeretttünk;
szerdán eladtuk szűzi lelkünk;
henyéltünk nagycsütörtökön.

S nagypénteken bős dárídónál
sátáni kedvvel itt vagyunk.
Véres szemünk tunyán kibámul,
valaki jó az éjszakából
s megrezzen elpetyhüdt agyunk.

Sötéten ég a gyertya lángja,
nyüzsögnek a kísértetek,
és reggel három óra tájba
elpattan a bús éji lámpa,
s a tarka kárpit megreped.

Zsolozsma lesz a bűnös ajkon
a céda, trágár ária.
A hősnő egy trikós szerepben,
kuszált, kisírt arccal berebben
mint egy halovány Mária.

Síró bohócok átkozódva
morzsolják a litániát;
bűnök fekete olvasóján
imádkozik pár kacagó lány,
hajukba vézna lánvirág.

Az ócska színpad összezendül,
és mennydörög a borzalom.
Tusakvó árnyak közt remegve
a Megfeszített kín-keresztje
tünik fel a sápadt falon.

Mi meg részeg kurjantozással
a padlaton hanyatt esünk. -
S fekete kesztyűben, sötétlőn
a diszkrét Konferanszié jön
lefogva üveges szemünk.

1908

Reggeli kísértet

Mikor hajnalba hazamentem,
találkoztam magammal.
Egy sápadt részeg, furcsa ködben
cigányzenére ment előttem,
s zenélt neki a hajnal.

Én ágyba vágytam fáradottan,
de ő előre szállott.
Reám mosolygott csúnya szája,
s cincogtak álmosan utána
a gyúrtarcú cigányok.

1908

Holdsugár-szonáta

Álmodó hold...
Éjbe lengő néma lámpa,
alvajárók, bús bolondok,
tolvajok barátja.
Vaksi fényed
újra éled,
mint gyermekkoromban,
hogyan hanton
- síri fantom -
százszor elbolyongtam.
Napsütésbe, déli tűzben
ábránd-lepkét sosem űztem.
Te voltál barátom,
álmodóknak éji napja,
gyöngy-naszád, bús karcsu sajka,
céltalan, vak álom.

Most vezess te...
és hogy útam meg ne lássák,
vesd rám gyötrő szerelmemnek
fekete palástját.
Lengj előttem,
fönn a ködben,
hisz te elvezethetsz,
szent delejtű,
fecské lelke
ifjú kedvesemhez,
ő a holdsugár kisasszony,
ugy-e hívogat panaszlón
ablakának árnyán?
Félig csendesen merengő
éjszemű szelíd istennő,
félig vad cigánylány...

1908

Ismerjük egymást

Ezer évig aludtál
szerelmek alvó ligetén
a rozsdás mese-kútnál.

Te az enyém voltál, enyém,
én is veled aludtam,
a néma, sápadt vőlegény.

A kintől összedúltan
érted szívem tőr járta át
valamikor a múltban.

Egykor megvítam száz csatát,
s bús éjeken viharzón
hullt rám a vér és a zsarát.

Te voltál a menyasszony,
s csókoltad bűgva vérrel
hideg, viaszos arcom.

Most egymás keblin ébredünk,
s rám dőlsz, hogy a szemem lásd,
álmoktól árnyas a szemünk.

Nézünk... Ismerjük egymást.

1908

Miért?

Ti kérditek, miért vagyok?
Miért kelek fel újra?
Hogy lássam, mint a kósza szél
a lányok aranyos, finom haját
könnyes arcukba fújja.

Hogy várjam azt, ki eljövend,
egy lány, vagy nem tudom ki,
oly jó álmodni tétlenül,
s szeles időben szürke ég alatt
dalolva kóborolni.

Hogy imádjam, szegény hívő,
mi fájó s halhatatlan.

Hogy elsirassam csendesen
a zokogó szeptemberi esőt
egy bús, haldokló dalban.

1908

Ördögösök

Virágos tőrrel a szivünkben
szoktunk mi házról-házra járni,
ördögös sípoló bűvészek,
az ördög édes cimborái.

Tudunk nevetni és zokogni,
szolgálunk Mammonnak s az Úrnak,
sírunk a renyhe rózsakertben,
kacagunk, ha szivünkbe szúrnak.

Könnyes arcunkon ezer álarc,
mások szemébe sohse nézünk,
csupa hazugság a szerelmünk,
csupa öröm a szenvedésünk.

A jajszavunkon is kacagnak,
utál a marcona egészség,
s mutogatjuk szegény szívünket,
mint koldus a fehér egérkét.

Ráolvasunk, jövőbe látunk,
és táncra fogjuk béna lábunk,
rikoltozunk rekedt torokkal,
dobot verünk és trombitálunk.

A szürke országút az ágyunk,
és derékaljunk a hegyoldal,
ordítunk a fergetegekkal,
versenyt futunk az őszi holddal.

De néha-néha péntek éjjel
halotti fellegeknek intünk,
és ekkor csupa könny az arcunk,
és ekkor csupa vér az ingünk.

1908

Csillagok

Ma téli pompafényben felkelétek,
aransugárotok a hóra hull,
hadd nézem a fényt, oly rövid az élet!
Holnapra már tán ott leszek alul,
s ti így ragyogtok épp a téli esten,
nem tudva rólam, öntudatlanul.

Nyom nélkül itt mért kell mélységbe esnem,
mért rontja szét a sorsveszély a jót,
mért nem marad fenn eltűnő nevem sem,
ha egykoron a sírba roskadok -??
Feleljetek, hatalmas csillagok!

1908

Nászi ének

Szeretlek. Ám előttem nem kuszom.
Öblös mellemből boldogan - nyerítve -
zeng diadalmas, részeg himnuszom.

Tűzvész lobog merengő szemeimbe,
sokáig, oly sokáig vártalak,
hogy idejöjj az álmok kertjein te.

A csűr teli, tej és méz a patak -
ó szenvedés, ó élet aratása! -
Dús fürt dagad a tőkén hallgatag.

Álom-menyasszony, fáklyás arcu mátká,
tejet hozol és nyugtató mosolyt,
s csókod kalászos álmomat megáldja.

Érzesz-e már? A homlokom borong,
mezítlen állók - én vagyok a férfi -
izmos kezembe rengő vas-dorong.

Utunk lármás madárcsapat kíséri,
a csillagos mindenség integet,
tüzünkkel a nap lángvihara ég ki.

Kezed kezembe markol reszketeg,
s én két melled, két táncos lábad áldom,
és áldom a két álmodó szemed.

S arany kalász nevet a nászi ágyon...

1908

Otthon

Van egy fehér, fehér, fehér ház,
ahova néha elmegyek.

Fehér, fehér talpig fehér ház
és benne fehér emberek.

Leverem a port saruimról
ha néha oda elmegyek.

Nem látom őket, ők se engem.

Lecsókolom vak, szent szemük.

Álarc szorítja könnyes arcom,
de könnyeim nem keserűk.

Fehér virággal, puha szóval
lecsókolom vak, szent szemük.

Aztán remegve surranok ki,

sietve zárom a kaput,

hogy ott maradjon, mind a szépség,

ami fehér, meleg, hazug,

hogy még a könnyeim se lássák,

amint bezárom a kaput.

1909

Kolduló énekek

A dalaím úgy mennek most feléd,
mint sírdogáló, sápadt gyermekek.
Mind vérszegény, rongyos, sovány, beteg.

Az egyik félve nyitja rád szemét,
a másik a szoknyád mögé buvik,
s lábadhoz ejti bús koszoruit.

Csak őt nem látni. A szeme ragyog -
kilenc éjjel sírt - ő a legszegényebb,
és a sok árva közt a legnagyobb.

Sápadt kezébe bíbor rózsaaág.
Koldulni nem mer tőled, ám te érted,
reáhajolsz, s megcsókolod haját.

1909

Az ivó

Iszik. Halál-pajtásával kocintgat.
Tömjén gyanánt száll rá a füstgomoly.
Ártatlan arcán lázak mégse nyílnak.
Sohasem ily józan, nyugodt, komoly.

Iszik, iszik. Nehéz, halotti csendbe.
Szemére hűvös mámor szálldogál.
Poharát szertartásosan emelve
most úgy iszik, akár egy áldozár.

Most úgy iszik. S az arca oly setét,
mintha az élet gyászos gyógyszerét
emelné búsán a halál elé,

csak azt sajnálja, hogy a földgolyó
nem egy pohár - tűznedvvel lángoló
hogy azt is, azt is kihörpintené.

1909

Halotthozó éjek

(Jönnek reánk még szörnyű éjszakák.)

... Majd, hogyha egyszer már a mécs sem ég,
és várunk, várunk a szobánkba szótlan,
akár a hullák lenn a sírhalomban,
és ránk borul a temető-setét,
majd, hogyha járni vágyunk s mélybe botlunk,
majd hogyha elfagy dideregve csókunk,
s úgy fekszünk ágyra, mint a kínteresztre,
és kalapáló, örült szíveink
riadt tusakvással, kétségbeesve
vergődnek csillagoltó téli este,
mint bús madarak a hidegbe kint,
miket az éjjel ablakunkba vág...

(Halott-hozó, borzalmas éjszakák.)

1909

Terméketlen percek

Szent termékenység - csókos hatalom -
most - most ölelj át és mostan hajolj rám -
lehelj fejemre ez éjféli órán.

Mondd csendesen susogva: akarom.
Miért kötödsz te makrancos valóm?
Miért vagy önmagadnak ellene?

Most úgy érzem, hogy sírni kellene,
amint sír néha az ég bús szeme,
ha nem tör ki az égiháború,
s a vajudó felhő oly szomorú,
mintha robbanna a tüzes patak már -
s csak vár.

Mostan cikázik át fejem felett,
dadogva már a nyelvemen lebeg,
mind ami volt, van és lesz, megjelen -
mondd ki, hiszen meghal tenélküled -
a végtelenség már felém üget.
Terhes fejem lehajtom csendesen,
s imára szorítom görcsös kezem.

S amerre nézek, nincs sehol, sehol könnyörület.
Meddő, bús asszonyok kulcsolják így a kezüket.
1909

Lamentoso

Od'adtam néked mind a könnyem.
(És most fakó-vak a szemem.)
Mint két kiszáradott, üres kút
tátong az éjbe könnytelen.
Od'adtam néked ölelésem.
(És most lehervadt a karom.)
Az én tüzemnél melegedsz te,
s magam rongyokkal takarom.
Od'adtam néked mind a csókom.
(S most csóktalan, fehér a szám.)
Emlékeim halotti fátylát
harapom örült éjszakán.
Od'adtam néked mind a lelkem.
(Van-e, van-e ily elhagyott?)
Most itt ülök a lábaidnál,
s már úgy érzem, nem is vagyok.

1909

Avató

Vendégeink, e furcsa házba,
mily szokat adjak én tinektek,
kik vártok, ábrándtól csigázva,
és e függönyre rámeredtek?
Itt nincsen ágy és nincsen asztal,
terítve hófehér damasztal.
A tál lyukas és kong a korsó,
s üres a bölcső és koporsó.
Papír az ablak, s ha kitárod,
az éjszaka száz réme károg.
S ha ajtót nyitsz, egy meredélyen
állasz a semmiségbe, mélyen.

Ó, itt a semmi s ott a minden,
túl, túl az ajtón zúg az élet,
álmok remegnek kertjeimben,
oly ködösek, búsak, fehérek,
és tikkatag halotti rózsák.
Tiétek a nábob valóság,
a poma és az aranyalma,
a vágyak áldott lakodalma,
pezsgők édesse, keserűje,
tél gyémánt gyöngye, nyár derűje,
kik dúslakodtok földi kincsen.
És a miénk csak az, mi nincsen.

Mégis ti kértek, dús halandók,
a koldusoktól, s százszor inkább
nézitek a festett kalandot,
mint véretek szent karmazsinját.
Kezetek nyujtjátok remegve,
mutatva, hogy nincs semmi benne,
mert jajaj, mindhiába markolt,
az élet hozzá is fukar volt.
Csak egy maradt meg, ami nekünk
a játék-álommenedékünk,
s szegényes vendégségbe gyűlve
leültök árva, bús körünkbe.

Azt mondjátok, a minden itt van,
és túl a kapukon a semmi,
mely lármázik a fényben, ifjan,
s hajh, nem tudunk nyomába menni.
Bejöttök, s az ajtót becsukva,
egy más világba vagytok újra,
s akartok látni síró nőket,
ibolyát, őszet és temetőket,
tündért, ki a ligetbe lebben,
csókot, halált és tört a sebben,
mert itt keresitek, mi szétfolyt,
az életet, a drága tébolyt.

Legyen tehát. A szín peregjen
öntengelyén, akár a földgömb,
szélvész és villany sisteregjen,
s hazudj szelíd holdfényt, te zöld gömb.
Lázaktól égjenek az esték,
váljon könnyé, vérré a festék,
ocsudj, az úrból kelj ki, ember,
s kiáltsd túl testvérőrülettel
a végzetet, az összevisszát.
Dobot! Zenét! Maszkot! Kulisszát!
Legyünk többek, legyünk mi mások...
Kezdjétek el, komédiások.

1909

A sárgahajú nő

A szeme zöld,
s sárgára festi a haját.
Ha rád tekint, megölt
e csillogó, színes agát,
e villogó, bűvös agát.
A szeme zöld,
s sárgára festi a haját.

A csókja tűz,
titokzatos, vérforraló,
kacaja a halálba űz,
s azt mondja, lenn a sírba jó,
a mély, a hűvös sírba jó.
A csókja tűz,
titokzatos, vérforraló.

A lelke bűn
és mély, akárcsak a halál.
Ha nevet és az éjbe tűn,
hozzá anyák siralma száll,
bősz átká és siralma száll.
A lelke bűn
és mély, akárcsak a halál.

Bús éjeken
ó, hányszor átkozom haját.
Elátkozom, eltemetem,
s fejem bilincessel fonja át,
selyem bilincessel fonja át.
Bús éjeken
ó, hányszor átkozom haját.

1909

A városban

Itt e nagy körengetegben élek csendbe, elfeledten,
s boldogan rogom az utcát álmodozva egymagam,
mintha csak magamba járnék, tűn az ember, mint az árnyék.
Lopva néz csupán reám még, s tépelődöm zajtalan,
a morajló forgatagba, a sír mély nyugalma van,
a magány nyugalma van.

Az imás gyönyörbe zengő, zöldhomályú hűvös erdő
oly nyugalmat sosem ad, mint a nagy, a kevély város.
Mert van itt lomb és van itt fa, kőfa százfelé hasítva,
megnyesett nagy ősi szikla és cirádás kőlevél,
melyben a zúgó őserdő megszeli dült lelke él,
megbűvölt vad lelke él.

Ó, mi zajgó és sugáros a zsibajgó, büszke város,
a jövőre szomjú lelkem együtt száguldoz vele,
s mint imádom a magas falt, a rét, erdő - a magasztalt
nem oly kedves, mint az aszfalt kék porát nyelt szőnyege,
és a zörgés, durva csörgés nékem édesded zene,
altató szelíd zene.

1909

Titkos jelenések

1

Nehéz fejem némán lecsügged.

A szívem is alig dobog.

Most siratom az életünket,

az eltűnőt, a lángolót.

Egyik nap úgy fut, mint a másik,
s csak nézzük egymást én s az éj,
éjfélről hajnalhasadásig.

Az ablakom homálya mély.

Tízezer éve itt virrasztok,
ennen-magamba zsibbadok,
s már meg sem értem künn a harcot.

Köröttem árnyak s angyalok.

Mi lesz velem? Csak néha érzem
az életet velőmben fent,
egy óriási lendületben.

Aztán megint éj. Béke. Csend.

Már senkisémet tud majd felőlem,
és egymagamba gyászolok
vak szemmel és fogyó erőben.

Nem sejti senkisémet, hogy éltem,
csak én tudom, az átkozott,
s sírásom is elvész az éjben.

Már-már tükörbe sem tekintek,
ködkép leszek, bizonytalan
árnyéka tűnő éveimnek.

És elfelejtem önmagam...

1909

A vicéné

Verses jegyzetek egy budapesti költő naplójából

Egy pesti bérház aszfaltudvarába
gyakran lenéztem csendes alkonyórán,
mikor az agy a munkától kifárad,
és únjuk az írást, az olvasást,
s a fáradott szem is bámulni vágy csak:
és ekkor a kert szürke négyszögén
egy furcsa, borzas lény öltözött szemembe -
oly ismerős és mégis ismeretlen -
s töprengve gondolkodtam ott magamban,
hol láttam őt? Ki ő? És mit csinál?
Töprengve gondolkodtam életéről,
kis barna arca, búbos kontya, púpja
a megszokottság bánatát lehelte,
és fúrta oldalam a bús titok,
minő lehet az ő kis élete?

Ó, a vicéné. A szemét kerubja.
Piszoktündérke, Porseprőkirályné,
kétségtelen, nem érdekes ma már -
divatja-múlt sujt, rossz Zola-téma -
s mi engem illet, most is jobb szeretnék
lebegni halk, szimbolikus ködökben,
elhagyni a szemétködör-poézist,
és nagy, vörös hattyúkról énekelni,
mik csendben úsznak álmatag tavon,
vagy aranyos versekben ünnepelni
a bús leányt, ki messze-messze innen
fejemre gondol s kósza életemre,
s az alkonyi csendben teát kavargat.

De mit tegyek? Úgy fáj az élete,
és most e percben, most, hogy észrevettem,
bús líra lesz ez az idegen élet,
és összeolvad a szemét s a könny.

Egyszer, hogy ébredtem, reggel korán,
a szürkülő lépcsőn élémbotolt,
vígán söpört, súrolt, törölgetett,
s rikácsoló torkából dal szakadt ki,
csak így hajnalba jár a folyosón,
mert máskor ez a márványterület,
e szobros és színes üveg-fedett,
tükrös, virágos, szellős palota
szegénynek terra incognita volt.
De ilyenkor dalolt, mint árva pinty,
oly bánatosan, öntudatlanul,
hogy aki félfüllel hallotta és továbbment,
kertekre gondolt s messze utazásra,
és egy kicsit szomorúbb lett talán.

Azután, hogy a nap odavilágolt,
eltűnt e helyről, és nyoma veszett.
Mit tett e közben? Isten tudja csak.
Szuszogva a szemét között kapirgált,
piros vasalót lóbázott az éjben,
fületlen gombokat rendezgetett,
rossz gyertyacsonkokat gyűjtött csomagba,
tolláskodott és rongyokat csavart.
Vagy, hogyha az utas vonatra készült,
s más nem akadt, a súlyos táska-rajjal
a lépcsőkön szorgalmasan farolt,
s lihegve vette el a pár hatost,
és nyelvkiöltve kotródott tovább
hunyász alázattal, oly lomposan,
mint ki megszokta, hogy már rá se néznek.
Télen pedig, dér-esős délutánon,
négy és öt óra közt, hogy fönn az égen,
a hófehér telefondrótok alján,
mint halk ívlámpa ég a kora hold,
az égre nézett, s eszelős dalokkal
idézte a bús téli éjszakát.
Ha meg elúnta e suta merengést,
a kis benyílnál olvasgatott
vén színlapot, bús újsághulladékot,
vagy egy elhasznált villamosjegyet.
De amint kellett, mindig megjelent,
hogy gyorsan és olcsón szaladjon el
a rendőrért, bábáért, orvosért,

mert születésnél és perpatvaroknál
elengedhetetlen nemtő a vicéné,
s szükség szerint pöröl, sír vagy nevet.

Csak egytől tartott, a házmester úrtól.
És este csendesen imádkozott
a láthatatlanhoz, és látta őt.
Az óriási, jó házmester-istent,
aki bizonyly jobb és szelidebb,
mint földi kollégája, s csendesebb is.
Lám, ottan ül fenn égi trónusán.
Kápráztatóan sok a kapupénze,
kövér hasán egy irtó kapukulcs,
s körötte kedves, piszkos angyalocskák.

Kis konty kacérkodott a feje búbján,
s biz'isten, senki sem mondhatta szépnek,
és bár a tisztaság papnője volt,
minden mosdástól idegenkedett,
s egész lényével mintegy ezt tagadta.
De mégse ölte a szerelmi bőjt.
A megszorult diák szerelmi kosztját
képezte néha hónap végivel,
hogy az öreg nem küldte még a gázsit,
s a húszéves tagokban állhatatlan
tombolt az élet vad, csikói kedve.
Ilyenkor aztán este - s délben is -
a padláson, vagy hűvös félszer alján
a konyhalétól még mindig csöpögve
előkerült a jutányos vicéné,
s a pásztoróra után ő köszönt még.

Éjjel pedig a kaput nyitogatta,
s álmatlan álmából búsan riadt,
és már előre viszketett a talpa,
hogy meg se rikkant még a csengetyű.
Lidércnyomás volt minden éjszakája.
Hiába nyílik néha csodaszépen
a kávéház ezüst virágival,
a koncertekkel, forró premiérrel
hiába, jaj hiába, ami szép,
a színes esték, a fekete árnyak,
színház utáni lomha kocsizörgés,
s a bársonyos, muzsikás, altató csend.
Neki az éj egy lázas berregés csak,
felrettenés, iszony és vacogás,
felkelni nyomba - hol a gyertya, lámpa? -
és kaffogó papucsba menni, menni,

félíg aludva a hideg kövön;
egy végtelenség, ki a kapuig,
hol kék havon, dagadt, piros szemekkel,
fázó talpakkal, nyugtalan topognak
a gőzfürdőből hazatérő lumpok,
s sziszegve, káromkodva kotorásszák
szakadt zsebükből a bús kapupénzt.

Ki vette észre? Úgy-e senkise.
Ki szólott hozzá csendesen: ki vagy?
Ki kérte tőle, hogy mikor bucsúzott,
mikor kiáltott sírva egy utolsó
jó éjszakát piszkos kis életének?
Ki nézett egyszer e fátylas szemekbe?
Én belenéztem e bús ablakokba,
melyek nem tükrözik, mi van belül,
az ablakok mögött, csend, háború-e,
csak tejszínűen derengnek reánk,
mint elhagyott házak vakablaka,
és akkor láttam őt, hogy megy előre,
fanyar közönnyel hogy lép lomha útján
a porral, a szeméttel, a piszokkal,
a kúttal, a seprőkkel összenőve,
míg elfelejti csendben a világot.

És elfelejti csendben önmagát.

1909

Hajnali bálteremben

1

Úgy jött a villámfényes bálterembe
a víg herceg, mint egy fenegyerek.
De most kinyúlik két széken merengve,
és a leégett gyertyán kesereg.

A haja ősz, mi este feketéllett,
szegény szeme akár a vak üveg,
és érzi a hunyó fényt - bús ígéret -
a gyöngyvirágot, a csengettyüket.

Üvegkoporsó áll a szürkületben.
Vár rá szelíden. A fény összerebben.
Seprőkkel, ronggyal jó a csürhe-nép.

És a vén kéjenc végső ájulatba
hallgatja fáradottan, félíg alva
fehér szüzecskék szoprán-énekét.

A rózsaszínű gyertyák pityeregnek.
 Fakóvá hamvadott a rózsaszín.
 Vad táncolók az éji őrületben
 a parketten sötét sebet ütöttek.
 Ez a nép, hölgyeim és uraim.

A herceg is halottas ingbe bújt már,
 és lelke mindjárt messze andalog.
 Előbb azonban biccent elegánsan,
 és fekete nyakkendőjébe tűzi
 a kilobbanó hajnalsillagot.

1910

Az alvó

Mily néma, langyos undor ráng az ajkán,
 mily túlvilági-furcsa és komoly.
 Elérhetetlen bányákban kutat tán?
 Ilyen egy alvó, keleti szobor.

Az ősi álom ez, mely a halálnál,
 az éjjelnél is titkosabb titok.
 Valaki itt van, s a túlpartra átszáll,
 itt van, s a fénynek hátat fordított.

Mostan pedig beszélnek tán felőle.
 Villámvonaton szállanak előre,
 s ordítva zeng a földi tánc, a dal.

De ő az éj s halál eleven szobra,
 úgy fekszik itten felmagasztosodva,
 s az ágya csendes, fehér ravatal.

1910

Párizs

Most itt vagyok az aranykapunál.
 Pilléreit búsan átkarolom,
 és sírok és nagy szívvel jajgatok
 fekete koldús arany romokon.

Félénk kezekkel hozzád tapadok,
 fogadj be engem is, aranykapu,
 virasztástól vöröslik a szemem,
 s a holnap, jaj, ki tudja, hova fű?

Kilenc évig bőjtöltem érted én,
 kilenc tündértáj messzesége hítt,
 régóta lestem holdas ablakon
 kilencszer szép fehér tündéleid.

Add nékem őket. Víg bohóc leszek,
majd táncolok szökőkutak felett.
És bűvölő dalokat dúdolok,
hányom nekik a cigánykereket.

Gazdag szívem keleti gyöngyei
és színes álma mind aranyszemét,
te százszor áldott, százszor átkozott,
te szép és szörnyű, kiöntöm eléd.

Nézd, rád hajolok mostan szótalán,
csak koldus görbed ilyen csendesen.
Szobrok között síró szobor vagyok,
s két könnyező gyémántkő a szemem.

1910

Sírszobor

Úgy látom őt, mint tiszta, enyhe hölgyet
márványba vésve messze temetőn,
ki tragikus pózzal előregörbed,
és a síromra bámul könnyezőn.

Az életem felett kegyes sirangyal,
márvány és béke annyi láz felett,
kezében a szívével és egy karddal,
fehér lobogó és emlékezet.

Még bámulom a csókok temetőjén,
ha éles a holdfény, mint a verőfény,
s ilyenkor újra forral, újra hűt.

De ha remegve hajolok feléje,
valami megmozdul hideg kezébe,
s csontlegyezőjével államra üt.

1910

Leány

Ó, bánatom, te édes fiatal lány,
ki itt maradtál vélem egyedül,
leányos bánat - vérszegény és halvány,
légy regemondó szebb idők felül.

A bánat: az leány. Leány: a bánat.
És lány az anyja, az öröm, a csók.
Légy mása most szép és gonosz anyádnak,
ki tégedet - és engem - elhagyott.

Letört apád szeresd. És ülj szegényes,
magányos abroszomhoz bús ebédhez,
s legyen szavad futó anyád szava.

Ártatlan álma bűnös életemnek:
vezess, vezess. És én is majd vezetlek,
mint tiszta lányát egy deres apa.

1910

A kulcs

Szobám kulcsát a tengermélybe dobták,
és nem mehetek most haza.
Egy tenger lett a távol,
és tenger szívem panasza.

E kulccsal zártam be aranyos üdvöm,
e kulcs, e kulcs a babona.
Most kriptakulcsa életemnek,
mit nem találok meg soha.

Azóta házam és hazám a tenger,
s bennem a tenger szava él,
a titkom lenn a mélyben,
s fejem fölött fűtyül a szél...

1911

Lámpa a sötétben

Sötétbe keresem a lámpát.
Jaj, merre-merre lehet Ő,
a tűz-szívű, a fényt-vető?

Ha fénye gyúlna, újra látnák,
hogyan ég aranyló élete.
Most néma ő is. Fekete.

Ott nyugszik önmagába zárva
homályos árnyak öbliben,
maga se tudja, hol pihen.

Ki a dicsőség: árnyak árnya.
Ki a világfény: béna, vak.
Ki az ige: most hallgatag.

Fény-álom árnyék-szemfedője,
holt lángok alvó tűzraja,
hajnalra vágyó éjszaka.

És mégse lobban tűz belőle,
bár mélye izzó kedvtől ég,
beléje dermed a sötét.

1911

Az alkonyat

Az alkonyat leszáll a rétre, tóra,
édes poézis úszik: itt az óra
folytatni a még csonka sorokat.

Nyugodt mezőkön egymagába távol
nyitott szemmel jön a Viráglovag,
követve a rét rózsailatától.

1911

Velence, déli harangszó

Az életemen érlelő tüzek.
Most itt a dél.
Ó tűz! ó szélcsend! ó fegyverszünet!

Nincs munka már, de a mező terem,
nő a virág,
s a hallgatás oly bölcs és végtelen.

Kikötöttem a tűz partjainál,
s a csend, a dél
egymásnak aranylabdát hajigál...

1912

A sötét szobában

Most újra itt vagyok. Jaj, ideértem
sok év után, sok-sok fényes-szobán,
emlékeim köszöntnek tétován,
még csendbe botorkálok a sötétben.

Még mindig az. Nyugodt fekete tükrén
felismerem magányos arcomat,
s hallom szívem minő bús hangot ad,
ketyegő panaszát az éjbe küldvén.

Egy régi mese folytatása ez.
E félelem, ez arc s ez árva nesz,
mely egyedül sír a világba halkán.

Előttem újra a sötét lepel,
de most tudom már, kicsoda megy el,
s hogy nem segíthet senki-senki rajtam.

1912

Gógös, meddő virágok

Parasztvirágok és giz-gaz növények,
lármás-szavuak és naponta-termők
lepik el búsan a kertet, az erdőt,
s én átkozott, én büszke, köztük élek,

virág vagyok pedig mindörök óta.
Arisztokrata, gögös, néma, meddő,
nincs is barátom, csak a szívtelen kő,
a csönd, az éj s a sár okos kigyója.

Száz évig várok, míg kelyhem megéri,
és várok újra, várok ezer évig,
de akkor aztán felfigyel a kert,

s reszketve nézi, hogy a pára vert
csönd-vázájában mint nyílik ki néma,
mély szenvedésem gögös aloéja.

1913

Népszónok

Pillanatkép 1918

À la Manière de Rainer Maria Rilke

Nézzétek őt, mi mámoros, mi boldog,
hogy felmutatja óriás kezét
és a tömeg, a mámorába oldott,
vivó tigrisként tépné szerteszét,

ha nem beszélne úgy, ahogy akarja.
és most rekedten lázadásra hív,
mert ő a népnek tüdeje, az ajka,
az agyveleje és a szív, a szív,

amint az erkély fáklyalángos ormán
kitárja prófétás száját mogorván
s kiált vörösen, véresen vadul,

úgy, hogy meghallják égen és földön
s a csillagokon is, hogy mindörökkön
az ember szól s csak az ember az úr...

1918

A kalap

Egy kalapról szól ez az ének
s e pár együgyű fura rím,
figyeljenek reá szeliden,
ó hölgyeim és uraim.
Gazdája csákót tett fejére,
de ő a fogason maradt,
az előszoba fogasán volt
ez a kalap,
egy szürke, fess civilkalap.

Azóta várt, várt az urára,
unalmas volt az élete,
bélése csöndesen kifeslett,
szélét fehér por lepte be.

Bizony megvénült és megőszült,
olyan volt, mint egy lomha agg,
hogy bóbiskolt a bús homályban
a vén kalap,
a vén és elzüllött kalap.

Egy légy repült reája néha,
de mindjárt tovább ballagott,
majd egy dühös moly hullt beléje
s rágcsálta a rongy szalagot.
Egy szúnyog jött s azt mondta: zizü,
zizü, bölcsen ezt mondta csak,
s várt ősszel, nyáron és tavasszal
a jó kalap,
a jó és hűséges kalap.

Később édes lakást vett benne
egy önző és mogorva pók,
s ekkor kitörtek a szivéből
keserű, fájó, furcsa szók.
Mi lett belőlem boldog isten,
a sors haragja hová csap?
Voltam civilfej koronája
én bús kalap,
koldus és gyászoló kalap.

Múlt éjjel a gazdája távol
tűzben, viharban elesett.
A kalap szíve összedermedt
s sirdogált is egy keveset.
Aztán egy szél a földre lökte,
holdfényben égtek a falak...
Így halt meg az előszobában
szegény kalap,
szegény, szegény, szegény kalap.

1918

Írás régi könyvben

Csáth Géza

Egy régi könyvben megtaláltam
halvány írásod.

S úgy rémlik, hallom a sirodból
fojtott sirásod.

Pár kóta volt csak, egynehány szó,
egy régi jegyzet,

de a szívem fölajgatott rá,
és fájni kezdett.

Úgy ültem ott, hamut kaparva,
kihúnyt tüzednél.

Kísértet járt ma a szobámban,
miért üzentél?

1921

A délután...

A délután, mint az üveg pohár,
amelybe semmi sincs, csak zúg rekedten.

Bús életem, te fájó és kopár,
mi lett veled, miért úgy verekedtem?

A fecske elszállt, késő ősze jár,
csak távíródrót feketél felettem,
s estére kelve köd van, csúnya sár.
Nincs több dalom és könnyem, berekedtem.

Most lenne ideje a víg szüretnek,
és téged a múlás fájdalma lep meg,
hogy egyet alszol s mindjárt itt a tél.

Lankadt lelkedre csüggedés alél,
és búcsúzkodón félálomba hallod,
hogy zengenek a messze-messze halmok.

1922

Szavak

Aréna - üdvözöllek.
Nagy mozdulattal, mint a régi aktor,
aki a hódolattól
súrolja bókoló kezével lenn a földet -
úgy üdvözöllek.

Ezrek,
kiktől a székek rengenek,
s pillér és vasgerenda reszket.
Te rengeteg.
Fő és szem és szív. Emberek.

Elétek tesszük szó helyett a tettünk,
mert nem henyéltünk sívó homokon.
S a romokon
mi építettünk.

Kőből, velőből
és gondolatból, mely mindig előtör.
Bár ín szakad és kedv éle csorbul,
s agyarog
a pusztulás is, hogy legyőzzön orvul.

Egy kéz mutat most. Fölfelé a porbúl,
magyarok.

A gyermek játszik, mint az ember,
s az ember játszik, mint a gyermek,
szóval, virággal, fellegekkel.
Kockát emel és szörnyű terhet.
S a vak
végzettel szembeszállva összerak
játékból játékházat,
csodálva, hogy az ábránd, a csaló tett
egyszerre kőbe dermedt
és való lett.

Itt lenni nem lehet, csak játszani,
és élni-halni nem, csak játszani.
Lakója nincs,
vendége van ezer,
s a szíve mind
egyszerre ver.
Így áll a nagyvárosba, hol a bérház
üvölt, s a kocsma lármáz.
A klinikák és temetők között
az égbenező, ködbe-öltözött.
Babonás és csoda
tündéri palota,
mely sorsokat remekbe mintáz,
az álmainknak várfoka: a színház.

Tömeg, te óriás,
munkától és könnyektől glóriás,
melynek kiáltás örvénylik a torkán,
s a tapsa olyan orkán,
mely a fülünkbe mennydörög sokáig.
S ha hömpölyögnek habzó hahotáid,
kacagsz, akár csak egy vidám,
egészséges titán:
fogadd el ezt, hidd meg, titáni játék,
és játszadozhat véle a titán-nép.
De, félelmes, ne rémíts, mert mi félünk,
igazságos, igazságot ne ossz,
mert ki játékban igaz, az gonosz,
és mi kegyedből élünk.
Ezerfejű, ints az ezerfejeddal,
ezerszemű, nézd ezt és íme vedd el.
Ezerszívű, add az ezer szived -
s e ház legyen tied.

1922

Budai szegények

Mint épületből csákányok zajára
téglák közül ugrálnak ki a békák,
úgy rebbennek ki, gyorsan és ijedten,
mikor egy régi ház rossz hasadékát
megzörgeted, s bemégysz az udvarukba,
egy nyári ünnepestén, a szegények,
és egyre többen állnak körötted,
sok céljavesztett, elfelejtett élet.
Lassan, szelíden, vádlón integetnek,
kis, hallgatag, elszült csípőjű nők,
bolond legények és beteg, vak aggok,
mint angyali, halk összeesküvők.
Egy kisfiú, ki már tanulni fáradt
s viaskodik a számmal és betűvel
és az öreg varrónő, glóriásan,
egyetlen ezüst kincsével, a tűvel.
Mily messziről tekintenek feléd,
évezredek mélyéből, és mily ősi
könnyel emelik a homlokuk,
a rettegésed régi ismerősi.
Nem tudsz beszélni és rájuk se nézni,
mert lélek van az ő szemükbe, lélek.
Én féltem tőlük kisgyerekkoromban,
és most is félek. Egyre-egyre félek.

1922

Legenda

Egy régi délelőtt gyorsan berobbant
a hosszú, nagy szobába, mint a szél,
leült, vagy állt, vagy fájdtította rokkant
szívét, s beszélt, úgy ahogy más beszél,
vagy hallgatott, vagy ment és lépte koppant,
egy cigarettát eldobott, s kevély
száját elhúzva kacagott, s a roppant
időben egyszer meghalt és nem él.
Csak ennyi volt. Ezt láttam. És kezembe
e sok-sok semmi most mégis ereklye.
Ő, mondja ő, azt mondja minden ő,
a toll, a száj, a húr, az utcakő,
azt mondja ő, mivel nyomába leng a
hír és halál. És az egész: legenda.

1923

Csonka szonett szívemről

Az éjjel fényes. Süt a hold.
Agyam hideg, akár a jéghegy,
a szájamon fáradt, sötét jegy.
Hosszú út multán ez a zsold.

Bús hívedet ne udvarold,
öreg barát, de tűzzel éledj,
és vess a csontvázamra még egy
vizsgáló orvosi mosolyt.

Mint Röntgen-fényben szívbajos
mezítlén állok, s nézem itt
az életem roncs kincseit,

és hallgatom, milyen zajos,
gyógyíthatatlan szívemet,
mely még a régi, szent beteg.

1924

Végrendelet

Odaadom a gyomromat,
emésszetek,
odaadom a szememet,
hogyan nézzetek,
odaadom az izmaim,
akarjatok,
odaadom a fogaim,
hogyan marjatok,
odaadom a füleim
és lessetek,
oda a lábaim, hogyan el
ne essetek.
Odaadom a szájam is,
hogyan egyetek.
Odaadom ruháim is,
s a kegyetek.
Odaadom a szívem is,
mely boldog hűtlen-híven is,
de a fejem, az én fejem,
azt hagyjátok meg énnekem,
a hajamat, amely selyem,
s királyi, koronás fejem!!!

1925

Mercurius

A Hold az eget fehérre meszelte,
Mercurius,
ő tündököl a messze végtelenbe.

Megvárta, hogy a nagy idő letelt-e,
s most fölremeg
az emberek előtt is tiszta lelke,
mert amitől függött a nyugta-kele,
a gépezet
kétszáz évig forgott az ürbe fel-le.

Kopernikus volt, aki kieszelte,
s nem látta ezt,
de látom én most egy rövidke percre
a halvány Luna s Vénus közt a lenge,
híg éteren
búcsúsugárt hint méltatlan szemembe.

Nézd, már a nap fényes fejét leszelte.
Elmúlt ez is.
Holnapra testem, lelkem hol leszel te?

1926

Vonaton, forró délután

Az utasok fekszenek, mint a hullák.
Azt gondolom magamba hallgatag:
Mi lenne, hogyha élne kisöcsém most
s én ott feküdnék lenn, a föld alatt,
a föld alatt, hol nem virág fogadna,
de féreg, pondró ráгна millió,
s nem ismerném a kedves drága testét,
mely édesebb, mint méz, tej és dió...

1926

Régi pincér

Egy kávéházba vetődtem éjjel,
egy régi pincér szolgált ki engem,
sok éve nem láttam, megőszült,
mint egy családtag, tudta mi történt.
Kávét hozott, képeslapokat,
sok cigarettát rakott elé.

Nem gyúlt meg a gyufa, ő segített,
nem értettem, mit olvasok már,
csupán az arcát néztem én.

Szórakozottan néztem az arcát,
s ő nézte az arcát az enyémben,
mint ki tükörben nézi magát!

1926

Apám a koporsóban

Apám, teremtőm, istenem,
mily semmi vagy
és én milyen istentelen.

Mert az, aki apátalan
a földgolyón,
Isten nélkül, magába van.

A messzeségből rám mered
szigoru-szép
s nagyon-nagyon ismert fejed.

Hol vagy? Felelj hát, merre vagy?
Hol a szived
s agyad, a fényes ember-agy?

Erős, lehetsz ily gyöngye te,
hogy így heversz,
minden férfiak gyöngye, te.

Még hallalak, mint zivatart,
te óriás,
ki nemzett engem és akart.

Tanítottál itt az uton,
lásd, a halált,
azt is tetőled tanulom.

Arcomra húzva közönyöm,
az életet
s e leckét is megköszönöm.

Fölöttem téli szél visit,
kriptánk felé
előrelépek egy kicsit.

Nyugodtan járulok oda,
hisz ami vár,
csak ennyi lesz és nem csoda.

Te én vagyok és te vagy ott.
Most elhiszem,
most már tudom, hogy meghalok.

Apám, teremtőm, istenem,
mily semmi vagy,
és én milyen istentelen.

1927

Vázlat

Utállak étel, melyet megzabálok,
utállak condra, melyet viselek.

Téged szolgállok keshedő ebédem,
téged urallak foszladó ruhám.

Vagyok az ostoba anyag cselédje,
ki úr voltam a szellemek fölött.

Az életem már régen másoké lett,
s most másoké lett az én ételem.

Rabságomnak ki látja végre végét?
S ki látja meggyalázott arcomat?

Jaj énnekem, mert mérgez a falat már,
és fojtogat koldusi köntösöm.

1927

Hajam

Hajamnak ifjú, barna lobogója,
mint várak ostrománál hetyke zászló,
jaj, hogy lobogtál föl a csillagokra,
te csillagoknál gőgösebb, sugárzó
mi lett veled? Ezüsttel szórva lengesz
nagy homlokomra lágyan és alatta
szájam mosolyog bölcsen és megértőn,
mint a futó katonák fanyar ajka.

1927

Koratavaszi délután

Délután négykor lángol a város
sárga verőben. Gólyahírt kapni.
De legszebb virág az utcai villany,
mi téli szokással még kigyullad,
s versengve a nappal, üvegkocsányán
kibontja szirmát s lobog csodásan.

1928

Fohász

Vers, vers, ne hagyj el. Csak most maradj még.
Maradj, maradj itt. Voltál te nékem
kamasz-dicsőség, szívdobogtató,
vad kokain, mitől megbandzsult
részeg pupillám. De légy ma minden,

élet helyett élet, mert már a téli
holdfény inog a háztetőkön,
szél dudorász az utcacsatornán,
s úgy összeszűkül a világ köröttem,
úgy fintorognak rám a viszolygó
tárgyak, mint hajdan csecsemőkoromban,
amikor a sötétbe hagytak,
rémek között, s kimentek a szobából.

1928

Kérdések munka közben

Hányadik cigaretta az, amit szívok?
Merre füstölög el életem vonatja?
Hová robogok én a vak éjszakában?
Mily békés vetést gyújt lángra a szikráim?

1928

Kirakatok

Millió ízzel csiklandtok ti engem,
élet bolondos kis színházai,
csicsergő boltok. Ha járok az utcán,
dézsmállak titeket, mert csak játszva élek.
Hobot eszem, számócát, kaviárt,
üveg mögül labdázok, csengetyűzők,
irodalmat falok címszalagokról,
megmérgezem magam a patikáknál,
s egy reklámanyagon sírva támadok föl.
Hő nyári délből gyakran meg is fürdöm,
kirakat-kádban, gömb-szappanokkal,
csorgatva a zuhanyt, locsolva lankadt
testem egy óriás lila szivaccsal.

1928

Tóth Árpád halotti maszkja

Ahogyan a szobrász
önti a gipszet
a halhatatlan
arcra, azonkép
öntjük mi céhesek-
mívesek szavunknak
anyagát, és várunk,
várunk, míg a kintől
kővé nem mered.

Aztán karba mondjuk,
éltében áldott,
holtában is áldott,

tiszta, szemérmes,
mértékes, csöndes,
hallgató és bölcs,
méla tünődő,
árva, magányos,
igazi ember,
igazi költő.

Vér, a mi vérünk,
szerelmetes népünk
lelkétől-lelkezett,
isteni magzat,
gőgös basák és
talmi urak közt
igazi úr ő,
keleti herceg.

Itt fekszik az ágyon,
szemüveg nélkül,
kétnapos szakállal,
fekete-ősz hajjal,
bálvánnyá meredve,
viaszk-haloványság
örök pecsétjével
lezárva keményen,
művészi szigorral.

Nyakát kinyújtja
párnák dagályán,
ég felé feszítve,
olyan magasra,
mintha egy hosszú
végtelen-hosszú
rímet üvöltne.

1928

Politika

Beh jó volt hajdan lehúyni a szemem,
s gondolni elalvás előtt az emberekre.

De láttam aztán őket együtt, együtt:
egy sziklaperemre hajtották a szekeret,
hajrázva vontatták, szilaj tüzerlovakkal,
föl a meredélyre az emberiségnek
szent szekerét, s mindenki kiáltott,
félre, ti gyávák, föl-föl előre.
Verték a lovakat, véres ostorokkal,
vérzett a tomporuk, vérzett a csüdjük,
és vérzett az emberek szeme is.

Majd láttam aztán őket újra együtt:
kikapták a gyeplőt a vad gyilkosok kezéből,
s húzták lefelé, a szent szekeret
le a porba, piszokba, a semmi szemétbe,
míg lerogyott egy bűz-pocsolyába,
békák, dögök közé, és ott rekedt meg.
Verték a lovakat, kantárral, hevederrel,
sáros lett a fejük, a szügyük, a hátuk,
és sáros lett az emberek szeme is.

Most már nem tudok elaludni, de ébren lenni sem,
félek az éjben és félek a fényben,
jajgatva tusakszom, gyűlöljek, szeressek?
Ha pedig valaki kérdi, hogy mily párthoz tartozom,
úgy nézek rá, mint ki idegen csillagról való.

Egyedül megyek az utcán.
Lehajtom a fejem és sírok.

1928

Verssorok

Gyermekszoba

Sápadtan állunk a gyermekszobában,
várjuk haza, lessük az ajtót.
Autók bögnek föl kinn az utcán,
mint őserdőben a tigrisek.

Anyám

Repülőgépek járnak az égen,
riadó vijjog Amerikából.
Anyám magába ballag az úton,
azon tűnődik, hogy esküvőjén
mirtuszkoszorú volt a fején.

Charing Cross

Hogy önti ki a dél e sok embert
alagutakból, autobuszokból.
Mennyi fej, kéz-láb, szív és végzet.
Meg kellene állani mindegyiknél,
mint egy-egy nagy műredek előtt.
Mért is nem kapható katalógus?

Anna

Azt hitte hajdan, hogy miatta
főbelövi magát egy katonatiszt
pezsgős éj után, vagy hogy valami
mégis csak történik vele.

Most könyvel. Hideg vízben mosdik.
Vasárnap sír a moziban.

Részegek

Gázlámpák mellett hánynak haloványan
rossz-szagú szörnyek, s fancsali arccal,
kigyúlt szemekkel, gyermeki csókkal
testvérré avatnak. Életük lóg ki
rongyos zsebükből. Ne nevesd őket.
Tán a halottak sokkal szagosabbak?
Előttük is emeld le kalapod.

Orient express

Sürgönyszalag röpköd a homlokukról
és messzeség. Akár az operahősök.
Fütyöl a mozdony. Életük libeg
az indulás wagneri pátoszában.

Freud

Zavart költők, ki meri őt dícsérni,
ki élettani bábként látja mindünk
üvegerünkben kék és piros vérrel?
Én, én merem a hősi hetvenévest,
káromkodó, agg szájának dicsőség.
Föld, tartsd erősen legnagyobb fiad.

Cigaretta

Ha rosszul kapcsol a központ,
vagy meghal valakid, rágyujtsz.
Mi is lennél már nélküle,
te modern ember? Kell ez a bűvös
dohányrúd, ez az áldozatfüst,
szájadba ez a vad parázs.

Fészek

Télen a fákon látszik a fészek,
mit észre se venni, hogyha visongnak
lármás fiókák nyáron a lombban.
Madártalan és lombtalan fa,
most látom én is az egykori fészket,
hogy messze repültek, s pusztá az otthon.

Nénike nevenapjára

A szürke köznapok rendje után
mily ünnep ez a névtelennek.

Barátnői csodálják, hogy még megvan,
mert vajmi nehéz itten maradni.
Ő kávésfindzsák és torták közül
kidugja rég-elkallódott fejét,
s egyszer egy évben érzi, hogy él.

Rézkarc egy udvarháztól

Gentry, ám még fél se: fertály
hejehujáz egyre herdál,
elvadult a régi kertet,
dobban a dob, kész a leltár.

Az idő hiába dorgál,
köztük mindig pör, meg osztály,
az úrnő az utcán sort áll,
kastélyán bedőlt a portál.

1928

Ordítás az erdőben...

Uram, irgalmazz! Add nekem kegyed!
Elmúlt megint egy év a régi csendben!
De most fölfordítok egyszerre! Negyven!
Eszembe jut minden! Hová megyek?

Hová viszel? Tán pihenek egyet?
E köré itt! Hagyj kissé megpihennem!
Vagy mint a vásott gyermek bőgni: nem! nem!
Nem akarom! De hogy? De mit tegyek?

És mentem eddig, nem gondolva, merre,
beléfogózva atyai kezedbe,
de most velőm és vérem összefagy.

Amint vezetsz itt e homályos erdőn
és nem látlak, én Alkotóm! Teremtőm!
Én Rombolóm! Félek veled! Ki vagy?

1929

Kő

Elfordultak azok, akiket szerettem.
Bilincsekbe vertek, aztán tovamentek.
Rozsdás lett az arany, mihelyt hozzáértem.
Kezembe az ezüst egyszerre megvakult.

Halálordítás szólt az anyaméhből.
Véres kezével megütött a gyermek.

Most járok az utcán. Lóg a kabátom.
Nincsen senkim a földön. Rokonom a kő.

1929

Jó hír

Ó repülő, ki járod az égbolt
pusztáit e hős, marcona mezben,
fényes szíjakkal, fölfedezőként,
s hajadban a csillagok illata érzik:
mondj végre egy szót ennek a fáradt,
kétségbe hullott emberiségnek,
öngyilkosoknak és a hitetlen
költőknek is, kik földre borulnak:
nemcsak rekordról: adj te nagyobb hírt,
nagy hírt, igaz hírt, add ama jó hírt,
mit ősi népek vettek örülve.
Láttál-e roppant fényt a magasban?
Láttál-e jelt, hogy érdemes élni?
Láttál-e ott fönn néha egy angyalt?

1930

Hang

Jaj, mért kiabál testemből a lélek?
Nem hiszek én már semmi csodában,
földindulás és szellemidézés
nem hozza nekem koldusi reményét.
Üres az égbolt, és a szivemre
rácsaptam én rég, szürke csokorként,
a nihilizmust. Üres a föld is,
mászunk a kérgén elhagyatottan,
és tudom azt, hogy lenn a halottak
nem többek azok sem, mint amaz „érték-
nélküli minták”, félrelökve,
vagy mint a kabátok a ruhatárban,
míg valahol még zajdul a dráma,
hullik a könny és porzik a színpad.

1930

Öngyújtó

Nikkeldobozba megjuhászó
aprócska tűz.
Nem csóva, erdő égetője,
csak tiszta, szűz
fény, mely az autó éjjelében
sötétet űz.
De istenek rablója mégis:
kis zseb-Prometheusz.

1930

Uszodai idill

Mindenki harsog és riog,
aztán kinyulnak s álmatag lebegnek,
mint magzatvízbe boldog embriók.

1930

Egy leány emléke

Emlékezem még rá. Mindíg mohó volt,
szemébe láz s valami égi hóbort.
Olyan vadul ragadta meg kezünk,
hogyan fájt, s szája reszketett.
Szerette volna itt marasztani,
mit egyre csak hajsolt, az életet.

Aztán, mikor megtudta, hogy hiába,
szó nélkül átment a másik szobába.
Vizespohárba szörnyű mérget öntött,
s hanyatt esett, már ott feküdt meredten
mert százezer halált ivott belőle,
a nagyszerű, a mindig telhetetlen.

1930

Délutáni álom

Reggel gyerek voltam, de elaludtam,
és fölriadok most szíven-ütötten.
Jaj e halálos, ájult délutánban,
az álom alagútján merre jöttem?

Nagy a kezem, halántékom deres már,
s játékaim még itt vannak köröttem.
Hol az anyám? Hol az anyám? Segítség.
Ötven leszek már. Nemsokára ötven.

1931

Műhely

Kalandjaim, édes kalandjaim,
lelkemnek izzó, fényes pántlikái,
szalagjaim, tüzes galandjaim.

1931

Feleségemnek...

Megszoktalak, akár a levegőt,
bármerre nézek, mindenütt te vagy,
szekrényem alján, a fiókjaimban,
az agyvelőmben, és nem veszek észre.

De múltkor este, amikor bejöttél
szobámba, s mondtál valamit nekem,
sok év után egyszerre ráocsudtam,
hogy itt vagy, és szavadra sem figyelve
ámulva néztelek. Szemem lehunytam.
Ezt hajtogattam csöndesen magamban:
„Megszoktam őt, akár a levegőt,
Ő adja nékem a lélegzetet.”

1931

Izgatott séták

Olyan ma a költő, mint a falu bolondja, aki magában énekelget,
és jár és hadonáz és rázza fejét és felesel a szelekkel.
Nincs senki barátja, csak az emlék, csak az utcai fák, csak a varjak,
s köszönti a holdat a temetőn túl, ezt a betegarcú, vézna zsványt.
Hallgatja ő a szegények, az árvák hosszú uगतó zokogását,
kik egy deszkapalánkra borulva okádják a könnyet, a sóhajt, köpik a kint.
Hallgatja a csöndet is és a kutyákat, kik elmebajosok módjára alusznak,
riadnak az ólban, és kiszaladnak, marják a semmit, a híg levegőt.
Látja a bérházak ragyogását, sárga özönben az ablakokat fönn,
hol mint valami mennyei tűzvész lángolni látszik a szeretet.
Úgy vágyik a szíve, hogy odafusson, úgy vágyik a szíve, hogy leboruljon,
nyugtót találjon, terített asztalt, kályhaderengést, jó szavakat.
De tudja, hogy itten nincsen ilyesmi, előre tudja azt, amit ismer,
és únja a szót, mit hallani fog majd, mindazt, mi van, előre ún.
Nem vágyik az égbe se, nem oda vágyik, Vénusra, Marsra se, vagy Jupiterre,
nem csillaga semmi idegen csillag, sáros, rossz csillaga néki a Föld.
Itt élne alázatosan, ha lehetne, ám, ők, akiket szeretett, menekültek,
megfutamodtak időnek előtte, egy sírba bebújtak előle mind,
vagy maszkokat öltöttek alakosan, bandzsítani kezdtek és figurázni,
játszódni a ködben más ködalakkal, s ha élnek a földön, rég nincsenek ők.
Legjobban szeretne ő is ilyenképp botrányt, viharos riadalmat idézni,
hosszú-nagy orral, piros szakállal rohanni az utcán esztelenül,
rémíteni minden embereket, hogy fussanak ők is előle sikoltva,
s utálja az, aki eddig utálta, utálja az, aki még szereti:
Mégis tovaballag az éjbe, tűnődve, mert a legtakaróbb álarc a nyugodtság,
legszebb paplan az elhagyatottság, legjobb vánkos a néma közöny.

1932

Fohászkodás

Agyvelőm.
Szemeim.
Szemeim, ti lámpák,
fényt nekem, nagyobb fényt.
Tüdőm te,
vitorla,
vedd föl a vad orkánt, s szállj az ismeretlen
vészes óceánon.

Ereim,
kötelek csillagokat verő
árbóc tetejében,
lüktető, nem-meszes, rugalmas ereim.
Szívem te,
haragos lila-piros ököl,
dörömbölj.
Édes barátaim, titkos cselédjeim,
ekképp fohászkodik hozzátok ma pogány,
nem-gőgös uratok,
s tisztábban, mint aki bálványok előtt nyög.
Rajta, amíg lehet,
agyvelőm,
szemeim,
tüdőm te, ereim,
szívem, te is, szívem,
hajrá, csak azért is.
Fogaim, izmaim.
A többi hazugság.

1932

Sárga, piros zászlóit lengeti...

Sárga, piros zászlóit lengeti
a cifra ősz a nap fakó tűzére,
künn a tanyán is sárga tengeri
és paprikák érett, piros füzére.

Ellenség

Vajon merre tekint az ő ferde fa-arca?
Az az arc, amelyre többet gondolok, mint
azokra, akiknek lelkem eladtam.
Mert zárt ez az arc, mint beszögelt fa-bódé,
kinyithatatlan, s rajta hiába
dörömbölök éjjel is, zárva maradna,
itt őrzi haragját, hogy el ne raboljam.
Rejtélyes, rettenetes, régies bálvány,
bámulatos is, hisz nem szeret engem,
kit úgy szeretek, nem ért, s tagadja
vérem és könnyem, szívem és agyam.
A körmöm, a körmöm is, melyet levágok,
közelebb van hozzám, mint néki e minden,
mit én cepelek. Megfoghatatlan.
Próbálja-e néha lehunyni szemét,
lélekzeni mélyen és szólni magában:
„Én is így nyujtom nyomorult életem?”
Vagy nem hiszi el, hogy lélekzem én is?

1932

Mint a magnézium...

Mint a magnézium, amelyet éjszaka
gyújt meg a fényképész, úgy ég a holdvilág.
Egy nyári vendéglő tornácán tünődöm
egyedül az éjben, mint utolsó vendég,
s már tíz perce nézem egy rossz gyufatartó
két sánta gyufáját.

Kószáltam egész nap, nem volt hova lennem
a csillagok alatt, szaladtam, megálltam,
utcapadra ültem, fáktól tudakoltam,
miért vagyok árva.

Jajjaj, édesapám,
halott édesapám, egyetlen, igazi
férfitörökonom te, aki úgy szeretted,
ha most látnál engem.

Ha kitörve sírod kapuján e csöndes,
rémszerű órában erre kódorognál
züllött kabátodban, melyben eltemettünk,
szakadt gombjaiddal, rongyosan-férgesen,
mert a halottak mind bús, régi csavargók.

Jaj, hogyha most látnád
elmúlt életednek fájó maradékát,
s amint közelednél a túlsó oldalon,
végtelen-ismerős
acélkék szemeddel lassan, szomorúan
reám tekintenél.

1932

Zsuzsika

Zsuzsika,
álmomba láttalak.

Világoskék ruhában álltál
a járda szegélyén,
a téli esőben,
kis utcai lány te,
szőke hajad koszorúba befonva,
búzavirágkék, tiszta szemednek
csillaga lángolt,

s éppen olyan voltál a sötétben,
mint ahogy álmodod önmagad ébren,
mint ahogy eldicsekedsz, mikor ittál:
„Mint egy vidéki
földbirtokos édes,
kis felesége.”

Ámde nyakadban
valami vastag
kendő fehérlett,
mint csitri leánynak,
hogyha a torkát
beköti anyja.

Ezzel jelezte
nyilván az álom
jelképisége
(és gyávaságom),
hogy mégse szerethetlek soha téged,
s beteg vagy.
Ezt persze nem érted.
Hisz még freudista sem vagy,
csak egyszerű, kedves,
jó, utcai lányka.
De azt, ugye, érted,
hogy gyönyörű voltál?

Már egy hete minden vigaszom annyi,
hogy visszaidézem
álombeli szoknyád,
búzavirágkék
nagy szemed, arcod,
torkod körül azzal a furcsa-lidérces,
tiltó lepellel,
s ha járok az utcán, vagy irodalmi
vitákba veszek részt a dobogókon,
lehúnyom a szemem,
hogy újra lássalak.

1933

Fényes, dicső madaraim

Mért nem daloltok cifra tollatokkal,
trillás torokkal, mint ama mesés,
vad tavaszon, hogy harsogott a lélek,
mint egy lármás madárkereskedés?

Fölkéselt mellel, megvakult szemekkel
gubbasztotok. Sokat szenvedtetek.
És hogyha megszólaltok néha-néha,
már úgy beszéltek, mint az emberek.

1933

Én mindig temetek

Én mindig temetek.
Temetem a tegnapomat,
s azt, ami most van, a fénykarikát, mi
táncol a tollamon, míg szívem szavára

eleven lehemmel lélekzem e verset.
Temetem a jót, a rosszat, örökké,
régi ruháimat, régi világomat,
fiam játékait, pólyáját, mit a moly
rág a padlás zugán, elhangzott szavakat,
élőket, holtakat,
vissza sose térő, még élő lázakat,
mindent, ami rohan, illan körülöttem.
Annyi bánatom van, amennyi örömem.
Annyi halottam van, ahány pillanatom.
Kertemben nyílnak, hervadnak a rózsák.
Én mindig temetek.

1933

Ezer év múlva

Most gyakran az nyílal eszembe:
ezer év múlva az időben
találkozom majd őseimmel,
a dédapámmal, szépapámmal,
őregapámmal és apámmal
s fiammal is, ki mint egyenlő
és egykorú, megtér közénk majd.
Beh nagy, híres zsinat lesz akkor.
Mi szép nemzők, mi férfi-kánok
el-eltűnődünk, hogy mi történt
a földi lét zavart porában,
de nem beszélünk, hús közönnyel,
bólogva nézzük-nézzük egymást
s csupán vigyorgó koponyánkkal,
csupán a zörgő csontjainkkal
ölelkezünk.

1933

Ünnepi körkép

Tanulmány a tömegről

1

Nézd ezt a népet.
Nézd ezt a lassú, fényes és kanyargó,
bús, szélesen hömpölygő ünnepet,
mikor megért a nyár, akár a dinnye,
s a sárga hőség cukrosan ragad már.
Nézd ezt a népet.

2

Mily illedelmes, tisztességtudó,
s örömtelen. Szántóvető parasztok,
kimosdva, tisztán, ünnepi ruhában,
gyolcs ingben, pörge, fekete kalapban,
fehér túrót fehér kendőbe hozva
hazulról és délceg szikár legények,
símára fésült tanyai leányok
és asszonyok, a földre görnyedezve,
magukba zárva, szinte térdepelve,
szent olvasóval mennek, csöndbe mennek.
Így bandukolnak ők már reggel óta,
így bandukolnak ők már ezer éve.

3

Aztán a többi, a jegyző, a kasznár,
meg a tanító, a falu s vidék is,
a bánat, áhítat meg a szegénység,
mely félreülve egy-egy utcapadra
némán ebédel otthoni papírból.
Egy sánta lány, egy rőthajú fiúcska
értelmes arccal, lázasan figyelve,
vörös selyemben és vörösre sülvé
egy izgatott hölgy, ócska ékszerekkel,
egy kedves öregúr, szemölcs az arcán,
egy hervadó és álmatag kisasszony,
fehér virággal és fehér ruhában,
aki talán már írt is egy regényt,
apró leánykák, apró kisdíákok
tolonganak, és látni-látni vágynak,
kiáltanak: „Vizet, vizet, vizet”,
„Szomjas vagyok, éhes vagyok, anyám”.
„Jaj merre vagytok, Rózsikám, Lajoskám,
édes csibéim, el ne vesszetek
ezen az óriási Budapesten”.
„Nem látni semmit.” „Itt se látni semmit.”
„Mariska néni, föl fogunk emelni,
hadd láss te is, a nyolcvanöt kilóddal”.
„Nem látni itt se, sziveim” s kacagnak.
Sebaj, no, lesz miről beszélni otthon
a hosszú, téli estéken, Derecskén.

4

Ott messze-messze vannak a nagyok,
a főurak, tündökletes süveggel,
tollakkal, ékkel, napkeleti díszben,
izzadva a bársonyban, a selyemben,
harangzúgás és rendőrök között.

Lovak patája csattan a kövekre,
cserkészcsapat jön, kispapok szaladnak,
porban sietnek fekete apácák,
zászlók lobognak, harsonák rivallnak,
pörög a dob, megzendül a zene,
s már énekelnek, lassan énekelnek.
Most egy hatalmas gépkocsi nyilalt el.
Ki volt, ki volt ez? Mint az álom, eltűnt.

5

Mindnyájan együtt és külön-külön,
egymástól elrekesztve s mégis együtt,
semmit se látnak, ámde nézik egymást,
egymásba néznek, s földeregenek,
amint haladnak, egyre csak haladnak,
ki tudja merre, s várnak, egyre várnak,
ki tudja mit, talán a jobb jövődőt,
mit megbűnhődtek már, múltjukkal együtt.
Ó, távol élet, ismeretlen élet.
Ó, távol múlt s jövődő. Ó, te régi kedvünk.
Ó, régi-régi fájdalmunk, anyánk.

1934

Szeptemberi áhítat

Szeptemberi reggel, fogj glóriádba,
ne hagyj, ne hagyj el, szeptemberi nap,
most, amikor úgy lángolsz, mint a fáklya,
s szememből az önkívület kicsap,
emelj magadhoz. Föl-föl, még ez egyszer,
halál fölé, a régi romokon,
segíts nekem, szeptember, ne eressz el,
testvéri ősz, forrón-égő rokon.

Én nem dadogtam halvány istenekhez
hideglelés és reszkető imát,
mindig feléd fordultam, mert hideg lesz,
pogány igazság, roppant napvilág.
Méltó vagyok hozzád: nézd, itten állok,
még sok hívó száj büszkén emleget,
vérembe nőnek a termékeny álmok,
s nők sem vihognak a hátam megett.
Nem is kívánok egy pincét kiinni,
vagy egy cukrászdát, vendéglőt megenni,
csak az élet örök kincsébe hinni,
s a semmiség előtt még újra lenni.
Ki érleled a tökén a gerezdet,
én pártfogóm és császárom, vezess,
az életem a sors kezébe reszket,
de lelkem és gerincem egyenes.

Uralkodásra a karom erős még,
adj kortyaidból nekem, végtelen,
s te aranyozd, aki vagy a dicsőség,
még most se rút, nem-őszülő fejem.

Érett belét mutatja, lásd, a dinnye,
fehér fogától villog vörös ínye,
kövér virágba bújik a darázs ma,
a hosszú út után selymes *garage*-ba,
méztől dagadva megreped a szőlő,
s a boldogságtól elnémul a szőlő.

Bizony, csodás ország, ahova jöttünk,
mint hogyha a perc szárnyakon osonna,
el-nem-múló vendégség van köröttünk,
hosszú ebéd és még hosszabb uzsonna.
Húgom virágokat kötöz a kertbe,
aranytálban mosakszik reggelente,
s ha visszatér az erdőn alkonyatkor,
a csillagokról ráhull az aranypor.

Olyan ez éppen, mint gyermekkoromba.
A felnőttek érthetetlenül beszélnek
egymás között, minden nesz oly goromba,
estente búgó hangja van a szélnek,
tán megriadt lenn egy sötét falombtól,
s a télre, sárra és halálra gondol.

Aztán a délután is furcsa nékem,
hogy a napot árnyékok temetik,
a zongorán, mint hajdan a vidéken,
örvénylik a *Sonata pathétique*,
bukdácsol a billentyűn tompa búban
az édes elmebeteg, árva Schumann,
s mert nem lehet már jobban sírnia,
száján kacag a *schizophrénia*.

Nem volt a föld még soha ily csodás,
a fák között mondhatlan suttogás,
a fák fölött szalag, beszegve kancsal
fénnel, lilába lángoló narancssal,
az alkonyat csókot hajít a ködnek,
és rózsaszín hullámokon fürödnek.
Miféle ország, mondd, e gyermek-ország,
miféle régen elsüllyedt mennyország?

Jaj, minden oly szép, még a csúnya is,
a fájdalom, a koldus gúnya is,
jaj, hadd mutassam e kis templomot,
mely déli tűzben csöndesen lobog.
Imádkozó lány, száján néma sóhaj,
mint mélyen-alvó, ferde szemgolyóval,
vakok mereszti égre szemüket,
Isten felé fülel egy agg süket.

Vagy nézd az estét, a kormos zavarba
kis műhelyébe dolgozik a varga,
csöpp láng előtt, szegényen és hiába,
mint régi képen, ódon bibliája.

Most az eső zuhog le feketén,
most a sötétbe valami ragyog,
mint bűvös négyszögön a mese-fény,
fekete esőn arany-ablakok.
Künn a vihar, elfáradt, lassu rívás,
benn villanyfénynél őszi takarítás,
a készülődés télre, az ígéret,
s az ámulattól szinte éigig érek.

A csillagok ma, mondd, miért nagyobbak,
s mint a kisikált sárgaréz-edények
a konyha délutánján, mért ragyognak?
Mit akar tőlem ez a titkos élet?
Ki nyújtja itt e tiszta kegyeket?
Ki fényesít eget és hegyeket?
Mily pantheizmus játszik egyre vélem,
hogyan századok emlékét visszaélem?

Az Orion süvegje mért parázsló?
Miért, hogy mindent lanyha pára mos?
Ki tette ezt? Ki volt ez a varázsló?
Miért csodálkozol, csodálatos?

Szép életem, lobogj, lobogj tovább,
cél nélkül, éjen és homályon át.
Állj meg, te óra és dőlj össze, naptár,
te rothadó gondoktól régi magtár.
Ifjúságom zászlói úszva, lassan
röpüljete az ünnepi magasban.

1935

ZSENGÉK, TÖREDÉKEK, RÍMJÁTÉKOK

Magunk vagyunk...

Magunk vagyunk,
ég a házunk.
Kék az ablakunk.

1890

Kossuth Lajos, Széchenyi...

Kossuth Lajos, Széchenyi
kisgyerekek valának,
s lettek vezércsillagai
édes magyar hazámnak.

Híves őszi este...

Híves őszi este
fázik mindenem,
temetőben, temetőben,
ott az én helyem.

- - - - -

1900

Álom

Álmodtam, álmodtam
távol Ázsiáról,
messze Ázsiáról,
ragyogó napfényben,
dicsőségben fürdő
magyarok honáról.

Oh, hogy felébredtem,
könnyel telt meg szemem,
mert fájt látni nekem,
a sötétség után
milyen fényes dicsőség
ragyogott mindenem.

Hogy odaszállt lelkem,
mennyországba' jártam,
mert hazámat láttam,
fénylő dicsőségben
s nem hitvány, görnyedő
rút rabszolgaságban.

Láttam őseimet,
kacagány volt rajtuk,
villogott szép kardjuk,
hogy az ütközetbe
rohantak, dübörgött
a parlag alattok.

Láttam őseimet,
láttam eget rázó,
villámot szikrázó
nyilokat, ahol csak
jártak, a csatatér
piros vérben ázó.

Hallám a kürtöknek
kiváló fúvását,
a mének futását,
hej szegény hazámban
ily képeknek dehogy
lelhetni most mását.

Oh, hogy felébredtem
és sírva fakadok,
oh mért nem hagytatok
az álom ölében,
édes feledésben
oh mért nem hagytatok.

Álmodni, álmodni
messze Ázsiával,
távol Ázsiával,
ragyogó napfényben,
dicsőségben fürdő
magyarok honával.

1900-1901

Ó búrok, ha én most csak húszéves lennék...

Ó búrok, ha én most csak húszéves lennék,
közétek de édes örömet elmennék,
csatáról csatára vinném zászlótokat,
pirosló véremmel védném Hazátokat.

1901

Cigánylány, cigánylány!

Cigánylány, cigánylány!
Elrablád eszemet,
s felgyújtottad szép szemeddel
hervatag lelkemet!

1901

Kapca-ünnep

Tömjén is gomolygott magas oszlopokban
a borongós égre,
három pap könyörgött áldást az egekből
e nap emlékére,
ragyogó ruhában volt apraja-nagyja,
de szívünk nem lángolt,
mint akkor a szerény, de mégis mosolygó
Szabadság napjakor.

1901

Sírvirágok

Költeményfüzér

E költeményfüzér megírására a közvetlen impulzust az oly korán elhunyt Reviczky tragikus sorsa adta. Korántsem akartam azonban ezen apró dalokat az ő emlékének szentelni - talán nem is lennének méltók hozzá -, csupáncsak egy általános képet akartam nyújtani azokról a fehér arcú, tüzes szemű betegekről, kik naponként zajtalanul sóhajtanak el a világból, mint ősszel a falevelek. Ez a szürke kép lelkem megragadta, s benne egy tragédiát látott, azoknak a szegény betegeknek sóhajtasát még az élet zűrzavarában is meghallottam. És én megértettem azt.

A fiatalemberben - nevet nem adtam neki - eszményítettem meg azoknak a lemondását, szenvedéseit, reményeit. A költemény személyeire vonatkozólag csak azt kell megjegyeznem, hogy Ella a tüdővésztes beteg kedvese, ki őt végtelenségig híven ápolja.

Szerző

1

Beh fáj a mellem,
Tudom, ez ellen
Nincs semmi balzsam.
Számomra meg van írva:
„Korán ledölsz a sírba.”
Elhalni lassan!
Tüdőm úgy éget
S nem t'om mi végett
A sorshoz esdek.
„Ne még, ne még!” - kiáltok.
Oh, tedd reám az áldott
Nehéz keresztet!

2

A barátok, kikkel annyi
Víg éjet mulattam át,
Itt hagytak a fájdalomba',
A kezét mind félrevonta!
Haljon a barát!

Oh, ti törpe, gyáva lelkek,
Féltek tőlem, úgy lehet.
„Jaj, ne menj el, bűn a csókja”,
Tőle mind magát megójjja,
Oly nagyon beteg.”

Hagyjatok magamra, gyávák!
Hogyha tépnek a bajok,
Ne számíts az emberekre.
Hagyjatok, míg senyvedezve
Lassan meghalok.

3

Nem hiszek már, Ella lelkem,
Ugy zihál beroskadt mellem,
Meghalok, temess el!
Hogyha majd kinyíl szemem,
Csókolj meg szép csendesen!
A kakukkórát, ha lelkem
Elhagyott, állítsd meg csendesen
És ne sírj, leány.
Halkan ülj az ágyra... s nékem
Dald el azt, mit egykor... régen.

4

Sárga őszi reggel
Álmatag szemekkel
Nézlek tégedet.
Oly fakó sugárod...
Látom, szinte várod
Boldog végedet.
Én is éppen akként
Nézlek reggelenként.
Színem oly beteg.
Tört szemem sugára
Várja a sírt, várja...
A végért eped.

5

Mily furcsa! Kit élve
Imádtunk, szerettünk,
Ha kihűl, a rögs
Föld ölébe tesszük.
Nincsen többé köztünk,
S mi gondtalan járunk,
Kitörölve könnyünk
Éljük a világunk.

Csak reggel látjuk meg,
Hogy ágyunk vetetlen...
Eh! ki tölti éltét
Örökös könnyekben?
Ő már nincs közöttünk,
Nem érzi közsorsunk.
Szavunk a zúrbe vész,
Aztán sürgünk-forgunk.
Kilobbanunk mind így,
Minket nem siratnak.
Emlékünk kis része
Lett egy rövid napnak,
De mit is érne a
Sírás-rívás, bánat,
Hisz haló porunkból
Fel senki sem támad!

6

Majd ha egyszer reggel
Fénytelen szemekkel
fekszem hangtalan,
S mint két éve kérded,
Mint töltém az éjet,
S nem hallod szavam.
Majd halk bűgás támad:
Forralod teámat,
Ám nem lesz kinek,
Mert ki azt köhögve
Kérte, most örökre
Néma lesz, s hideg...

7

(Temetőben)

1. Egy éve itt valánk,
E sír felett
Beszélgeténk a végről,
Leány, veled.
2. Az arcom oly fehér volt,
Mint a tied.
Elmélkedénk, merengénk:
„A vég siet.”
3. Most nyíl' az őszi rózsza,
A sír fehér...
Imádkozzunk, leányka,
A lelkekér'!

4. Jövőre majd magad léssz,
Magad, magad...
S a hanton újra sok-sok
Virág fakad...

8
(Epilógus)

Oh, jöjj ki, lányka, gyakran,
S sírom felett
Susogd ezt az egyet:
„Szerettelek!”

Szakíts őszi rózsát,
Mint egykoron,
Csókold meg a virágot...
Haló porom...

Arcodra könny peregjen
Holt szívedér’...
Ki mint az őszi rózsza,
Fehér... Fehér...

1901

A temetőben

Alkonybibor; sötétlő cipruságon
a nyugvó nap mosolygó fénye reszket...
Valaki jön, mély gyászban, haloványon,
és néz, csak néz, néz egy ledőlt keresztet.

...Sötét az éj, csupán a hold világít,
csalogány szól a bokrok rejtekében...
Éjfél ütött. - Susogás, - jó a másik...
S átöleli halványan, hófehéren...

Hajnali dal

Aranyos szárnyon repül a hajnal
ragyogó bárdal úzve az éjet...
...Tűnnek a rémek, messzire, halkan...
Itt van a hajnal! Itt van az élet!

Lobogó lángként száll a szerelmem,
ifju szivemben rémeket éget...
Égi gyönyörtől reszket az ajkam...
Itt van a hajnal! Itt van az élet!

Sors

Változat

Tanuld meg, por fia: a sorsod: lemondás,
s lemondani nekem oly fájdalmas-édes.
Ura a végzetnek, ki ezt eltanulja,
csüggedés és kétség nem fér a szívéhez.
Nézd a természetet, mint vál bágyadásra
minden egyes ősszel, lassan hervadozva,
csüggedt mosolyában, hogy a világ lássa,
küzdelem és bukás a poreMBER sorsa.

S tudok lemondani... oly édes-nyugodtan
hajtom le fejemet síri nyoszolyámra,
édes a lemondás: a halottak arcán
oly szépen mosolyog az öröklét álma.
Mint a kalász ha szép sárgára válik,
levágja a kaszás villogó pengéje:
éppen úgy az ember küzd a haláláig,
azután szétfeszül, elillan az élte.

Hajoljatok meg a végtelen sors előtt!
Mert az ő hatalma zabolátlan, örök.
Ha nem hajolsz, kidönt, mint vihar a tölgyet,
s kárörvendőn tombol ravatalod fölött.
Ha eljön az órád, dacos küzdelemmel
ledönt nagykegyetlen a fekete sírba:
a temető minden fájára az ember
kudarca s a sorsnak győzelme van írva.

1901-1902

Kossuth Lajos élete

Kossuth Lajos élete meglehetősen monoton.
Született Monokon.

1903

Ó el ne ítéld...

Ó el ne ítéld azt, ki élte végén
sötét szemekkel, búsan áll eléd,
és tétoVÁZÓ kézzel eltakarja
ledőlt világát, hitvány szégyenét.

Az ő szívében is volt fényes oltár,
mely egykoron szent lánggal volt tele:
nézz a szemébe mélyen, résztvevően,
s a hűlt hamun együtt zokogj vele!

De hogyha lelsz olyat, ki csak hivalgott,
kinek világa meddő volt s kopár,
ki sose küzdött és sosem bukott el,
kié sosem volt az ürömpohár,

ki a szemét nem is gyújtotta lángra,
s nem látta hunyni hült zsarátnokát:
nézz jéghideg tekintettel szemébe,
emeld fel a föld - büszkén menj tovább!

1904

Hát az Ilonka

Hát az Ilonka *volanfodrokkal* kér-e ruhát még?
S játszik e még mókust bűgva a kis Lacika?

1904

A bölcs halála

Platon mosolygós, csöndes agg vala.

S amint egy őszi nap nehéz beteg lett,
leült a földre dús szőlője mellett,
hol elhuzódott háza kertfala.

Reásütött kiszáradott, sudár
nagy természetére a langy napsugár,
tar homlokára fényt merengve szöve.
Mosolygva nézett az agg bölcs előre,
eltűnt előtte már a bú, a kín:
s elmélkedett az élet titkain...

Élvezte csöndben a szelíd magányt,
s amint a megváltó halálra várt:
meglátta árnyát a napos falon.
Gondolkodott: mi a való vajon,
hogy ő-e, aki ül a durva földön,
vagy az az árny, mely üldözi örökkön?
Elmélkedett soká, küszködve várt még,
s azt mondta végre, hogy való az árnyék,
s tűnők a portestek s a kósza bolygók,
és finom ajka édesen mosolygott.
Alkonyra kelve nem hallatva egy jajt,
a fal tövébe bölcsekedve meghalt.

A napkorong vérző aranyba hullá,
s fagyos meredtségben feküdt a hullá.
Árnyak remegtek, szél fuvált alább,
s meglengeté a bölcs nagy, ősz haját,
más szélfiak kifordíták chitonját,
s szandálja lenge szíjjait kibonták,
mert bénaság nyugözte már a testet.

De a falon az *árny* táncolni kezdett...

1905

Szerenád

A kormos égből lágy fehérség
szitálja le üres porát.
Didergve járok ablakodnál
a hófehér nagy úton át.
S amint megyek itt éji órán,
lépésem mégsem hallható,
mert zsongva, súgva, és zenélve
halkan szitál alá a hó.

S körülvesz engem, zordon árnyat
egy hófehér, szelíd világ:
angyalpárnáknak tollpihéje,
zengő, szelíd melódiák,
habpárna selymén szunnyadó arc,
mit angyalok fényszárnya ó,
minek szelíded altatóul,
halkan zenél a tiszta hó.

Oly mély a csend, a város alszik,
mind járjakok lábujjhegyen!
Pihék, zenéljete ti néki,
hogy álma rózsásabb legyen.
Egy hófehér hálósobává
változz át csendes utca, ó!
Fehér rózsákként hullj az éjben
reá, te szálló, tiszta hó!

1905

A verseim elé

Majd hogyha aggkoromban
látom e verseket,
szólok: „Mi balga dolgok.”
S jóízűen mosolygok,
hogy szinte könnyezek,
hogy szinte könnyezek.

Említem, mint a rosszat,
amely feledve szebb,
s szilaj emlékezetben
felzúg az égre kedvem,
hogy szinte könnyezek,
hogy szinte könnyezek.

S ősz fővel ezt beszélem:
„Silányka versezet.
Bennök gyönyört nem érzek,
elszállt az édes érzet!”
S mélázva könnyezek,
elmélve könnyezek.

Akkorra már nem értem,
mire valók ezek;
a rím, a hírnek álma,
mely eltűn, messze szállva,
s majd értök könnyezek...
Őértök könnyezek!

1905

Altatódal

Csendesen borulsz anyádra,
Kis szived halkan ver értem,
Hangja gyenge, mint patakzaj,
Ámde én megértem.

Azt dobogja gyenge hangja,
Az ragyog kéklő szemedben,
Hogy csupán anyádért élsz te
Angyalom, szerelmem.

Hát aludj s ne rejtse szívé,
Hogy majd fellobog
S tőle elsötétül
Tiszta homlokod.

Álmaidba szállj
A mennyhonba át.
S hidd, hogy nem fogsz *mást* szeretni
Mint szelíd anyád.

Az alkonyathoz

Szivem szivéből szól a dal
S remegve a homályba hal.
Beléd te pompás, bús borongás,
Mely tört szivünknek álmot ad:
Elérhetetlen, röpke szellem
Ó alkonyat!

Lassan terítéd szerteszét
Az éj szagos, kék szőnyegét
S könnyezve véded a kiégett
Fáradt, beteg virágokat.
Te lengve tűnő, jószívű nő
Ó alkonyat!

Lábujjhegyen jössz s vérezőn
Járkálsz a harmatos mezőn
S sötét hajadban olthatatlan
Lobban fel a fény újlag
S hull, hull a szikra árnyaidra
Ó alkonyat!

Halkan kopogsz az ablakon
S kérded, miért nem alhatom.
S én felzokogva fátyolodba
Rejtem könnyázott arcomat
S füledbe súgom, hogy mi bú nyom
Ó alkonyat!

Átfogsz karoddal csendesen
Lecsókolod égő szemem
Éjszínű fátylad csendbe rám csap
S a szenvedésem ellohad.
S csókol, ölelget enyhe csended
Ó alkonyat!

1905

A húrba markol a szokott újj...

A húrba markol a szokott újj
Aztán lecsügged a kezem.
Ha jó a szellemnépes éjjel
Lantom remegve szerelem.
De tilt dalolni, énekelni
A szerelem, a szerelem...

Egykor remegve lángra szított
S az égbe száguldott velem.
Most vas-nehéz bilincs gyanánt csüng
Szárnyas dalomról szüntelen
S a porba húz le az egekből
A szerelem, a szerelem...

1905

A visszhang románca

„Szeret-e?” Kérdezi a lány
És szól a hang a bércefalán
„Szeret, szeret, szeret.”

„Szeret-e?” Kérdezi a lány
S hang nem felel a bércefalán
Csak csönd, csak néma csönd.

„Szeret-e?” Újra kérdezi
S a csöndesség felel neki:
„Halál, halál, halál.”

A régi dalokból

1

Nem a hiú világ a boldog,
a fény, a pompa csak lepel,
hogy abba régi, ősi rongyát,
koldus-nyomorát rejtse el.

A szenvedők szerelme boldog,
ha kéz a lázas kézhez ér,
s két száműzött egymásra dőlve
szerelmet ad szerelemér'.

2

Mint szélben a futó katáng,
bolyongtam árván, téveteg.
És akkor mondta meg nekem:
ne sírjak, mert szeret, szeret!

A rengetegbe törteték,
s belé zokogtam a neved,
ujjongva zúgtak fák, galyak:
ne sírj szegény, szeret, szeret!

És átkaroltam a mezőt,
hullajtva forró könnyeket,
s szóltam: kövek, kemény kövek,
tudjátok-e, szeret, szeret!

Lázasszívemre ölelém
a reszkető természetet,
s azt súgta fű, fa, föld, virág:
ne sírj, ne sírj, szeret, szeret!

3

Minden nap egy-egy édes álom
nyom nélkül elhal, elenyész,
E röpke élet más se nekünk,
mint egy örök, nagy temetés.

Ábrándjainknak lombja hullong,
és lassudan mind sírba tér.
Míg, mint kopár fa áll szivünk, és
befújja ágait a dér...

1905

Légy csak magad...

Légy csak magad, ne fuss az istenekhez,
a végtelenbe lökve - járj magad.
Az ember a tömeg zajába elvész,
de a magány habtengerén szabad.

Légy csak magad te, a magány igazság,
szakítsd el az álság ruházatát,
az ember itt magába vívja harcát,
nem jön segíteni őt hazug barát.

Légy csak magad, a harc, s veszély között.
Küzdj, s vessz el úgy, mint a hajótörött,
ki fuldokolva csap le a habokra.

S egy óceánnal száll ki zordonul
s büszkén vesz el, amíg a víz lenyomja,
mert rája mégis egy tenger borul!

1905

Gyulai úr

„Gyulai úr, költő uram!”
- Mit háborgatsz engem ugyan?
„Ébred a nép, sír a haza.”
- Ez csak néhány ripők zaja!
„Gyulai úr, költő uram!”
- Hagyj békében engem ugyan!
„A magyar nagy lesz s hatalmas.”
- Légy mameluk fiam s hallgass.

Nincsen haszna a panasznak,
a főrendek leszavaznak.

Gyulai úr - lári-fári -
éljen báró Fejérváry!

1905

Dalok

Az én szomorgó ifju lelkem
a szenvedés letörte már,
elhalt a kedvem, életórám
éjfélre jár.

Estenden elcsüggedve fekszem,
reggel sötéten öltözök,
nappal kietlen hánykolódom
a nép között.

Teszek-veszek lomhán merengve,
míg mellem a harctól piheg,
de este sokszor felsohajtok:
minek, minek?

1905

Haragszik az Isten

Haragszik az Isten... a sötét viharban,
zúgó ércszavától a mindenség remeg.
Mintha égne a menny - lobban a villámlás,
harsog a mindenség: imára emberek!
Halljátok e hangot parányi porszemek,
ti a végtelennek mulandó férgei!
Mi felséges az Úr a zúgó viharban,
boldog, ki szózatát meg tudja érteni.
Haragszik az Isten!

Haragszik az Isten... szörnyű e haragban.
Megrengeti vadul a nyomoru földet.
A romboló tűzláng égethet és ölhet.
Ne hagyja el Isten jóságos kegyelme!
Gyászfátyolt ölt az ég, dörg a felhő torka:
hogyan szent himnuszával harsogva jelentse:
Haragszik az Isten!

Haragszik az Isten... Zúgnak az elemek;
érc kardjuk szikrát hány s félelmesen csattog.
Hosszú uszályukkal röpködnek a felhők,
remegve bújják el az ember alattok.
Térdre rogy a hívő, ég a templom mécse,
buzgó áhítatban zeng a szent imádság:
ámde halk szózatát túldörög a vihar,
s villámai zúgva, csattogva kiáltják:
Haragszik az Isten!

1905

Lidia

Ó, hagyd el engem, bűnös asszony,
a szád harap, az orcád éget,
én is szerettem, s engemet sem
szerettek egykor - én se téged.

Mért ismerém meg édes ajkad?
Mért ejte meg a csábos óra?
Mért rántasz ez örvény ködébe,
mért dőlsz a süllyedő hajóra?

Menj el, te átkozott, te rémes,
másutt keresd, amit a sors ad.
Ölelj, de menj sietve, s hagyd el
az emberek elátkozottját!

1905

Méla akkordok

1

Az első méla akkord

Kérem ne sírjon: köztulajdon
a lángolás, a szerelem,
úgy kapjuk tüzet a parkon,
a sétaúton, a teren.

Azt, akinek tűz van szemében,
megszólítjuk: „Pardon - tüzet!”
Akárcsak a dohányos éppen -
aztán megyünk egykedvűleg.

Most, hogy kilobbadott a lángunk,
és elhagyott a szerelem,
megyek, nem lantolom silány bűnk -
de kalapom megemelem.

Nem tart örökké semmi ünnep,
a fény, a lávacsók kihalt.
Oltsuk ki hát hamvadt tüzünket,
mint egy kiégett, rossz szivart!

2

A második méla akkord

Pár év előtt még lányos arcod
derűs sugárzás, tiszta báj volt,
most képeden csomóba rajzik
a nyári szeplő és a májfolt.

Ma könyvet írsz, hű és okos vagy,
körötted a kedv bárhogy is forr,
toll, pápaszem a fegyvered csak,
s nem kell neked tükörke, rízspor.

Mindezt én objektíven nézve,
naplómba róva konstátálom,
hogy *plátóin* ma is szeretlek,
s nem bánt a régi, vészes álom.

Ó, hű maradt szivem tehozzád,
de engedd konstátálni lelkem,
hogy az ily változás hatalmas
s reánk - fölöttébb kellemetlen.

1905

Egy forradalomhírré

A föld felett láng ég s sötét harag.
Ó, a világon béke nem marad,
a föld mozog, a bércek rengenek,

s ez úgy mulattat újra engemet,
szivembe kap a szélsodorta lomb...

Csak zúgjak, csak zúgjak!

A rét piros lesz s újra vérhabos,
száguldozó mén holtakon tapos.
Halljátok ezt az érc-szavú zenét?
Távolban egy nép harc-mezőre lép,
halljátok ezt, ti árva magyarok?...

Csak zúgjak, csak zúgjak!

A szomju föld ma újra vért kíván,
nem hal meg egy nép vérkálvárián;
uralkodók, meging a trónotok:
a jog bosszút liheg már, nem zokog,
és győzni fog, bár elvesz újra sok...

Csak zúgjak, csak zúgjak!

Világokat szül a setét kaosz,
a bátor ujjong, a cenk sáppadoz,
s amíg a jeltűz gyúl az ormokon,
lázás szemekkel várok s álmodom.
Hadd folyjon a vér, hulljon a halott...

Csak zúgjak, csak zúgjak!

1905

Icarus

Icarus a tüzes naphoz futott.
Szárnyáról olvadt már a lágy burok,
és léghasító tolla meglazult,
előtte végtelen volt még az út.
Érezte már, hogy céltalan kalandoz,
s sosem jut el a lángsugaru naphoz.
Aztán lenézett, könnyes, méla szemmel.
Alatta mérgesen morgott a tenger.

Megborzadott; érezte hűlni lelkét,
arcát belepte a halálverejték,
hörgött vadul, mint kit vadállat űz,
és kétkedett, mi szebb: a víz, a tűz?
Sajnálta csendes, lombos otthonát,
hol élhetett vón boldogan tovább,
de húzta testét a nehéz teher le.
Érezte, elvesz... Szárnyát zúgva verte,
mint az, ki véres háborút izen,
s egy percre győzött a sötét vizen.
Tollförgetegbe lankadtan kapálva
kigyúlt szemekkel szállt a tűzhalálba,
érezte, bukni fog, s emelkedett.
Ment a halálba, mind felebb s felebb,
forgott a nap, mint egy tüzes kerék,

s elkápráztatta könnyező szemét,
perzselte húsát a sugárnyaláb,
de ő röpült...

És így bukott alább.

1905

Dél

Nehéz melegség leng a tóra,
pilledtek a fáradt növények,
egy percre most megáll az élet,
s magába néz a déli óra.

Szomjú a föld, izzó az űr fenn,
és a harangszó lomha, fáradt,
inogva, lassan, csendben árad,
a kert meredten ég a tűzben.

A dél jön, s mint hegyen merengő
vándor, lassan halad előre,
aztán hideg mélységbe dől le,
s a délutáni lomha csend jő...

1905

A költészethez

Vérig sebezve, lázba futva
a föld sötét tusáitól
kitör nyomott szivemből újra
az égigérő halk sikoly.
Felcsendül a bús, elmaradt dal,
és újra csendbe könnyezem.
S a tört kobozról méla hanggal
zokog le árva énekem.

Költészet, eljöttem tehozzád!
Véremmel írom ezt a dalt.
Lelkem nehéz tusák kinozták,
és kedvem a zavarba halt.
A torkom sírás fojtogatta,
magamba jártam társtalan:
Hallgass meg, árvák édesanyja,
hozzád zokog fuló szavam!

Elöttem állt a vészes élet,
s én harcait csak bámulám.
Éhes, dulakvó, nyers kedélyek
között nem nyúltam kincs után.
Szünetlenül másom kerestem,
ki öntelen szeret s megért,
véresre lökdelék a testem,
és senki sem adott segílyt.

Lihegtem a forró gyönyörre,
forgattam a habos kupát.
Majd néztem árván, elgyötörve,
mint győz a nyegle bárgyuság.
Tündérruhába szállt kavargón
felém sok édes látomány,
s nagynéha egy-egy utcasarkon
heves gyönyörről álmodám.

De mind csak álom volt, csak álom,
amit a szél tovább üzött,
s tövis fogadt a puszta tájon,
és égetett tüzes üszök.
Kínáltam az egész világnak
világot érő szívemet,
a többiek utamba vágtak,
s én sírtam ott, mint a gyerek.

Kolduskirályként így bolyongtam
e napsugáros földtekén,
e kapzsi össze-vissza bolyban
már lantom is feledtem én.
Élesztgetém elhalt szerelmem,
új hont kerestem, szüntelen,
dörögtem a hitványok ellen,
s zokogtam sok bús éjjelen.

S most újólag reád tekintek,
költészetem, te hű arám,
ó, öntsd a tiszta régi hitnek
vigasztugárait ma rám.
Nem a gyerek zokog teérted,
akit mulattat a koboz:
a férfi, aki a tiéd lett,
és újra él és álmodoz!

Nem kell tovább a szörnyü hajsza,
amelyre sok zokogva néz.
Bút adj, a szenvedés malasztja
édesb tenálad, mint a méz.
Nyújtod karod, a régi szív vár,
rám ontod éjsötét hajad,
s én mint anyámnak keblin immár
nyugszom te rajtad hallgatag...

1905

Ne hidd, hogy...

Ne hidd, hogy a világ ma boldog,
mert a piacon pár nevet.
Sötétbe bújnak a borongók,
és ott keresnek menhelyet.

A szenvedők sötéten érzik,
nem ez a föld az ő helyük.
Mély árnyba vérzik a kevély szív,
csak az üres forg mindenütt.

Fölszínen ágál a silányság,
ágyára dől a bús maga,
eloltja csendesén a lámpát,
s rádől sötétlő bánata...

1905

Mózes imája

Hatalmas úr, sziklás erősség,
te láthatatlan nagy titok.
Intesz, s a földi munka hőseit
dörgő szavaddal elhivod.

Te fenn a csillagoknak ormán
trónolsz ragyogva, komolyan.
Mi itt törődünk lenn mogorván,
s tűn életünk, mint a folyam.

Te tündökölsz a másvilágon
magánosan, győzhetlenül.
A mi sorsunk csak röpke álom,
mely az idővel elrepül.

Ránk csapsz dúló, sötét haraggal,
s mi hervadunk, miként a fű,
mit a kaszás vígan levagdal,
te végtelen vagy s tiszta, hű.

Kevés időig sírva élünk,
s aztán a sírra rábukunk.
Légy szörnyű harcainkba vélünk,
s taníts meghalni, ó urunk!

1905

Mahomet

Az árva Mahomet ült elhagyottan,
s majd álmodozva porcsibét csinált
a nagy arab pusztán a hő homokban,
majd játsza hódítót, papot, királyt.

Később kifáradt, s andalogva nézte,
mint ontanak szikrát a csillagok.
Rájuk meredt, s nem vette ő sem észre,
amint szelídeden elszunnyadott.

S távol egy ócska viskó állt maga,
forró remények duzzaszták a lelkét,
és rázta már galyát a tubafa.

Érezte, szenvedése elmulik.
Nehéz fejét lágyan kezükbe vették
a zöld-ruhás, éjjel-szemű hurik.

1905

Egy verses regényből

Szerettelek mindég, fönséges égbolt!
Bölcsőmben is már gyermeked valék,
s csipkém redőin a szűztiszta kék folt
azt hirdeté, hogy gazdag lesz a lét.
Később, hogy életembe vaksötét folyt,
s nem leltem az utam nyomára még,
jártam kiábrándulva, csüggeteg,
nagy bús szemekkel téged néztelek.

A többiek kotortak lenn a sárban,
és lökdösődtek zsíros konc miatt,
nem látva, hogy amott fönn napsugár van,
s lenn a csatorna a szennytól kicsap.
Túrtem, reméltem, halk szavadra vártam,
mint vétkező, de mindég hű fiad,
lábam botolt és túrta a sarat,
de hű szemem mindég rajtad maradt.

És mostan is oly izzó a szerelmem,
mint a felejthetetlen nász után,
szép vagy, ha arcod édes rózsakellem
fürösztí, s elpirulsz egy szent csudán,
szép vagy, ha a hold csendesen mereng fenn,
s hű csókja lángra gyújt, nem hűt csupán.
Szép vagy, magasztos vagy mindenkoron.
Te főd be kék selymeddel a porom.

Akkor vagy a legszebb, ha nő a felleget,
ágyúz a villám és a föld süket.
S a birkozó szélvészeken öltre kelnek,
és felvonul a győzelmes üteg.
Képed sötétül és reszketnek ezrek,
míg ontasz égető vörös tüzet,
és e szilárd golyót megrengeted.
S sóhajt homályosan a rengeteg.

Te vagy napom, égbolt, te tiszta pompa!
Költőszivem most is vadul szeret.
Mint kisgyerek kihajlék ablakomba,
s bámultam a cikázó kék eget,
csak lóra vágytam, hogy fussak robogva,
amerre vágat a bösz fergeteg...

Most is szeretlek úgy, mint hajdanán,
villámos, fényes ég, - szülőanyám.

*

A kályha gyomrán kék parázs szunyókál,
s virraszt a szélvész, bús éjfelen.
Ma itt vagyok vaskapcsos fordulónál,
holnapra már gőzmén rohan velem,
vár a bőrönd, s köt ide száz hívó szál.
Égő halántékom ver esztelen.
Egy sziklazápor pattog le a tűzről,
s künn a vasút a pályán nyögve prüszköl.
S már látom a zöld lámpást künn a ködben,
és érzem is, mint indul a vonat.
Nyüzsgő, tolakvó nép zsibong köröttem,
felszálllok, elfedem bús arcomat.
A honi szó csak tétovázva röppen,
s égő szemem tüzes könnyút folytat.
Nem írta a válásként senki még le,
mert hogyha elmégysz, eltemetnek - élve.
Ó, ott helyed azok közt, kik szeretnek,
s máshol neved jöttment, silány, bitang.
- A társaságból száműzött eretnek,
kinek nem érdekes ott semmi hang:
érezed te, ki gyűjtéd silány eszednek
kis kincseit, kit a hírvágy kicsalt,
mindezt, hogy a vasút megy az utolsó
intésre, mint egy nagy, komor koporsó.

*

Vár a levélre, csendesen mereng ő,
nem alszik a forró nyáréjszakán.
Járása roskadt s nem víg, könnyü, lengő,
mondják: egy év és ő meghal talán.
Fülig pirul, ha berreg künn a csengő,
de mégse pattan ki a nagy talány.
Pihegve nézi, mozdul-e a zár.
Remegve a levélhordóra vár.
Ó, ismerem e várást én nagyon jól!
Hogy egykoron száműzetett levék,
így vártam én is a levélt honomból,
s sarkcsillagom lett a „szárnyas-kerék”.
Későn feküdtem s vártam, olykor-olykor
felkeltem a friss napnál is előbb,
és reszketőn, mint aki félve fél,
nyitám ki a dobozt, van-e levél?
S ha volt, kezembe vettem a papírost,
mint az aranypénzét éhes fukar,
sokszor merengve firtatám, ki ír most,
s küzködtem a reménnyel, a buval.

Ajkamra nyomtam a hús, rózsaszín jóst,
amely reánk mindég kedvet fuvall.
Száguldozának lelkem vágyai,
s nem tudtam a papírt felbontani.

Máskor beteg volt az egyik s a másik
kedves hívem, futék mindenhová,
keresve a szülőim kézvonását,
s egy perc a mennyet és poklot hozá,
ne bontsd föl a levélt, megtudva fásit,
de a kezedbe tarthatod soká,
ha jó, örülj előre s légy nyugodt,
ha nagy csapás, mit ér, ha megtudod?

1905

Délután

Az asztalon ott vannak még a morzsák,
a jóllakott gyomor butult, nehéz.
A homlokokra ráleng a komorság,
a rózsakedv ásító görcsbe vész.

Az udvaron csipog künn a baromfi,
bágyadt közönnyel andalog a nap.
A vén kutyánk is lusta már bolyongni,
elnyúl a langyos kőlépcsők alatt.

Az ablakot kinyitják, s rajt ezüstlő
magasba lengő, kék sugáru füst jó,
az úton egy-egy ember megy tova.

Megszólal álmosan a zongora,
s míg pang az élet, itt véresre festve,
kormos köpenybe megjelen az este.

1905

Otthon

Az esteli vonattal hazamentem,
és minden úgy volt, hogy régente még,
a holdsugár némán süttött a kertben,
sóhajtva lengtek a hús jegenyék.

Csend volt. A mozdony füttye messze hangzott,
ballagva járkáltunk, én és anyám,
hallgattuk a nyolcórai harangszót,
és néztük a bimbót a rózsafán.

A gyertyalángnál a szabadban ettünk,
kísértve árnyként járt a múlt megettünk,
majd gyúlt a mécses, s a ház elpihent.

Én padra rogytam, s a bús éji csend
azt súgta, a futó élet lefoly,
bárhol keressük, célja nincs sehol.

1905

Rab lelkem

A lelkem egy bús rabmadár,
aranykalitkában dalol.
De ketrecét megszokta már,
a fütty, a trilla, nóta szól.

Aranyos itt az árnyötét,
rózsásak a rab álmai,
imádja arany börtönét,
és nem vágyik kiszállani.

1905

Tusakodás

Titkok lebegnek lelkem tengerében,
egy más világnak csillagképei.
S nem fejthetem meg ez írás jegyét, nem,
bár lelkemet mind majd kiégeti.
A durva harcokban jajongva hordom,
rám súlyosulnak bánatomba folyton,
s képük, miként a szfinkszé, bösz, csudás, -
ó, átkozott tudatlanság s tudás!

Mi ez az érthetlen talány körültem,
e markolászó szörnyek versenye,
mi ez a pompa, melynek úgy örültem,
e harsogó, komoly világzene?
Honnan kerültem e talányvilágra,
mit mond fölöttem e sok csillagábra,
mely lánguszállyal rőten elrobog,
hol az életkapu s a sírtorok?

Kértem remegve és válaszra várok,
s forró szavamra senkisémet felel,
eltorlaszol a látástól egy árok,
és ráborul képére száz lepel.
Vagy tán a fátyol titka csak üresség,
hogy a halálnak szívünk búja tessék,
s silány a kérdező, a bölcs bolond,
ki titkok útvesztőjén elbolyong?

Nincs válasz erre, ám titkok nyomását
érezem sötét szívem mélyébe lenn.
S lelkem nyugalmát mind pusztítva ássák,
s velőm mereng álmodva szüntelen.

Fél tudni, és nem-tudni mégse mer.
Olyan vagyok, miként a néma tenger.
Nem tudva, hozzájuk van-e közöm,
fényes világok fényét tükrözöm.

Fejembe pislog az ész, ez a mécses,
mely serceg örült vészes éjszakán.
Minden homályos, titkos, gyenge, kétes,
rám néz a csillagos, meleg magány.
Már azt hiszem, hogy látok is egészen,
s roskadt agyam már-már enyészni érzem.
S legázol a szfinksz, a sötét s csudás:
szörnyű tudatlanság, szörnyűbb tudás!

1905

A jelenés

Egy fátyolos, halvány nő jött elébem,
karon ragadt, s az arcához szorított.
S én bízva-bízva némán nézdelém
lágy, gyöngyvirágszagú sötét haját
és arca hófehéres csillogását,
megreszkető, gyémántszerű könnyűit,
gyászfátyolának méla rebbenését.
Nem ismerém, nem láttam sose őt,
s karon ragadt s az arcához szorított,
fúló nyögéssel, félő rettegéssel -
S én szótalán és lázasan követtem...

Az ujjaink hamar eggyé fonódtak,
s agyamba forró ájulát nyilalt.
Egy percre eltűnt a világ szememből,
s a csillagok közé rohanva föl
kalandorútra szállott méla lelkem.
Aztán lejtöttem, s ajka bíborára
csókoltam a mennyég aranyporát,
mi útjaimba testemhez tapadt.
S az ismeretlen, halvány nőt remegve,
titkos gyönyörrel búsan nézdelém...

Olyan fehér volt, mint szerelmesem,
kivel a kékes nyári éjszakában
gyakorta jártam, hogy még élt a földön;
olyan szelíd volt, mint az én anyám,
akkor, midőn fejem ölébe hajtva
a reszkető égbolt tüzére néztem,
mint álmodó, elfáradott diák.
S én ezt az ismeretlent úgy szerettem...

Szétdúlt sikátor ósdi útjain,
sírhalmsok eldőlt oszlopi között,
égő tivornya rikkantó zajában,

kietlen éjjel meddő némaságán
vitt csendesen ez ismeretlen asszony,
s én néztem egyre halvány ajkait...

Egyszerre felkiálték: „Ismerős vagy!
Te a Halál vagy.”

„Az vagyok” felelt,
és vérvirágot csókolt ajkaimra,
befogva csendesen húnyó szemem.

1905

Reggel felé

Cigányfiú, hagyd abba nótád
elég a búból, itt a reg’,
borzongva a bús lángba bámul,
és álmosan sápasztja meg.

Fázva a kékülő homályban,
te meggyötört, szegény fiú,
az arcodon mélyen sötétlik
a csontemésztő éji bú.

Úgy-e a napszám rút s keserves?
Úgy-e lecsüng merev kezéd?
Úgy-e fáj a dal, hogyha ríkat,
s te már, te már nem érezed?

Itt az ezüst éj vak ködében
minden hazug, hiú, bohó,
mondd, hogy vetődtél e világba,
te barnaarcú álmodó?

Te kósza faj bús sarjadéka,
vaj’ mennyivel vagy boldogabb,
hogy már becsülik szűzi nótád,
s számlálod a tallérokat.

A rétre termettél, szabadnak,
hogy a mezők földjét taposd,
s most selymes túlvilági hanggal
kihízelepsz pár rongy hatost.

Nem bánt-e ez a léha nép itt,
a bús magyar, a céda lány,
mily részegen, sápadt gyönyörrel
dőzsöl szivednek szűz dalán?

Nem gondolod-e néha-néha,
hogy az otthon estente szép,
mikor a bársonyos teremben
felsír borús álom-zenéd?

Nem vágyasz az országutakra,
nem hí a kedves árnya itt
poros viskóknak oldalában
hajszolni aranyálmaid?

És csendes éjjel, hogyha halkan
susognak a falun a fák,
nem hajt-e lelked kedvesedhez
elhúzni az ő bús dalát?

Édes, nyugodt a boldog otthon,
a sátor-árny, a dáridó,
döglött malacról, csirkecombról
az üst körül álmodni jó.

És szép élni és nemcsak zenélni,
- akár az ifjú s az öreg -
teknőket, vályogot csinálni,
s foltozni horpadt üstöket.

Menj vissza, barna-arcu nótás,
megöl az átkos, kába harc,
szakítsd le ezt az úri rongyot,
álmodj, dalolj, mikor akarsz.

De így... Az álmod porba roskad,
ezer borús remény epeszt.
Siess, talán nincs még ma késő.
Légy! - én mondom tenéked ezt!

1905

Karácsonyi dal

Egy barátomnak

A mi kedélyünk rég kihamvadt,
fagyos, hideg az ünnepünk,
lelkünkre hull a téli harmat.

Jeges vidékre tévedünk,
és álmodunk dicsőbb valórul,
s a fergeteg táncol velünk.

Agyunkba duzzadozva tódul
sok új, hatalmas gondolat,
de a fánkról kopott dió hull.

A gyertyalángunk ellohad,
füstölve pattan rajt a szikra,
s kékes, kialvó lángot ad.

S rásüt vonagló arcainkra.

1905

Úton

Fagyos, hideg hajnal borong a tájon.
A jégvirágos ablak szürke még.
Lezárja a nehéz pillát az álom,
a lámpabél lassan, sercegeve ég.

S egyszerre, mint egy másvilági látvány,
röppensz be s nyájasan nézel reám,
a kékderengésű fülkének árnyán -
tejarcú, éjszemű magyar leány!

Puszták leánya, bájoló parasztlány,
te tisztalelkű, vidám, egyszerű,
csókold meg ajkamat, és hagyj el aztán,
de ülj ölembe most te gyenge, hű.

Egy percre hű szerelmesed feledd el,
honnan jövök, s hová mék, ne kutasd,
simíts, ölelj sugárzó hókezeddel,
s ringasd el a sötét, komor utast.

Légy az anyám, csókolj, hisz úgyis elmék,
hogy üldözött és száműzött legyek,
ölelj, ne lenne bár drágább ez emlék
neked, mint eldobott vasút-jegyed!

1905

Éjjel

Ha barna szárnyával beföd az alkony,
mint óriás, vérestollú madár,
s zúgó fejem kemény párnámra hajtom:

kitör szivemből a bú árja már,
s zajgó keservvel és kétségb' esetten
panaszodom, a kínok kínja vár.

S az égre sírok föl, miért szerettem?
Hogy így epedjek lázas éjjelen,
s kimondhatatlan bút hordjak szivemben!

És kérdezem, meddig kell nyögve lenn
szenvednem a göröngyös földhatáron -
S tudom, sötét sorsom reménytelen.

A hű szerelmet mindhiába várom,
csak öntözében hervad el szivem,
s látom, mit építék régente, már rom.

Arcom tüzét hús könnyel enyhitem,
s egy vasmarok ragadja meg a torkom,
mert nem vigasztal, nem gyújt semmi sem...

Minek tudásom halmozgatni folyton?
Minek rohanjak éppen én elő,
ki napjaim fáradtan járva hordom?

Lassan kifogy karomból az erő,
a nagy tusákra már ásítva nézek,
másé a rózsakedv, a gyenge nő,
és ekkor érzem, elfed az enyészet.

1905

Szilánkok

Koromsötét kéménysorok között
felkelt a hold, vágyódva szertenézett,
s hideg ezüstrózsákat tüzdögélt
a bús szemérmes éj sötét hajába.

*

Az összefutó háztetők között
kék utca nyíl a sápadt éjszakába,
és fölfelé az égre túrja útját,
s a rózsaszínű hajnal tetszelegve
járdal szagos, harmatfriss szőnyegén.

1905

Az egyetemi körben

Petőfi bronz mellszobra néz ránk,
- az arca csontos, fürtje borzas -
néhányan álmosan vitáznak,
pár közülünk ujságot olvas.
A régi véres ideálért
langyos kedéllyel harcba szállunk,
a zongorán egy léha nótát
ver néha künn egy barátunk.

A cigarettek füstölögnek,
beszélünk sok garázda lányról,
sápadt képünket láz aszalja,
de a szemünk, főnk mégse lángol,
és a szobor bámul reánk még,
meredt, üres szemével éget,
amint nyugodtan nézi, várja
az eljövendő nemzedéket.

Egy nagy, poros babérfüzér van
magasló homlokára csapva,
és egy kimentszínű, hatalmas
trikolór ing-leng csendbe rajta.

Künn a ködös eső szemerkél,
az ég sötét, kedvünk mogorva.
Felrezenünk, ha rátekintünk
a néma, nagy bronz mellszoborra.

1905

Egy éji lány dala

Jőjj a szobámba, drágám,
olcsó vagyok.
A csók
nagyon meleg, nagyon jó, hogyha drága,
de jobb, ha olcsó, ily nehéz világba!
Nehéz kenyér így járni, várni,
míg egy szegény
legény
itthagyja pénzét, alkudozva, félve,
mit fillérenként tett az árva félre.

Ismerjük a vendégeinket!
Kopott, komor
nyomor,
s kéjéhes úrfi, ki már összeroggyan,
siet felénk kéjtől hörögve, rongyban,
jönnek sunyin, rebegve, mint az
éhes, beteg
ebek.

Itt az aranyból nekünk egy fikarc jut,
szerény díjért megsimogatjuk arcuk.

De néha mégis jószívű az
ötven vasas
pachache,
ha nem telik ki a pénzed, szegénykém,
elengedem hálából a felét én.

1905

Steinné

Úgy negyven éves. Misztikus nő.
Nem tudja senki, hogy ki ő.
Két tág szobát bérel magának,
regényfaló s istenhívő.

Arcát szünetlen rizsporozza,
s ifjú színébe tetszeleg,
megír naponta tíz-tizenkét
három-hasábos levelet.

Német regényt nyalábbal olvas,
ujjsága a *Pester Lloyd*.

Üres percébe köt, hímez, varr,
vagy gombolyagot gombolyít.

Jól ejti a kemény magyar szót,
de hogyha indulatba jön,
csak németül szól: *Jessus! Ach Gott!*
Különben patrióta ő.

Kiadja az egyik szobáját,
másikba ő lakik maga,
s itt érzik régi parfümöknek
s a sárgarépa illata.

Lakóját tiszteletbe tartja,
de rája sose takarít.
Herr Doktor-nak hí minden úrfit,
szabólegényt s pénzes csacsit.

Vasárnap mindig zöldbe rándul,
és jól mulat, hattyút etet.
A Hűvösvölgybe örömet jár
s imádja a Zugligetet.

Olykor néhány agg nénihez megy,
és hangzik a német beszéd,
s aranyszélű findzsából isszák
az illatos kávé levét.

Ünnepnap a templomba jár el,
mivel buzgó istenhívő,
úgy negyven éves. Misztikus nő,
nem tudja senki, hogy ki ő.

1905

Kéjvágy

Sovány vak ember
sziklára kötve
magába gunnyaszt,
egy hegynek ormán.

Az ajka száraz,
heves tüzekben
sötétre égett.

Nincs már könyűje,
se csókja, bókja,
régén kifáradt
a szív csatáján.

Ül mozdulatlan,
lustán merengve,
csak foga villog
az éjszakában.

1905

Álmok alkonyatja

Mikor a nyári dél sárgálva tűz le,
befüggönyözöm az ablakomat,
s belémerengek a bús lámpatűzbe.

Narancsszín est lesz, álom-alkonyat.
Ijedten kotródik a durva élet,
s csend, végtelenség, bús öröm fogad.

Egy éj-szemű leány szemembe réved,
a teste árnyék, s én is árny vagyok,
s szeretjük egymást, száműzött szegények.

Száll az idő. Percek, órák, napok?
Ki tudja? Láz csap által árva főmön.
Csak álmodom magamba rogyva ott.

Én nem tudom, élek vagy képzelődöm?

1905

Vers Szandának

Kezedre csókolom
ma a szívem hőn,
hogy óvj, vezess, ints -
te nemtőm!

Az úrhoz száll imám
elmondva néki,
mi vagy nekem te -
te égi!

Ott elrebegetem,
hogy mit kívánok,
csupán neked nem -
te áldott!

Hímezzék útadat
a szende rózsák,
amerre jársz csak -
te jószág!

1905

Lia

Nagy, lusta s bánatos vagy,
nincs benned érzés, gondolat.
Imádunk s megvetünk, de velünk
te nem törödsz sokat.

Mást néha felvidít még
egy mámorittas, röpké perc,
te nem örülsz s busongasz,
mindég vihogsz s nevetsz.

Langyos, fehér a húsod,
szived üres és cinikus,
s álmos, meleg vagy és hízolgő,
mint egy komoly cicus.

1905

Venus Mystica

Legyen tiéd az életem s a vérem,
észromboló, szívejtő szerelem,
tépj rongyra mindent, mi lélek, szemérem,
törd össze álmaim és életem.
Mi félelmesebb nálad és mi mélyebb?
Tebenned egy lesz a halál s az élet,
s csókolkodik sikongva esztelen.
Észromboló, szívejtő szerelem.

Párnád olyan lágy, mint a síri párna,
koporsód hús, de lefekszem bele.
Halálos kedvbe hívsz gyönyöröcsatákra,
te gyásznak násza, holtak élete.
Hús, rettegéses érzés vonz a nőhöz,
egy bús vágy, mit mindenki titkon őriz.
Láztól vacog, fagytól ég homlokunk,
félünk a sírtól, s tűzzel csókolunk.

Elfogyni, égni hajt az ősi törvény,
a láng a kéklő égben eltűnik,
hűvös avar zúg az erdőnek öblén,
a víz oszolva hányja gyűrüit.
Egy másvilági kény játszik mivélünk,
a sírokon fetreng a szenvedélyünk,
csókért kapjuk az életet s halált,
és tőle éled a víz, lomb s a láng.

Te jársz e fátyolos, sötét világba,
bölcsők, koporsók titkos Vénusa,
én is tehozzád futok, mint az árva,
látom, teérted zúg e vad tusa.
Megsebzett lelkem, e vérző galambot
neked adom, s előtted porba hajlok,
s ujjongva zengem napfényes imád,
tied a könny, vér s az egész világ!

1905

Byronhoz

Viharszekéren száll lelkem tehozzád,
és elfog a fölséges borzalom.
Látom sötétbe torzult gyermekorcád,
s elcsügged erre vakmerész dalom!
Úgy állsz az éjbe, mint lángfényű vulkán,
vészt, bajt lehelve felfeszülsz magad.
S izzó kövek bőszen robbanásra gyúlván,
feltör viharzó, mennydörgő szavad.

Te vagy a mélység, a halál, az éjjel,
az önmagába roskadt szenvedés,
mely túlfeszülve vak bacchansi kéjjel
kidörghi azt, amelyre szónk kevés.
Az, akit az élet haragba elvet,
téged keres fel, s együtt sír veled,
te adsz bújának ékes, fönti nyelvet,
az éjszakába te vezéreled.

Nincsen vigasztalás a te honodban.
A nap kihűlt, az égbolt is sötét.
Egy zord ítéletnap kénlángja lobban
fejedre, s misztikus kört von köréd,
és a sötétbe tétovázva kelnek
rablók, királyok, síró gyenge nők,
zokognak a megkorbácsolt szerelmek,
fetreng a jó a bosszugóg előtt.

Kopár, kiábrándult szivedre szépen
ragyog sziporkázó fantáziád.
A földdel összedől a tenger éppen,
az égen elhal a pár mécsvilág.
Mily végtelen és forró minden itten,
milyen viharzó és mily szertelen,
miként a bú az óriási szívben,
miként a tenger, mint a szerelem.

Zúgd hát szavad, nem kell vigasztalás ma,
tárt mellel állom a csapó vihart.
Múltam leroskadt, sírom meg van ásva,
az én kedélyem is alvó, kihalt.
Harsogj cikázó kékes mennyköveddel,
s zengd húrodon bőszen szenvedésem el.
Parány vagyok, gyarló, kicsinyke ember,
de bánatom, átkom hozzád emel.

Ha tűnt a naptányér pirosra festve,
szód hallgatám már mint kicsiny gyerek.
Úgy, mint midőn az ágyba bújva estve
halljuk, hogy a tenger künn hempereg.
S vonzott a bánatod, a vészes örvény,
érzém, a lantod hangja tiszta, mély,

s mentem nyomába csak előre törvén,
s gyerekkedélyem elfödé az éj...

1905

Szerelmi dalok

1

Nedves ködökbe gerjed
a csendes éjszaka,
s átlengi már a kertet
a hold sugárzata.

Szélcsendes a nagy éjjel,
nem mozdul a levél,
s a csend szelíd beszéddel
a múltakról regél.

Ma újólág szeretlek,
ma újra búsulok.
Eszembe jár szerelmed,
az édes búcsucsók.

S a néma messzeséget
vadul átszárnyalom.
Egy lázas álom éget,
s kitárom a karom.

2

Küzdttem sokáig ellened,
te gyászruhás, halvány leány,
te éjhajú, te reszketeg.

Szivem minden tehert lehány,
s vérezve szólok: győzelem,
amíg bilincset raksz reám.

Győztél te rajtam, életem,
s most már tied vagyok, tied,
imám rebegve tördelem.

Csak hallgatom verő szived,
sötét ruhádba szédülök,
és arcomat láz festi meg.

1905

Viszontlátás

Hányszor gondoltam téli éjjel
Ha sirtam, mit csinál a tenger?
Most itt vagyok. Tél van. Köd és szél.
És küzködöm a fergeteggel.

Most itt vagyok. És sírva nézem,
Hogy búg a szél a kékes áron.
Egy lány nevét dobtam beléje,
Mi lesz, mi lesz, ha kihalászom?
De nincs sehol. Hol is keressem?
Köd, tél, habok gyászindulója.
Pedig de sokszor megsirattam
E nyári álmomat azóta.
Fejem a hullámokba fúrom,
Felkotrom a sötét fenéket.
Csak víz. Örök víz. Változatlan.
Hát arcom lett csupán fehérebb?
Más semmi? Mindhiába. Vége.
Hullám moraj már a szerelmünk.
Húzzuk szemünkre kalapunkat.
Föl a fejet. Szépen. Temessünk.

1908. *Abbazia*

A költő tentásüvege

Elutazás előtt Josénak

Tisztelve nyúlj e picike üveghez,
Mert benne álmok vannak, álmok,
Ez az üveg él s bármily elhagyott most,
Mint egy fiatal anya áldott.
Még nem tudod, mi nő ki majd belőle,
De szent e tinta, mint a lelkem.
Alázatos tollal merítsd ki vérét
És áldd meg őt és áldj meg engem.

1909

A fekete asszonyhoz

1

Amíg dühös, rengő tusáktól
porzik s remeg a deszka-színpad,
s a rémület lelkünkbe átfoly,
s jéggé fagyasztja ajkainkat,
hogyan eltűnik minden csinált máz,
s a hős kegyetlen kedvbe lármáz,
átkozza zordon földi sorsát,
s kacagja, hogy győz a gonoszság:
te páholyod bíbor homályán
vörös selyemruhádba ülve,
nézsz a villanyfényes ürbe,
s hóválladat vonod, csodás lány.
Hogy porba ér a hősi homlok,
te felkacagsz; „Ó, mily bolondok!”

2

Szívem dobog, majd megrepedve,
bár az örömről nincs nagy ok.
De mégis, ó, elismered te,
hogy érdekes egyén vagyok!

Az éjszakákat átvirrasztom,
s csak három órákor eszem,
vánnyadt, siralmas színű arcom,
s vadul kalandoz az eszem.

Nincs nyugtom e kopott világon,
egy más honért sóhajtozom,
nem jó szememre éjjel álom,
és sárga horpadt homlokom.

Bordám repedt, a mellem odvas,
kedvem korán megvénhedett,
s titokzatos regéket olvas
múltamból égető szemed.

Szemem egy síri nyughelyet vár,
s a porba csüggeteg keres.
Mindez való... de énnekem már,
hidd el, nagyon nem érdekes.

3

Előkelő és hallgatag vagy,
arcod fehér, mint a vész.
Unod a bókolást, a tömjént,
s mégis szüntelen hódítasz.

Reám meredsz nagy bús szemeddel,
míg rád tekintek s álmodok,
s forró, fehérülő ujjaiddal
megsimítod a homlokod...

4

Ilyen hamar és immár vége, vége,
aludni térsz, s elzár a kriptá-gát,
az éjszakába dúlt árnyak mozognak -
Jó éjszakát!

Hús csókok árnya, bús vágyak halála
követ a néma holt rónákra át,
s hideg sírodba én is elkísérlek -
Jó éjszakát!

Megigazitom a halotti párnád,
életre csókolom majd lila szád,
és felhozom az elmulást magamban -
Jó éjszakát!

S ködlő november tenger pusztaságán
zokogva gondolok magamba rád,
s belé sírom a kongó vak sötétbe -
Jó éjszakát!

5

Félsz tőlem? Ó, ne félj.
Édes kín a veszély.
Rohanj a harcba s vessz,
a nőnek sorsa ez.
Légy vad, kevély,
ne félj, ne félj!

Ugorj hozzám közel,
ma rózsalomb föld el.
Sáppaszt, fulaszt, gyötör
a vérpiros gyönyör,
a szenvedély.
Ne félj, ne félj!

Ma, édes angyalom,
ajkad megharapom,
s tudd meg, nincs édesebb,
mint ez a gyenge seb,
égése kéj,
ne félj, ne félj!

6

Szeretlek, terméketlen asszony -
mert megviselt a kéj, a festék,
a bor, a csók s a lázas esték!

Szeretlek, terméketlen asszony,
gyermektelen s finom gyerek-nő,
te lányosarcú, buja, meddő!

Szeretlek, terméketlen asszony -
mert mégis anyja vagy te soknak,
kik néked a kéjről dadognak!

Szeretlek, terméketlen asszony -
mert lelked éjsötét, kiégett,
s majdnem megérted az enyémet!

Szeretlek, terméketlen asszony -
te, a sötét éj rózsaszála,
akit sosem köszönt a hála.

Szeretlek, terméketlen asszony -
mert bár ezren nyomodba lesnek,
nyugodt, fehér s hús szikla-tested.

Halódó lámpám sárga fénye halvány,
a csillagok is hamvadt fényűek,
olyan hideg van, mint a kriptá alján
- Tüzet, tüzet!

A jég sugára ég merész agyamban,
mert rajtam a tél orgiát ület,
vérem zubog, mint óriási katlan
- Tüzet, tüzet!

Halottfehér lesz csüggedt, méla arcom,
künn a vidék is holt - ó, örület,
álmos vagyok már rég, és mégsem alszom
- Tüzet, tüzet!

Ó, Lidiám, rohanj vadul karomba,
ne hagyj megfagyni ily egykedvűleg,
szívem, e vészharang, zúg kongva-bongva
- Tüzet, tüzet!

Főmhöz kapok, már látom, itt nem áll más,
csupán a tested fénylik, mint üveg,
s kitör szívemből a rekedt kiáltás
- Tüzet, tüzet!

Vágyok szeretni!

Szeretni vágyok, gyötrelemben égve
egy másik ajkra rátapasztani
lávát sugárzó ajkam, vágyok egy nőre,
melynek magasztosak fájdalmai!

Tusázni vágyok hosszú kínos éjjel
az éjszakáknak kóbor rémivel,
hogy rám tekintsen egy lány tűzszemével,
oszlassa búmat, mint a semmit el!

Sorvadni vágyok, folyjon el a lángár
addig, amíg viasszá nem aszom,
de törjön a láng akkor lelkemen ki!

Boldog múlás, örvényes gondolat,
a szenvedély sápadt gyertyája lenni,
amelynek egy égő tűz lángot ad.

Idill a Húvös völgyben

A lombokon vonagló nyári láz...

Pirosló foltként lángol a napernyő,
a nevelőnő sápadt és merengő,
a kisfiú a völgybe karikáz.

A kurtizán oly hallgatag szegény,
bámul a lányra, várnak mindaketten,
a madmazell a földre néz epedten,
kezébe sárga francia regény.
Bús vágyuk édes, halk gyönyörbe áthal,
és egybeolvad a sűrűbe bent
a fák szerelmes, nyári sóhajával.
S jön a fiú. Ijedt tűz a szemén,
mert látja csak, s nem tudja mit jelent,
hogyan porba hullt a francia regény...

Fölöttem az éj

Fölöttem folyik el az éjszaka,
a méltóságos, nagy, nehéz folyam,
idesüt a gáz züllött csillaga,
s bárkák úsznak fölöttem komoran,
rettentő bárkák és sirok, sirok.
Ti szörnyű bárkák, késett konflisok,
ti kocsilámpák, bús hajótüzek,
lángoljatok s evezzetek
ti örült nők virágos bárkákon,
kacagjatok ki engemet,
és menjetek lobogós kikötőkbe.
Én itt vagyok, mélyen, százezer ölre
mázsás vizek fekszenek mellemen,
én itt heverek, én meg vagyok ölvén,
és figyelek álmatlan, éberén.
És tépem a vizet, álomtalan ágyam,
kicsi a tenger s tengernyi a vágyam.
Tengernyi vágyam, csak kicsi a tenger,
és nézem a bárkát, amely megindul,
és fényes árnya egész szívemig nyúl,
és hallgatom a mély homályon át
piros torkotok mézes kacaját
hinárok közt, mocsárba feketén.
És bámulok föl üres halszemekkel
az éj, az éj hináros fenekén.

Láncvers*

Testvérek -: itt egy láncból összeforrván,
amelynek minden egyes szeme lélek
és minden kapcsa szív, e bús csoportban
én most halottas verseket beszélek,
mert hajh, egy ember a mélységbe dőlt le,
ki szenvedett, akár a legszegényebb.

---

* Alkalmi vers - a szabadkőműveseknek fölolvastam F.I. halálakor.

E dalt a földbe! A fekete földbe!
Halott embertárs, sápadt imperátor,
bús társaid szólnak, búcsút köszöntve.

Így hódol büszkén, íme, ez a tábor,
a napfényből az éj felé kiáltva,
kötényes munkások, harcolni bátor,

hű férfiak, kik fájdalomad díjába
bút adnak néked, kit már sírlepel fed,
könnyek császára, sóhajok királya.

Nem múló szókkal, melyek elperegnek,
nem hulló dísszel, gyászolunk siváran.
Láncával a hatalmas szeretetnek

körülveszünk a messze éjszakában,
csuklónk, karunk úgy rázza meg a bánat,
mint átcikázó, éles villanyáram.

Amit mi alkotunk, az élet - árad,
és viharok azt szerte sose fújják,
tegyük a sírra, testvérek, csodának,
forró testünk eleven koszorúját.

Két kecskerím

Volt rajta egy rémes zergekabát
és evett egy krémes kergezabát

*

Bármennyi embert ölök rakásra
Nem teszek szert egy öröklakásra

Kis bordélyház

Picike kéjnők, ti kiket kifestett
fantáziám, tiétek ez a dal,
egy férfitől, kinek az álma feslett
s útszélre vágta már a viadal.
Kis bordélyházam, túl az óperenciákon,
hadd lássa más is, nyíljék kapuja
s lépjen ki onnan százezer buja
kislány gyűrött selyembe haloványon.
Sáros angyalkák, ti hüvelyknyi lányok,
piskótatestek, kapualjban állók,
idézzetek halálos éjeket,
és piszkos, parfümös ruháitokban
készítsetek mocsaras kéjeket.
Hegyes cipőcskétek bús vágyra koppan,
ha izzadt kéj mézibe forrotok,
gyönyörört szaglász kis sáros orrotok.

A seggecskétek két kis gumilabda,
és szörp a nyálatok ezüst patakja,
kéj, hogyha ültök s terpedt lábbal álltok,
aranyt pisiltek és habot kakáltok.
Ti vagytok nekem a láz és a vakság,
ti cukraim és gyilkos mérgeim,
tejen hízott kis rózsaszín malackák,
patkánykák, gyíkok, édes férgeim,
csiklandozzatok, ne hagyjatok árván,
takarjatok be, hogy senki se lásson,
violaszemetek legyen a lámpám,
a testetek legyen meleg kalácsom.
És hogyha majd őszén, lerongyolódva,
az ablakotokon bezörgetek,
eresszettek be rongyos ágyatokba,
az agg költőnek adjatok helyet.

Magyar vagyok, minthogy magyarul írok...

Magyar vagyok, minthogy magyarul írok,
magyarul mondom ámuldozva: tej,
s magyarul mondom a halálos Áment.
Ha ingadozva hátradől e fej,
s az elomló test végső reszketéssel
a levegőbe rázza vézna öklét,
s egy mozdulattal és egy bús igével
egy lesz vele a rejtélyes öröklét.

Érzés

Ha van, akit jobban szeretsz magadnál,
úgy, hogy te néki mindent odaadnál,
a boldogságot is, nem kérve hálát,
mért nem óhajtod, hogy ne is legyen,
mért nem mered kívánni a halálát?
S eltűnsz előle, hagyod, hogy elutazzék,
beletörődsz abba, hogy ne is lásd, mint
nem óhajtod néki amit magadnak, a
legnagyobb jót, a békét s a megsemmisülést -
nem tudsz felőle, csak szereted.

Mert hogyha itt bús életem robotján...

Mert hogyha itt bús életem robotján
csak utcai ringyók között forogtam,
fantáziám még él, tűzzel lobogván,
s úgy gondolom tán,
a túlvilág szebb, s másképpen lesz ottan.

Vörös és sárga az ősz színe...

Vörös és sárga az ősz színe,
vörös füzérbe paprika
és sárga tengeri.
Lelkembe e két szín lobog:
a sárga és piros,
s a barna föld, mely érett gyással
koporsómra hull.

Beíratlan lapok

Fehér naptárt teszünk a falra,
s félünk e szűz hópusztaságtól.
Remegve nézünk jobbra-balra,
mint megfagyás előtt a vándor.

1932

Száz év se, és dalol a szél...

Száz év se, és dalol a szél,
füttyöl a szél sirom felett.
Testvéreim, kik éltek itt,
azt kérem én, szeressetek.

Nem voltam én hős, ámde több,
mint aki eggyel kérkedett,
száz év se és dalol a szél,
röhög a szél fejünk felett.

Mit is hagyok itt - - -
egy életet, egy gyereket,
száz év se és dalol a szél,
füttyöl a szél sirom felett.

Egyhangu az én énekem,
azt mondanám, szeressetek.
Egyhangu az én énekem,
azt kérem, hogy szeressetek.

-----
ki önmagának sose lett
----- áldozata

Voltam mosolygó és komor,
piros, fekete, víg, beteg.
A teste ép, a lelke korcs (?)
Szeressetek, szeressetek.

Most trombitákkal zengj a szerelemnek...

Most trombitákkal zengj a szerelemnek,
a különösnek, mely csak az enyém.

Többet szerettem, mint sok hivalgó,

királynőket szerettem,
ha utcalány is volt vagy szobalány.

Úgy fáj az élet...

Úgy fáj az élet!
Nyílt seb vagyok!
Fájnak a tárgyak!

Hogy éjfélkor bezörgessen a párod...

Hogy éjfélkor bezörgessen a párod,
ki áldást hoz, s minden jajt visszaűz.
Mert a tiéd lesz, jámbor, tiszta szűz.

Ki hallja én nagy jajgatásom

Ki hallja én nagy jajgatásom?
Az egyetlen, ami igaz,
az egyetlen, ami nagy
S - - - - mint Isten.

A természet e szép hónapba mindég...

A természet e szép hónapba mindég
olyan, mint ő, ki felemelte ingét
elszánt gesztussal és határozottan
s a melle bársonyával várt meg ottan,
két melle fénylett telten és meredten...
Hogy ennen-örömtől megijedtem.

Apám

Vaksi szemmel nézted a vaksi holdat
..... is visszás voltál,
(tele betüs,..... föld)
Szép hősi fejed.
Mint szállásmester, ki előre ment,
apám, segíts meghalni.

Ma azt akarnám...

Ma azt akarnám,
hogy rés támadjon a...
és helyettük feltámadjanak...

Mint hogyha kisfiam...

Mint hogyha kisfiam a földre dobná,
vagy csöndesen forró kezébe fogná,
és lágyan símogatná... úgy fáj e szív.

Tündéri téli délután...

Tündéri téli délután,
tél,
él...
Kihámoztak télikabátomból
s meleg volt... és narancsszín felhő
    égett fenn
az égen.
Az élet volt maga...
S a mandarín narancs szaga...

Éjjel

Hallom, hogy zúgnak a fekete sziklák
s a jégmezők...
A megfagyott....
    ... asszonyok.
... életem mély, mély...
A meg nem...
    ... Stockholm.

Csacsi rímek

Előhang, melyben a költő igazolja magát

Érdemem bár abban áll is,
hogy versemre a banális
rím csengőit aggatom,
lelkem mégse rút kanális,
melyben tört tál - sőt kanál is -
hevert szerte szabadon.

Képzelmem - sajnos - anális,
és ha más teret *tanál* is,
ezt kívánja kiadóm.
Igy éneklek én kanáris
hangon, melyet sok tanár is
földícsér majd egykoron.

E dal csípős, mint az ánis,
nem miként a régi, mámis,
agg költészet, mondhatom.
Hetyke, ifjú és infámis,
amilyen múzsám s nimfám is:
él itt mindegyik atom.

Bíboros, mint a kaláris!
Lángoló, minthogyha Páris
adta volna - - - -

Háztartási alkalmazott halála

Megölte lassanként a szépszis
e dézsás, rocskás, bögrés, tepszis
cselédet.
De ezt kiáltja most a szépszis
felétek:
Bezzeg, ha vitte volna Thepszis
kordélya, hát megmentik ezt is,
s feléled.

Harcias rikkanás a XX. században

Magyar! - ne félj, akárhogy is ugatnak,
hányj fittyet a gögös, komisz nyugatnak,
hiszen úgyis a föld alá dugatnak.

Képviselőházi jelenet

Ordít
e kultúr
dúlt úr,
s fogat csikordít...

Polgári idill

Pislán
máléz a kislány.

Játék egy magyar író nevére

Tömörkény!
Van írásában némi vad,
tömör kény!
S úgy zeng szava, mint az az ágyú,
melyet töm Örkény!

Orvosi tanács

Hogy nyugodtan alhass,
üres legyen az alhas.

Karinthynak

Kétségbeestem -
nagy volt a bestem.

Cc

Miért a kokain?
Megvannak okaim.

Szerelem

Érted nyakam, erem is elmesem:
nem érti szív, nem érti elme sem,
hogymint szeretlek, én szerelmesem.

Öreg, megindító magánhivatalnok a Lipót-körúton

Szomorú a baktatása.
A kezébe aktatáska.
Úgy megy, mint egy vak tatácska.

Comprendre c'est tout pardonner

Csodálkozol a kokainistán,
s nem érted?
Gondolkozzál az okain is tán -
s megérted!

Feddés

Erika!
nem úgy
verik a
cigányt!

Finomkodás

Ne mondd te: morfinista.
Mondd inkább franciásan,
mondd finoman:
morphinomane!

Szerelmes vers

Az életem elrongyolom,
olyan már mint egy rongy gyalom,
de még a föld is langy alom
csak hálj te vélem angyalom.

Koprománia

Nem kell énnékem jó dolog,
fogpor és semmi Odolok,
piszok, én néked hódolok.

Infantilizmus

Az életem
nem adom el.
Hiába csábít
Madame L.
Te kellesz nékem,
dadamell.

Kétségbeesett költő kiáltása

Nem látjátok a színpadot,
ti színvakok.
Nem kell tinektek költemény,
a szívetek az kőkemény.

De Gustibus non est disputandum...

Amit elérni sose bír csók:
eléri néha egy bibircsók.

Találós kérdés

Mi van a deszkába?
Eszkába.

Kétségbeesés

Kezem dühöngve tördelem:
ó förtelem, ó förtelem!

Ligeti nőszés

Te kedves,
te tetves,
rongyos kicsi angyal, a gyöpre
heveredek.
Szorítanak a kapsok, az izzó
hevederek.
Öleld meg a régi, a régi
haveredet.

Vers

Könnyű erős -
ismerős -
hová tüntél
tündér?

Kancsal rím

Itt volt tegnap Devecseri,
jaj de nagyon bevacsorált.

Endresz

Támadnak népek és elülnek,
de, Hős, te akkor is leendsz,
vad óceánok megvívója,
Endresz.
Győztes szelek szárnyán lobogjon
a testeden a könnyű len-dresz,
s kiálts oda a csüggedőknek:
rend lesz.

Tréfák

Azt mondod, hogy elegáns,
de bókodnak fele gáncs.

*

Átadta a telefont,
mit lombokkal telefont.

Ősz

Szeretem én az őszt önző
vággyal, minthogy oly ösztönző.

Háborús tréfa

Felszólítom amaz úri
embert, ki a ramazúri
alkalmával a mazúri
mocsaraktól elszaladt:
mivelhogy nem malícia,
hogy mostan már Galícia
táján jár a milícia,
írjon K. D. név alatt.

Idill

Almát eszünk ma, rá diót,
és hallgatjuk a rádiót.

Kiállítás

Hégel: -
Az ember nem eszméktől ég el!

Iszákos és józan vitája

- Oly jó nekem az abszint,
az arcom tőle kap szint.
- Akarsz arcodon szebb szint?
Inkább vegyél be pepszint.

Poloskairtóknak!

1

Démoni: Budapestre

Önnek mindig hiányzott,
Ha Ditrichstein nem ciányzott.

2

Népiesch: vidékre

Lefesteni nehéz volna
Tiziánnak.
Azt a sok jót, mit köszöntök
ti ciánnak.
Mit tegyek hát? Megsugom egy
pici lánynak.

Kezdet - Auftakt

Mint egy bezárt
bazárt,
kit tönkretett
hazárd
gazdája...

Szerelmi vallomás

IKTELENÜL:
Eléd esek,
mert lábaid oly édesek.

IKESEN:
Eléd esem
Ó édesem.

*

Brokát.
Mondd az okát.

*

Míg itt mélézva ültök -
elfogy a sültök.

Koca-koca tarka
(Műveltebbeknek)

„...*Ha rózsám eljönne*
az ekét tartani.”

Folytatás:

„Ha nem is oly művész
Rózsám, mint Tartini,
Szeretném ő vele
Az ekét tartani.”

Másik:

„Érik a, érik a
Hisztérika
Nálamnál hübb” stb.

Vonaton

- Itt semmi hely sincs, kalauz úr.
Nem lesz kibékülés?
- A folyosón tessék leülni.
Van ott egy fék-ülés”.

Ujjgyakorlat

Emlékezet,
könnyektől ázott, rég eltűnt betűkön
egy ékezet.

*

Emlékezet,
hajszolsz a múltba s ott mohó futásom
megfékezed.

*

Emlékezet,
mit abbahagytam, a csókot, a munkát
elvégezed.

*

Emlékezet,
jaj, megszakítom e fájó-bolondos
nyelvészetet.

Badarok

Emlékezet:
száraz kacsót kívánok és magamnak,
nem lé-kezet.

Emlékezet:
Ó, *Szerda* és *Nyugat*, milyen kitűnő
szemlék ezek.

Emlékezet:
titkos, mint dinnye, a föl nem szegett és
nem lékezett.

Napoleoni buzdítás katonáihoz

Rátok tekint két félteke,
hogyan féltek-e?

Egy agg póttartalékos sóhaja

Mit ér, mit ér két félteke,
ha lóg az ember féltöke.

Sarkigazság

Hallgat a sült kecsege.
De hogyan él, fecseg-e?

Karinthyhoz

Ne búsulj most, inkább rigyess,
Frigyes.
(rigyet = szarvasbika üzekezik)

Véleményem Werfelről

Werfel?
Cserfel.

*

Halálhozó
találkozó!

Csonka rím

Utána
más nem maradt, csupán a
bánat.

Le kell vetkőzni

Indulj,
ingujj!

Étkezési rendszabály

Egy menü
egynemű.

Kiáltás

Lírám,
te légy a
a bírám!

Holnap összedől e bús világ

Atlasz:
hanyatlasz!

*

Ott volt a jószagú
ibolya és a kósza bú.

*

Miért nézed te folyvást
e ronda golyvást?

*

Ki nem ölel,
lelket öl el.

*

Esztéta?
Érzi már vesztét a'.

*

Az ember
egy-két
egykét
létrehoz...

Kétségbeesés

Fölkelni reggel, rágni régi zsemlét: -
inkább a nemlét!

*

Csekély
fekély
ennek élj
remek éj - stb.

Magyaros párbeszéd

- Mondd csak, olvastad-e Lagerlöf Zelmát?
- Olvastam a selymát!

*

Nyíló számra
hullott a csók
kilószámra.

*

Hegyezem a fülem, ül-e
a lomb alatt fülemüle?

*

Amulett.
Hamu lett.

*

Uraim,
eszembe jut egy
fura rím!

Analitikus intelme

Ha nincs mód, hogy búdon átláss: -
már ott a gátlás.

Új rím

Hogyha a tál rozsdás,
kínos minden mosdás.

Bölcs észrevétel Hatvany Lajosra

Megöli a siker Lacit
(Azontúl is hyperacid.)

*

Éld át azonmód, mit a sors hoz:
ne fűszerezd, ne nyúlj a borshoz.

*

Olykor könnyezve zokkant,
de sok kant
megszégyení e rokkant.

Sírirat

Míg éltem itt
Novotny voltam.
rovott, nivótlan.

*

Hal-pakkal
megyünk a síma talpakkal
s alpacca
kanállal eszünk.

Vallomás

Volt nők miatt egy pár bajom
s egy párbajom.

A nőemancipáció lélektana

Nőket
emancipál
e Manci Pál
miatt.

*

Te sóhereknek sóhere
itt van neked egy lóhere.

*

Költő,
minden hatalmat egybeöltő,
kit bámul reszkető, üvöltő
főnségébe sok emberöltő: -
a végtelenbe tündökölt ő.

*

Szerelem,
a vágyamat te feléd
terelem. -

Nyelvész, aki a szegedi tájszólást tanulmányozza

Őzike.
Őzik-e?

Az a kérdés, hogy győzik-e?

*

Ha ápolna,
ugy hullna rám a lelke,
mint kápolna.

*

Itt az ágytál,
melyre vágytál.

*

Tisztárs,
mondd, merre az a tisztás?

*

Két tölgy mered felénk az őszi tisztás
vérző gyöpén, akár két szép tisztárs.

Orosz idill

A fal előtt egy muzsik áll
és muzsikál.

*

Ledőlök a kanapéra.
Rágondolok Kunapéra.

*

Vágyaim elálmosodnak,
elmosódnak.

*

A bankra rátenyereltem,
s magam telenyertem.

Friedrich hivei egy női gyűlésen

Delnők,
ha őt emelnők,
lehetne elnök.

*

Ez többet ér,
mint a mai vitás
naívitás!

*

Szegény ember kenyere
a nyenyere.

A fegyelem a fő

A tiszthelyettes az utált
tábornokának szalutált.

*

A parazolt,
mely annyi fényt elpazarolt.

Válasz egy olasz leánynak

Mért nem szól az okarina?
Hogyha volna oka: rina.
(Ezt felelem, oh carina!)

Jó orvos véleménye

Neuralgia?
Nem szabad
eluralgnia.

Parancs

Kobold!
dobold!

Ezt a rímet álmodtam,
1933. IV./10.

A szobámat méla hittel
berakattam malachittal.

Rím

A parlament
a falra ment.

*

Mire gondolt?
Az övére.
De kiére?
Az övére.

*

Aladár hiúz-
szemekkel néz a pénzre.
À la Darius.

*

Multkor történt e rémeset,
sose láttam ily rémeset.

*

Mondok valami rémeset,
ami valóban rémeset,
rendeltem málnás krémeset,
és rámesett.

Zöldtő

Tengerszem: -
beugranék,
ha volna merszem.

*

Ez adomát
az utókornak
adom át.

Esti Kornél újabb versei

1

Tudd meg, pajtás, az él csak,
aki mihaszna, csélcsap.

2

Kornél, ha benned hebehurgya láng ég
és a szeszély szeszétől
kopog a vad halánték,
szólj ezután is, mert az istenektől
több egy kicsiny ajándék,
mint a költőkirályok nagy vígasza:
a szándék.

Visszhang

Költő: Álmodni, regélni!
Huszedik század: Megélni, megélni!

Álmomban hallottam

Tapasztalom -
papasztalom.

*

Westfal -
az asztalon
kereszt áll.

*

Ez a szegény ablakostót,
aki mindig babba kóstolt.

*

A munkát követeld meg
Ellustul.
Ellustul.

Tréfás ujjgyakorlat

Kérdezd az éjtől, hogy enyém leendj-e,
s toppanj be hozzám egyszer majd, ha langy a
nyár, életem tündéri, régi rendje,
pillére lelkennek, tartó-gerendje,
s áldott zavarja, nyugtató kalandja,
kitől a lárma erdők tiszta csendje
és szép a förtelem, s a föld varanyga,
való, mely a vágyat fölülmulandja,
csóktól, álmoktól duzzadó kelengye,
ábránd-búzából fölrakott kalangya,
hogy gyűjtenék veled, egyetlenegy te,
szorgalmasan dolgozva, mint a hangya.

*

Azonnal
elment az amazonnal.

*

Ezerrel azonnal
ő adós a haszonnal.

*

Láttam ott egy pulykát,
ide-oda bujkált.

Rím

Inog a fűrészt,
mint egy letört
fű-rész.

*

Egy hervadt nőszirm
s mellette őszi rom.

*

Forró nyáron kisbabuka szopikál,
a ruhája könnyű, vékony tropikál.

*

Falába
belekoppant a ház
falába.

*

Falába
zörög borús dalába.

*

Falábú,
ki végre majd a föld alá bú.

*

Itt színdús indus
eszik vitamindús
ételt.

*

Ez itt az a vita, min
eldől majd a vitamin.

*

Ez Káin
a nyilvánosság
deszkáin.

*

Proust
bírja a
szuszt.

*

Rosszalólag
mondta:
rossz a lólag.

*

Olvastam a Maternelle-t,
pompás regény. Ma termelt.

*

Naptár,
megtelsz te is, bútól roskadozva,
mint régi kaptár...

Esti Kornél rímei

1

Káprázva nézzük roppant fényedet,
ha most szived hozzánk kopár is,
Páris.

2

A gesztenyefák s orgonák között
lobogsz szelíden, régi Bécs.
Csöndes, családi mécs.

3

Mikor látom fakó eged?
A holdat a füzes megett?
Addig szívem be nem heged.
Szeged.

4

Napoleon vad lába porzik a
szikláidon, sásfészek: Korzika.

5

Győr,
Kelet s nyugat közt állj hazámba, kedves
őr.

6

Mint egy varázsos és tündéri csáp oly
hatalmasan vonzasz magad felé,
meglátni újra, élni s halni: Nápoly.

7

Gyerekkorom, mindig téged kereslek,
ha járom a poros-boros Szabadkát.
Mióta labdám elgurult itt,
nem ér az élet egy fabatkát.

8

Ezer kacaj. Ezer jajszó. Ezer szín.
Ezer autó. Ezrek csatája. Berlin.

9

Te régi századok lelence.
Azúr, aranyló, mély medence.
Gyémántokkal rakott szelence.
Ha nem leszek, mondd, elfeledsz-e,
Velence?

10

Én jártam e zajgó porondon,
s kormos neved ámulva mondom:
London.

11

Fülembe kardok csattogása harsog,
baráti pengék és kupák zenéje,
ha látom az emlékeimbe Varsót.

12

A vágy örökre visszavon
kék karjaidba, Lisszabon.

13

Évezredekben fölcsapó aróma,
illat, mit a multak varázsa ó ma:
Róma.

14

Ó, Boszporusz tündére, messze távol,
te védted az öregapám, mikor
mint árva honvéd a levert hazából
futott Ferenc József bakóitól,
lelkem terólad szent emléket ápol,
Konstantinápoly.

15

Mint egy titán, ki láztól és a bortól
részeg, New York oly
mélyen, zihálva horkol.

16

Nincs senki, költő és író,
ki ne szeresse stílusod,
guláidat és Nílusod,
regék regéje, Kairó.

17

Szikrázz a fénybe tiszta tűzzel,
varázskörödből még ne üzz el,
hadd nézzelek rajongva: Brüsszel.

18

Álmomban is hallom zajongni vad-víg
utcáidat és édes nőidet,
Madrid.

Budapest!
 Itt éltém én! Lelkek közt! Csupa lélek!
 Csupa test!
 Kávéház! Mámor! Lángokban leszálló
 csuda-est!
 Csak az gyűlölhét, aki tompa, pudvás,
 buta, rest!
 Rimet reád még! Színt, mely életemre
 odafest!
 Ha meghalok, mondjátok siromnál:
 Budapest.

Két paródia

À la manière de R. M. Rilke

Lhewine

Úgy ült le, mint ki nem tud zongorázni,
 szerényen elfogódva, mint a kezdő
 fiúcska, ki nem érti, mit jelent
 a szárnyas zeneszörny, s megigazítja
 műértő kézzel a zongoraszéket,
 hogy bizton álljon, mint a nyaktiló-pad,
 mert ami jön, az ősi Rend maga,
 oly ércszilárd, mint a Halál s az Élet,
 min változtatni nem lehet soha: -
 akkor azután acélbillenéssel
 beleüt a billentyűk végzetébe
 s minden fogása-markolása: Tett.

Színésznő a ravatalon

„Édes” - még most is illik rája: „Édes”,
 hogy fekszik itt az érdes lepedőn,
 kissé unottan, kissé epedőn,
 és szalmasárga ujját a szegélyes,
 nagy szemfedőbe fúrja, és igéző
 arccal fogadja a Halált, a Hőset,
 mert mostan is Bor ő és most is Bőség,
 az Élet Kútja, Kancsó és Színésznő,
 hogy kissé lámpalázasan, remegve
 tanul bele e roppant új szerepbe,
 s játszik, előbb zavartan és fehéren
 a furcsa, fényes-fényes premièren,
 de ferdült szeme nem néz többé vissza,
 mert itt a Végtelenség a kulissza!

Isten-Weekend

Undorom tetején
Mécs László - Paródia

Ti, akiket a gyár mulattat
a munka és a sex-appeal,
nem is álmodjátok, szegények,
hogy én Isten-week-endre térek
s lelkem suhan, akár a nyíl.

Jóság-koszton így éldegélek,
testvérem minden átkozott.
Fejemben víg Jézus-kalappal
szemben megyek-megyek a Nappal,
és fütty imákkal áldozok.

Gyalogolok, kis szív-turista,
kinek az élet fáj vakon,
és hogyha áll az úton egy ház,
mindig eszembe jut az Egyház,
s haladok Krisztus-tájakon.

Röpima

Ő a sebes, fényes láng. Mária
engem szeret a földön. Mária
sír és kacag, ha meglát. Mária
sikoltva jó elébem. Mária
rózsát susog fülembe. Mária
térdemhez ül le, úgy néz. Mária
a végtelent akarja. Mária
hadarva mondja: „Nem, nem.” Mária
telefonoz és toppant. Mária
a jólnevelt úrinő. Mária
egy lágytojást se főz meg. Mária
sok altatószert használ. Mária
teázik és kártyát rak. Mária
sóhajt és kézimunkáz. Mária
siet, de mindig ráér. Mária
semmit se tud, csak mindent. Mária
igaz, szilárd, őszinte. Mária
a hallhatatlan nagyság. Mária
az élheteretlen jószág. Mária
az emberi nemesség. Mária
szép, hogyha ég és izzik. Mária
szebb, hogyha kócos, sápadt. Mária
legszebb, mikor csunyácska. Mária
a földgolyó remekje. Mária
Isten csodás torzrajza. Mária
kislányka és hősnő is. Mária

az édesség, a fönség. Mária
lágý, mint a hattyú tolla. Mária
kemény, mint a gyémántkő. Mária
gyermekkorom ábrándja. Mária
az ifjúságom láza. Mária
az ötvenévem díja. Mária
dicsőségem babérja. Mária
az életem fájdalma. Mária
haldokló ágyam fénye. Mária
anyám, leányom, húgom. Mária
múltam, jövőm együtt. Mária
nem az enyém s enyém ő. Mária
a „sohasem” s a „mindig”. Mária
a lelkem felesége. Mária
áldott a földi nők közt. Mária
lásd, vége sincs e versnek, Mária
mert mindig újra kezdem, Mária
oly hosszú már ez ének, Mária
mint végtelen szerelmem, Mária

1935. november 22.